

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [*PRIIT PIKAMĒE*]

SECINĀJUMI,

sniegti 2021. gada 9. septembrī¹

Lieta C-213/19

Eiropas Komisija

pret

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti

Valsts pienākumu neizpilde – LES 4. panta 3. punkts – LESD 310. panta 6. punkts un 325. pants – Krāpšanas apkarošana – Efektivitātes prasība – Pienākums nodot Savienības budžetam pašu resursus – Dalībvalstu finansiālā atbildība – Muitas savienība – Regula (EEK) Nr. 2913/92 – Kopienas Muitas kodekss – Regula (ES) Nr. 952/2013 – Savienības Muitas kodekss – Muitas nodokļi – Tekstilizstrādājumu un apavu imports no Ķīnas – Plaša un sistēmiska krāpšana – Organizētā noziedzība – Slēptie importētāji – Muitas vērtība – Vērtības samazināšana – Muitas pārbaudes, kuru pamatā ir riska analīze – Pārbaudes pirms preču izlaišanas – Galvojuma nodrošināšana – Pārbaužu neesamība – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16. un 17. pants – Eiropas Savienības pašu resursi – Lēmums 2007/436/EK un Lēmums 2014/335/ES – Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 un Nr. 609/2014 – Muitas parāda konstatēšana – Pienākums nodot Eiropas Savienības rīcībā – Tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēse – Statistikas metodoloģija, kuras pamatā ir vidējā koriģētā cena un minimālā pieņemamā cena – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Direktīva 2006/112/EK – PVN bāze – Pašu resursi, ko veido PVN

Satura rādītājs

I.	Ievads	4
II.	Atbilstošās tiesību normas	5
A.	Tiesības tradicionālo pašu resursu jomā	5
1.	Lēmumi saistībā ar pašu resursu sistēmu	5
2.	Regulas saistībā ar pašu resursu nodošanas kārtību un procedūru	5

¹ Oriģinālvaloda – franču.

3.	Regula (ES, Euratom) Nr. 608/2014	8
4.	Regula Nr. 1553/89	9
B.	Muitas nodokļi	9
1.	Kopienas Muitas kodekss	9
2.	Savienības Muitas kodekss	13
3.	Piemērošanas regula	16
4.	Īstenošanas regula	16
C.	Tiesības PVN jomā	18
III.	Fakti un pirmstiesas procedūra	20
A.	Tiesvedības rašanās fakti	20
B.	Pirmstiesas procedūra	26
IV.	Tiesvedība Tiesā	27
V.	Lietas dalībnieku prasījumi	27
VI.	Par prasību	29
A.	Par pieņemamību	29
1.	Par iebildi par nepieņemamību saistībā ar iespējamu Apvienotās Karalistes tiesību uz aizstāvību pārkāpumu pirmstiesas procedūrā un tiesvedībā Tiesā	30
a)	Par tādu datu paziņošanu, kuri attiecas uz aprēķiniem par vidējo korigēto cenu, minimālo pieņemamo cenu un aplēstajiem pašu resursu zaudējumiem	32
b)	Par informāciju par aprēķiniem, kas ir veikti par 2011.–2014. gadu, pamatojoties uz maksājuma paziņojumiem C18 <i>Snake</i>	33
c)	Par informētību par citu dalībvalstu praksi saistībā ar <i>OLAF</i> metodoloģijas izmantošanu	34
d)	Par lūgumu sniegt pierādījumus par pārkāpumu novērtēto preču raksturu un to galamērķa dalībvalsti	34
2.	Par iebildi par nepieņemamību, kas ir pamatota ar pirmstiesas procedūras un prasības pieteikuma prettiesiskumu, ciktāl tie tostarp attiecas uz 42. muitas procedūru	34
3.	Par iebildi par nepieņemamību saistībā ar to, ka Komisija esot pārkāpusi tiesiskās palāvēības, tiesiskās drošības, <i>estoppel</i> un lojālas sadarbības principus	35
4.	Par iebildi par nepieņemamību saistībā ar neiespējamību likt nodot summas atbilstoši LESD 258. pantam	38

B.	Par pienākumu Savienības finanšu interešu aizsardzības un krāpšanas apkarošanas jomā, kā arī pienākumu, kas izriet no Savienības muitas tiesiskā regulējuma, neizpildi	41
1.	Par dalībvalstu pienākumiem apkarot nelikumīgas darbības, kas apdraud Savienības finanšu intereses	42
2.	Par pasākumiem, kas ir jāveic saskaņā ar muitas tiesisko regulējumu, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses aplūkotajā krāpšanas situācijā	46
a)	Par attiecīgo importētāju nepārtrauktās krāpšanas pazīmēm un to, ka Apvienotās Karalistes iestādes zināja par šo krāpšanu	46
b)	Par pienākumu ieviest riska analīzi, veikt iepriekšēju pārbaudi pirms preču izlaišanas un par nepieciešamību sniegt galvojumu	49
1)	Ievada apsvērumi	51
2)	Par pienākumu veikt riska analīzi	51
3)	Par pienākumu veikt kontroli pirms preču izlaišanas	57
4)	Par pienākumu iemaksāt nodrošinājumu	59
3.	Pret Apvienoto Karalisti izvirzīto pierādījumu kopsavilkums	62
4.	Par dalībvalstu pienākumu noteikt muitas nodokļu summas un ņemt vērā attiecīgās summas	63
C.	Par Savienības tiesību aktu par pašu resursiem neizpildi un tradicionālo pašu resursu, ko veido muitas nodokļi, zaudējumu aplēsi	64
1.	Par maksājamo summu ieegrāmatošanas un tradicionālo pašu resursu nodošanas tiesisko režīmu	65
2.	Par Apvienotās Karalistes pienākuma nodot Komisijas rīcībā summas, kas atbilst muitas nodokļiem, kuri ir konstatēti saistībā ar operāciju <i>Snake</i> , neizpildi	67
3.	Par tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsi	71
a)	Ievada apsvērumi	71
1)	Par Komisijas kompetenci veikt tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsi un Tiesas kompetenci lemt par šo jautājumu	71
2)	Par apgalvotajiem pienākumiem pierādīt zaudējumus un cēloņsakarību, kā arī hipotētisko scenāriju	74
b)	Par lietas būtību	76
1)	Par <i>OLAF</i> metodoloģijas pārskatu un tās kā instrumenta tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanai piemērošanu	76
2)	Par sprieduma lietā Komisija/Portugāle piemērošanu	78

3) Par Komisijas piedāvātā pieejas principa tradicionālo pašu resursu zaudējumu novērtēšanai pieņemamību	79
4) Par metodoloģijas, kas ir balstīta uz statistikas datiem, izmantošanu šajā lietā.	82
i) Par pārāk zemu novērtētā importa apjoma noteikšanu	84
– Par laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim . .	84
– Par laikposmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim . .	85
ii) Par atsauces vērtību, lai noteiktu pašu resursu zaudējumu summas	87
5) Kopsavilkums par tradicionālo pašu resursu novērtēšanu	89
4. Par nokavējuma procentiem	92
D. Par LES 4. panta 3. punktā ietvertā lojālas sadarbības principa pārkāpumu	93
E. Par to pienākumu neizpildi, kas izriet no tiesiskā regulējuma par PVN un pašu resursiem, kurus veido PVN	95
1. Par tiesisko režīmu, saskaņā ar kuru Savienības budžetam tiek nodoti no PVN gūtie resursi	96
2. Par iebildumu par pašu resursu, ko veido PVN, zaudēšanu saskaņā ar 40. muitas procedūru	98
3. Par iebildumu par pašu resursu, ko veido PVN, zaudēšanu atbilstoši 42. muitas procedūrai	99
VII. Tiesāšanās izdevumi	101
VIII. Secinājumi	101

I. Ievads

1. Šajā lietā Eiropas Komisija saskaņā ar LESD 258. pantu ir cēlusi prasību sakarā ar pienākumu neizpildi pret Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, pamatojoties uz to, ka laikposmā no 2011. gada novembra līdz 2017. gada 11. oktobrim ieskaitot (turpmāk tekstā – “pārkāpuma laikposms”) tā, pirmkārt, nav iegrāmatojusi pareizas muitas nodokļu summas un nav nodevusi pareizu tradicionālo pašu resursu summu un resursus, kas izriet no pievienotās vērtības nodokļa (PVN) attiecībā uz dažu tekstilizstrādājumu un apavu importu no Ķīnas, un, otrkārt, nav sniegusi visu Komisijas pieprasīto informāciju, kas ir vajadzīga, lai noteiktu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru².

² Vēlos uzsvērt, ka saskaņā ar Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 7. lpp.), kas ir apstiprināts ar Padomes Lēmumu (ES) 2020/135 (2020. gada 30. janvāris) par to, lai noslēgtu Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 1. lpp.), 86. pantu Tiesas jurisdikcijā ir tiesvedības, ko pirms pārejas perioda beigām, t.i., 2021. gada 1. janvāra, ierosinājusi šī valsts vai kas vērstas pret to.

2. Komisija uzskata, ka tādējādi šī valsts nav izpildījusi pienākumus saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu, kurā ir paredzēts lojālas sadarbības princips, LESD 310. panta 6. punktu un 325. pantu, kā arī saskaņā ar virkni atvasināto tiesību normu, kas attiecas uz Savienības tiesību aktiem muitas jomā, kā arī tradicionālajiem pašu resursiem un PVN.

3. Tādējādi šajā lietā Tiesa tiek aicināta attīstīt savu judikatūru par iepriekšējā punktā minētajās tiesību normās paredzēto pienākumu apjomu krāpšanas apkarošanas un Savienības finanšu interešu aizsardzības jomā kontekstā, kad Komisija apgalvo, ka aplūkotā dalībvalsts nav pareizi noteikusi importēto preču muitas vērtību, jo to vērtība ir tikusi pārāk zemu novērtēta to importēšanas brīdī tādēļ, ka nav veikti efektīvi kontroles pasākumi. Šajā lietā ir izvirzīti tādi būtiski jautājumi kā iespēja Komisijai novērtēt tās prasības par pašu resursu zaudējumiem apmēru situācijā, kad, aplūkotajai dalībvalstij pareizi nenovērtējot preču vērtību, Komisija balstās uz statistikas metodi, proti, vidējām koriģētajām cenām saistībā ar importētajām precēm Savienības līmenī. Visbeidzot, Tiesai ir jāizlemj jautājums, vai preču importa dalībvalstij ir jāmaksā pašu resursu, kas izriet no PVN, zaudējumi tādā muitas procedūrā, par kuru muitas nodokļi ir samaksāti importēšanas brīdī, bet PVN ir jāmaksā vēlāk galamērķa dalībvalstī.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Tiesības tradicionālo pašu resursu jomā

1. Lēmumi saistībā ar pašu resursu sistēmu

4. Saskaņā ar Lēmuma 2014/335/ES, Euratom³, kas ir piemērojams no 2014. gada 1. janvāra, 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, kuru formulējums būtībā ir identisks Padomes Lēmuma 2007/436/EK, Euratom (2007. gada 7. jūnijs) par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu⁴ 2. panta 1. punktam, pašu resursus, ko iekļauj Savienības vispārējā budžetā, veido šādi ieņēmumi: “tradicionālie pašu resursi, kurus veido [...] kopējā muitas tarifa nodokļi un citi nodokļi, kurus noteikušas vai noteiks Savienības iestādes attiecībā uz tirdzniecību ar trešām valstīm”, un “visās dalībvalstīs spēkā esošas vienotas likmes piemērošana saskaņotajai PVN aprēķina bāzei, kas noteikta saskaņā ar Savienības noteikumiem”.

5. Minēto lēmumu 8. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka kopējā muitas tarifa nodokļus kā Savienības pašu resursus dalībvalstis iekasē saskaņā ar valsts normatīvo vai administratīvo aktu noteikumiem, kurus vajadzības gadījumā pielāgo, lai panāktu atbilstību Savienības noteikumu prasībām. Lēmuma 2007/436 8. panta 1. punkta trešajā daļā un Lēmuma 2014/335 8. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis šo pašu lēmumu 2. panta 1. punkta a)–c) apakšpunktā minētos resursus nodod Komisijas rīcībā.

2. Regulas saistībā ar pašu resursu nodošanas kārtību un procedūru

6. Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 (2000. gada 22. maijs), ar ko īsteno Lēmumu 94/728⁵, kas ir piemērojama pārkāpuma laikposma pirmajai daļai, 2014. gada 1. janvārī tika aizstāta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (2014. gada 26. maijs) par metodēm

³ Padomes Lēmums (2014. gada 26. maijs) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (OV 2014, L 168, 105. lpp.).

⁴ OV 2007, L 163, 17. lpp.

⁵ OV 2000, L 130, 1. lpp.

un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI ^[6] pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības⁷. Regulas Nr. 609/2014 2. panta 1. punktā, kura saturs būtībā atbilst Regulas Nr. 1150/2000 2. panta 1. punkta saturam, ir noteikts:

“Šīs regulas piemērošanai Savienības tradicionālo pašu resursu prasījumus, kas minēti Lēmuma 2014/335 [..] 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, nosaka, līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram.”

7. Regulas Nr. 609/2014 6. panta 1. punkts un 3. punkta pirmā un otrā daļa, kurās būtībā ir pārņemts Regulas Nr. 1150/2000 6. panta 1. punkts un 3. punkta a) un b) apakšpunkts, ir formulēti šādi:

“1. Pašu resursu kontus pārzina dalībvalsts kase vai dalībvalsts norīkota iestāde, un tos sadala pa kontiem pēc resursu veida.

[..]

3. Prasījumus, kas noteikti saskaņā ar 2. pantu, ievērojot šā punkta otro daļu, ieraksta kontos [parasti apzīmēts kā “A konts”] vēlākais pirmajā darbadienā pēc tā otrā mēneša deviņpadsmitās dienas, kas seko tam mēnesim, kurā prasījumi noteikti.

Noteiktos prasījumus, kas nav ierakstīti šā punkta pirmajā daļā minētajos kontos tādēļ, ka attiecīgās summas vēl nav piedzītas un nav nekāda nodrošinājuma, pirmajā daļā noteiktajā termiņā ieraksta atsevišķos kontos [parasti apzīmēts kā “B konts”]. Dalībvalstis var rīkoties tāpat, ja noteiktie prasījumi ar nodrošinājumu ir apstrīdēti un pēc radušos strīdu izšķiršanas var tikt mainīti.

[..]”

8. Saskaņā ar Regulas Nr. 609/2014 9. panta 1. punkta pirmo daļu, kura formulējums atbilst Regulas Nr. 1150/2000 9. panta 1. punkta pirmās daļas formulējumam:

“Saskaņā ar 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, ko Komisijas vārdā atver dalībvalsts kasē vai iestādē, ko tā norīkojusi.”

9. No 2016. gada 1. oktobra šī tiesību norma tika grozīta ar Padomes Regulas (ES, Euratom) 2016/804⁸ 9. panta 1. punktu, kas ir formulēts šādi:

“Saskaņā ar 10., 10.a un 10.b pantā paredzēto procedūru katra dalībvalsts pašu resursus ieraksta kredītā kontā, ko Komisijas vārdā atver dalībvalsts kasē vai valsts centrālajā bankā. Ņemot vērā negatīvu procentu piemērošanu, kā minēts trešajā daļā, minēto kontu var debitēt, tikai pamatojoties uz Komisijas norādījumu.”

⁶ Nacionālais kopienākums.

⁷ OV 2014, L 168, 39. lpp.

⁸ Regula (2016. gada 17. maijs), ar ko groza Regulu Nr. 609/2014 (OV 2016, L 132, 85. lpp.).

10. Regulas Nr. 609/2014 10. panta 1. punkts, kura saturs būtībā atbilst Regulas Nr. 1150/2000 10. panta 1. punkta saturam, ir formulēts šādi:

“Pēc tam, kad atskaitītas iekasēšanas izmaksas, ievērojot Lēmuma 2014/335 [..] 2. panta 3. punktu un 10. panta 3. punktu, minētā lēmuma 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto tradicionālo pašu resursu ierakstīšanu veic vēlākais pirmajā darb dienā pēc deviņpadsmitās dienas, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kad saskaņā ar šīs regulas 2. pantu noteikts prasījums.

Tomēr prasījumi, kas saskaņā ar šīs regulas 6. panta 3. punkta otro daļu ir uzrādīti atsevišķos kontos, ierakstāmi ne vēlāk kā pirmajā darb dienā pēc deviņpadsmitās dienas, kas ir otrajā mēnesī pēc mēneša, kad piedzīts attiecīgais prasījums.”

11. Regulas Nr. 609/2014 12. panta 1. un 3. punkta sākotnējā redakcijā, kuru saturs būtībā bija identisks Regulas Nr. 1150/2000 11. panta 1. un 3. punkta saturam, bija noteikts:

“1. Par visiem kavējumiem, izdarot ierakstus 9. panta 1. punktā minētajā kontā, attiecīgai dalībvalstij jāmaksā procenti.

[..]

3. Attiecībā uz dalībvalstīm, kas neietilpst Ekonomikas un monetārajā savienībā, procentu likme līdzinās likmei, ko to centrālās bankas piemērojušas galvenajām refinansēšanas operācijām, palielinot to par diviem procentu punktiem, vai – dalībvalstīm, kurām centrālās bankas likme nav pieejama – līdzvērtīgākā likme, kas dalībvalsts naudas tirgū piemērota pirmajā attiecīgā mēneša dienā, palielinot to par diviem procentu punktiem.

Par katru kavējuma mēnesi šo likmi palielina par 0,25 procentu punktiem. Paaugstināto likmi piemēro visam kavējuma periodam.”

12. No 2016. gada 1. oktobra pēc Regulas 2016/804 stāšanās spēkā Regulas Nr. 609/2014 12. panta 3. punkts tika aizstāts ar 12. panta 5. punktu, kas ir formulēts šādi:

“Attiecībā uz dalībvalstīm, kas neietilpst ekonomiskajā un monetārajā savienībā, procentu likme ir vienāda ar likmi, ko to centrālās bankas piemērojušas galvenajām refinansēšanas operācijām attiecīgā mēneša pirmajā dienā vai 0 % – izvēloties lielāko likmi –, palielinot to par 2,5 procentu punktiem. Dalībvalstīm, kurām centrālās bankas likme nav pieejama, procentu likme ir vienāda ar līdzvērtīgāko likmi, kas dalībvalsts naudas tirgū piemērota attiecīgā mēneša pirmajā dienā, vai 0 % – izvēloties lielāko likmi –, palielinot to par 2,5 procentu punktiem.

Par katru kavējuma mēnesi šo likmi palielina par 0,25 procentu punktiem.

Kopējais palielinājums saskaņā ar pirmo un otro daļu nepārsniedz 16 procentu punktus. Paaugstināto likmi piemēro visam kavējuma periodam.”

13. Regulas Nr. 609/2014 13. panta 1. un 2. punktā, kuros būtībā ir pārņemts Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 1. un 2. punkts, ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar 2. pantu noteiktajiem prasījumiem atbilstošās summas tiek nodotas Komisijai, kā noteikts šajā regulā.

2. Dalībvalstis ir atbrīvotas no pienākuma Komisijas rīcībā nodot summas, kas atbilst saskaņā ar 2. pantu noteiktajiem prasījumiem, kas izrādās neatgūstami jebkura turpmāk minētā iemesla dēļ:

- a) *force majeure* apstākļu dēļ;
- b) citu tādu iemeslu dēļ, kuros tās nevar vainot.

Noteikto prasījumu summas deklarē par neatgūstamām ar kompetentas administratīvas iestādes lēmumu, kura konstatē, ka tās nevar atgūt.

Noteikto prasījumu summas atzīst par neatgūstamām vēlākais piecus gadus kopš dienas, kad summas noteiktas saskaņā ar 2. pantu vai – administratīvas vai tiesas apelācijas gadījumā – kad galīgs lēmums ir pieņemts, izziņots vai publicēts.

[..]”

3. Regula (ES, Euratom) Nr. 608/2014

14. Attiecībā uz laikposmu pēc 2014. gada 1. janvāra Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 608/2014 (2014. gada 26. maijs) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas īstenošanas pasākumiem⁹ 2. pantā “Kontroles un uzraudzības pasākumi” ir noteikts:

“1. Pašu resursus, kas minēti 2. panta 1. punktā Lēmumā 2014/335 [..], pārbauda, kā norādīts šajā regulā, neskarot [..] Regulu [..] [Nr. 1553/89¹⁰] [..].

2. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Lēmuma 2014/335 [..] 2. panta 1. punktā minētos pašu resursus nodod Komisijai.

3. Ja kontroles un uzraudzības pasākumi attiecas uz Lēmuma 2014/335 [..] 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem tradicionālajiem pašu resursiem, tad:

a) dalībvalstis veic pārbaudes un izmeklēšanu attiecībā uz minēto pašu resursu noteikšanu un nodošanu;

[..]

c) ja Komisija to pieprasa, dalībvalstis Komisiju iesaista to veiktajās pārbaudēs. Gadījumos, kad Komisija tiek iesaistīta pārbaudē, Komisijai – ciktāl to prasa šīs regulas piemērošana – ir piekļuve apliecinājumiem dokumentiem, kas attiecas uz pašu resursu noteikšanu un nodošanu, un visiem citiem atbilstīgiem dokumentiem, kas saistīti ar minētajiem apliecinājumiem dokumentiem;

d) Komisija pati var veikt pārbaudes uz vietas. Pārstāvjiem, kurus Komisija ir pilnvarojusi veikt šādas pārbaudes, ir piekļuve dokumentiem, kā tas izklāstīts saistībā ar c) apakšpunktā minētajām pārbaudēm. Dalībvalstis atvieglo šīs pārbaudes.

⁹ OV 2014, L 168, 29. lpp.

¹⁰ Padomes Regula (EEK, Euratom) (1989. gada 29. maijs) par galīgajiem vienotajiem pasākumiem, lai iekasētu pašu resursus, ko veido pievienotās vērtības nodokļi (OV 1989, L 155, 9. lpp.).

[..]”

15. Regulas Nr. 608/2014 5. panta “Ziņošana par krāpšanu un pārkāpumiem, kas ietekmē tiesības uz tradicionālajiem pašu resursiem” 1. punktā ir paredzēts:

“Divu mēnešu laikā pēc katra ceturkšņa beigām dalībvalstis Komisijai nosūta aprakstu par konstatētajiem krāpšanas un pārkāpumu gadījumiem saistībā ar prasījuma tiesībām virs EUR 10 000 attiecībā uz Lēmuma 2014/335 [..] 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem tradicionālajiem pašu resursiem.

Šā punkta pirmajā daļā noteiktajā laikposmā katra dalībvalst[s] sniedz sīku informāciju par to Komisijai jau ziņoto krāpšanas un pārkāpumu gadījumu stāvokli, kuru piedziņa, anulēšana vai neatgūšana iepriekš nebija norādīta.”

4. Regula Nr. 1553/89

16. Regulas Nr. 1553/89 2. panta 1. punktā ir paredzēts:

“PVN resursu bāzi nosaka pēc darījumiem, kuri minēti 2. pantā Padomes [Sestajā direktīvā 77/388/EEK (1977. gada 17. maijs) par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV 1977, L 145, 1. lpp.)] [..].”

17. Saskaņā ar minētās regulas 3. panta 1. punktu:

“PVN resursu bāzi attiecīgajam kalendārajam gadam, neierobežojot 5. un 6. pantu, aprēķina, dalot kopējo tiro PVN ieņēmumu, ko dalībvalsts attiecīgajā gadā iekasējusi, ar likmi, pēc kuras tajā pašā gadā uzliek PVN.”

B. Muitas nodokļi

1. Kopienas Muitas kodekss

18. Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi¹¹, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 648/2005¹² (2005. gada 13. aprīlis) (turpmāk tekstā – “Kopienas Muitas kodekss”), 13. pantā bija noteikts:

“1. Muitas dienesti saskaņā ar spēkā esošajos noteikumos paredzētajiem nosacījumiem var veikt jebkādu kontroli, ko uzskata par vajadzīgu, lai nodrošinātu to, ka pareizi piemēro muitas noteikumus un citus tiesību aktus par to preču ievešanu, izvešanu, tranzītu, pārvietošanu un galapatēriņu, kuras pārvietotas starp Kopienas muitas teritoriju un trešām valstīm, un par precēm, kam nav Kopienas preču statusa. Lai pareizi piemērotu Kopienas tiesību aktus, muitas kontroli var veikt trešā valstī, ja tas paredzēts starptautiskā nolīgumā.

2. Muitas kontrole, kas nav izlases veida pārbaudes, balstās uz riska analīzi, izmantojot automatizētas datu apstrādes paņēmienus, lai noteiktu riskus un to apjomu un izstrādātu riska

¹¹ OV 1992, L 302, 1. lpp.

¹² OV 2005, L 117, 13. lpp.

novērtēšanai vajadzīgos pasākumus, balstoties uz valsts, Kopienas un, ja iespējams, starptautiski izstrādātiem kritērijiem.

Komitejas procedūru izmanto, lai izveidotu kopējo riska pārvaldības sistēmu un noteiktu kopējos kritērijus un kontroles jomu prioritātes.

Dalībvalstis sadarbībā ar Komisiju izveido elektronisku sistēmu, lai īstenotu riska pārvaldību.

3. Ja kontroli veic iestādes, kas nav muitas dienesti, to veic ciešā sadarbībā ar muitas dienestiem un, ja iespējams, tajā pašā laikā un vietā.

[..]”

19. Kopienas Muitas kodeksa II sadaļā bija ietverta 3. nodaļa “Preču muitas vērtība”, kurā ietilpa 28.–36. pants.

20. Šī kodeksa 29. pantā bija paredzēts:

“1. Ievestu preču muitas vērtība līdzinās darījuma vērtībai, tas ir, cenai, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama par precēm, pārdodot tās izvešanai uz Kopienas muitas teritoriju, kas vajadzības gadījumā ir precizēta saskaņā ar 32. un 33. pantu [..]:

[..]

2. a) Nosakot, vai darījuma vērtība ir pieņemama 1. punkta nozīmē, pircēja un pārdevēja savstarpējā saistība pati par sevi nav pietiekams pamats uzskatīt darījuma vērtību par nepieņemamu. Vajadzības gadījumā ir jāpārbauda pārdošanas apstākļi un darījuma vērtība ir jāpieņem, ja savstarpējā saistība nav ietekmējusi cenu. [..]

[..]

3. a) Cena, kas faktiski samaksāta vai maksājama, ir pircēja samaksātā vai maksājamā kopējā summa pārdevēja labā par ievestajām precēm, un tajā ietilpst visi pircēja samaksātie vai maksājamie maksājumi pārdevējam saskaņā ar ievesto preču pārdošanas nosacījumiem vai trešai pusei, lai izpildītu saistības pret pārdevēju. [..]

[..].”

21. Atbilstoši minētā kodeksa 30. pantam:

“1. Ja muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar 29. pantu, tā ir jānosaka, secīgi piemērojot 2. punkta a), b), c) un d) apakšpunktu līdz pirmajam apakšpunktam, pēc kura to var noteikt [..].

2. Muitas vērtība, ko nosaka saskaņā ar šo pantu, ir:

a) darījuma vērtība vienādām precēm, kas pārdotas izvešanai uz Kopienu un izvestas tajā pašā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad novērtējamās preces;

b) darījuma vērtība līdzīgām precēm, kas pārdotas izvešanai uz Kopienu un izvestas tajā pašā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad novērtējamās preces;

- c) vērtība, kas balstās uz vienas vienības cenu, par kādu vienādas vai līdzīgas ievestās preces tiek pārdotas Kopienā vislielākajā kopapjomā personām, kas nav saistītas ar pārdevēju;
  - d) izskaitļotā vērtība [..]
- [..].”

22. Kopienas Muitas kodeksa 31. pants bija formulēts šādi:

“1. Ja ievestu preču muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar 29. vai 30. pantu, to nosaka, pamatojoties uz Kopienā pieejamiem datiem, izmantojot pieņemamus līdzekļus, kas atbilst principiem un vispārīgiem noteikumiem, kas ietverti:

- Nolīgumā par [1994. gada] Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu [..],
- [1994. gada] Vispārējās vienošanos par tarifiem un tirdzniecību VII pantā [..],
- šās nodaļas noteikumos.

2. Par pamatu muitas vērtības noteikšanai saskaņā ar 1. punktu nevar būt:

- a) Kopienā ražotu preču pārdošanas cena Kopienā;
- b) sistēma, kas paredz muitas vajadzībām pieņemt augstāko no divām alternatīvām vērtībām;
- c) preču cena izvešanas valsts vietējā tirgū;
- d) ražošanas izmaksas, izņemot izskaitļotās vērtības, kas noteiktas vienādu vai līdzīgu preču gadījumā saskaņā ar 30. panta 2. punkta d) apakšpunktu;
- e) preču cenas izvešanai uz valsti, kas neietilpst Kopienas muitas teritorijā;
- f) viszemākās muitas vērtības vai
- g) brīvi noteiktas vai fiktīvas vērtības.”

23. Šā kodeksa 68. pantā bija noteikts:

“Lai pārbaudītu pieņemtās muitas deklarācijas, muitas dienesti var:

- a) pārbaudīt dokumentus, kas attiecas uz deklarāciju un kas tai pievienoti. Lai pārbaudītu deklarācijas datu pareizību, muitas dienesti var likt deklarētājam uzrādīt vēl citus dokumentus;
- b) pārbaudīt preces un ņemt paraugus analīzei vai sīkai pārbaudei.”

24. Minētā kodeksa 71. panta redakcija bija šāda:

“1. Deklarācijas pārbaudes rezultātus izmanto, piemērojot tās muitas procedūras noteikumus, kurā preces ir nodotas.

2. Ja deklarāciju nepārbauda, tad 1. punktā minētos noteikumus piemēro, pamatojoties uz deklarācijā sniegtajiem datiem.”

25. Kopienas Muitas kodeksa 217. pantā bija paredzēts:

“1. Ikvienu muitas parāda rezultātā radušos ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu [..] muitas dienesti aprēķina, tiklīdz to rīcībā ir nepieciešamie dati, un ieraksta uzskaites dokumentos vai jebkurā citā līdzvērtīgā dokumentā (iegrāmatošana).

[..]

2. Dalībvalstis nosaka nodokļa summas iegrāmatošanas praktisko kārtību. Šī kārtība var atšķirties atkarībā no tā, vai muitas dienesti, ņemot vērā muitas parāda rašanās apstākļus, ir vai nav pārliecināti par to, ka minētās summas tiks samaksātas.”

26. Saskaņā ar šī kodeksa 218. panta 1. punktu:

“Ja muitas parāds ir radies no tā, ka pieņemta deklarācija par precēm kādai muitas procedūrai, kura nav procedūra pagaidu ievēšanai ar daļēju atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa vai jebkura darbība, kuras likumīgais spēks ir tāds pats kā šādi pieņemšanai, tad muitas parādam atbilstošā summa iegrāmatojama, tiklīdz tā tiek aprēķināta, un ne vēlāk kā otrajā dienā pēc preču atlaišanas dienas.”

27. Minētā kodeksa 220. panta 1. punktā bija noteikts:

“Ja muitas parāda rezultātā radusies muitas nodokļa summa nav iegrāmatota saskaņā ar 218. un 219. pantu vai iegrāmatota zemākā apjomā nekā ir pēc likuma uzliedzamā muitas nodokļa summa, tad nodokļa summa, kas jāsedz vai kas paliek vēl nesegta, iegrāmatojama divu dienu laikā pēc dienas, kurā muitas dienesti ir noskaidrojuši lietas apstākļus un ir gatavi aprēķināt pēc likuma maksājamo muitas nodokļa summu un noteikt parādnienu (vēlāka iegrāmatošana). Šis termiņš var tikt pagarināts saskaņā ar 219. pantu.”

28. Tā paša kodeksa 221. pantā bija noteikts:

“1. Muitas nodokļa summu, tiklīdz tā iegrāmatota, dara zināmu parādniekam saskaņā ar attiecīgajām procedūrām.

[..]

3. Paziņošana parādniekam nav vajadzīga pēc triju gadu termiņa izbeigšanās, skaitot no muitas parāda rašanās dienas. Šo termiņu aptur uz pārsūdzības procesa laiku, skaitot no brīža, kad ir iesniegta pārsūdzība 243. panta nozīmē.

4. Ja muitas parāds ir tādas darbības iznākums, par kuru tajā laikā, kad tā izdarīta, būtu paredzēta kriminālatbildība, summu atbilstīgi spēkā esošajos noteikumos izklāstītajiem nosacījumiem var paziņot debitoram pēc tam, kad beidzies 3. punktā minētais trīs gadu laika posms.”

2. *Savienības Muitas kodekss*

29. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu¹³ (turpmāk tekstā – “Savienības Muitas kodekss”), 3. pantā ir noteikts:

“Muitas dienesti galvenokārt ir atbildīgi par Savienības starptautiskās tirdzniecības uzraudzību, tādējādi veicinot godīgu un brīvu tirdzniecību, iekšējā tirgus ārējo aspektu īstenošanu, kopējās tirdzniecības politikas un citu tādu Savienības kopējo politikas jomu īstenošanu, kuras ietekmē tirdzniecību, un vispārēju piegādes ķēdes drošību. Muitas dienesti veic pasākumus, kuru mērķis jo īpaši ir:

- a) aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu finanšu intereses;
- b) aizsargāt Savienību pret negodīgu un nelikumīgu tirdzniecību, vienlaikus atbalstot likumīgu darījumdarbību;
- c) nodrošināt Savienības un tās iedzīvotāju drošību un drošumu, kā arī vides aizsardzību, vajadzības gadījumā cieši sadarbojoties ar citām iestādēm; un
- d) uzturēt atbilstīgu līdzsvaru starp muitas kontroli un likumīgas tirdzniecības veicināšanu.”

30. Saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 46. pantu “Riska pārvaldība un muitas kontroles”:

“1. Muitas dienesti var veikt jebkuras muitas kontroles, ko tie uzskata par vajadzīgām.

Muitas kontroles, jo īpaši, var būt preču pārbaude, paraugu ņemšana, deklarācijā vai paziņojumā ietvertās informācijas pareizības un pilnīguma pārbaude un dokumentu esības, īstuma, pareizības un derīguma pārbaude, uzņēmēju grāmatvedības un citu uzskaites datu pārbaude, transportlīdzekļu apskate, personu nestās vai vestās vai pie personām esošās bagāžas un citu mantu pārbaude, kā arī oficiālu izziņu veikšana un citas līdzīgas darbības.

2. Tādas muitas kontroles, kas nav izlases veida pārbaudes, galvenokārt ir balstītas uz riska analīzi, izmantojot elektroniskus datu apstrādes līdzekļus, lai, pamatojoties uz kritērijiem, kas noteikti valsts, Savienības un, ja pieejams, starptautiskā līmenī, identificētu un novērtētu riskus un izstrādātu vajadzīgos pretpasākumus.

3. Muitas kontroles veic saistībā ar kopēju riska pārvaldības sistēmu, pamatojoties uz informācijas apmaiņu starp muitas administrācijām attiecībā uz risku un tā analīzes rezultātiem un nosakot kopējus riska kritērijus un standartus, kontroles pasākumus un prioritārās kontroles jomas.

Kontroles, kas pamatojas uz šādu informāciju un kritērijiem, veic, neskarot citas kontroles, kuras veic saskaņā ar 1. punktu vai saskaņā ar citiem spēkā esošiem noteikumiem.

4. Muitas dienesti veic riska pārvaldību, lai diferencētu riska līmeņus, kas saistīti ar precēm, kurām veic muitas kontroli vai pārraudzību, lai noteiktu, vai precēm jāveic īpašas muitas kontroles, un, ja jāveic, tad kādos gadījumos.

¹³ OV 2013, L 269, 1. lpp.

Riska pārvaldībā ietilpst, piemēram, datu un informācijas vākšana, riska analīze un izvērtēšana, rīcības izvēle un īstenošana, kā arī šā procesa un tā rezultātu regulāra pārraudzība un pārskatīšana, balstoties uz starptautiskiem, Savienības un valsts avotiem un stratēģijām.

5. Muitas dienesti apmainās ar riska informāciju un riska analīzes rezultātiem, ja:

- a) muitas dienesti novērtē, ka risks ir ievērojams un jāveic muitas kontrole, un kontroles rezultātos tiek konstatēts, ka ir noticis gadījums, kas rada risku; vai
- b) kontroles rezultātos netiek konstatēts, ka ir noticis gadījums, kas rada risku, bet attiecīgais muitas dienests uzskata, ka pastāv liela riska iespējamība citur Savienībā.

6. Lai izveidotu vienotus riska kritērijus un standartus, kontroles pasākumus un prioritārās kontroles jomas, kā minēts 3. punktā, ņem vērā visu turpmāk norādīto:

- a) proporcionālītāti attiecībā uz risku;
- b) veicamo pārbaūžu steidzamību;
- c) iespējamo ietekmi uz tirdzniecības plūsmu, ietekmi uz atsevišķām dalībvalstīm un kontroles resursiem.

7. Vienotie riska kritēriji un standarti, kas minēti 3. punktā, ietver visu turpmāk norādīto:

- a) risku aprakstu;
- b) riska faktorus vai rādītājus, kas jāizmanto, izraugoties preces vai uzņēmējus, kurus pakļauj muitas kontrolei;
- c) muitas dienestu veicamās muitas kontroles būtību;
- d) šā punkta c) apakšpunktā minētās muitas kontroles piemērošanas ilgumu.

8. Prioritārās kontroles jomas aptver īpašas muitas procedūras, preču veidus, pārvadājumu maršrutus, transporta veidus vai uzņēmējus, kuri ir pakļauti paaugstināta līmeņa riska analīzei un muitas kontrolei konkrētā laikposmā, neskarot citas kontroles, ko parasti veic muitas dienesti.”

31. Savienības Muitas kodeksa 53. panta “Valūtas konvertācija” 1. punktā ir noteikts:

“Kompetentās iestādes publicē un/vai dara pieejamu internetā piemērojamo valūtas maiņas kursu, ja ir jāveic valūtas konvertācija sakarā ar kādu no šādiem iemesliem:

- a) preču muitas vērtības noteikšanai izmantotie elementi ir izteikti valūtā, kas nav tās dalībvalsts valūta, kurā tiek noteikta muitas vērtība;
- b) lai noteiktu preču tarifa klasifikāciju un izvedmuitas un ievadmuitas nodokļa summu, tostarp vērtības robežas noteikšanai kopējā muitas tarifā, euro vērtība ir jāizsaka valstu valūtās.”

32. Šī kodeksa 70. un 74. pantā ir ietverti noteikumi par preču muitas vērtību, kas būtībā atbilst normām, kuras ietvertas Kopienas Muitas kodeksa 29.–31. pantā.

33. Saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 101. panta 1. punktu maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu nosaka muitas dienesti, kas atbild par vietu, kur muitas parāds ir radies vai tiek uzskatīts par radušos saskaņā ar šī kodeksa 87. pantu, tiklīdz tiem ir visa vajadzīgā informācija.

34. Minētā kodeksa 103. panta “Muitas parāda noilgums” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Muitas parādu parādniekam nepaziņo, ja ir pagājuši trīs gadi kopš muitas parāda rašanās dienas.

2. Ja muitas parāds ir radies tādas darbības rezultātā, par kuru laikā, kad tā veikta, varēja ierosināt krimināllietu, 1. punktā noteikto trīs gadu termiņu saskaņā ar valsts tiesību aktiem pagarina līdz laikposmam, kas ir vismaz pieci gadi, bet ne vairāk kā 10 gadi.”

35. Savienības Muitas kodeksa 105. panta “Iegrāmatošanas termiņš” 3. punktā ir noteikts:

“Ja muitas parāds ir radies apstākļos, kas nav minēti 1. punktā, maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu iegrāmato 14 dienās no dienas, kad muitas dienesti var noteikt attiecīgo ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu un pieņemt lēmumu.”

36. Saskaņā ar šī kodeksa 188. pantu “Muitas deklarācijas pārbaude”:

“Muitas dienesti, lai pārbaudītu pieņemtajā muitas deklarācijā iekļauto datu pareizību, var:

- a) pārbaudīt deklarāciju un pavaddokumentus;
- b) pieprasīt deklarētājam iesniegt citus dokumentus;
- c) pārbaudīt preces;
- d) ņemt paraugus preču analīzei vai sīkai pārbaudei.”

37. Minētā kodeksa 191. pantā “Pārbaudes rezultāti” ir noteikts:

“1. Muitas deklarācijas pārbaudes rezultātus izmanto, piemērojot noteikumus, ar kuriem reglamentē muitas procedūru, ko piemēro precēm.

2. Ja muitas deklarāciju nepārbauda, tad 1. punktu piemēro, pamatojoties uz minētajā deklarācijā iekļautajiem datiem.

3. Muitas dienestu veiktās pārbaudes rezultātiem ir vienāds pierādījuma spēks visā Savienības muitas teritorijā.”

3. *Piemērošanas regula*

38. Saskaņā ar Komisijas Regulas (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92¹⁴, kas grozīta ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1335/2003 (2003. gada 25. jūlijs)¹⁵ (turpmāk tekstā – “Piemērošanas regula”), 181.a pantu:

“1. Muitas dienestiem nav jānosaka ievadpreču muitas vērtība, pamatojoties uz darījumu vērtības noteikšanas metodi, ja saskaņā ar 2. punktā noteikto procedūru tās nav pārliedzinātas, ņemot vērā pamatotas šaubas, vai deklarētā vērtība ir Kodeksa 29. pantā minētā samaksātā vai maksājamā kopsumma.

2. Ja muitas iestādēm radušās 1. punktā minētās šaubas, tās var lūgt papildu informāciju saskaņā ar 178. panta 4. punktu. Ja vēl ir šaubas, muitas dienestiem pirms galīga lēmuma pieņemšanas ir jāpaziņo attiecīgajai personai, pēc tās lūguma arī rakstiski, par šaubu pamatojumu un jāsniedz tai pieņemama iespēja atbildēt. Galīgais lēmums un tā pamatojums attiecīgajai personai ir jāpaziņo rakstiski.”

39. Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktā ir noteikts:

“Tiklīdz preces ļauj atlaist, jāiegrāmato ievadmuitas nodokļi, ko nosaka saskaņā ar deklarācijā sniegtajiem datiem. Ja muitas dienesti uzskata, ka pēc to veiktām pārbaudēm varētu noteikt lielākus ievadmuitas nodokļus nekā tos, kas iegūti, pamatojoties uz deklarācijā sniegtajiem datiem, tad tās var likt iemaksāt pietiekamu nodrošinājumu, lai segtu starpību starp summu, kas iegūta, pamatojoties uz deklarācijā sniegtajiem datiem, un summu, ko par precēm varētu reāli nākties maksāt. Taču deklarētājs nodrošinājuma iemaksāšanas vietā var lūgt uzreiz ieģrāmatot to nodokļu summu, kādu par precēm varētu reāli nākties maksāt.”

4. *Īstenošanas regula*

40. Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu¹⁶ (turpmāk tekstā – “Īstenošanas regula”), 48. panta “Valūtas konvertācija” 1. punktā ir paredzēts:

“Ja tas nepieciešams saskaņā ar Kodeksa 53. panta 1. punkta b) apakšpunktu, euro vērtību nosaka reizi mēnesī.

Izmantojamais maiņas kurss ir pēdējais kurss, ko noteikusi Eiropas Centrālā banka pirms mēneša priekšpēdējās dienas un to piemēro visu nākamo mēnesi.

Tomēr, ja kurss, kas jāpiemēro mēneša sākumā, par vairāk nekā 5 % atšķiras no kursa, ko noteikusi Eiropas Centrālā banka līdz tā paša mēneša 15. datumam, pēdējo minēto kursu piemēro no 15. datuma līdz attiecīgā mēneša beigām.”

¹⁴ OV 1993, L 253, 1. lpp.

¹⁵ OV 2003, L 187, 16. lpp.

¹⁶ OV 2015, L 343, 558. lpp.

41. Īstenošanas regulas 140. pantā “Deklarēto darījuma vērtību nepieņemšana”, ar kuru tiek īstenots Savienības Muitas kodeksa 70. panta 1. punkts, ir noteikts:

“1. Ja muitas dienestiem ir pamatotas šaubas, ka deklarētā darījuma vērtība ir kopējā vērtība, kas samaksāta vai maksājama, kā minēts Kodeksa 70. panta 1. punktā, tie var pieprasīt, lai deklarētājs sniedz papildu informāciju.

2. Ja muitas dienestu šaubas netiek kļiedētas, tie var nolemt, ka preču vērtību nevar noteikt saskaņā ar Kodeksa 70. panta 1. punktu.”

42. Saskaņā ar Īstenošanas regulas 144. pantu “Savienības muitas teritorijā pieejamo datu metode [fall-back metode]”, ar kuru tiek īstenots Savienības Muitas kodeksa 74. panta 3. punkts:

“1. Nosakot muitas vērtību saskaņā ar Kodeksa 74. panta 3. punktu, var izmantot pienācīgu elastīgumu, piemērojot Kodeksa 70. pantā un 74. panta 2. punktā paredzētās metodes. Šādi noteikta muitas vērtība pēc iespējas pamatojas uz iepriekš noteiktām muitas vērtībām.

2. Ja nevar noteikt muitas vērtību saskaņā ar 1. punktu, izmanto citas piemērotas metodes. Šajā gadījumā muitas vērtību nenosaka, pamatojoties uz jebkuru no šādiem elementiem:

- a) tādu preču pārdošanas cena Savienības muitas teritorijā, kas ražotas Savienības muitas teritorijā;
- b) sistēma, saskaņā ar kuru lielākā no divām alternatīvām vērtībām tiek izmantota muitas vērtības noteikšanā;
- c) preču cena eksportētājas valsts iekšzemes tirgū;
- d) ražošanas izmaksas, izņemot aprēķinātās vērtības, kas noteiktas identiskām vai līdzīgām precēm saskaņā ar Kodeksa 74. panta 2. punkta d) apakšpunktu;
- e) cenas eksportam uz trešo valsti;
- f) minimālo muitas vērtību;
- g) patvarīgi noteiktas vai fiktīvas vērtības.”

43. Īstenošanas regulas 244. pantā “Galvojuma sniegšana”, kas ir tiesību norma, ar kuru īsteno Savienības Muitas kodeksa 191. pantu, ir paredzēts:

“Ja muitas dienesti uzskata, ka muitas deklarācijas pārbaudē, iespējams, tiks konstatēts, ka jāmaksā lielāka ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa un citu maksājumu summa, nekā izriet no muitas deklarācijas ziņām, preču izlaišana ir atkarīga no tāda galvojuma sniegšanas, kas ir pietiekams, lai nosegtu starpību starp summu, kas iegūta saskaņā ar muitas deklarācijas ziņām, un summu, kas galu galā var būt maksājama.

Tomēr deklarētājs var pieprasīt, lai tiktu nekavējoties paziņots muitas parāds, kas var būt maksājams attiecībā uz precēm, tā vietā lai iesniegtu šo galvojumu.”

C. Tiesības PVN jomā

44. Saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹⁷, kas grozīta ar Padomes Direktīvu 2009/69/EK (2009. gada 25. jūnijs)¹⁸ (turpmāk tekstā – “Direktīva 2006/112”), 2. panta 1. punktu:

“PVN uzliek šādiem darījumiem:

[..]

b) preču iegādei Kopienas iekšienē, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic –

- i) nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tāds, vai juridiska persona, kas nav nodokļa maksātāja, ja pārdevējs ir nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tāds [..];

[..]

d) preču importam.”

45. Saskaņā ar šīs direktīvas 73. pantu “summa, kurai uzliek nodokli, ir visa summa, kas veido atlīdzību, kuru piegādātājs vai pakalpojumu sniedzējs par šiem darījumiem ir saņēmis vai saņems no pircēja, pakalpojumu saņēmēja vai trešās personas”.

46. Saskaņā ar minētās direktīvas 83. pantu:

“Attiecībā uz preču iegādi Kopienas iekšienē summu, kurai uzliek nodokli, nosaka, izmantojot tās pašas sastāvdaļas, ko saskaņā ar 2. nodaļu izmanto, lai noteiktu summu, kurai uzliek nodokli, to pašu preču piegādei attiecīgās dalībvalsts teritorijā. Attiecībā uz šīs direktīvas 21. un 22. pantā minētajiem darījumiem, ko uzskata par preču iegādi Kopienas iekšienē, summa, kurai uzliek nodokli, ir attiecīgo preču vai līdzīgu preču pirkuma cena vai – ja pirkuma cenas nav – pašizmaksa, ko nosaka piegādes brīdī.”

47. Direktīvas 2006/112 85. pants ir formulēts šādi:

“Attiecībā uz preču importu summa, kurai uzliek nodokli, ir muitas vērtība, kas noteikta saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas noteikumiem.”

48. Šīs direktīvas 86. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Summa, kurai uzliek nodokli, ietver šādas sastāvdaļas tiktāl, ciktāl tās vēl nav ietvertas:

- a) nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kas aprēķināti ārpus importa dalībvalsts, kā arī tos, kuri aprēķināti importēšanas dēļ, izņemot iekasējamo PVN;
- b) papildu izdevumus, piemēram, komisijas maksu, iesaiņošanas, transportēšanas un apdrošināšanas izmaksas, kas radušās līdz pirmajam galamērķim importa dalībvalsts teritorijā, kā arī papildu izdevumus, ko rada transportēšana uz citu galamērķi Kopienā, ja minētā vieta ir zināma, kad iestājas nodokļa iekasējamības gadījums.”

¹⁷ OV 2006, L 347, 1. lpp., un labojums OV 2007, L 335, 60. lpp.

¹⁸ OV 2009, L 175, 12. lpp.

49. Direktīvas 2006/112 87. pantā ir noteikts:

“Summa, kurai uzliek nodokli, neietver šādas sastāvdaļas:

- a) cenu samazinājumus atlaižu veidā par pirmstermiņa samaksu;
- b) cenu atlaides un rabatus, ko piešķir pircējam un ko tas iegūst importēšanas laikā.”

50. Saskaņā ar šīs direktīvas 138. pantu:

“1. Dalībvalsts atbrīvo no nodokļa tādu preču piegādi, kuras pārdevējs vai pircējs vai cita persona pārdevēja vai pircēja vārdā nosūta vai transportē uz galamērķi ārpus to attiecīgās teritorijas, bet Kopienā, ja piegādi veic citam nodokļu maksātājam vai juridiskai personai, kas nav nodokļu maksātāja un kas kā tāda rīkojas dalībvalstī, kas nav nosūtīšanas vai transportēšanas sākumpunkta dalībvalsts.

2. Papildus 1. punktā minētajām preču piegādēm dalībvalstis atbrīvo no nodokļa šādus darījumus:

[..]

- c) preču piegādes, kad preces pārvieto uz citu dalībvalsti un kuras būtu atbrīvotas no nodokļa saskaņā ar 1. punktu un šā punkta a) un b) apakšpunktu, ja šīs piegādes būtu veiktas citam nodokļa maksātājam.”

51. Šīs pašas direktīvas 143. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis atbrīvo no nodokļa šādus darījumus:

[..]

- d) to preču importu, kas nosūtītas vai transportētas no trešās teritorijas vai trešās valsts uz dalībvalsti, kura nav nosūtīšanas vai transportēšanas galamērķa dalībvalsts, ja saskaņā ar 138. pantu šādu preču piegāde, ko veic importētājs, kurš saskaņā ar 201. pantu noteikts vai atzīts par atbildīgu par PVN nomaksu, ir atbrīvota no nodokļa;

[..].

2. Šā panta 1. punkta d) apakšpunktā noteikto atbrīvojumu piemēro gadījumos, kad pēc preču importa tiek veikta preču piegāde, kam piemēro atbrīvojumu saskaņā ar 138. panta 1. punktu un 2. punkta c) apakšpunktu, tikai tad, ja importa brīdī importētājs ir sniedzis importa dalībvalsts kompetentajām iestādēm vismaz šādu informāciju:

- a) savu PVN identifikācijas numuru, kas izdots importa dalībvalstī, vai sava pārstāvja nodokļa jautājumos, kas ir atbildīgs par PVN nomaksu, importa dalībvalstī izdotu PVN identifikācijas numuru;

- b) tā klienta, kuram preces piegādā saskaņā ar 138. panta 1. punktu, PVN identifikācijas numuru, kas izdots citā dalībvalstī, vai savu PVN identifikācijas numuru, kas izdots preču nosūtīšanas vai transportēšanas galamērķa dalībvalstī, ja preces paredzēts pārvest saskaņā ar 138. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- c) pierādījumu tam, ka importētās preces paredz transportēt vai nosūtīt no importa dalībvalsts uz citu dalībvalsti.

Tomēr dalībvalstis var paredzēt, ka c) apakšpunktā minēto pierādījumu sniedz kompetentajām iestādēm tikai pēc pieprasījuma.”

III. Fakti un pirmstiesas procedūra

A. Tiesvedības rašanās fakti

52. No 2005. gada 1. janvāra Eiropas Savienība atcēla visas kvotas, kas ir piemērojamas tādu tekstilizstrādājumu un apģērbu importam, kuru izcelsme ir Pasaules Tirdzniecības organizācijas dalībvalstīs, tostarp Ķīnā.

53. 2007. gada 20. aprīlī Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) nosūtīja dalībvalstīm savstarpējās palīdzības ziņojumu 2007/015, lai tās informētu par to tekstilizstrādājumu un apavu pārāk zema novērtējuma risku, kas ir importēti no Ķīnas.

54. Ar šo ziņojumu *OLAF* aicināja visas dalībvalstis, pirmkārt, analizēt tekstilizstrādājumu un apavu importu tostarp no Ķīnas, lai atklātu iespējamās pārāk zemu novērtētā importa gadījumus, un, otrkārt, veikt atbilstošas kontroles muitošanas laikā, kas veiktas attiecībā uz šādu importu.

55. Pēc tam, lai palīdzētu dalībvalstīm atklāt tekstilizstrādājumu un apavu sūtījumus ar pārāk zemu vērtējumu, *OLAF* sadarbībā ar Komisijas Kopīgo pētniecības centru (turpmāk tekstā – “*JRC*”) izstrādāja risku novērtēšanas instrumentu, kas balstīts uz datiem Savienības mērogā (turpmāk tekstā – “*OLAF* metodoloģija”). Ar šo instrumentu vispirms tiek aprēķināta vidējā koriģētā cena katram tekstilizstrādājumam un apaviem, kas ir importēti no Ķīnas un atbilst Kombinētās muitas tarifa nomenklatūras 61.–64. nodaļai¹⁹. Vidējās koriģētās cenas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz mēneša cenām attiecīgo preču importam no Ķīnas, kas ir iegūtas no statistikas datubāzes *Comext* – tā ir *Eurostat* pārvaldīta starptautiskās tirdzniecības atsaucēs datubāze 48 mēnešu laikposmā. Šīs cenas atspoguļo vērtību kilogramā katram no 495 attiecīgajiem kombinētās nomenklatūras astoņu ciparu produktu kodiem, precizējot izcelsmes valsti un galamērķa valsti Savienībā. Pēc tam tiek aprēķināts vidējais rādītājs visā Savienībā (vidējās koriģētās cenas Savienībā-28), pamatojoties uz 28 dalībvalstu vidējo koriģēto cenu vidējo aritmētisko vērtību (nesvērto vidējo vērtību)²⁰. Lai aprēķinātu šos vidējos rādītājus, tiek izslēgtas maksimālās vērtības, t.i., pārmērīgi augstas vai pārmērīgi zemas vērtības, un šī iemesla dēļ vidējā cena tiek saukta par “koriģētu”. Visbeidzot tiek aprēķināta vērtība, kas atbilst 50 % no vidējās koriģētās cenas, un tā tiek uzskatīta par “minimālo pieņemamo cenu”, kas izteikta arī cenā par kilogramu un kas tiek izmantota kā robežvērtība, kura ļauj dalībvalstu muitas iestādēm noteikt īpaši zemas importa deklarētās vērtības un tātad – augsta riska importu.

¹⁹ Turpmāk tekstā – “attiecīgās preces” vai “tekstilzstrādājumi un apavi no Ķīnas”.

²⁰ Jāprecizē, ka pārskatītais laikposms ir pirms izstāšanās līguma stāšanās spēkā (skat. šo secinājumu 2. zemsvītras piezīmi), tādējādi Savienību veidoja 28 dalībvalstis. Šajos secinājumos tādējādi ir izdarīta atauce uz “Savienību-28”.

56. *OLAF* 2009. gada 23. janvārī nosūtītais savstarpējās palīdzības ziņojums AM/2009/001 attiecās uz operāciju *Argus* – kas ilga sešus mēnešus un kuras laikā *OLAF* bija uzsācis uzraudzīt tekstilizstrādājumu un apavu plūsmu no dažādām trešām valstīm, bet galvenokārt no Āzijas, un katru mēnesi nosūtīt dalībvalstīm to iepriekšējā mēneša importu sarakstu, kas tika identificēti kā riskanti muitas vērtības izteiksmē. Ar šo ziņojumu *OLAF* lūdza dalībvalstis četru mēnešu laikā tam paziņot par riska filtru ieviešanu, identificēt augsta riska sūtījumus un veikt pārbaudes pēc atmuitošanas, pamatojoties uz tā paziņojumiem.

57. 2011. gadā tā sauktās *Discount* prioritārās pārbaudes darbības (turpmāk tekstā – “PPD *Discount*”) laikā, kuru koordinēja Komisijas Nodokļu un muitas savienības ģenerāldirektorāts un kurā piedalījās visas dalībvalstis, tostarp Apvienotā Karaliste, tika piemērotas minimālās pieņemamās cenas, lai atklātu un kontrolētu tekstilizstrādājumu un apavu importu no Ķīnas ar tik zemu muitas vērtību, kas rada aizdomas.

58. 2014. gadā *OLAF* koordinēja kopīgu muitas operāciju, sauktu par *Snake*, kuras operatīvais posms norisinājās laikā no 2014. gada 17. februāra līdz 17. martam un kurā piedalījās visas dalībvalstis, kā arī Ķīnas muitas iestādes. Šo pēdējo minēto iestāžu iesaistišanās notika ar mērķi saņemt eksporta deklarācijas, kas ļautu pārbaudīt attiecīgo preču deklarēto importa vērtību Savienībā. Operācijas *Snake* galīgajā ziņojumā dalībvalstis tika aicinātas turpināt izmantot riska profilus, kas ir balstīti uz minimālajām pieņemamajām cenām, kuras ir tikušas piemērotas šīs operācijas laikā.

59. Pēc pārbaudēm, ko Apvienotās Karalistes iestādes veica šīs operācijas ietvaros, pamatojoties uz minētajiem riska profiliem, tās noteica papildu muitas nodokli 24 uzņēmējiem par to veikto importu trīs gadu laikā no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim.

60. Pārbaudes 14-11-1 laikā, kas Apvienotajā Karalistē tika veikta 2014. gada 27.–31. oktobrī, Komisija pārbaudīja informēšanas par risku veidlapas, savstarpējās palīdzības paziņojumus un nejausi izraudzītas 24 importa darbības, no kurām 23 bija ierakstītas B kontos.

61. Laikā no 2014. gada novembra līdz 2015. gada februārim Apvienotās Karalistes iestādes attiecīgajiem uzņēmējiem nosūtīja paziņojumus par minēto summu samaksu, izdodot 24 *a posteriori* piedziņas rīkojumus, sauktus par “maksājuma paziņojumiem C18” (turpmāk tekstā – “maksājuma paziņojumi C18 *Snake*”), kuri vēlāk tika atcelti.

62. 2015. gada 16. janvārī *OLAF* sāka izmeklēšanu pret atsevišķām konkrēti izraudzītām dalībvalstīm, tostarp Apvienoto Karalisti, par laikposmu, kas sākās 2013. gadā.

63. Laikā no 2013. līdz 2016. gadam *Her Majesty's Revenue and Customs* (Apvienotās Karalistes Ieņēmumu un muitas dienests, turpmāk tekstā – “*HMRC*”) un Apvienotās Karalistes robezsardze veica operāciju *Badminton*. Šī operācija, kas galvenokārt attiecās uz krāpšanu PVN jomā, tika veikta sākotnējās kriminālizmeklēšanas ietvaros, kura attiecās uz četriem lieliem uzņēmējiem, kas importē attiecīgās Ķīnas izcelsmes preces saskaņā ar “42. muitas procedūru”, proti, procedūru, saskaņā ar kuru muitas nodokļi tiek maksāti importēšanas brīdī, bet PVN ir jāmaksā vēlāk galamērķa dalībvalstī (turpmāk tekstā – “42. muitas procedūra”)²¹.

²¹ No Īstenošanas regulas B pielikuma II sadaļas “Ar kopējām datu prasībām saistītie kodi deklarācijām un paziņojumiem” 1/10. punkta “Procedūra” izriet, ka, iesniedzot muitas deklarāciju, importētājam ir jānorāda četrciparu kods, kura pirmie divi cipari apzīmē pieprasīto procedūru. “Kods 40” atbilst preču vienlaicīgai laišanai brīvā apgrozībā un izlaišanai patēriņam (turpmāk tekstā – “40. muitas procedūra”), savukārt kods 42 attiecas uz preču, uz kurām attiecas piegāde citā dalībvalstī ar atbrīvojumu no PVN, vienlaicīgu laišanu brīvā apgrozībā un izlaišanu patēriņam.

64. Laikposmā no 2015. gada februāra līdz 2016. gada jūlijam Apvienotā Karaliste piedalījās desmit *OLAF* rīkotajās sanāksmēs, kas bija veltītas Ķīnas izcelsmes tekstilizstrādājumu un apavu pārāk zemam novērtējumam.

65. 2015. gada 19. un 20. februārī *OLAF* rīkoja pirmo divpusējo sanāksmi ar *HMRC*, lai apspriestu operācijas *Snake* virzību un vidējo korigēto cenu izmantošanu par pārāk zemas muitas vērtības noteikšanas riska rādītājiem. Šajā sanāksmē *OLAF* norādīja, ka importa apjoms, kas varētu tikt krāpnieciski novērtēts pārāk zemu, nav samazinājies, un ka no statistikas datiem izriet, ka Apvienotā Karaliste vairāk piesaista krāpniecisku tirdzniecību citu dalībvalstu veikto pasākumu dēļ. Savukārt *HMRC* norādīja, ka ir paredzējusi nosūtīt PVN un nesamaksāto muitas nodokļu piedziņas rīkojumus uzņēmumiem, kuri tika identificēti operācijas *Snake* laikā, kā arī, tai veicot pašai savu analīzi, par kopējo summu vairāk nekā 800 miljonu sterliņu mārciņu (GBP) apmērā.

66. Apvienotā Karaliste atkārtoja savu nodomu veikt minēto piedziņu 2015. gada 25. un 26. februāra *OLAF* rīkotajā *ad hoc* sanāksmē par “krāpšanu, kas ir saistīta ar pārāk zemu novērtējumu”, kurā piedalījās dalībvalstu iestādes. Šīs sanāksmes laikā *OLAF* tostarp “stingri ieteica” dalībvalstīm izmantot atbilstošus riska filtrus, lai identificētu sūtījumus, kuri, iespējams, ir pārāk zemu novērtēti, pieprasīt galvojumu sūtījumiem, kas ir identificēti kā aizdomīgi, un veikt izmeklēšanu, lai noteiktu muitas vērtību. *OLAF* arī aprakstīja iespējamās tradicionālo pašu resursu zaudējumus Savienības mērogā tāda importa dēļ, ko var pārāk zemu novērtēt, it īpaši attiecībā uz importu Apvienotajā Karalistē²².

67. 2015. gada 16. jūnijā *OLAF* nosūtīja savstarpējās palīdzības ziņojumu 2015/013, lūdzot dalībvalstis veikt visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses saistībā ar risku, ka tekstilizstrādājumu un apavu imports no Ķīnas tiek novērtēts pārāk zemu.

68. 2015. gada maijā Apvienotā Karaliste sāka tā saukto operāciju *Breach*, lai apkarotu krāpšanu, kas ir saistīta ar pārāk zemu vērtējumu. Apvienotā Karaliste norāda, ka viens no šīs operācijas mērķiem, pēc tam, kad tika atcelti 24 maksājuma paziņojumi C18 *Snake*, bija noteikt to preču muitas vērtību, kas tika pārāk zemu novērtētas operācijas *Snake* laikā, un pieprasīt nesamaksātās tradicionālo pašu resursu summas. Šī operācija tostarp esot ietvērusi iepriekšēju kontroli un *a posteriori* apmeklējumus saistībā ar aizdomīgiem sūtījumiem, dokumentu analīzi, revīzijas un pārbaudes, aplūkotās tirdzniecības komerciālā rakstura pārbaudi un saiknes starp importētāju, kravu pārvadātājiem un citiem uzņēmumiem pārbaudi, kā arī importētājiem paredzētas informēšanas darbības, lai identificētu krāpnieciskās darbības. Esot veiktas arī apmēram trīsdesmit iepriekšējās pārbaudes un izņemti paraugi. Esot izdoti vairāki maksājuma paziņojumi C18. Tiesas sēdē Apvienotā Karaliste apstiprināja, ka šīs operācijas laikā noteiktie pasākumi joprojām tiek īstenoti.

69. 2015. gada 28. jūlijā *OLAF* rīkoja otru divpusējo sanāksmi ar *HMRC*. Pēdējais minētais tostarp norādīja, ka turpina piedziņas procedūru par vairāk nekā 800 miljoniem GBP, vajadzības gadījumā vēršoties tiesā, un ka operācijas *Breach* ietvaros tas esot izveidojis daudzozaru rīcības grupu ar mērķi pārbaudīt krāpnieciskā tirdzniecībā iesaistīto importētāju situāciju. Tomēr *HMRC* uzskata, ka uz vidējām cenām balstītu riska rādītāju izmantošana esot nelietderīga un nesamērīga, ņemot vērā importa uz Apvienoto Karalisti apjomu.

²² Runa ir par “iespējamiem zaudējumiem” laikposmā no 2013. gada maija līdz 2015. gada martam 589 676 121 EUR apmērā par gandrīz vienu ar pusi miljardu kilogramu attiecīgo preču.

70. 2016. gada 3. februārī *OLAF* rīkoja trešo divpusējo sanāksmi ar *HMRC*, kurā pēdējais minētais paziņoja, ka Apvienotā Karaliste ir pārbaudījusi sešpadsmit uzņēmumus, kas ir identificēti, veicot operāciju *Snake*. *OLAF* vēlreiz ieteica *HMRC* izmantot Savienības mēroga riska rādītājus, kas ir balstīti uz minimālo pieņemamo cenu. Tas uzsvēra lielo importa Apvienotajā Karalistē procentuālo daļu, kas tiek uzskatīta par pārāk zemu novērtētu un par cēloni ievērojamiem zaudējumiem muitas nodokļu jomā.

71. 2016. gada 22. un 23. martā *OLAF* rīkoja ceturto divpusējo sanāksmi ar *HMRC*. Tas atkārtoti apstiprināja, ka ir lietderīgi izmantot Savienības mēroga riska rādītājus kā preventīvu pasākumu importam un ierosināja praktiskus līdzekļus, lai Apvienotās Karalistes iestādes tos varētu pakāpeniski īstenot. *OLAF* atkal norādīja uz situāciju attiecīgajā brīdī, tādējādi pierādot, ka tradicionālo pašu resursu zaudējumi Apvienotajā Karalistē ir palielinājušies galvenokārt 42. muitas procedūras ļaunprātīgas izmantošanas dēļ.

72. 2016. gada jūlijā divpusējā sanāksmē *OLAF* iesniedza ziņojumu, kurā bija redzams, ka tradicionālo pašu resursu zaudējumi Apvienotajā Karalistē pieaug.

73. 2016. gada 18. un 19. septembrī daudzpusējā sanāksmē Francijas iestādes iepazīstināja ar tā sauktās operācijas *Octopus* rezultātiem – šo operāciju šīs iestādes īstenoja ar desmit dalībvalstu (tostarp Apvienotās Karalistes) dalību un *OLAF* atbalstu. No galīgā ziņojuma par šo operāciju izriet, ka krāpšanas, kas ir saistīta ar pārāk zemu novērtējumu, cēlonis ir organizētie noziedzīgie tīkli. Importa muitas deklarācijās norādītais saņēmējs gandrīz vienmēr bija neesošs uzņēmums vai “čaulas” uzņēmums. Tās arī secināja, ka lielākajai daļai Francijā pārvadāto preču, kas tika kontrolētas Francijā, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem, tika uzrādīta pārāk zema vērtība, kura bija krāpnieciski deklarēta Apvienotajā Karalistē saskaņā ar 42. muitas procedūru.

74. 2016. gada oktobrī Apvienotās Karalistes iestādes veica eksperimentālu operāciju ar nosaukumu *Samurai*, kas bija vērsta pret divu uzņēmēju importu, kuri izbeidza savu darbību uzreiz pēc tam, kad *HMRC* bija apstrīdējis to muitas deklarācijas.

75. 2017. gada 1. martā *OLAF* pabeidza izmeklēšanu attiecībā uz importu ar pārāk zemu novērtējumu Apvienotajā Karalistē un sniedza savu ziņojumu (turpmāk tekstā – “*OLAF* ziņojums”), saskaņā ar kuru importētāji Apvienotajā Karalistē ir izvairījušies no lielu muitas nodokļu summu samaksas, importēšanas brīdī iesniedzot nepatiesus rēķinus, fiktīvus rēķinus un nepareizas muitas vērtības deklarācijas. *OLAF* atklāja, ka laikā no 2013. līdz 2016. gadam ir ievērojami pieaudzis pārāk zema novērtējuma krāpšanas mehānisma apmērs Apvienotajā Karalistē. Šis laikposms sakrīt ar brīdi, kad citas dalībvalstis ieviesa riska profilus, kas ir balstīti uz risku novērtēšanas instrumentu, kura pamatā ir vidējās koriģētās cenas, kā to bija ieteicis *OLAF*.

76. Saskaņā ar šo ziņojumu minētajā laikposmā krāpnieciskais imports Apvienotajā Karalistē būtiski palielinājās nepietiekamu pārbaūžu dēļ. 2016. gadā vairāk nekā 50 % no tekstilizstrādājumiem un apaviem no Ķīnas, kas bija importēti Apvienotajā Karalistē, tika deklarēti zem pieļaujamās minimālās cenas, savukārt apmēram 80 % no kopējiem tradicionālo pašu resursu zaudējumiem bija saistīti ar Apvienotajā Karalistē importētu tekstilizstrādājumu un apavu pārāk zemu novērtējumu.

77. Turklāt *OLAF* ziņojumā bija precizēts, ka šīs krāpšanas pamatā ir organizētas noziedzīgās grupas, kas darbojas visā Savienībā. Lielākā daļa importa uz Apvienoto Karalisti attiecas uz piegādēm, kas ir paredzētas tekstilizstrādājumu un apavu melnajam tirgum citās dalībvalstīs.

Lielākā daļa šī importa tika veikta, ļaunprātīgi izmantojot 42. muitas procedūru²³. Tādējādi *OLAF* uzskatīja, ka izvairīšanās no PVN, kas ir jāmaksā preču galamērķa dalībvalstīs, proti, Vācijā, Spānijā, Francijā un Itālijā, arī notiek ievērojamā apjomā. *OLAF* uzsvēra, ka Apvienotā Karaliste nav piemērojusi riska profilus, kas ir balstīti uz pieņemamām minimālajām cenām, kā tas to bija ieteicis, un vismaz mēnesī, kurā tika īstenota operācija *Snake*, nav veikusi atbilstošas importa muitas kontroles²⁴.

78. Līdz ar to saskaņā ar šo ziņojumu, neveicot muitas kontroli, Apvienotā Karaliste ir laidusi brīvā apgrozībā pārāk zemu novērtētus tekstilizstrādājumus un apavus no Ķīnas, tādējādi būtiska muitas nodokļu daļa netika nedz iekasēta, nedz nodota Savienības budžetam. Līdz ar to *OLAF* savā ziņojumā aprēķināja no tā izrietošos tradicionālo pašu resursu zaudējumus laikposmā no 2013. līdz 2016. gadam²⁵. Konkrētāk, tas attiecībā uz katra attiecīgā produkta Kombinētās nomenklatūras kodu noteica pārāk zemu novērtēto preču (kas tiek uzskatītas par precēm, kas deklarētas vērtībā, kura ir zemāka par attiecīgo minimālo pieņemamo cenu) daudzumu (kg) un starpību starp deklarēto vērtību un konkrētās preces attiecīgo vidējo koriģēto cenu (vidējo koriģēto cenu Savienībā-28), pēc tam šai starpībai piemēroja spēkā esošo muitas nodokļa likmi. Šajā kontekstā *OLAF* ieteica *HMRC* veikt visus atbilstošos pasākumus, lai atgūtu minēto summu un piemērotu riska rādītājus.

79. Laikā no 2016. gada novembra līdz 2018. gada oktobrim Komisijas pilnvarotie darbinieki saskaņā ar Regulas Nr. 608/2014 noteikumiem par tradicionālo pašu resursu kontroli un uzraudzību veica piecas pārbaudes tostarp attiecībā uz pārāk zemu novērtējumu.

80. Pārbaudē 16-11-1, kas notika laikā no 2016. gada 14. līdz 18. novembrim, Komisija, pēc tam, kad tā bija konstatējusi, ka muitas nodokļu summas, kuras tika anulētas B kontos, atbilst papildu parādiem, kas sākotnēji tika pieprasīti, izdodot 24 maksājumu paziņojumus C18 *Snake* par pārāk zemu novērtēto importu, kas konstatēts operācijas *Snake* laikā, bet pēc tam atcelti, lūdza Apvienotās Karalistes iestādes noteikt visu attiecīgo importa deklarāciju muitas vērtību, pārrēķināt papildu nodokļus, kuri jāmaksā par šīm vērtībām, ierakstīt attiecīgos prasījumus B kontos un piedzīt atbilstošās summas pēc iespējas ātrāk.

81. Tā arī minētajām iestādēm uzdeva jautājumu, vai tās piemēro *OLAF* izstrādāto vidējo koriģēto cenu instrumentu, lai konstatētu pārāk zemu novērtēto importu, vai tās veic fiziskas kontroles muietošanas laikā un vai tās sistemātiski pieprasa samaksāt galvojumu, kas sedz nodokļus, kuri var tikt pieprasīti atbilstoši Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktam.

82. 2017. gada 8.–12. maijā veiktās pārbaudes 17-11-1 laikā Komisija izraudzījās divpadsmit 2017. gada pirmajā ceturksnī iesniegtas importa deklarācijas, kurās bija īpaši zemas vērtības, lai veiktu pārbaudi uz vietas. Pārbaudē tika apstiprināts, ka divpadsmit kravas, uz kurām attiecas šīs deklarācijas, tika laistas brīvā apgrozībā Savienībā, neveicot pārbaudes un nepieprasot galvojumu. Apvienotās Karalistes iestādes apstiprināja, ka tās nav veikušas pasākumus, kurus *OLAF* pieprasīja pēc operācijas *Snake* 2014. gadā un vēlreiz – pārbaudes ziņojumā 16-11-1. Tās paskaidroja, ka tas

²³ No šī ziņojuma izriet, ka 2016. gadā 87 % no zemas vērtības tekstilizstrādājumu un apavu importa Apvienotajā Karalistē tika veikti, izmantojot 42. muitas procedūru, lai gan tajā pašā laikposmā šī procedūra tika izmantota tikai 15 % tekstilizstrādājumu un apavu no Ķīnas importa gadījumos, kas ir reģistrēti visā Savienībā-28. *OLAF* uzskata, ka šī atšķirība apstiprina krāpniecisku darbību, kas veiktas no citām dalībvalstīm, pārorientēšanu uz Apvienoto Karalisti.

²⁴ Skat. šo secinājumu 58. punktu.

²⁵ *OLAF* noteica šo zaudējumu kopsummu 1 987 429 507,96 EUR apmērā un šo summu sadalīja šādi: 325 230 822,55 EUR 2013. gadā; 480 098 912,45 EUR 2014. gadā; 535 290 329,16 EUR 2015. gadā un 646 809 443,80 EUR 2016. gadā.

notika galvenokārt, pamatojoties uz to juriskonsultu vērtējumu, saskaņā ar kuru neesot pieejama neviena pieņemama vērtēšanas metode. Tomēr attiecīgos importus pārbaudot operācijas *Breach* ietvaros izveidotā rīcības grupa.

83. Pārbaudes 17-11-2 laikā, kas notika no 2017. gada 13. līdz 17. novembrim, Komisijas pārstāvji, pamatojoties uz vienu no 24 maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*, kuri tika izsniegti šīs operācijas laikā un attiecās uz kopējo summu 62 003 024,23 GBP apmērā, pārbaudīja piecas importa deklarācijas ar īpaši zemu vērtību, kas bija saistītas ar importētājiem, kuri operācijas *Snake* laikā jau bija identificēti kā potenciālie krāpnieki. Tomēr izrādījās, ka nav iespējams atrast dažādām importa deklarācijām atbilstošos parādus, kas, pēc *HMRC* domām, pamatojot šo parādu atcelšanu.

84. Šīs pārbaudes laikā Apvienotās Karalistes iestādes informēja Komisijas pārstāvjus, ka *HMRC* 2017. gada 12. oktobrī sāk operāciju ar nosaukumu *Swift Arrow*. Apvienotā Karaliste paskaidroja, ka šajā operācijā izmantotie riska profili ir balstīti nevis uz *OLAF* noteiktajām robežvērtībām, bet gan uz valsts robežvērtībām vai riska profiliem, ko *HMRC* ir noteicis, pamatojoties vienīgi uz importu Apvienotajā Karalistē. Tomēr šie profili tika piemēroti vienīgi noteiktiem uzņēmējiem, kas iepriekš bija identificēti kā aktīvi krāpnieciskos darījumos. Konteinerus, kas tika konstatēti šajos riska profilos, muitošanas laikā Apvienotās Karalistes iestādes fiziski pārbaudīja. Ja tās uzskatīja, ka deklarētā vērtība ir nepamatota, tās pieprasīja veikt galvojuma maksājumu pirms preču izlaišanas.

85. Pārbaudes 18-11-1 laikā, kas tika veikta laikposmā no 2018. gada 16. līdz 20. aprīlim, Komisijas pārstāvji pārbaudīja 25 importa deklarācijas par laikposmu no 2017. gada 12. oktobra, kad sākās operācija *Swift Arrow*, līdz 2017. gada 31. decembrim. Tika konstatēts, ka, izmantojot *HMRC* izstrādāto riska profilu, tika konstatēti vienīgi septiņi no 25 grāmatvedības ierakstiem ar ļoti zemu vērtību un ka pārējie 18 konteineri tika laisti brīvā apgrozībā, neapstrīdot muitas vērtību. Apvienotās Karalistes iestādes norādīja, ka kopš operācijas *Swift Arrow* sākšanas riska profils tika pielāgots, iekļaujot lielāku skaitu uzņēmēju, kombinētās nomenklatūras (KN) kodus un iebraukšanas punktus, tādējādi, ja attiecīgais imports būtu noticis 2018. gada aprīlī, profils būtu atklājis 11 papildu grāmatvedības ierakstus.

86. Turklāt, kā uzskata šīs iestādes, vairāki atlasītie uzņēmēji pārtrauca savu importu, tiklīdz tie tika iekļauti riska profilos, tiem tika veiktas kontroles pirms preču izlaišanas un tiem tika pieprasīts iemaksāt galvojumu pirms preču izlaišanas noteikšanas.

87. Tomēr šīs iestādes atteicās atklāt *HMRC* izmantotās aprēķina metodes detaļas, lai noteiktu galvojumu, kas pieprasīts operācijas *Swift Arrow* laikā, un izdotu *a posteriori* iekasēšanas rīkojumus, proti, maksājuma paziņojumus C18 *Snake*.

88. 2018. gada maijā operācijas *Breach* laikā Apvienotā Karaliste izdeva maksājuma paziņojumus C18 (turpmāk tekstā – “maksājuma paziņojumi C18 *Breach*”) par kopējo summu 25 miljonu GBP apmērā par laikposmu no 2015. gada.

89. Pārbaudes 18-11-2 laikā, kas notika no 2018. gada 8. līdz 12. oktobrim, Apvienotās Karalistes iestādes šo atteikumu atstāja spēkā. Savukārt tās apstiprināja, ka 2018. gada aprīlī tās bija konstatējušas papildu nodokļus septiņiem uzņēmējiem, no kuriem vairāki jau bija mērķauditorija operācijas *Snake* laikā, par kopējo summu 19 434 197,73 GBP apmērā.

B. Pirmstiesas procedūra

90. Ar 2017. gada 24. marta un 2017. gada 28. jūlija vēstulēm Komisija Apvienotajai Karalistei pieprasīja rīkoties saistībā ar *OLAF* ziņojumu. Tā norādīja, ka no Apvienotās Karalistes nav saņēmusi konkrētu papildu informāciju un ka nekas neliek domāt, ka šī valsts būtu veikusi atbilstošos pasākumus, lai novērstu šajā ziņojumā konstatēto krāpšanu, kas ir saistīta ar pārāk zemu novērtējumu. Tā kā nav informācijas par pretējo, Komisija norādīja, ka tai ir pienākums lūgt Apvienoto Karalisti nodot tās rīcībā tradicionālo pašu resursu summu, kas atbilst *OLAF* noteiktajiem zaudējumiem (atskaitot iekasēšanas izmaksas).

91. Vienā no trim 2017. gada 28. jūlija vēstulēm tā arī lūdza, lai tā tiktu informēta par to, kā Apvienotās Karalistes iestādes ir rīkojušās pēc pārbaudes ziņojuma 16-11-1, šajā ziņā atkārtojot savu lūgumu saņemt juridisko vērtējumu, kura rezultātā tika atcelti 24 maksājuma paziņojumi *C18 Snake*, kā arī grāmatvedības ierakstu sarakstu par katru no šīm 24 lietām, tostarp muitas parādu noteikšanai veiktos aprēķinus.

92. Ar 2017. gada 8. augusta un 2017. gada 12. oktobra vēstulēm Apvienotā Karaliste atbildēja uz šiem lūgumiem. Vispirms attiecībā uz *OLAF* ziņojumu Apvienotā Karaliste norādīja, ka esot veikti pasākumi, lai apkarotu pārāk zema novērtējuma problēmu, piemēram, sāka operācija *Breach*. Turklāt Savienības tiesībās neesot noteikts īpašs kontroles modelis, līdz ar to par labāko veidu, kā piemērot tiesību aktus, esot jālemj katrai dalībvalstij pašai. Turklāt kontroles pasākumi pirms izlaišanas, tostarp, galvojuma noteikšana, pēc sava rakstura neesot efektīvāki par Apvienotās Karalistes izstrādātajiem *a posteriori* pasākumiem. *OLAF* metodoloģija, ciktāl tā ir balstīta uz Savienības mērogā noteiktu datu piemērošanu, neesot nedz stabila, nedz piemērota Apvienotajai Karalistei. Šis modelis esot kritizējams, tādēļ Apvienotā Karaliste esot izstrādājusi savu pieeju, kurā neesot novērojami *OLAF* metodoloģijas trūkumi. Turpinājumā attiecībā uz pārbaudes ziņojuma 16-11-1 ievērošanu Apvienotā Karaliste norādīja, ka 24 maksājuma paziņojumi *C18 Snake* tika atcelti un summas izņemtas no atbilstošajiem B kontiem tādēļ, ka tā nespēja pierādīt patieso importēto preču vērtību apmēru, bet ekspertu grupa šo problēmu esot atrisinājusi operācijas *Breach* laikā. Visbeidzot Apvienotā Karaliste atkārtoja, ka nevar apmierināt lūgumu *HMRC* iesniegt juridisko vērtējumu, kura rezultātā tika atcelti maksājuma paziņojumi *C18 Snake*, šajā ziņā atsaucoties uz konfidencialitātes un advokāta un tā klienta profesionālā noslēpuma aizsardzības iemesliem.

93. 2018. gada 9. martā Komisija nosūtīja Apvienotajai Karalistei brīdinājuma vēstuli.

94. Apvienotā Karaliste uz šo vēstuli atbildēja 2018. gada 22. jūnijā. Šīs pēdējās vēstules pielikumā šī valsts lūdza tai nosūtīt pilnu *OLAF* ziņojuma versiju, jo tās rīcībā bija tikai nepilnīga šī ziņojuma versija, un lūdza Komisiju tai sniegt atbildes uz detalizētiem jautājumiem par metodi, kas ir izmantota pieprasīto tradicionālo pašu resursu summu aprēķināšanai.

95. 2018. gada 24. septembrī Komisija nosūtīja Apvienotajai Karalistei argumentētu atzinumu, kurā tā tostarp atbildēja uz šīs valsts 2018. gada 22. jūnija vēstules pielikumā izteiktajiem lūgumiem un noteica divu mēnešu termiņu atbildes sniegšanai.

96. 2018. gada 19. decembrī Komisija, nesaņēmusi no Apvienotās Karalistes atbildi uz argumentēto atzinumu noteiktajā termiņā, nolēma celt šo prasību sakarā ar pienākumu neizpildi Tiesā pēc tam, kad 2018. gada 18. decembrī bija informējusi Apvienoto Karalisti, ka tā šo lēmumu pieņems nākamajā dienā.

97. 2019. gada 9. janvārī notika Apvienotās Karalistes iestāžu un Komisijas tehniskā sanāksme, kuras laikā konsultāciju sabiedrība sniedza savus secinājumus, kuri ir iekļauti Apvienotās Karalistes pasūtītajā ziņojumā.

98. 2019. gada 11. februārī Apvienotā Karaliste nosūtīja Komisijai savu atbildi uz argumentēto atzinumu, ko veidoja pavadvēstule un pielikums ar konsultāciju sabiedrības ziņojumu.

IV. Tiesvedība Tiesā

99. 2019. gada 7. martā, uzskatot, ka Apvienotās Karalistes izvirzītie argumenti neļauj atspēkot argumentētajā atzinumā izteiktos iebildumus, Komisija cēla šo prasību.

100. Beļģijas Karaliste, Igaunijas Republika, Grieķijas Republika, Latvijas Republika, Portugāles Republika un Slovākijas Republika (turpmāk tekstā kopā – “personas, kas iestājušās lietā”) iesniedza iestāšanās rakstus Apvienotās Karalistes atbalstam šajā lietā.

101. Ar 2020. gada 6. jūnija vēstuli Apvienotā Karaliste iesniedza pieteikumu par pierādījumu savākšanas vai procesa organizatoriskajiem pasākumiem, lai Tiesa uzdotu Komisijai atbildēt uz virkni jautājumu, no kuriem daži jau bija uzdoti informācijas pieprasījumos, ko Apvienotā Karaliste Komisijai nosūtīja 2018. gada 22. jūnijā un 2019. gada 22. martā. 2019. gada 11. aprīļa vēstulē Apvienotā Karaliste lūdza Tiesu uzdot Komisijai atbildēt uz 2019. gada 22. marta pieprasījumā uzdotajiem jautājumiem (turpmāk tekstā – “pārskatītais informācijas pieprasījums”)²⁶.

102. Ar 2020. gada 14. oktobra vēstuli Tiesa uzdeva Komisijai un Apvienotajai Karalistei jautājumus ar lūgumu sniegt rakstveida atbildi. Šie lietas dalībnieki uz to atbildēja ar 2020. gada 16. novembra rakstveida dokumentiem.

103. 2020. gada 8. decembrī notika tiesas sēde, kuras laikā mutvārdu apsvērumus sniedza, pirmkārt, Apvienotā Karaliste, kuras atbalstam lietā iestājās Igaunijas Republika, Latvijas Republika un Portugāles Republika, kā arī, otrkārt, Komisija. Šiem lietas dalībniekiem tika lūgts mutvārdu paskaidrojumus koncentrēt uz šo secinājumu iepriekšējā punktā minēto atbilžu saturu.

V. Lietas dalībnieku prasījumi

104. Komisija savā prasības pieteikumā lūdz Tiesu konstatēt, ka:

- neierakstot kontos pareizas muitas nodokļu summas un nedarot pieejamu pareizu tradicionālo pašu resursu un [PVN] pašu resursu summu attiecībā uz dažu tekstilizstrādājumu un apavu importu no Ķīnas, Apvienotā Karaliste neesot izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar Lēmuma 2014/335 2. un 8. pantu, Lēmuma 2007/436 2. un 8. pantu, Regulas Nr. 609/2014 2., 6., 9., 10., 12. un 13. pantu, Regulas Nr. 1150/2000 2., 6., 9., 10., 11. un 17. pantu, Regulas Nr. 1553/89 2. pantu, kā arī Savienības Muitas kodeksa 105. panta 3. punktu un Kopienas Muitas kodeksa 220. panta 1. punktu;
- sakarā ar to pienākumu neizpildi, kas tai ir saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu, LESD 325. pantu un 310. panta 6. punktu, Savienības Muitas kodeksa 3. un 46. pantu, Kopienas Muitas kodeksa

²⁶ Man jānorāda, ka Tiesa vēl nav atbildējusi.

13. pantu, Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktu, Īstenošanas regulas 244. pantu, kā arī Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta b) un d) apakšpunktu, 83., 85., 86. un 87. pantu un 143. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 2. punktu;

– [attiecinātie tradicionālo pašu resursu zaudējumi, [kas jādara] pieejami Savienības budžetā (atskaitot iekasēšanas izmaksas), ir šādi:

– 2017. gadā – 496 025 324,30 EUR (līdz 2017. gada 11. oktobrim ieskaitot);

– 2016. gadā – 646 809 443,80 EUR;

– 2015. gadā – 535 290 329,16 EUR;

– 2014. gadā – 480 098 912,45 EUR;

– 2013. gadā – 325 230 822,55 EUR;

– 2012. gadā – 173 404 943,81 EUR;

– 2011. gadā – 22 777 312,79 EUR.]²⁷

– nesniedzot Komisijai visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai noteiktu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru, un nesniedzot, kā pieprasīts, HMRC juridiskā departamenta juridiskā vērtējuma saturu vai pamatojumu lēmumam, kura rezultātā tika atcelti konstatētie muitas parādi, Apvienotā Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai ir saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu un Regulas Nr. 608/2014 2. panta 2. punktu un 3. punkta d) apakšpunktu; un

– piespīest Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

105. Apvienotā Karaliste lūdz Tiesu:

– atzīt prasību par pilnībā vai daļēji nepieņemamu;

– pakārtoti – konstatēt, ka:

– Apvienotā Karaliste ir izpildījusi savu pienākumu apkarot krāpšanu gan saistībā ar tradicionālajiem pašu resursiem, gan lojālu sadarbību;

– Apvienotās Karalistes veiktie pasākumi nav ietekmējuši Savienības budžetu un tādēļ tai nevar likt atlīdzināt Savienībai nekādu summu;

²⁷ Attiecībā uz to prasījumu formulējumu, kas iesniegti šīs prasības pamatojumam, ir jānorāda, ka tie prasības pieteikumā ir minēti divas reizes – tā sākumā un beigās. Tomēr prasījumi nav formulēti identiski. Tādējādi daļa pēdējās (turpmāk tekstā – “pirmā prasījuma trešā daļa”), lai gan tā nav iekļauta prasības pieteikuma sākumā norādītajā *petitum*, ir iekļauta prasības pieteikuma beigās ietvertajos prasījumos (370. punkts) un ir atkārtota Komisijas replikā (285. punkts).

- pakārtoti – ja Tiesa konstatētu, ka konkrēta pienākumu neizpilde ir izraisījusi Savienības zaudējumus, ļaut Apvienotajai Karalistei novērtēt un deklarēt papildu tradicionālos pašu resursus, kas izriet no atbildības konstatējuma, pašai nenosakot šo resursu zaudējumu apmēru;
- vēl pakārtotāk – gadījumā, ja Tiesa nolemtu izskatīt prasību par tradicionālo pašu resursu zaudējumiem, izvērtēt Apvienotās Karalistes veikto šo resursu novērtējumu;
- vēl pakārtotāk – gadījumā, ja Tiesa neapstiprinātu Apvienotās Karalistes metodoloģiskās izvēles, “atzīt, ka Komisijai, novērtējot tradicionālo pašu resursu zaudējumus, ir jāizpilda pierādīšanas standarti, kas ir piemērojami zaudējumu atlīdzināšanas prasībā pret dalībvalsti, ko tā nav izdarījusi”;
- noraidīt sūdzību, kas ir saistīta ar PVN pašu resursiem, juridiskā pamata neesamības un aprēķinu neesamības dēļ; un
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

106. Visas dalībvalstis, kas ir iestājušās lietā, būtībā lūdz prasību noraidīt. Slovērijas Republika un Portugāles Republika turklāt lūdz piespriest Komisijai atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

VI. Par prasību

107. Pirms tiek izvērtēti pamati, ko Komisija ir izvirzījusi savas prasības pamatojumam, ir jāpievēršas Apvienotās Karalistes iebildumu rakstā norādītajām iebildēm par nepieņemamību (A iedaļa). Būtībā šī prasība ir balstīta uz četriem pamatiem. Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka pārkāpuma laikposmā Apvienotā Karaliste nav veikusi pasākumus Savienības finanšu interešu aizsardzībai – šī neizpilde ir gan vispārējo pienākumu neizpilde Savienības finanšu interešu aizsardzības un krāpšanas apkarošanas jomā, gan muitas iestāžu pienākuma veikt pasākumus Savienības finanšu interešu aizsardzībai, veikt pārbaudes, pamatojoties uz riska analīzi, un pieprasīt galvojuma samaksu, neizpilde (B iedaļa). Otrkārt, Komisija norāda, ka Apvienotā Karaliste ir pārkāpusi tiesiskā regulējuma normas pašu resursu jomā, jo importēto preču muitas nodokļi nav tikuši aprēķināti pareizi un ar šiem nodokļiem saistītās pašu resursu summas nav ne konstatētas, ne nodotas Savienības budžetam brīdī, kad tās bija jāmaksā (C iedaļa). Treškārt, ir jāizvērtē arguments par LES 4. panta 3. punktā paredzētā lojālas sadarbības pienākuma pārkāpumu (D iedaļa). Ceturtkārt, Komisija būtībā apgalvo, ka, tā kā Apvienotā Karaliste nav pareizi noteikusi importa laikā pārkāpumu zemu novērtēto preču muitas vērtību, jo nebija efektīvu kontroles pasākumu, tā nav ievērojusi tiesību aktus PVN jomā un nav nodevusi Savienības budžetam visus pašu resursus, kas izriet no PVN (E iedaļa).

A. Par pieņemamību

108. Savā iebildumu rakstā Apvienotā Karaliste izvirza piecu kategoriju iebildes par nepieņemamību, kas attiecas, pirmkārt, uz tiesību uz aizstāvību pārkāpumu pirmstiesas procedūrā un tiesvedībā Tiesā, otrkārt, uz pirmstiesas procedūras un prasības pieteikuma prettiesiskumu attiecībā uz PVN ņemšanu vērā saskaņā ar 42. muitas procedūru²⁸, treškārt, uz to,

²⁸ 42. muitas procedūras ietvaros preču importētājam vienotajā administratīvajā dokumentā ir jānorāda kods, kas sākas ar skaitļiem 42, lai saņemtu atbrīvojumu no PVN. To piemēro, ja preces, kas no valsts, kura atrodas ārpus Savienības, tiek ieviestas dalībvalstī un ir paredzētas transportēšanai uz citu dalībvalsti. Saskaņā ar Direktīvas 2006/112 143. pantu, izmantojot šo muitas procedūru, imports ir atbrīvots no PVN preču nosūtīšanas dalībvalstī, bet nodoklis ir jāuzliek preču galamērķa dalībvalstī.

ka Komisija ir pārkāpusi tiesiskās palāvības, tiesiskās drošības, *estoppel* [nepieļaujamības] un lojālas sadarbības principus, ceturtkārt, uz to, ka nav iespējams likt nodot summas atbilstoši LESD 258. pantam, un, piektkārt, uz prasības priekšlaicīgo raksturu, ciktāl tā attiecas uz laikposmu no 2015. gada 1. maija līdz 2017. gada 11. oktobrim.

109. Piektā iebilde par nepieņemamību ir cieši saistīta ar otrā pamata argumentu pārbaudi pēc būtības, kas attiecas uz to, ka noteiktajā termiņā nav konstatētas un Savienības budžetam nav nodotas pašu resursu summas, kas atbilst muitas nodokļiem. Tādējādi Apvienotās Karalistes argumentācija par agrīnās prasības priekšlaicīgo raksturu attiecībā uz laikposmu no 2015. gada 1. maija līdz 2017. gada 11. oktobrim, kas ir iesniegta saistībā ar šo iebildi par nepieņemamību, patiesībā ir vērsta uz to, lai apšaubītu otrajā pamatā apgalvoto pienākumu neizpildi un samazinātu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru, kuru Komisija lūdz konstatēt. Tādēļ ierosinu piekto iebildes par nepieņemamību kategoriju analizēt, izskatot šo pamatu pēc būtības.

110. Tādējādi vispirms ir jāizvērtē pirmās četras iebilžu par nepieņemamību kategorijas, lai noteiktu, vai šī Komisijas celtā prasība sakarā ar pienākumu neizpildi ir pieņemama.

1. Par iebildi par nepieņemamību saistībā ar iespējamu Apvienotās Karalistes tiesību uz aizstāvību pārkāpumu pirmstiesas procedūrā un tiesvedībā Tiesā

111. Apvienotā Karaliste būtībā norāda, ka šī prasība ir nepieņemama, jo tās tiesības uz aizstāvību nav tikušas ievērotas nedz pirmstiesas procedūrā, nedz tiesvedībā Tiesā.

112. Iesākumam, pirmkārt, ir jāatgādina, ka attiecībā uz pirmstiesas procedūru no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka tās mērķis ir sniegt iespēju attiecīgajai dalībvalstij gan izpildīt savus pienākumus, kas izriet no Savienības tiesībām, gan efektīvi aizstāvēties pret Komisijas formulētajiem iebildumiem²⁹. Šīs procedūras pareiza norise ir būtiska LESD pieprasīta garantija ne tikai attiecīgās dalībvalsts tiesību aizsardzībai, bet arī, lai nodrošinātu, ka iespējamās tiesvedības priekšmets ir skaidri noteikts strīds³⁰.

113. Turklāt, lai gan argumentētajā atzinumā ir jābūt ietvertam loģiskam un detalizētam to iemeslu izklāstam, kuru dēļ Komisija uzskata, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi kādu no pienākumiem, ko tai uzliek Līgums, brīdinājuma vēstule nevar tikt pakļauta tikpat stingrām precizitātes prasībām kā argumentētais atzinums, jo tajā var ietvert tikai īsu iebildumu izklāstu. Tātad nekas neattur Komisiju argumentētajā atzinumā konkretizēt jau brīdinājuma vēstulē vispārējā veidā izteiktos iebildumus³¹.

114. Otrkārt, attiecībā uz tiesvedību no pastāvīgās judikatūras izriet, ka prasībā, kas ir celta atbilstoši LESD 258. pantam, ir jāietver loģiski un precīzi iebildumi, lai dalībvalsts un Tiesa varētu precīzi novērtēt norādītā Savienības tiesību pārkāpuma apmēru, kas ir obligāts nosacījums, lai minētā valsts lietderīgi varētu izmantot savus aizstāvības līdzekļus un lai Tiesa varētu pārbaudīt

²⁹ Tostarp skat. spriedumus, 2005. gada 8. decembris, Komisija/Luksemburga (C-33/04, EU:C:2005:750, 70. punkts), 2018. gada 31. maijs, Komisija/Polija (C-526/16, nav publicēts, EU:C:2018:356, 49. punkts), un 2018. gada 18. oktobris, Komisija/Rumānija (C-301/17, nav publicēts, EU:C:2018:846, 32. punkts).

³⁰ Skat. spriedumu, 2017. gada 19. septembris, Komisija/Īrija (Reģistrācijas nodoklis) (C-552/15, EU:C:2017:698, 28. un 29. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

³¹ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 8. aprīlis, Komisija/Itālija (C-337/05, EU:C:2008:203, 23. punkts), un 2014. gada 13. februāris, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-530/11, EU:C:2014:67, 40. punkts).

norādīto valsts pienākumu neizpildi³². It īpaši Komisijas prasībā ir jābūt loģiski un detalizēti izklāstītiem iemesliem, kas tai ir radījuši pārliecību, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi kādu no Līgumos paredzētajiem pienākumiem³³.

115. Ņemot vērā šo judikatūru, ir jānoskaidro, vai Komisija ir nodrošinājusi Apvienotās Karalistes tiesību uz aizstāvību ievērošanu pirmstiesas procedūras laikā un šajā tiesvedībā.

116. Pirmkārt, Apvienotā Karaliste norāda, ka tās tiesības uz aizstāvību esot tikušas pārkāptas, jo Komisija nav pienācīgi reaģējusi ne uz tās pirmo informācijas pieprasījumu³⁴, ne uz pārstrādāto informācijas pieprasījumu, it īpaši attiecībā uz informāciju, kas būtu nepieciešama, lai šī valsts varētu atgūt tradicionālo pašu resursu summu, ko Komisija pieprasa savā prasības pieteikumā.

117. Atbildes rakstā uz repliku Apvienotā Karaliste norāda, ka detalizētā tehniskā informācija, ko Komisija ir sniegusi savā replikas rakstā, tai joprojām neļauj šo summu atgūt. Joprojām pastāvot būtiskas neskaidrības, it īpaši attiecībā uz metodi, ko Komisija ir izmantojusi, lai labotu datus, vai attiecībā uz jautājumu, vai Apvienotās Karalistes rīcībā esošie neapkopotie dati atbilst ikdienas apkopotajiem datiem, kurus Komisija izmanto savos tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķinos, proti, *Surveillance 2* datiem.

118. Apvienotā Karaliste uzskata, ka Komisija ir pārkāpusi tās tiesības uz aizstāvību un lojālas sadarbības principu, tai novēloti, proti, replikas stadijā, paziņojot daļu no pieprasītās informācijas. Tā arī apstrīd Komisijas atteikumu tai sniegt informāciju par pasākumiem, ko citas dalībvalstis ir īstenojušas, lai apkarotu aplūkoto krāpšanu, kas ir saistīta ar pārāk zemu novērtējumu. Šī informācija tai esot bijusi vajadzīga, lai aizstāvētos pret Komisijas izvirzītajiem apgalvojumiem, saskaņā ar kuriem citās dalībvalstīs esot veikti atbilstoši pasākumi, kas esot radījuši rezultātus cīņā pret pārāk zemu novērtēto importu. Tiem arī esot nozīme, nosakot, vai Apvienotās Karalistes veiktie pasākumi ietilpst tās rīcības brīvībā un ir uzskatāmi par saprātīgu pieeju, lai apkarotu attiecīgo krāpšanu un formulētu argumentus par cēloņsakarību starp Apvienotās Karalistes iestāžu kļūdaino rīcību un tradicionālo pašu resursu neiegrāmatošanu.

119. Otrkārt, Apvienotā Karaliste pārmet Komisijai, ka tā esot ietekmējusi tās spēju piekļūt visiem aizstāvbai nepieciešamajiem datiem, jo tā šai valstij neesot sniegusi pieprasīto informāciju par tās tradicionālo pašu resursu aprēķiniem laikposmā no 2011. līdz 2014. gadam.

120. Manuprāt, šie argumenti ir jānoraida.

121. Šajā ziņā attiecībā uz iebildi par nepieņemamību saistībā ar atbildes nesniegšanu uz informācijas pieprasījumu, kas bija pievienots atbildei uz 2018. gada 22. jūnija brīdinājuma vēstuli, ir jākonstatē, ka 2018. gada 23. septembra argumentētajā atzinumā³⁵ Komisija skaidri atbildēja uz šo lūgumu.

122. Konkrētāk, savā atbildē uz brīdinājuma vēstuli šī dalībvalsts pārmeta Komisijai, ka *OLAF* 2017. gada 1. marta ziņojuma 2. pielikums neesot pilnīgs un ka iztrūkstot vairākas lappuses. Šajā ziņā Komisija šajā argumentētajā atzinumā paskaidroja, ka šis pielikums ir aizstāts ar *OLAF* 2017. gada 1. marta ziņojuma 7. pielikumu, kurā bija ietverta visa informācija par *OLAF* izmantoto metodoloģiju. Tā piebilst, ka 2. pielikuma pamatā ir dokumenti, kas šai valstij tika izsniegti

³² Skat. spriedumu, 2018. gada 11. jūlijs, Komisija/Belģija (C-356/15, EU:C:2018:555, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

³³ Skat. spriedumu, 2018. gada 11. jūlijs, Komisija/Belģija (C-356/15, EU:C:2018:555, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

³⁴ Pieprasījums pievienots tās atbildē uz 2018. gada 22. jūnija brīdinājuma vēstuli.

³⁵ Skat. argumentētā atzinuma 301.–326. punktu.

2015. gada 28. jūlija sanāksmē starp OLAF un Apvienoto Karalisti. Tādējādi Komisija savā argumentētajā atzinumā izklāstīja OLAF metodoloģiju divos dokumentos, kas ir iekļauti OLAF ziņojuma 7. pielikumā³⁶, turklāt šie dokumenti ir pievienoti arī prasības pieteikumam Tiesā.

123. No tā izriet, ka argumentētajā atzinumā ir ietverti pilnīgi paskaidrojumi attiecībā uz šo aizstāšanu, kas, manuprāt, nevar padarīt par nesaprotamiem apgalvojumus, kuri pret Apvienoto Karalisti ir vērsti argumentētajā atzinumā. Tādējādi nevar uzskatīt, ka būtu apdraudēta šīs valsts tiesību uz aizstāvību izmantošana.

124. Turklāt Apvienotā Karaliste norāda, ka tās tiesības uz aizstāvību esot tikušas pārkāptas, jo Komisija nav atbildējusi uz tās pārstrādāto informācijas pieprasījumu, kas Komisijai tika nosūtīts pēc šī prasības celšanas, proti, 2019. gada 7. martā. Šis apgalvojums būtībā ir izteikts četros iebildumos.

a) Par tādu datu paziņošanu, kuri attiecas uz aprēķiniem par vidējo koriģēto cenu, minimālo pieņemamo cenu un aplēstajiem pašu resursu zaudējumiem

125. Ar pirmo iebildumu Apvienotā Karaliste pārmet Komisijai, ka tā tai nav sniegusi datus, kas ir izmantoti aprēķiniem par vidējo koriģēto cenu, minimālo pieņemamo cenu un aplēstajiem pašu resursu zaudējumiem, ne arī iespēju saprast, kā tā šos datus ir izmantojusi.

126. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka replikas rakstā Komisija sniedz atbildi uz jautājumiem, kas ir ietverti pārstrādātajā informācijas pieprasījumā attiecībā uz vidējās koriģētās cenas aprēķinu un minimālajām pieņemamajām cenām, kā arī uz tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsēm. Tā tajā arī paskaidro, ka Apvienotajai Karalistei vienmēr ir bijusi pilnīga piekļuve izmantotajiem datiem, it īpaši lejupielādei “DL 53”, lai izveidotu vidējo koriģēto cenu Savienībai-28 un aplēstu tradicionālo pašu resursu zaudējumus, izmantojot JRC interneta vietni *Theseus*³⁷, tā kā šai dalībvalstij kopš 2010. gada ir pilnīga piekļuve šai vietnei, jo tā ir veikusi simulācijas, pamatojoties uz to³⁸. Konkrētāk, OLAF ziņojuma 7. pielikumā esošajos ziņojumos³⁹, pirmkārt, tika izskaidrota vidējās koriģētās cenas un minimālās pieņemamās cenas aprēķina metodoloģija, tostarp datu “tīrīšana”, kā arī zaudējumu aplēse (proti, cenu starpība starp deklarēto cenu un vidējo koriģēto cenu), otrkārt, tajos bija sniegts katrai preču kategorijai izmantoto vidējo koriģēto cenu saraksts, treškārt, tika sniegts pārskats par veicamajiem soļiem, lai piekļūtu vidējai koriģētajai cenai Savienībā-28, izmantojot interneta vietni *Theseus*, un, ceturtkārt, tika norādīti iemesli, kas pamatoja izvēli noteikt minimālo pieņemamo cenu 50 % apmērā no vidējās koriģētās cenas. Turklāt OLAF ziņojuma 7. pielikums bija pievienots prasības pieteikuma 35. pielikumam⁴⁰ un

³⁶ Runa tostarp ir par, pirmkārt, JRC tehnisko ziņojumu “The estimation of fair prices of traded goods from outlier-free trade data” (Tirgoto preču taisnīgu cenu novērtējums, pamatojoties uz komerciālajiem datiem, neizmantojot galējās vērtības)” un, otrkārt, OLAF dokumentu “Tekstilizstrādājumu un apavu importa pārāk zems novērtējums: aplēsto zaudējumu aprēķināšanas metode muitas nodokļu jomā”.

³⁷ Attiecībā uz šīm tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsēm Savienības budžetam – lejupielāde (saukta par “DL 53”), ko OLAF izmantoja šo zaudējumu aprēķināšanai, jau esot bijusi pieejama *Theseus* tīmekļa vietnē brīdī, kad OLAF publicēja savu galīgo ziņojumu 2017. gada 1. martā, kā arī vēlāk. Tā bija iekļauta arī OLAF ziņojuma 7. pielikumā. Atbildot uz Apvienotās Karalistes jautājumiem, Komisija uz to atsaucas argumentētā atzinuma 307. un 308. punktā.

³⁸ Skat. prasības pieteikuma A.32. pielikumu, kurā ir pārņemtas 2019. gada 11. februāra atbildei pievienotā ziņojuma D pielikumā ietvertās tabulas.

³⁹ Ziņojumi “Tekstilizstrādājumu un apavu importa pārāk zems novērtējums: aplēsto zaudējumu aprēķināšanas metode muitas nodokļu jomā” un “Tirgoto preču taisnīgu cenu novērtējums, pamatojoties uz komerciālajiem datiem, neizmantojot galējās vērtības” (A.35. pielikums).

⁴⁰ No šī pielikuma izriet, ka vidējās koriģētās cenas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz datiem par importu, kas ir iegūti no *Comext* statistikas datubāzes 48 mēnešu laikposmā. Tā ir *Eurostat* pārvaldīta starptautisko preču tirdzniecības atsaucē datubāze. Argumentētajā atzinumā uz to ir tieša atsauce 309. punktā.

Komisija uz to atsaucas argumentētajā atzinumā. Tādējādi šķiet, ka šie dati un šie dokumenti bija zināmi Apvienotajai Karalistei, un vajadzības gadījumā tie varēja tai ļaut atkārtot Komisijas veiktos aprēķinus. Turklāt attiecībā uz preču apjomiem tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsei Apvienotā Karaliste pieprasīja visas izmantotās *Surveillance 2* datubāzes kopiju, lai tā pati varētu aprēķināt šos zaudējumus. Šajā ziņā, kā paskaidroja Komisija, runa ir par šīs iestādes izstrādāto datubāzi, kurā ir apkopoti dati, kas tostarp attiecas uz pašu dalībvalstu norādīto apjomu. Tādējādi replikas rakstā Komisija paskaidro, ka šie dati ir balstīti vienīgi uz importa datiem, ko Apvienotā Karaliste iesniedza Komisijas dienestiem, un ka tie ir vienkārši reģistrēti šajā datubāzē⁴¹.

127. Atbildes rakstā uz repliku Apvienotā Karaliste atzīst, ka informācija, ko Komisija sniedza replikas rakstā, ir ļāvusi apmierināt abus informācijas pieprasījumus. Tomēr tā kritizē to novēlotu paziņošanu. Šajā ziņā, ņemot vērā iepriekšējā punktā izklāstītos paskaidrojumus, ir jākonstatē, ka veids, kādā Komisija veica vidējās koriģētās cenas un minimālās pieņemamās cenas aprēķinus, kā arī veids, kas tika izmantots tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsei, tika paziņots Apvienotajai Karalistei (un tātad tai bija zināms), kā tas izriet no *OLAF* ziņojuma 7. pielikumā ietvertajiem paskaidrojumiem. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka informācija, kas attiecas uz repliku, būtu jauna informācija.

128. Līdz ar to, tā kā Komisijas izmantotie dati bija Apvienotajai Karalistei pieejami dokumenti, jo tā pirms šīs lietas un tās laikā izskaidroja veidu, kādā šī dalībvalsts varēja piekļūt šiem datiem un rekonstruēt tās veiktos aprēķinus, ir jāuzskata, ka visa informācija, ko Apvienotā Karaliste bija lūgusi savā pārskatītajā informācijas pieprasījumā saistībā ar vidējām koriģētajām cenām Savienībā-28, minimālajām pieņemamajām cenām un pašu resursu zaudējumiem, tai jau bija pieejama.

b) Par informāciju par aprēķiniem, kas ir veikti par 2011.–2014. gadu, pamatojoties uz maksājuma paziņojumiem “C18 Snake”

129. Ar otro iebildumu Apvienotā Karaliste iebildumu rakstā pārmet Komisijai, ka tā nav varējusi piekļūt visiem tās aizstāvībai nepieciešamajiem datiem, jo muitas deklarācijas līdz 2014. gadam bija iznīcinātas, tā kā tās tiek uzglabātas tikai četrus gadus. Turklāt ar savu pārskatīto informācijas pieprasījumu Apvienotā Karaliste lūdza informāciju par Komisijas veiktajiem aprēķiniem par 2011.–2014. gadu.

130. Jānorāda, ka atbildes raksta uz repliku pielikumā⁴² Apvienotā Karaliste iesniedza Tiesai tabulu ar 23 tās izdotajiem maksājumu paziņojumiem *C18 Snake*, šo paziņojumu kopijas un tabulas, kurās bija ietverti tās izmantotie aprēķini. Līdz ar to izvirzītā iebilde par nepieņemamību attiecībā uz informāciju par aprēķiniem, kas ir veikti par 2011.–2014. gadu, pamatojoties uz maksājuma paziņojumiem *C18 Snake*, nevar tikt apmierināta. Turklāt, ciktāl Apvienotā Karaliste apstrīd Komisijas veikto aprēķinu pamatotību, pamatojoties uz šiem maksājuma paziņojumiem, tā patiesībā vēlas apstrīdēt Komisijas vērtējumu attiecībā uz tradicionālo pašu resursu zaudējumiem šajā laikposmā. Tomēr šī apstrīdēšana tiks izskatīta saistībā ar šīs prasības otro pamatu, kas attiecas uz noteikumu par tradicionālajiem pašu resursiem neizpildi un to aplēsēm.

⁴¹ Komisija uzskata, ka Apvienotā Karaliste var piekļūt neapkopotajiem datiem, izmantojot lietotni *SurvRecapp*. Tādējādi tā var aplūkot, iekļaut, atjaunināt vai dzēst dažādos tās rīcībā esošos datus.

⁴² Skat. D.5. pielikuma 149.–1332. lpp.

c) Par informētību par citu dalībvalstu praksi saistībā ar OLAF metodoloģijas izmantošanu

131. Ar trešo iebildumu Apvienotā Karaliste vēlas uzzināt citu dalībvalstu praksi attiecībā uz OLAF metodoloģijas izmantošanu kā riska analīzes instrumentu, lai veiktu (vai neveiktu) kontroles pirms atmuitošanas.

132. Šajā ziņā, lai gan salīdzinoša citu dalībvalstu rīcības analīze var izrādīties interesanta, lai noteiktu Apvienotās Karalistes izvēles iespējami pamatoto raksturu, citu dalībvalstu prakses analīze šajā jomā nevar ietekmēt ne Apvienotās Karalistes tiesību uz aizstāvību īstenošanu, ne šīs prasības sakarā ar pienākumu neizpildi iznākumu. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka dalībvalsts nevar attaisnot savu pienākumu, kas tai noteikti saskaņā ar LESD, neizpildi ar apstākli, ka citas dalībvalstis arī neesot izpildījušas un joprojām nepildot savus pienākumus⁴³. Šīs pret Apvienoto Karalisti vērstās prasības pieņemamība nevar tikt apšaubīta pat tad, ja citu dalībvalstu prakse attiecībā uz OLAF metodoloģijas kā riska analīzes instrumenta izmantošanu, lai veiktu [vai neveiktu] kontroles pirms atmuitošanas, izrādās atšķirīga.

d) Par lūgumu sniegt pierādījumus par pārāk zemu novērtēto preču raksturu un to galamērķa dalībvalsti

133. Ar ceturto iebildumu Apvienotā Karaliste lūdz pierādījumus par pārāk zemu novērtēto preču raksturu un to galamērķa dalībvalsti.

134. Šajā ziņā šķiet, ka ar šo iebildumu Apvienotā Karaliste faktiski vēlas apstrīdēt otrā un trešā pamata, kas attiecīgi ir saistīti ar pašu resursu aplēsi un tiesību normu PVN pašu resursu jomā pārkāpumu, pamatotību. Šis iebildums faktiski ir vērst uz to, lai apšaubītu Komisijas vērtējumu par to preču raksturu, kas ir ņemtas vērā šajās aplēsēs, un to iespējamo galamērķi. Turklāt, manuprāt, ir jāapstiprina Komisijas argumentācija, ciktāl tā, lai noraidītu iebildumu par datu neesamību attiecībā uz šajā tiesvedībā vērā ņemto preču raksturu un apjomu, apgalvo, ka Apvienotā Karaliste informāciju, uz kuru Komisija pamatojās savā argumentētajā atzinumā un prasības pieteikumā, *Surveillance 2* datubāzē ir ievadījusi pati⁴⁴. Līdz ar to nevar tikt konstatēts nekāds tiesību uz aizstāvību pārkāpums saistībā ar informācijas par preču raksturu un to galamērķa dalībvalsti neesamību.

135. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Apvienotās Karalistes izvirzītā pirmā iebilde par nepieņemamību, ar kuru tiek apgalvots tiesību uz aizstāvību pārkāpums pirmstiesas procedūrā, kā arī tiesvedībā Tiesā, ir jānoraida.

2. Par iebildi par nepieņemamību, kas ir pamatota ar pirmstiesas procedūras un prasības pieteikuma prettiesiskumu, ciktāl tie tostarp attiecas uz 42. muitas procedūru

136. Apvienotā Karaliste norāda, ka, pirmstiesas stadijā un pēc tam prasības pieteikumā atturoties tai sniegt detalizētu informāciju par apgalvoto pienākumu neizpildes faktisko pamatu, tostarp saistībā ar 42. muitas procedūru, Komisija tai nav devusi iespēju izprast šos iebildumus un tādējādi ir traucējusi tai vai nu izpildīt savus pienākumus, vai sagatavot savu aizstāvību. Tā uzsver, ka nav sniegta nekāda informācija par pašu resursu, ko veido PVN, zaudējumu summu,

⁴³ Skat. spriedumu, 2010. gada 18. novembris, Komisija/Spānija (C-48/10, EU:C:2010:704, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁴⁴ Skat. šo secinājumu 126. punktu.

attiecīgo uzņēmēju un galamērķa dalībvalstu identitāti, kā arī par pasākumiem, kurus tās veikušas, lai atgūtu PVN, kas šiem uzņēmējiem ir jāmaksā. No tā Apvienotā Karaliste secina, ka sūdzība, ko veido šis prasījums, nav pieņemama.

137. Tomēr vispirms man ir jānorāda, ka šī iebilde par nepieņemamību attiecas uz faktu un pierādījumu, kurus Komisija ir iesniegusi, lai pamatotu savu prasību, saturu un pietiekamību. Man šķiet, ka šādi apstākļi drīzāk attiecas uz norādītās pienākumu neizpildes pamatotības pārbaudi, nevis pirmstiesas procedūras un tai sekojošā prasības pieteikuma likumības pārbaudi⁴⁵. Tādējādi argumentācija par Komisijas sniegtās informācijas nepietiekamību, manuprāt, ir jāizvērtē, Tiesai analizējot Komisijas iesniegtos pierādījumus.

138. Turklāt, pat pieņemot, ka Tiesa atzīst iebildes par nepieņemamību kvalifikāciju, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka pirmstiesas informācijas apmaiņā paziņotā un prasības pieteikumā pārņemtā informācija bija pietiekama, lai Apvienotajai Karalistei būtu bijusi iespēja aizstāvēties. No OLAF ziņojuma, uz kuru balstījās Komisija, izriet, ka lielākās daļas pārāk zemu novērtētā importa galamērķis, ciktāl uz to attiecās 42. muitas procedūra un ciktāl varēja noteikt to galamērķi, bija nevis Apvienotā Karaliste, bet gan citas dalībvalstis, un no tā izriet būtiski zaudējumi saistībā ar PVN preču galamērķa dalībvalstī⁴⁶. OLAF arī norāda, ka attiecīgajā krāpšanas shēmā liela daļa preču tika novirzītas uz melno tirgu, tādējādi PVN vispār netika samaksāts. Pēc tam šie apgalvojumi tika izklāstīti argumentētajā atzinumā un pārņemti prasības pieteikumā. Ņemot vērā šo informāciju, uzskatu, kā to replikas rakstā apgalvo Komisija, ka pirmstiesas stadijā iesniegtā informācija, kas vēlāk tika izklāstīta prasības pieteikumā, neliedz Apvienotajai Karalistei aizstāvēties pret apgalvojumiem par šiem zaudējumiem.

139. Līdz ar to ierosinu noraidīt otro Apvienotās Karalistes izvirzīto iebildi par nepieņemamību.

3. Par iebildi par nepieņemamību saistībā ar to, ka Komisija esot pārkāpusi tiesiskās palāvības, tiesiskās drošības, “estoppel” un lojālas sadarbības principus

140. Apvienotā Karaliste uzskata, ka šī prasība, ciktāl tā attiecas uz laikposmu līdz 2015. gada februāra beigām, būtu jānoraida, jo ar to tiek pārkāpti tiesiskās palāvības, tiesiskās drošības, *estoppel* un lojālas sadarbības principi. Tā apgalvo, ka daudzie paziņojumi, ko OLAF puda 2014. un 2015. gadā, kā arī 2017. gada marta ziņojumā, tai radīja tiesisko palāvību⁴⁷. No OLAF ziņojuma tostarp izrietot, ka nevienā brīdī pirms operācijas *Snake* operatīvā posma beigām 2014. gada martā⁴⁸ šis birojs nav norādījis, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai ir saskaņā ar Savienības tiesībām. Konkrētāk, Apvienotā Karaliste atsauca uz trim konkrētiem solījumiem, kurus Komisija un OLAF, kā apgalvots, esot snieguši pārkāpuma laikposmā un no kuriem izrietot, ka tie uzskata, pirmkārt, ka šī valsts nav pārkāpusi pienākumus, kas tai ir noteikti Savienības tiesībās Savienības finanšu interešu aizsardzības un krāpšanas apkarošanas jomā, un, otrkārt, ka minētā valsts neesot pakļauta procedūrai sakarā ar pienākumu neizpildi. Līdz ar to Komisijai nevajadzētu atļaut pārskatīt savu nostāju, kas ir pamatota ar šiem trim solījumiem.

⁴⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 15. decembris, Komisija/Vācija (C-372/05, EU:C:2009:780, 33. punkts).

⁴⁶ Skat. šo secinājumu 77. punktu.

⁴⁷ Skat. iebildumu raksta 116. un nākamos punktus.

⁴⁸ Skat. šī ziņojuma 28. punktu.

141. Vispirms no šīs valsts pārstāvju sagatavotā protokola izrietot, ka 2014. gada 13. jūnija sanāksmē ar *OLAF* pēdējais minētais bijis “apmierināts ar Apvienotās Karalistes panākto progresu, kā arī pasākumiem, kas jau bija veikti šajā datumā un vēl tika paredzēti”. Runa esot par nepārprotamu solījumu, ka *OLAF* neuzskata, ka Apvienotā Karaliste būtu pārkāpusi savus pienākumus aizsargāt Savienības finanšu intereses un apkarot krāpšanu⁴⁹.

142. Turpinājumā – otrais Komisijas pārstāvja 2014. gada oktobrī sniegtais paziņojums, ar kuru Apvienotā Karaliste tiek informēta, ka tās dalība *PPD Discount* ir “apmierinoša” un ka šīs operācijas īstenošanai vajadzīgie pasākumi “tika īstenoti savlaicīgi un efektīvi”, esot skaidrs un nepārprotams solījums, ka Apvienotā Karaliste nav pārkāpusi Savienības tiesībās paredzētos pienākumus attiecībā uz tās dalību minētajā operācijā⁵⁰. Attiecībā uz Komisijas pretargumentu, ka šis solījums attiecoties tikai uz vienu gadījumu, kas izriet no *PPD Discount*, Apvienotā Karaliste norāda, ka Komisija nevar apšaubīt minēto solījumu, pamatojoties uz to, ka tā šobrīd uzskatot, ka tikai viena gadījuma kontrole nav pietiekama, lai pamatotu šo solījumu, atgriežoties pie savas sākotnējās izvēles balstīties tikai uz vienu gadījumu, lai pārliecinātu Apvienoto Karalisti.

143. Visbeidzot Apvienotā Karaliste atsaucas uz pirmo *OLAF* divpusējo sanāksmi ar *HMRC*, kas notika 2015. gada 19. un 20. februārī un kuras laikā *OLAF* ierēdnis saskaņā ar šīs sanāksmes protokolu, kuru bija sagatavojuši Apvienotās Karalistes ierēdņi, paziņoja, ka “līdz šim” šī dalībvalsts esot “darījusi to, kas tai bija jādara”. Apvienotā Karaliste uzskata, ka šis pēdējais solījums attiecās uz visiem pasākumiem, ko tā bija veikusi līdz šim, nevis tikai uz jautājumu par maksājuma paziņojumu *C18 Snake* izdošanu.

144. Tas, ka Komisija tagad atgriežas pie šiem trim solījumiem, esot pretrunā ne tikai tiesiskās palāvības principam, bet arī tiesiskās drošības principam, uz kuru dalībvalstis var atsaukties⁵¹, principam *venire contra factum proprium nemini licet*, kā arī lojālas sadarbības principam, kas ir noteikts LES 4. panta 3. punktā⁵². Muitas tiesību normas pieļaujot zināmu elastīgumu attiecībā uz pasākumiem, kas ir jāveic, lai apkarotu tādu krāpšanu kā šajā lietā, un tajās neesot skaidri pieprasīta kontroles sistēma, kuras pamatā būtu skrīninga filtri un iepriekšējās kontroles, tādējādi esot iespējams, ka Komisija un *OLAF* pārliecina Apvienoto Karalisti par to, ka līdz 2015. gada februārim tās muitas kontroles sistēma atbilda Savienības tiesībām.

⁴⁹ Šis pirmais solījums apstiprinot centienus un pasākumus, ko Apvienotā Karaliste ir veikusi, lai īstenotu šo progresu līdz 2014. gada jūnijam, nevis tikai, kā to kļūdaini apgalvojot Komisija, šīs valsts iecerētos nākotnes projektus.

⁵⁰ Apvienotā Karaliste uzskata, ka tobrīd Komisija bija labi informēta, ka *PPD Discount* ietvaros Apvienotās Karalistes iestādes bija veikušas dokumentu kontroles ar uzraudzības apmeklējumu pēc preču izlaišanas, bet nebija veikušas iepriekšējas kontroles, ne arī izņēmušas paraugus vai pieprasījušas sniegt galvojumu.

⁵¹ Skat. spriedumu, 1982. gada 26. maijs, Vācija un *Bundesanstalt für Arbeit*/Komisija (44/81, EU:C:1982:197, 16.–18. punkts).

⁵² Šo apgalvojumu nevar atspēkot judikatūrā nostiprinātais princips, saskaņā ar kuru tiesiskā palāvība nevar balstīties uz prettiesisku praksi (spriedums, 2018. gada 11. aprīlis, *SEB bankas*, C-532/16, EU:C:2018:228, 50. punkts) un saskaņā ar kuru uz tiesisko palāvību nevar atsaukties, apstrīdot Savienības tiesību akta nepārprotamu normu (spriedums, 2011. gada 7. aprīlis, *Sony Supply Chain Solutions (Europe)*, C-153/10, EU:C:2011:224, 47. punkts).

145. Šajā ziņā, lai izvērtētu Apvienotās Karalistes argumentus, vispirms ir jāatgādina, ka tiesības atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības principu ir ikvienam, kam kāda Eiropas Savienības iestāde ir radījusi pamatotas cerības tās sniegto precīzo solījumu dēļ⁵³. Lai gan šīs tiesības ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas piešķir tiesības privātpersonām⁵⁴, Tiesa ir paplašinājusi to piemērošanu arī attiecībās starp Komisiju un dalībvalstīm⁵⁵.

146. Tomēr tiesības atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības principu nozīmē, ka Savienības kompetentās iestādes ieinteresētajai personai ir sniegušas precīzus, beznosacījuma un saskaņotus solījumus no kompetentiem un uzticamiem avotiem. Šādas tiesības ir ikvienai personai, kurai kāda Savienības iestāde vai struktūra, sniedzot tai precīzus solījumus, ir radījusi pamatotas cerības⁵⁶, vēl jo vairāk tādēļ, ka, izvērtējot iebildi par nepieņemamību saistībā ar tās tiesiskās palāvības pārkāpumu, ko ir izvirzījusi dalībvalsts, atbilstoši *adage reus in exceptione fit actor* tai ir jāiesniedz pierādījumi šādam pārkāpumam⁵⁷.

147. Šajā lietā, manuprāt, no lietas materiāliem izriet, ka Apvienotā Karaliste no Komisijas vai OLAF nav saņēmusi solījumus, kas tai varēja radīt tiesisko palāvību.

148. Konkrētāk, runājot par trim apgalvojumiem, uz kuriem atsaucas Apvienotā Karaliste, neviens no tiem, manuprāt, nav precīzs un beznosacījuma apgalvojums par to, ka Apvienotās Karalistes darbības un bezdarbība atbilst Savienības tiesībām vai ka šī valsts nav pārkāpusi Savienības tiesības. Pirmkārt, apgalvotais OLAF darbinieka paziņojums sanāksmē, kas notika 2014. gada 13. jūnijā⁵⁸, ir pārāk vispārīgs, lai varētu pamatot tiesisko palāvību attiecībā uz iespējamās prasības sakarā ar pienākumu neizpildi neesamību. Turklāt šis paziņojums ir jāanalizē kontekstā, no kura izriet, ka tas tika izdarīts OLAF un Apvienotās Karalistes sanāksmē par operāciju *Snake* un tostarp diskusijā par to, ka šī valsts, iespējams, ir izdevusi maksājuma paziņojumus C18 *Snake*. Tomēr nav strīda, ka Apvienotā Karaliste tos atsaucā pēc sanāksmes, līdz ar to šis paziņojums, kurā ir norādīts šis valsts panāktais progress, ir zaudējis lielāko daļu no savas vērtības. Tas pats attiecas uz OLAF apsvērumiem 2015. gada 19. un 20. februāra sanāksmē, kas bija balstīti uz pieņēmumu, ka Apvienotā Karaliste bija izdevusi šos maksājuma paziņojumus⁵⁹. Turklāt attiecībā uz 2014. gada oktobrī izdarīto apsvērumu, saskaņā ar kuru OLAF uzskatīja, ka Apvienotās Karalistes dalība PPD *Discount* ir apmierinoša un ka darbības, kas nepieciešamas šīs operācijas īstenošanai, “tika veiktas piemērotā un efektīvā veidā”⁶⁰, ir jākonstatē, ka tas nav vērtējums par to, vai šī valsts ir ievērojusi Savienības tiesības Savienības finanšu interešu aizsardzības jomā, jo tas attiecas tikai uz vienu gadījumu saistībā ar PPD *Discount*, un nav teikts, ka tas atspoguļo visu informācijas apmaiņu starp minēto valsti un Komisiju un OLAF attiecīgajā laikā.

⁵³ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1987. gada 11. marts, *Van den Bergh en Jurgens un Van Dijk Food Products (Lopik)*/EEK (265/85, EU:C:1987:121, 44. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2011. gada 7. aprīlis, *Griekija/Komisija* (C-321/09 P, EU:C:2011:218, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁵⁴ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1992. gada 19. maijs, *Mülder u.c./Padome un Komisija* (C-104/89 un C-37/90, EU:C:1992:217, 15. punkts).

⁵⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2001. gada 6. decembris, *Griekija/Komisija* (C-373/99, EU:C:2001:662, 56. punkts), 2007. gada 24. aprīlis, *Komisija/Nīderlande* (C-523/04, EU:C:2007:244, 28. punkts), un 2016. gada 1. jūnijs, *Ungārija/Komisija* (T-662/14, EU:T:2016:328, 57. punkts), kā arī rīkojumu, 2011. gada 23. marts, *Igaunija/Komisija* (C-535/09 P, nav publicēts, EU:C:2011:171, 72. un 73. punkts).

⁵⁶ Skat. it īpaši spriedumus, 2011. gada 7. aprīlis, *Griekija/Komisija* (C-321/09 P, EU:C:2011:218, 25. punkts), un 2016. gada 19. jūlijs, *Kotnik u.c.* (C-526/14, EU:C:2016:570, 62. punkts).

⁵⁷ Pēc analogijas attiecībā uz pienākumu neizpildes izbeigšanu termiņā skat. ģenerāladvokātes V. Trstenjakas [V. Trstenjak] secinājumus lietā *Komisija/Vācija* (C-536/07, EU:C:2009:340, 39. punkts).

⁵⁸ Skat. pirmo Apvienotās Karalistes norādīto solījumu, kas ir izklāstīts šo secinājumu 141. punktā.

⁵⁹ Skat. pirmo Apvienotās Karalistes norādīto solījumu, kas ir izklāstīts šo secinājumu 140. punktā.

⁶⁰ Skat. otro Apvienotās Karalistes norādīto solījumu, kas ir izklāstīts šo secinājumu 142. punktā.

149. No tā izriet, ka trīs paziņojumus vai apgalvojumus, uz kuriem balstās Apvienotā Karaliste, nevar kvalificēt kā “precīzus, beznosacījumu un saskaņotus solījumus” vēl jo vairāk tāpēc, ka tie ir izdarīti kontekstā, ko raksturo intensīvs un nepārtraukts dialogs starp OLAF un Komisijas dienestiem, no vienas puses, un Apvienoto Karalisti, no otras puses, relatīvi ilgā laikposmā. Tādējādi, kā norāda Komisija, tie ir saistīti ar OLAF uzsākto darbību⁶¹, kuras mērķis ir pārliecināt dalībvalstis veikt muitas kontroles pasākumus pirms muižošanas, pamatojoties uz riska analīzi, piemēram, robežvērtību, kas ir balstīta uz minimālām pieņemamajām cenām. No šī konteksta skaidri izriet, ka nedz OLAF, nedz Komisija šādus solījumus nav snieguši.

150. Katrā ziņā šādi paziņojumi vai apgalvojumi turklāt nevar būt šķērslis *objektīvam konstatējumam* par to pienākumu *neizpildi*, kas dalībvalstīm ir noteikti saskaņā ar LESD 258. pantā paredzēto procedūru. Saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru šī procedūra ir atkarīga no objektīva konstatējuma, ka dalībvalsts nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti saskaņā ar Savienības tiesībām, un dalībvalsts nevar atsaukties uz tiesiskās paļāvības principa un lojālas sadarbības principa ievērošanu, lai liktu šķēršļus šādam objektīvam konstatējumam, jo šāda pamatojuma atzīšana būtu pretrunā minētās procedūras mērķim⁶². Konkrētāk, attiecībā uz Komisijas dienestu atsauksmēm un to iespējamo ietekmi uz Apvienotajai Karalistei pārvestās pienākumu neizpildes pamatotību no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Komisijai nav tiesību sniegt garantijas attiecībā uz noteiktas rīcības saderību ar Savienības tiesībām un ka tai nekādā gadījumā nav pilnvaru atļaut rīcību, kas ir pretrunā šīm tiesībām⁶³. Manuprāt, no tā izriet, ka sistēmā, kurā dalībvalstis ir atbildīgas par atbilstošu Savienības muitas tiesību aktu īstenošanu to valsts teritorijā, tās nevar noraidīt atbildību par to, iespējams, pieļautu Savienības tiesību pārkāpumu, apgalvojot, ka Komisija tām to nav pārmetusi kādā konkrētā brīdī.

151. Visbeidzot pietiek konstatēt, ka apgalvojumiem, kas ir balstīti uz tiesisko drošību, *estoppel* principu un Komisijas lojālas sadarbības ar Apvienoto Karalisti neesamību, kā tas izriet no šīs valsts iebildumu raksta, nav autonoma satura. Apvienotā Karaliste savā procesuālajā rakstā būtībā neizklāsta iemeslus, kuru dēļ šie principi būtu pārkāpti⁶⁴, tādējādi šie apgalvojumi ir atkarīgi no argumentiem par tiesiskās paļāvības pārkāpumu, kas ir analizēti iepriekš, un tie ir jānoraida to pašu iemeslu dēļ, kuri ir izklāstīti šajā analīzē.

152. Tādējādi, manuprāt, šī iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

4. Par iebildi par nepieņemamību saistībā ar neiespējamību likt nodot summas atbilstoši LESD 258. pantam

153. Apvienotā Karaliste atsauca uz prasības nepieņemamību, ciktāl tās mērķis galvenokārt ir panākt, lai šī valsts samaksātu konkrētas un ārkārtīgi lielas summas Savienības budžetā.

154. Konkrētāk, pamatojoties uz Tiesas judikatūru⁶⁵, Apvienotā Karaliste norāda uz prasības pieteikumā ietverto prasījumu daļas, kas attiecas uz noteiktas tradicionālo pašu resursu summas aptuveni 2,7 miljardu EUR apmērā nodošanu Savienības budžetā, nepieņemamību, jo prasības sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam ietvaros Tiesa nevar likt dalībvalstij

⁶¹ Skat. it īpaši 2007. gada 20. aprīļa savstarpējās palīdzības paziņojumu AM 2007/015 un 2011. gada PPD *Discount* pamatnostādnes.

⁶² Šajā nozīmē un pēc analogijas skat. spriedumus, 2007. gada 24. aprīlis, Komisija/Nīderlande (C-523/04, EU:C:2007:244, 28. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2009. gada 6. oktobris, Komisija/Spānija (C-562/07, EU:C:2009:614, 18. punkts).

⁶³ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2000. gada 15. jūnijs, Komisija/Vācija (C-348/97, EU:C:2000:317, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

⁶⁴ Skat. it īpaši iebildumu raksta 114., 115. un 131. punktu.

⁶⁵ Skat. spriedumus, 2005. gada 14. aprīlis, Komisija/Vācija (C-104/02, EU:C:2005:219, 48.–51. punkts), un 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Vācija (C-105/02, EU:C:2006:637, 43.–45. punkts).

iekļaut Savienības budžetā noteiktas pašu resursu summas, kas nav samaksātas šīs dalībvalsts apgalvoto pārkāpumu dēļ. Līdz ar to prasības pieteikuma 370. punktā formulētā pirmā prasījuma trešā daļa esot nepieņemama vēl jo vairāk tāpēc, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šīs prasības ietvaros Tiesa var vienīgi konstatēt, ka dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai ir saskaņā ar Savienības tiesībām, un tā nevar šai dalībvalstij uzdot veikt noteiktus pasākumus.

155. Apvienotā Karaliste arī noraida Komisijas argumentu, ka tā esot rūpīgi “strukturējusi” prasības pieteikumā ietvertos prasījumus šajā lietā, lai izvairītos no kļūdas, kas ir pieļauta abās iepriekš minētajās lietās Komisija/Vācija. Runa esot par paņēmieni, lai apietu Tiesas kompetences neesamību, jo Komisija vēloties panākt tādu pašu rezultātu kā minētajās divās lietās, izmantojot atšķirīgu formulējumu.

156. Turklāt Komisijas rīcība liedzot Apvienotajai Karalistei LESD 260. pantā paredzēto iespēju novērst jebkuru pārkāpumu, kas ir konstatēts saskaņā ar LESD 258. pantu, un tādējādi neesot ievērotas attiecīgās Komisijas, Tiesas un dalībvalstu pilnvaras saskaņā ar Savienības Līgumiem.

157. Šī lieta atšķiroties no lietas, kas ir aplūkota 2005. gada 15. novembra spriedumā Komisija/Dānija⁶⁶. Tiesa tajā, protams, esot apmierinājusi prasību konstatēt, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi pienākumu nodot Savienības rīcībā noteiktu pašu resursu summu, bet, kā izriet no minētā sprieduma 56. punkta, šajā lietā netika apstrīdēta nedz muitas parāda esamība, nedz pašu resursu zaudējumu summa.

158. Uzskatu, ka šo argumentāciju nevar atbalstīt. Šajā ziņā no pirmā prasījuma trešās daļas izriet, ka, uzskaitot tradicionālo pašu resursu zaudējumu summas laikposmā no 2011. līdz 2017. gadam, Komisijas prasības pieteikuma mērķis ir aprakstīt pienākumu neizpildes apmēru, aprēķinot šos zaudējumus. Lai gan šajā trešajā daļā ir ietverta frāze “tradicionālo pašu resursu, kas jānodod Savienības budžetam, zaudējumi”⁶⁷, kuru kritizē Apvienotā Karaliste, man šķiet, ka šī teikuma daļa nav jāsaprot kā prasība likt šai valstij pārskaitīt attiecīgās summas šīs prasības ietvaros, bet gan, ka tās priekšmets ir pienākumu neizpildes kvantitatīvais apraksts, kas tādējādi ir vērsts uz to, lai pierādītu konkrētās summas, kuras minētā valsts nav nodevusi Savienības budžetam.

159. Attiecībā uz argumentāciju saistībā ar divām lietām, kurās tika pasludināti spriedumi Komisija/Vācija⁶⁸, manuprāt, pietiek konstatēt, ka Komisijas prasījumu, kas tika iesniegti šajās lietās un ko Tiesa šajos spriedumos vērtēja kritiski, formulējums atšķiras no šajā tiesvedībā aplūkoto prasījumu formulējuma. Šajās lietās Komisija lūdza Tiesu uzdot atbildētājai dalībvalstij pārskaitīt summas, ja tiktu konstatēts, ka šī dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai ir saskaņā ar Savienības tiesībām⁶⁹. Šajos divos spriedumos Tiesa norādīja, ka Komisija lūdz nevis atzīt, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, bet gan uzdot šai dalībvalstij veikt dažus noteiktus pasākumus⁷⁰. No tā, manuprāt, izriet, ka saistībā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam Tiesas kompetencē ir vienīgi konstatēt dalībvalstij pārmesto Savienības tiesību neizpildi, un tā nevar likt attiecīgajai dalībvalstij veikt pasākumus, lai novērstu

⁶⁶ C-392/02, EU:C:2005:683.

⁶⁷ Nākotnes lietojums angļu valodas versijā.

⁶⁸ Iebildumu raksta 237. punkts, kurā ir minēts spriedums, 2005. gada 14. aprīlis, Komisija/Vācija (C-104/02, EU:C:2005:219, 48.–51. punkts), un spriedums, 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Vācija (C-105/02, EU:C:2006:637, 43.–45. punkts).

⁶⁹ Konkrētāk, šajās lietās Komisija lūdza Tiesu attiecīgi konstatēt, ka Vācijas Federatīvajai Republikai ir “Kopienas budžetā jāiemaksā procenti par novēlotu ieņēmamošanu” (spriedums, 2005. gada 14. aprīlis, Komisija/Vācija, C-104/02, EU:C:2005:219, 1. punkts) un “nekavējoties [jā]kreditē Komisijas kontā pašu resursi, kas nav samaksāti [...] pienākumu neizpildes dēļ” (spriedums, 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Vācija, C-105/02, EU:C:2006:637, 1. punkts).

⁷⁰ Spriedumi, 2005. gada 14. aprīlis, Komisija/Vācija (C-104/02, EU:C:2005:219, 49. un 50. punkts), un 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Vācija (C-105/02, EU:C:2006:637, 44. un 45. punkts).

šo pienākumu neizpildi. Šāds secinājums turklāt izriet no formulējuma, saskaņā ar kuru, “konstatējot šādu pienākumu neizpildi, attiecīgajai dalībvalstij [...] jāveic pasākumi, tostarp Tiesas sprieduma izpilde”⁷¹, kas tagad ir ietverts LESD 260. pantā. Tiesvedība Tiesā saskaņā ar LESD 258. pantu tāpat ir tiesvedība sakarā ar *pienākumu neizpildi*, nevis *rīkojuma* procedūra.

160. Tā kā LESD 258. pantā paredzētā tiesvedība ir balstīta uz objektīvu konstatējumu, ka dalībvalsts nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti Savienības tiesībās, Tiesas spriedumi, kuri ir pasludināti saskaņā ar šo tiesību normu, pēc būtības ir deklaratīvi⁷², un tādējādi Tiesa prasības sakarā ar pienākumu neizpildi saskaņā ar LESD 258. pantu, kas attiecas uz tradicionālo pašu resursu summām, *var* atzīt, ka dalībvalsts šīs summas nav nodevusi Savienības budžetam⁷³. Šis secinājums, pretēji Apvienotās Karalistes apgalvojumiem, izriet arī no sprieduma lietā Komisija/Dānija⁷⁴, kurā Tiesa par pieņemamu atzina prasību, kurā Tiesai bija lūgts atzīt, ka, nenododot Komisijai noteiktu pašu resursu summu un atbilstošos nokavējuma procentus, Dānijas iestādes nav izpildījušas savus pienākumus. Turklāt nesenajā spriedumā⁷⁵ Tiesa atzina, ka, “atsakoties nodot tradicionālos pašu resursus 2 120 309,50 EUR apmērā, [...] Itālijas Republika nav izpildījusi [...] [Savienības tiesībās] noteiktos pienākumus”. No tā, manuprāt, izriet, ka Tiesa var uzskatīt par pieņemamu Komisijas prasības pieteikuma prasījumos ietverto lūgumu norādīt noteiktu pašu resursu zaudējumu summu, ko tā uzskata par maksājamu.

161. Šo secinājumu nevar atspēkot ar Apvienotās Karalistes argumentu, ka iepriekš minētā judikatūra ir jāinterpretē, ņemot vērā jautājumu, vai dalībvalsts, uz kuru attiecas prasība sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, apstrīd vai neapstrīd ar pienākumu neizpildi saistīto tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru. Manuprāt, šādai apstrīdēšanai nav nozīmes paša tiesvedības sakarā ar pienākumu neizpildi rakstura dēļ, kas ietver šīs dalībvalsts tiesības Tiesā apstrīdēt gan faktiskos apstākļus, kas ir norādīti Komisijas prasības pamatojumam, gan tās juridisko pamatu, kurš pilnīgi loģiski ietver tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru. Tas izriet no Komisijas tiesībām prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros nodot Tiesas vērtējumam strīdu starp to un kādu dalībvalsti attiecībā uz tās pienākumu nodot konkrētu Savienības pašu resursu summu šīs iestādes rīcībā, kas ir nesaraujami saistītas ar šo pašu resursu sistēmu, kāda tā pašlaik ir noteikta Savienības tiesībās⁷⁶. Turklāt savā jaunākajā judikatūrā šajā jomā Tiesa apmierināja Komisijas lūgumu konstatēt Savienības tiesību pārkāpumu, pamatojoties uz to, ka nav tikusi nodota noteikta pašu resursu summa, lai gan attiecīgā dalībvalsts apstrīdēja Savienības prasījumu esamību attiecībā uz šo summu⁷⁷.

162. Turklāt ir jānoraida Apvienotās Karalistes iebildums, saskaņā ar kuru šī prasība esot nepieņemama, tādēļ ka tā esot uzskatāma par “slēptu” prasības par zaudējumu atlīdzību veidu un tādēļ ka tās mērķis esot piespriest dalībvalstij atlīdzināt zaudējumus, pamatojoties uz to, ka tā nav

⁷¹ Spriedumi, 2005. gada 14. aprīlis, Komisija/Vācija (C-104/02, EU:C:2005:219, 49. punkts), un 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Vācija (C-105/02, EU:C:2006:637, 44. punkts).

⁷² Skat. von Bardeleben, E., Donnat, F., un Siritzky, D., *La Cour de justice de l'Union européenne et le droit du contentieux européen*. La Documentation française. Parīze, 2012, 196. lpp., un ģenerālvokātes E. Šarpstones [E. Sharpston] secinājumus lietā Komisija/Čehijas Republika (Starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju pagaidu pārcelšanas mehānisms) (C-719/17, EU:C:2019:917, 100. punkts).

⁷³ Skat., piemēram, spriedumus, 1989. gada 21. septembris, Komisija/Griekija (68/88, EU:C:1989:339); 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:683); 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-60/13, nav publicēts, EU:C:2014:219) un nesenāk, 2019. gada 11. jūlijs, Komisija/Itālija (Pašu resursi – Muitas parāda atgūšana) (C-304/18, nav publicēts, EU:C:2019:601).

⁷⁴ Spriedums, 2005. gada 15. novembris (C-392/02, EU:C:2005:683, 31.–34. punkts).

⁷⁵ Spriedums, 2019. gada 11. jūlijs, Komisija/Itālija (Pašu resursi – Muitas parāda atgūšana) (C-304/18, nav publicēts, EU:C:2019:601, 76. punkts un rezolutīvā daļa).

⁷⁶ Skat. spriedumu, 2020. gada 9. jūlijs, Čehijas Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 68. punkts).

⁷⁷ Skat. spriedumu, 2019. gada 11. jūlijs, Komisija/Itālija (Pašu resursi – muitas parāda piedziņa) (C-304/18, nav publicēts, EU:C:2019:601).

nodevusi konkrētas summas Savienības budžetam. Prasības sakarā ar pienākumu neizpildi attiecībā uz pašu resursiem ietvaros ir acīmredzams, ka ir runa par finansiāliem pienākumiem, un neviena Savienības tiesību norma neliedz Komisijai uz tiem atsaukties saistībā ar apgalvoto pārkāpumu. Šajā specifiskajā jomā prasības sakarā ar pienākumu neizpildi Tiesā tiek iesniegtas tieši tāpēc, ka dalībvalstis apstrīd savu pienākumu Komisijas pieprasītās summas nodot Savienības budžetam.

163. Visbeidzot ir jānorāda, ka replikas rakstā Komisija uzsver, ka pirmā prasījuma trešā daļa ir jāsaprot kā prasība par noteiktām konkrētām summām, kuras Apvienotā Karaliste nav nodevusi Savienības budžetam. Tādējādi ir jākonstatē, ka pati Komisija atzīst, ka “ši prasība nav prasība par zaudējumu atlīdzību”, bet gan tā ir vērsta uz to, lai konstatētu, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai ir saskaņā ar Savienības tiesībām, tostarp nenododot noteiktas konkrētas summas Savienības budžetam – šāds formulējums, kā tas ir izklāstīts iepriekš, atbilst judikatūrai par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam.

164. Ņemot vērā iepriekš minēto judikatūru un Komisijas sniegtos precizējumus, uzskatu, ka pirmā prasījuma trešā daļa ir jāsaprot tādējādi, ka tā ir vērsta uz to, lai Tiesa atzītu, ka Apvienotā Karaliste nav nodevusi noteiktas konkrētas summas Savienības budžetam, pārkāpjot Savienības tiesības, un, ņemot vērā šo judikatūru, šāds lūgums ir pieņemams.

165. Pakārtoti Apvienotā Karaliste norāda – ja Tiesa nolemtu noteikt Savienībai nododamo summu, tai prioritāte būtu jāpiešķir Apvienotās Karalistes vērtējumam, jo maksājamā summa ir jānovērtē dalībvalstij. Apvienotā Karaliste uzskata, ka pareiza principiālā pieeja pašu resursu zaudējumu apmēra noteikšanai ir iedalāma trīs posmos, kuri Komisijas iesniegtajā prasības pieteikumā esot apvienoti (proti, šis valsts pienākumu neizpilde, cēloņsakarība un pierādījums par apmēru saistībā ar šo pienākumu neizpildi).

166. Šajā ziņā Apvienotās Karalistes izvirzītie argumenti ir balstīti uz pieņēmumu, ka Komisijai ir jāpierāda, ka iespējamie dalībvalsts veiktie pasākumi bija acīmredzami nepiemēroti. Taču šo argumentu izvērtēšana ir saistīta ar pirmā un otrā pamata pamatotību.

167. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu Tiesai noraidīt Apvienotās Karalistes izvirzīto pirmo līdz ceturto iebildi par nepieņemamību.

B. Par pienākumu Savienības finanšu interešu aizsardzības un krāpšanas apkarošanas jomā, kā arī pienākumu, kas izriet no Savienības muitas tiesiskā regulējuma, neizpildi

168. Ar pirmo pamatu Komisija būtībā apgalvo, ka pārkāpuma laikposmā, neraugoties uz Komisijas un OLAF atkārtotiem brīdinājumiem un lūgumiem saistībā ar krāpšanas risku, Apvienotā Karaliste nav veikusi pasākumus Savienības finanšu interešu aizsardzībai. Šī bezdarbība esot, pirmkārt, LESD 310. panta 6. punktā un 325. pantā paredzēto vispārējo pienākumu neizpilde Savienības finanšu interešu aizsardzības jomā un krāpšanas apkarošanas jomā. Otrkārt, ar to tiekot pārkāpts muitas iestāžu pienākums vispirms veikt pasākumus, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 3. pantu kopsakarā ar LES 4. panta 3. punktu, papildus veikt kontroles, pamatojoties uz riska analīzi, piemērojot Kopienas Muitas kodeksa 13. pantu un Savienības Muitas kodeksa 46. pantu, un, visbeidzot, pieprasīt galvojuma samaksu atbilstoši Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktam un Īstenošanas regulas 244. pantam.

169. Pirms Komisijas izvirzīto konkrēto iebildumu izskatīšanas vispirms pievērsīšos dalībvalstu pienākumiem saskaņā ar LESD 310. panta 6. punktu un 325. pantu, uz kuriem Komisija atsaucas savas prasības atbalstam, it īpaši to mērķiem un judikatūru šajā jomā. Pēc tam būs jāizvērtē saskaņā ar šīm tiesību normām un iepriekšējā punktā minētajām atvasināto tiesību normām izvirzīto konkrēto apgalvojumu pamatotība.

1. Par dalībvalstu pienākumiem apkarot nelikumīgas darbības, kas apdraud Savienības finanšu intereses

170. Tā kā LESD 310. panta 6. punkts, kurā ir paredzēts, ka “Savienība un dalībvalstis saskaņā ar 325. pantu novērš krāpšanu un jebkuras citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses”, ir uzskatāma tikai par atsauci uz LESD 325. pantu, ir jāuzskata, ka Komisijas izvirzītā pamata par primāro tiesību normu pārkāpumu mērķis patiesībā ir pārņemt Apvienotajai Karalistei LESD 325. pantā noteikto pienākumu neizpildi. Šis pants ir centrālā norma krāpšanas apkarošanai primāro tiesību līmenī⁷⁸, jo tajā ir noteikti Savienības un dalībvalstu pienākumi, kā arī to tvērums šajā jomā, kas atvasināto tiesību līmenī ir konkretizēts Savienības Muitas kodeksā, Kopenas Muitas kodeksā, Piemērošanas regulā un Īstenošanas regulā.

171. Finanšu interešu aizsardzība ir prioritāte, kas jau vairākus gadus piesaista dalībvalstu un Savienības uzmanību⁷⁹, jo tradicionālos pašu resursus (kurus veido muitas nodokļi un “cukura” maksājumi) dalībvalstis iekasē Savienības vārdā⁸⁰. 2017. gadā dalībvalstis kā iekasēšanas izmaksas paturēja 20 % no tradicionālajiem pašu resursiem⁸¹. Krāpšana muitas jomā ir pieaugoša parādība, kas kaitē šādai iekasēšanai un tālād Savienības finanšu interesēm. Ar šo krāpšanu saistītie zaudējumi 2013. gadā tika novērtēti 185 miljonu EUR apmērā gadā⁸². Krāpšanas muitas jomā negatīvā ietekme pārsniedz finanšu interešu jomu saistībā ar Savienības budžetu, izplešoties uz politikas, ekonomikas un finanšu jomām, un tieši ietekmē iekšējā tirgus darbību⁸³.

172. Šajā kontekstā LESD 325. panta 1. un 2. punktā nav paredzēts tikai abstrakts dalībvalstu pienākums apkarot krāpšanu un citādu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Savienības finanšu intereses⁸⁴, bet tajā ir noteiktas minimālās prasības attiecībā uz pasākumiem, kuri šīm valstīm ir jāīsteno, lai apkarotu krāpšanu un novērstu šādas darbības. It īpaši šajā tiesību normā ir prasīts, lai pasākumi, ko dalībvalstis ir noteikušas, lai apkarotu nelikumīgās darbības, kuras apdraud Savienības finanšu intereses, pirmkārt, saskaņā ar šī panta 1. punktu, būtu preventīvi un efektīvi un, otrkārt, saskaņā ar minētā panta 2. punktu, lai tie neatšķirtos no pasākumiem, ko tās veic, lai apkarotu krāpšanu, kura apdraud pašu finanšu intereses.

⁷⁸ Ir lietderīgi atgādināt, ka šis LESD 325. pants ir EKL 280. panta, kas stājās spēkā ar Amsterdamas līgumu 1999. gadā, ar kuru pašu tika attīstīts iepriekšējais 1992. gada Māstrihtas līguma 209.A pants, pēctecis.

⁷⁹ Dalībvalstis nosaka tradicionālos pašu resursus un dara Komisijai zināmas konstatētās nodokļu summas. Tādējādi ar Padomes 1995. gada 26. jūlija aktu tika ieviesta Konvencija par Eiropas Kopienas finanšu interešu aizsardzību (Padomes Akts (1995. gada 26. jūlijs) par Eiropas Kopienas finanšu interešu aizsardzības konvencijas sastādīšanu, OV 1995, C 316, 48. lpp.).

⁸⁰ Šīs summas Komisijai paziņo, izmantojot A kontu ikmēneša pārskatus. Konstatētie nodokļi, kas nav ierakstīti A kontos, jo dalībvalstis tos nav piedzinušas un nav sniegts nekāds galvojums (vai pat tad, ja galvojums ir sniegts, bet nodokļi tomēr ir apstrīdēti), ir iekļauti atsevišķā kontā. Šie nodokļi tiek samazināti, pamatojoties uz informāciju, ko katru gadu iesniedz dalībvalstis.

⁸¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai – Eiropas Savienības konsolidētie gada pārskati par 2017. finanšu gadu (OV 2018, C 348, 1. lpp.).

⁸² SWD (2013) 483 final.

⁸³ Skat. Djurdjevic, Z. “Fraud adversely affecting the budget of the European Union: the forms, methods and causes.” *Financial Theory and Practice*, 2006, 30. sēj., 254. un 255. lpp.

⁸⁴ Par jēdzienu “krāpšana” un “citāda nelikumīga darbība” definīciju LESD 325. panta izpratnē un to nošķiršanu skat. ģenerālvokāta M. Bobeka [M. Bobek] secinājumus lietā *Scialdone* (C-574/15, EU:C:2017:553, 65. un nākamie punkti). Par šīs tiesību normas vēsturisko attīstību pirms Lisabonas līguma (EK līguma 209.A pants) skat. ģenerālvokāta F. Dž. Džeikobsa [F. J. Jacobs] secinājumus lietā Komisija/ECB (C-11/00, EU:C:2002:556).

173. Šīs prasības ir atgādinātas arī judikatūrā, no kuras tostarp izriet, ka LESD 325. panta 1. un 2. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums sasniegt precīzu rezultātu, kas nav papildināts ar kādu papildu nosacījumu⁸⁵. Ciktāl cīņa pret nelikumīgām darbībām, kas apdraud Savienības finanšu intereses, ar atturošiem un efektīviem pasākumiem nozīmē muitas nodokļu iekasēšanu un atbilstošo summu nodošanu Savienības budžetam saskaņā ar tradicionālajiem Savienības pašu resursiem, jebkādas nepilnības šo nodokļu iekasēšanā potenciāli var izraisīt šo resursu samazināšanos. Tādējādi dalībvalstīm ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai muitas nodokļi varētu tikt efektīvi un pilnībā iekasēti, un tas nozīmē, ka muitas kontrole ir jāīsteno pareizi⁸⁶. Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar LES 4. panta 3. punkta otro daļu Savienības dalībvalstīm ir jāveic visi nepieciešamie vispārējie vai īpašie pasākumi, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līgumiem vai no Savienības iestāžu aktiem⁸⁷. Šajā ziņā no Tiesas judikatūras lauksaimniecības regulējuma jomā izriet, ka dalībvalstīm noteiktā prasība veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību, ir īpaša dalībvalstīm noteiktā vispārējā lojālas sadarbības pienākuma izpausme atbilstoši pamatam, kas tagad ir LESD 4. panta 3. punkts⁸⁸. Tāpat arī, apkarojot krāpšanu muitas jomā, LESD 325. pants, manuprāt, ir īpaša LES 4. panta 3. punktā nostiprinātā lojālas sadarbības principa izpausme⁸⁹, jo pats LESD 325. pants Savienības muitas tiesību jomā ir konkretizēts Muitas kodeksa normās. No tā izriet, ka LES 4. panta 3. punktā nostiprinātais lojālas sadarbības princips, apkarojot krāpšanu muitas jomā, nevar tikt izvirzīts autonomi⁹⁰.

174. No iepriekš minētās judikatūras var gūt divu veidu informāciju. Pirmkārt, papildus dalībvalstu pienākumam saskaņā ar LESD 325. panta 1. punktu paredzēt atbilstošus sodus, lai apkarotu krāpšanu un citas darbības, kas apdraud Savienības finanšu intereses, no iepriekš minētās judikatūras izrietošās prasības ir piemērojamas arī dalībvalstu administratīvajām darbībām, jo saistības, kuras tās ir uzņēmušās saskaņā ar Līgumiem, tām ir pilnībā saistošas⁹¹.

175. Otrkārt, no šīs judikatūras izriet, ka LESD 325. panta 1. un 2. punktā dalībvalstīm ir noteikti saistoši pienākumi sasniegt rezultātu, tostarp attiecībā uz šajā tiesību normā paredzētajiem mērķiem un it īpaši attiecībā uz tām noteikto pienākumu apkarot krāpšanu un darbības, kas apdraud Savienības finanšu intereses, tādējādi samazinot iespējamus zaudējumus Savienības publiskajām finansēm kopumā. Tas nozīmē, ka, tā kā šīs tiesību normas mērķis ir īstenot šo apkarošanu ar efektīviem pasākumiem, konkrēta pasākuma vai pasākumu kopuma efektivitāte

⁸⁵ Tostarp skat. spriedumus, 2015. gada 8. septembris, *Taricco* u.c. (C-105/14, EU:C:2015:555, 50. un 51. punkts), un 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 38. punkts). Turklāt Tiesa atgādināja – lai gan dalībvalstīm ir pienākums veikt efektīvus pasākumus, kas ļauj atgūt subsīdijas, kura ir daļēji finansēta no Savienības budžeta, saņēmējam nepamatoti izmaksātās summas, LESD 325. pantā tām tomēr nav noteikti nekādi ierobežojumi, kā tikai tie, kas saistīti ar pasākuma efektīvu raksturu, attiecībā uz procesu, kuram būtu jāļauj sasniegt šādu rezultātu (spriedums, 2020. gada 1. oktobris, *Ūrad špeciālnej prokuratūry* (C-603/19, EU:C:2020:774, 55. punkts).

⁸⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2015. gada 8. septembris, *Taricco* u.c. (C-105/14, EU:C:2015:555, 51. punkts), 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 38. punkts), un 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev* u.c. (C-612/15, EU:C:2018:392, 51.–53. punkts).

⁸⁷ Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 31. oktobris, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-391/17, EU:C:2019:919, 70. punkts).

⁸⁸ Skat. spriedumus, 1990. gada 11. oktobris, Itālija/Komisija (C-34/89, EU:C:1990:353, 12. punkts); 1991. gada 21. februāris, Vācija/Komisija (C-28/89, EU:C:1991:67, 31. punkts) un 1999. gada 21. janvāris, Vācija/Komisija (C-54/95, EU:C:1999:11, 66. punkts).

⁸⁹ Skat. it īpaši ģenerāladvokāta M. Bobeka secinājumus lietā *Scialdone* (C-574/15, EU:C:2017:553, 75. un nākamie punkti). LESD 325. panta 2. punktā noteikto pienākumu būtiskas pārkāpšanās un lojālas sadarbības principa saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu pirmsākumi ir meklējami pirmās tiesību normas rašanās vēsturē. Zināmā mērā LESD 325. panta 2. punkts atspoguļo kodifikāciju, kas ir raksturīga konkrētai Tiesas judikatūrai, kura attiecas uz lojālas sadarbības principu, jomai. Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, pat ja Savienības tiesiskajā regulējumā nav paredzēts sods par tās noteikumu pārkāpšanu vai ja tā ietver norādi uz valsts tiesību un administratīvajām normām, tad saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu dalībvalstu pienākums ir veikt visus piemērotos pasākumus, lai nodrošinātu Savienības tiesību piemērošanu un efektivitāti (skat., piemēram, spriedumus, 1989. gada 21. septembris, Komisija/Griekija (68/88, EU:C:1989:339, 23. punkts), un 2004. gada 15. janvāris, *Penycoed*, C-230/01, EU:C:2004:20, 36. punkts).

⁹⁰ Tā tas nav attiecībā uz šī principa piemērošanu saistībā ar Komisijas pārmetumiem par dokumentu un informācijas paziņošanu, lai tā varētu noteikt attiecīgās summas. Šie pārmetumi tiks izskatīti šo secinājumu D iedaļā.

⁹¹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 8. jūlijs, Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:414, 39. punkts).

var tikt noteikta tikai ļoti ierobežotā situācijā, nevis abstrakti. Noziedzība, tostarp tās īpaši bīstamā sastāvdaļa, proti, organizētā noziedzība krāpšanas un citu darbību, kas apdraud Savienības finanšu intereses, jomā pēc definīcijas ir progresīva rakstura fenomens, kas pēc vajadzības pielāgojas ar to saistītajam kontekstam. Tādējādi dalībvalstu veiktajiem pasākumiem, kas ir vērsti uz to, lai cīnītos pret šo parādību, ir jāspēj pastāvīgi to apkarot. Ja dalībvalstu vēl nesen īstenotos pasākumus pret darbībām, kas apdraud Savienības finanšu intereses, varēja uzskatīt par efektīviem, ir iespējams, ka tie tādi vairs nav pašreizējā kontekstā. Līdz ar to LESD 325. panta 1. un 2. punktā kā tiesību normā, kurā ir ietverts pienākums sasniegt rezultātu, dalībvalstīm ir noteikts pienākums ne tikai veikt vienotus pasākumus, lai novērstu darbības, kas apdraud Savienības finanšu intereses, bet arī veikt pastāvīgu novērtējumu un pielāgošanu laikā, lai nodrošinātu šo pasākumu efektivitāti.

176. Šo iemeslu dēļ nekādi nevar tikt atbalstīts Apvienotās Karalistes aizstāvības arguments, saskaņā ar kuru dalībvalstīm esot plaša rīcības brīvība attiecībā uz līdzekļiem, kas ir īstenoti, lai novērstu nelikumīgas darbības, kuras ir pretrunā Savienības finanšu interesēm muitas un pašu resursu jomā. Šķiet, ka Apvienotā Karaliste apgalvo, ka, ciktāl par muitas procedūru īstenošanu un muitas nodokļu iekasēšanu atbildīgas ir dalībvalstis ar valsts iestāžu starpniecību, tām ir arī plaša rīcības brīvība attiecībā uz preventīvu pasākumu īstenošanu, lai apkarotu krāpšanu muitas jomā.

177. Šāda pieeja man šķiet kritizējama divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, Savienības tiesībās pastāv tieša saikne starp muitas nodokļu iekasēšanu, kas tiek tieši īstenota ar dalībvalstu starpniecību, no vienas puses, un Savienības pašu resursiem, no otras puses, un šo saikni, šķiet, Apvienotā Karaliste nenoliedz⁹². Otrkārt, lai gan dalībvalstīm patiešām ir zināma rīcības brīvība attiecībā uz pasākumu izvēli, lai novērstu krāpšanu un Savienības finanšu interešu apdraudējumu, tomēr saskaņā ar Tiesas judikatūru⁹³ šī rīcības brīvība nav neierobežota un tā ir pakļauta efektivitātes principam, kas nosaka, ka veiktajiem pasākumiem ir jābūt efektīviem un preventīviem un, konkrētāk, ka ar tiem tiek nodrošināta efektīva Savienības pašu resursu, kurus tostarp veido kopējā muitas tarifa nodokļi, iekasēšana, tomēr ievērojot pamattiesības, ko garantē Eiropas Savienības Pamattiesību harta (turpmāk tekstā – “Harta”) un Savienības tiesību vispārējie principi⁹⁴. Tādējādi Tiesa jau ir nospriedusi, ka tad, ja dalībvalsts veic pasākumus, vispārīgi un nešķirojot atsakoties no PVN iekasēšanas, lai gan tai ir pienākums nodrošināt visa šī nodokļa iekasēšanu tās teritorijā, kā arī Savienības pašu resursu efektīvu iekasēšanu, tā nav izpildījusi Savienības tiesībās paredzētos pienākumus⁹⁵.

⁹² Pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105, 26. punkts), kurā Tiesa ir noteikusi “tiešo saikni” starp ieņēmumiem no vienotas likmes piemērošanas saskaņotajai PVN bāzei un pašu resursiem, kā rezultātā jebkādi trūkumi pirmo minēto iekasēšanā iespējami ir otrā minētā samazinājuma cēlonis.

⁹³ Saskaņā ar judikatūru, lai gan dalībvalstīm ir jānodrošina PVN maksātājiem noteikto pienākumu ievērošana un šajā ziņā tām ir zināma rīcības brīvība, tostarp attiecībā uz to, kā ir izmantojami to rīcībā esošie līdzekļi, šī rīcības brīvība tomēr ir ierobežota ar pienākumu nodrošināt Kopienas pašas resursu efektīvu iekasēšanu (spriedums, 2008. gada 17. jūlijs, Komisija/Itālija, C-132/06, EU:C:2008:412, 21. un 37.–39. punkts). Skat. arī Savienības Muitas kodeksa 3. panta a)–d) punktu.

⁹⁴ Skat. it īpaši spriedumus, 2016. gada 7. aprīlis, *Degano Trasporti* (C-546/14, EU:C:2016:206, 20. un 21. punkts); 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 33.–36. punkts), un 2019. gada 17. janvāris, *Dzivev* u.c. (C-310/16, EU:C:2019:30, 27., 30. un 34. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

⁹⁵ Skat. spriedumus, 2008. gada 17. jūlijs, Komisija/Itālija (C-132/06, EU:C:2008:412), un 2008. gada 11. decembris, Komisija/Itālija (C-174/07, nav publicēts, EU:C:2008:704), kuros Tiesa uzskatīja, ka Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir uzlikti ar Sestās direktīvas 77/388 2. un 22. pantu, kā arī EKL 10. pantu (tagad – LES 4. panta 3. punkts). Pat ja Savienības tiesiskajā regulējumā nav paredzēts sods par tās noteikumu pārkāpšanu vai ja tā ietver norādi uz valsts tiesību un administratīvajām normām, saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu dalībvalstu pienākums ir veikt visus piemērotos pasākumus, lai nodrošinātu Savienību tiesību piemērošanu un efektivitāti (pastāvīgā judikatūra kopš 1989. gada 21. septembra sprieduma Komisija/Grieķija, 68/88, EU:C:1989:339, 23. punkts).

178. Apvienotā Karaliste arī norāda, ka, dalībvalstij īstenojot Savienības tiesības, efektivitātes princips tiek pārkāpts vienīgi tad, ja pastāv “acīmredzams un būtisks nesodāmības risks” vai ja tā rezultātā netiek piemērotas sankcijas⁹⁶. Uzskatu, ka šādu interpretāciju atspēko judikatūra, no kuras izriet, ka Savienības finanšu interešu aizsardzības efektivitāte prevalē pār dalībvalstu rīcības brīvību⁹⁷.

179. Jānoraida arī argumenti, kurus Apvienotā Karaliste balsta, pirmkārt, uz to, ka pienākums nodrošināt efektīvu pašu resursu iekasēšanu prasot vienkārši pielikt saprātīgas pūles, lai kontrolētu, kā arī iekasētu ar resursiem saistītos nodokļus un nodevas, un, otrkārt, ka dalībvalstīm esot pienākums izrādīt “rūpību” pašu resursu iekasēšanā⁹⁸. No šiem secinājumiem⁹⁹ izriet, ka Savienības finanšu interešu aizsardzībai īstenota pasākuma efektivitāte var tikt izvērtēta vienīgi saistībā ar īpašiem apstākļiem, kuru ietvaros ir jānosaka, vai centieni šī mērķa sasniegšanai ir bijuši saprātīgi un rūpīgi. Pats par sevi saprotams, ka plašas un organizētas krāpšanas muitas jomā gadījumā dalībvalstij ir jāiegulda vairāk resursu nekā parastos apstākļos, lai izpildītu savus pienākumus saskaņā ar dibināšanas Līgumiem¹⁰⁰.

180. Nevar arī piekrist Apvienotās Karalistes izvirzītajai argumentācijai, ka Komisijai ir jāpierāda ne tikai to valsts pasākumu neefektivitāte, kuru mērķis ir krāpšanas apkarošana, bet arī tas, ka dalībvalsts ir vainojama nolaidīgā vai patvaļīgā rīcībā. Šajā ziņā Apvienotā Karaliste kļūdaini interpretē judikatūru, uz kuru tā atsaucas¹⁰¹ un no kuras nekādi neizriet, ka Komisijai, lai pierādītu valsts pienākumu neizpildi, bija jāpierāda dalībvalsts nolaidība vai patvaļīga rīcība. Gluži pretēji, uzskatu, ka šī judikatūra ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts nevar patvaļīgi vienpusēji atbrīvoties no pienākuma konstatēt muitas parāda summu un to ieskaitīt Komisijas kontā kā pašu resursus¹⁰².

181. Protams, ir jāatzīst, tāpat kā to dara Apvienotā Karaliste, ka minētajās Līgumu normās nav skaidri noteikts absolūts rezultāts, ne arī prasīts, lai ar muitas kontroles pasākumiem visos gadījumos tiktu novērsta krāpšana attiecībā uz Savienības pašas resursiem. Tomēr no LESD 325. panta, tāpat kā no iepriekš minētās judikatūras, izriet, ka pasākumiem, kas ir veikti, pamatojoties uz Kopienas Muitas kodeksa vai Savienības Muitas kodeksa normām, ir jābūt efektīviem. Efektivitātes princips, kas ir paredzēts primāro tiesību līmenī, Muitas kodeksa kontekstā nevar tikt interpretēts tādējādi, ka tas prasa pilnībā likvidēt jebkādu krāpšanu, jo šāda

⁹⁶ Ģenerālvokāta Ī. Bota [Y. Bot] secinājumi lietā M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:564, 83. punkts).

⁹⁷ Saskaņā ar 2017. gada 5. decembra sprieduma M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936) 34. un 35. punktu neatkarīgi no dalībvalstu rīcības brīvības savu represīvo mehānismu izvēlē tām ir jānodrošina kriminālsodi liela apmēra krāpšanas gadījumā, lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību. Tādējādi Apvienotās Karalistes minētajos secinājumos ģenerālvokāts Ī. Bots uzskatīja, ka tiesības ir efektīvas vienīgi tad, ja to pārkāpums ir sodīts, jo valsts tiesiskajam regulējumam, lai sodītu par krāpšanu PVN jomā, ir jābūt atbilstošam attiecībā pret nesodāmības risku (ģenerālvokāta Ī. Bota secinājumi lietā M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:564, 82.–87. punkts)). Par efektivitātes prasību skat. arī ģenerālvokāta M. Bobeka secinājumus lietā *Scialdone* (C-574/15, EU:C:2017:553, 77. punkts).

⁹⁸ Spriedums, 2010. gada 8. jūlijs, Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:414, 49. punkts).

⁹⁹ Skat. šo secinājumu 175. punktu.

¹⁰⁰ Šī iemesla dēļ atbilstoši Lēmuma 2014/335 2. panta 3. punktam dalībvalstu rīcībā paliek 20 % no iekasētajiem muitas nodokļiem iekasēšanas izmaksu segšanai. Šī procentuālā daļa bija 25 % atbilstoši Lēmuma 2007/436 2. panta 3. punktam.

¹⁰¹ Skat. spriedumus, 1991. gada 16. maijs, Komisija/Nīderlande (C-96/89, EU:C:1991:213, 37. punkts), 2000. gada 15. jūnijs, Komisija/Vācija (C-348/97, EU:C:2000:317, 64. punkts), un 2007. gada 18. oktobris, Komisija/Dānija (C-19/05, EU:C:2007:606, 18. punkts).

¹⁰² No judikatūras izriet, ka starp pienākumu konstatēt muitas parāda summu un pienākumu to, iespējams, ar nokavējuma procentiem noteiktajā termiņā ieskaitīt Komisijas kontā, pastāv nesaraucama saikne – šī saikne ir atkarīga no pašu resursu konstatēšanas, un tā nevar būt atkarīga no kādas dalībvalsts patvaļas, ne arī no nolaidīgas rīcības, kā norāda ģenerālvokāts L. A. Hēlhuds [L. A. Geelhoed] secinājumos lietā Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:142, 57. punkts). Turklāt dalībvalstīm ir jākonstatē prasījumi, pat ja tās tos apstrīd. Ja šāda konstatējuma nav, tad attiecīgā dalībvalsts riskē izjaukt Savienības finanšu līdzsvaru, kaut vai tikai uz laiku (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 18. oktobris (Komisija/Dānija, C-19/05, EU:C:2007:606), 1991. gada 16. maijs (Komisija/Nīderlande, C-96/89, EU:C:1991:213, 38. punkts), un 2000. gada 15. jūnijs (Komisija/Vācija, C-348/97, EU:C:2000:317, 11. punkts)). No tā, manuprāt, izriet, ka dalībvalsts nevar vienpusēji atbrīvoties no prasījumu konstatēšanas.

prasība nav reāla, ņemot vērā, ka pārkāpjošā rīcība, tostarp muitas jomā, vienmēr būs daļa no uzņēmējdarbības. Tomēr ar šo principu ir noteikts pienākums kontrolēt Savienības finanšu interešu apdraudējumu un atbilstoši reaģēt uz paredzamiem un pašreizējiem pierādītiem krāpšanas riskiem.

182. Ciktāl, kā tika norādīts iepriekš, no pienākumiem, kurus dalībvalstis ir uzņēmušas saskaņā ar dibināšanas līgumiem, izriet, ka to noteiktajiem pasākumiem ir jābūt efektīviem, ņemot vērā ar tiem sasniedzamos mērķus, un ka, lai gan dalībvalstīm ir zināma rīcības brīvība attiecībā uz to veiktajiem pasākumiem, šo rīcības brīvību ierobežo iepriekš minētais efektivitātes princips, tas nozīmē, ka šo pasākumu efektivitāte nevar tikt izvērtēta abstrakti, bet gan tas ir jādara īpašās situācijas kontekstā. Turpinājumā ir jāpārbauda pret Apvienoto Karalisti pārkāpuma laikposmā izvirzīto iebildumu pamatotība.

2. Par pasākumiem, kas ir jāveic saskaņā ar muitas tiesisko regulējumu, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses aplūkotajā krāpšanas situācijā

183. Ar savu prasību Komisija būtībā pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nav novērsusi krāpšanas muitas jomā risku un nav veikusi efektīvus pasākumus, lai apkarotu šos riskus. Lai lemtu par šīs prasības pamatotību, vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru tiesvedībā sakarā ar pienākumu neizpildi Komisijai ir jāpierāda apgalvotās pienākumu neizpildes esamība un jāiesniedz Tiesai vajadzīgie pierādījumi, lai tā varētu pārbaudīt, vai šāda pienākumu neizpilde pastāv, un Komisijai nav tiesību pamatoties uz jebkādu prezumpciju¹⁰³. Šajā gadījumā rodas jautājums, vai Komisija ir pietiekami pierādījusi, ka Apvienotās Karalistes veiktie pasākumi, lai apkarotu krāpšanu saistībā ar importa produktu pārāk zemu novērtēšanu pārkāpuma laikposmā, nebija efektīvi, lai iekasētu visus Savienības pašu resursus kā muitas nodokļus, lai gan Apvienotās Karalistes iestādes bija informētas par nepārtrauktās krāpšanas pazīmēm un apjomu uz tās robežām¹⁰⁴.

a) Par attiecīgo importētāju nepārtrauktās krāpšanas pazīmēm un to, ka Apvienotās Karalistes iestādes zināja par šo krāpšanu

184. Šķiet, ka Komisija un Apvienotā Karaliste ir vienisprātis, ka pret šo valsti tika īstenota plaša un organizēta krāpšana pirms pārkāpuma laikposma un tā laikā. Tāpat nav strīda par to, ka attiecīgā krāpšana izpaudās tādējādi, ka importa vērtības ārkārtīgi mazā apmērā deklarēja importētāji – Ķīnas noziedzīgās grupas, kas darbojās tīklā, izmantojot tā sauktos “čaulas” uzņēmumus, proti, uzņēmumus, kuri izveidoti vienīgi tādēļ, lai veiktu krāpšanu, tiem ir ārkārtīgi maza apmēra resursi, tie tika likvidēti vai izzuda, tiklīdz muitas iestādes apšaubīja deklarēto vērtību precizitāti, tādējādi padarot jebkādu *a posteriori* muitas nodokļu piedzīšanu maz ticamu vai pat praktiski neiespējamu¹⁰⁵. Runa bija gan par mobilo, gan ļoti operatīvu krāpšanu tādā ziņā, ka pēc jebkura paziņojuma par valsts iestāžu kontroli krāpnieciskais imports ātri tika pārvietots no vienas dalībvalsts uz citu un vienā dalībvalstī – no vienas ostas uz citu ostu. Tādējādi krāpnieciskās darbības ietvēra ļoti lielus produktu apjomus, ko varēja pārvietot uz dalībvalstīm, kurās kontroles mehānisms ir salīdzinoši vājš.

¹⁰³ Skat. spriedumus, 2005. gada 12. maijs, Komisija/Belģija (C-287/03, EU:C:2005:282, 27. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2011. gada 19. maijs, Komisija/Malta (C-376/09, EU:C:2011:320, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹⁰⁴ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 54. punkts), no kura *mutatis mutandis* izriet, ka dalībvalstīm var pārņemt, ka netiek novērsti krāpšanas muitas jomā riski un netiek veikti pasākumi attiecībā uz šiem riskiem, vienīgi tad, ja to iestādēm pārkāpuma laikposmā bija zināms par šiem riskiem.

¹⁰⁵ OLAF ziņojuma kopsavilkums un 6. punkts.

185. Šajā ziņā ir atklājies, ka, lai gan Apvienotā Karaliste noliedz, ka nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir saskaņā ar Savienības tiesībām, tā ziņojumā, kurš ir pievienots tās 2019. gada 11. februāra atbildei uz argumentēto atzinumu, atzīst, ka “[Apvienotajā Karalistē] neapšaubāmi pastāvēja krāpšana, kas balstīta uz tekstilizstrādājumu un apavu importa no Ķīnas pārāk zemu novērtējumu laikposmā, uz kuru attiecas Komisijas prasības pieteikums”¹⁰⁶. Šajā ziņojumā arī tika atzīts, ka “krāpšana neradīja nekādas aizdomas un ka bija jāveic pretpasākumi, lai izbeigtu krāpšanu un veicinātu godīgu tirdzniecību leģitīmu uzņēmēju interesēs”¹⁰⁷. Iebildumu rakstā Apvienotā Karaliste uzskata, ka ir cietusi no krāpšanas un ka tā neesot ieinteresēta atļaut šīs noziedzīgās darbības turpināt vai izvērst.

186. Tādējādi no lietas materiāliem izriet, ka pirmstiesas procedūras un tiesvedības laikā Apvienotā Karaliste tomēr atzina krāpšanas esamību, iebildumu rakstā vairākkārt norādot, ka tā par šo krāpšanu uzzināja tikai pakāpeniski¹⁰⁸. Tādējādi Apvienotā Karaliste uzskata, ka PPD *Discount* laikā 2011. gada novembrī un decembrī Komisijai un dalībvalstīm acīmredzami nebija skaidras izpratnes par krāpšanas, pārāk zemu novērtējot importu, izplatību, jo šīs operācijas mērķis bija “pārbaudīt” attiecīgo produktu “pārāk zemas novērtēšanas risku”. Apvienotā Karaliste norāda, ka tikai, agrākais, 2014. gada beigās un operācijas *Snake* laikā *OLAF* un dažas attiecīgās dalībvalstis sāka patiesi saprast krāpniecisko rīcību, ar kuru tās saskārušās. Šajā ziņā *OLAF* ziņojumā esot vienīgi minēts, ka kopš 2014. gada Apvienotā Karaliste pieteikami labi zināja par krāpšanu. Pēc šīs operācijas dalībvalstu zināšanas par krāpšanu, it īpaši par tās patieso apmēru un tās Eiropas mērogu, vēl esot attīstījušās tostarp 2015. gada sākumā¹⁰⁹ un 2017. gadā¹¹⁰.

187. Portugāles Republika atbalsta šo Apvienotās Karalistes aizstāvības argumentu, būtībā uzskatīdama, ka, saņemot formālo *OLAF* savstarpējās palīdzības paziņojumu 2015. gadā, Apvienotās Karaliste iestādes nezināja par viltoto muitas deklarāciju vispārīzplatīto praksi¹¹¹. Turklāt tas, ka dalībvalsts kopš 2012. gada marta apzinājās, ka pastāv pārāk zema novērtējuma krāpšana, kurā ir iesaistīti slēptie tirgotāji, tai nesniedza konkrētas norādes par to, ka pastāv nepareizas muitas deklarācijas, kuras tai būtu sistemātiski jāpārbauda.

188. Šajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, ka Apvienotā Karaliste bija pilnībā informēta par pārāk zema novērtējuma krāpšanu un iepriekš minētajām pazīmēm, kā arī par nepieciešamību veikt efektīvus pasākumus, lai apkarotu šo krāpšanu pārkāpuma laikposmā. Kopš 2007. gada aprīļa savstarpējās palīdzības paziņojumā *OLAF* norādīja uz risku, ko rada Ķīnas izcelsmes tekstilizstrādājumi un apavi, un aprakstīja tā norisi¹¹². Ar šo paziņojumu *OLAF* aicināja visas dalībvalstis, pirmkārt, analizēt tekstilizstrādājumu un apavu importu it īpaši no Ķīnas, lai atklātu iespējamās norādes uz pārāk zemu novērtēto importu, un, otrkārt, veikt atbilstošas pārbaudes

¹⁰⁶ Skat. Apvienotās Karalistes 2019. gada 11. februāra atbildes pielikumā ietvertā konsultāciju sabiedrības ziņojuma 2.6. punktu.

¹⁰⁷ Apvienotās Karalistes 2019. gada 11. februāra atbildes pielikumā ietvertā konsultāciju sabiedrības ziņojuma 2.4. punkts.

¹⁰⁸ Apvienotā Karaliste arī norāda, ka Tiesai būtu jānoraida jebkādi apgalvojumi par pienākumu neizpildi attiecībā uz laikposmu līdz 2015. gada jūnijam, ņemot vērā, ka tikai šajā brīdī, kad *OLAF* nosūtīja dalībvalstīm formālu savstarpējās palīdzības paziņojumu (2015. gada 16. jūnija AM/2015/013), iesakot veikt noteiktus kontroles pasākumus, lai apkarotu šo krāpšanu, Apvienotā Karaliste bija pieteikami informēta par minēto krāpšanu.

¹⁰⁹ Tostarp Komisijas rīkotajā *ad hoc* sanāksmē 2015. gada 25. un 26. februārī. Šīs sanāksmes laikā *OLAF* tostarp “stingri ieteica”, lai dalībvalstis izmantotu atbilstošus riska filtrus iespējami pārāk zemu novērtētu sūtījumu identifikēšanai, lai tās pieprasītu galvojumu sūtījumiem, kas ir identificēti kā aizdomīgi, un lai tās veiktu izmeklēšanu muitas vērtības noteikšanai.

¹¹⁰ Proti, operācijas *Octopus* laikā.

¹¹¹ Šī dalībvalsts uzskata, ka no 2015. gada 16. jūnija savstarpējās palīdzības paziņojuma AM/2015/013, kas ir formāls savstarpējās palīdzības paziņojums, kuru *OLAF* ir nosūtījis dalībvalstīm, un no Eiropas Revīzijas palātas īpašā ziņojuma Nr. 24/2015 “Ar PVN Kopienas iekšienē saistītās krāpšanas apkarošana: nepieciešama papildu rīcība” 83. punkta izriet, ka Apvienotās Karalistes iestādes nezināja par vispārīzplatīto viltoto muitas deklarāciju praksi.

¹¹² Skat. 2007. gada 20. aprīļa savstarpējās palīdzības paziņojumu AM 2007/015. Turklāt šajā savstarpējās palīdzības paziņojumā jau pēc sākotnējās izmeklēšanas bija norādīts uz šīs problēmas esamību, kas 2005. gadā tika konstatēta Vācijā.

šādam importam veiktās muitošanas laikā¹¹³. Ņemot vērā iepriekš minētās importa krāpšanas pazīmes, OLAF jau precizēja, ka var tikt skartas visas dalībvalstis, uzsverot, ka pastāv risks, ka krāpšana tiks novirzīta uz citām Savienības ostām¹¹⁴. No tā izriet, ka 2007. gadā OLAF jau bija pierādījis būtiskos krāpnieciskas tirdzniecības elementus un tiem tūlīt pievērsa dalībvalstu uzmanību.

189. Turklāt iebildumu rakstā Apvienotā Karaliste norāda, ka 2009. gadā Komisija atsaucās uz Beļģijā un Nīderlandē, bet ne Apvienotajā Karalistē konstatētajiem pārkāpumiem. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka minētajā savstarpējās palīdzības paziņojumā, ko Komisija nosūtīja dalībvalstīm, bija skaidri norādīts, ka “[tas] attiecas uz visām dalībvalstīm”, un tās tika aicinātas “veikt attiecīgus pasākumus, lai apkarotu pārkāpumu zemā novērtējuma endēmisko parādību”¹¹⁵. Jāatgādina, ka, protams, šādu savstarpējās palīdzības paziņojumu mērķis ir sniegt informāciju¹¹⁶ un tajos nevarēja paredzēt pienākumu veikt muitas kontroles, jo par tām ir atbildīgas valsts iestādes¹¹⁷. Tomēr šie paziņojumi ir apstākļi, kas var likt Apvienotajai Karalistei īstenot īpašus pasākumus krāpšanas apkarošanai un Savienības finanšu interešu aizsardzībai¹¹⁸.

190. Līdz ar to pretēji tam, ko apgalvo Apvienotā Karaliste, no lietas materiāliem neizriet, ka OLAF un dalībvalstis būtu patiešām sākušas saprast aplūkoto krāpniecisko mehānismu tieši operācijas *Snake* pabeigšanas brīdī. Pirmkārt, tāda kopīga muitas darbība kā operācija *Snake* ir atbilde uz problēmu, kas iepriekš ir skaidri identificēta Savienības līmenī¹¹⁹. Atbilstoši galīgajam ziņojumam par šo operāciju tās sagatavošana bija balstīta uz OLAF iepriekš veiktu “draudu, ko pārkāpumu zemā novērtējuma krāpšana muitas jomā rada [Savienībai], padziļinātu vērtējumu, [kas] apstiprina, ka tekstilizstrādājumu nozari būtiski skāra [...] pārkāpums zemā novērtējums, [un] visvairāk tika skarta KN 61.–64. nodaļa”. Otrkārt, no Revīzijas palātas ziņojuma izriet, ka Komisija ir sniegusi “dalībvalstīm skaidras pamatnostādnes par to, kā apkarot pārkāpumu zemā novērtējumu,

¹¹³ Šajā savstarpējās palīdzības paziņojumā jau tika lūgts “visām dalībvalstīm” meklēt “iespējamās norādes par rēķinu [attiecībā uz tekstilizstrādājumiem un apaviem no Ķīnas] saglabāšanu maksimāli zemā apmērā”; “noteikt preču patieso [...] vērtību [ņemot vērā šādas pārkāpumu zemā novērtējuma norādes]”; “veikt atbilstīgas pārbaudes muitošanas laikā, kas nākotnē tiks veikta [šādam importam]” un “veikt attiecīgus aizsargpasākumus”.

¹¹⁴ Skat. 2007. gada 20. aprīļa savstarpējās palīdzības paziņojumu AM 2007/015, tostarp 12. punktu.

¹¹⁵ Skat. 2009. gada 23. janvāra savstarpējās palīdzības paziņojumu AM 2009/001, tostarp 10.–12. punktu. Šajā saistībā dalībvalstu uzmanība tika vērsta arī uz ieteikumiem, kurus OLAF jau bija sniedzis 2007. gada 20. aprīļa savstarpējās palīdzības paziņojumā AM 2007/015. Konkrētāk, tajā visām dalībvalstīm tika lūgts “pamanīt augsta riska sūtījumus” un “pārbaudīt importētāju esamību”. Turklāt ir jāuzsver, ka savstarpējās palīdzības paziņojumā AM 2015/013, uz kuru iestāšanās rakstā atsaucas Portugāles Republika, ir atgādināti brīdinājumi, ko OLAF nosūtījis dalībvalstīm paziņojumos AM 2007/015 un AM 2009/001.

¹¹⁶ Runa ir par instrumentiem, kas ir paredzēti Padomes Regulas (EK) Nr. 515/97 (1997. gada 13. marts) par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV 1997, L 82, 1. lpp.), 17. panta 2. punktā un 18. panta 1. punktā. Saskaņā ar 17. panta 2. punktu: “Komisija kompetentajām iestādēm katrā dalībvalstī nosūta informāciju, kas palīdzētu ieviestu muitas vai lauksaimniecības tiesību aktus, tiklīdz šāda informācija ir pieejama”. 18. panta 1. punktā ir noteikts, ka “Komisija minēto informāciju [ko pārsūtījušas kādas dalībvalsts kompetentās iestādes, uzzinot par darbībām, kas ietver vai šķietami ietver muitas vai lauksaimniecības tiesību aktu pārkāpumus, kas ir īpaši būtiski Kopienas līmenī] paziņo pārējo citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm”.

¹¹⁷ Par Savienības kompetenci muitas savienības jomā un valsts iestāžu kontroles lomu īstenošanu skat. Albert, J.-L., “Section 1 – Un pluralisme national préservé”, *Le droit douanier de l'Union européenne*, Brisele, Bruylant, 2019, 466.–473. lpp., un Natarel, V. E., “Le phénomène douanier dans le marché intérieur: à propos de l'exemple français”, *Revue des affaires européennes*, 2005, Nr. 4, 637. lpp.

¹¹⁸ Apvienotā Karaliste atsaucas arī uz Muitas kodeksa komitejas 2012. gada 9. marta sanāksmes secinājumu kopsavilkumu, apgalvojot, ka ne OLAF, ne dalībvalstis 2012. gada martā pilnībā nezināja krāpšanas apjomu. No šī dokumenta izriet, ka tajā ietvertā informācija ir vienkārši atkārtota. Skat. Muitas kodeksa komitejas 2012. gada 9. marta sanāksmes secinājumu kopsavilkumu 5. punkta b) apakšpunktu.

¹¹⁹ Kopīgas muitas darbības, kāda ir operācija *Snake*, ir uzskatāmas par “īpašu uzraudzību” Regulas Nr. 515/97 7. panta izpratnē, konkrētāk, saskaņā ar šī panta c) punktu īpaša uzraudzība pār tādu preču kustību, kas ir noteiktas kā potenciālo tiesību aktu muitas jomā pārkāpumu priekšmets. Darījuma mērķis tostarp ir koordinēt dalībvalstu rīcību Savienības līmenī, lai labāk apkarotu konkrētu krāpšanu.

īstenojot [PPD *Discount*] saistībā ar tekstilizstrādājumu un apavu, kas importēti no Ķīnas, pārāk zemu novērtējumu”¹²⁰. No tā izriet, ka brīdī, kad dalībvalstis 2011. gadā īstenoja PPD *Discount*, tās jau pilnībā apzinājās krāpšanas esamību un veidus, kā to apkarot¹²¹.

191. Visbeidzot Portugāles Republika atsaucas uz Revīzijas palātas 2015. gada īpašo ziņojumu¹²², lai pierādītu, ka kopīgā muitas operācija bija pirmā, kas atklāja krāpšanas esamību. Pietiek konstatēt, ka saskaņā ar šo ziņojumu muitas operācija kopā ar OLAF ļāva konstatēt, ka “40 % no [Ķīnas izcelsmes tekstilizstrādājumiem un apaviem], kas [laisti] brīvā apgrozībā saskaņā ar 42. muitas procedūru, bija pārāk zemu novērtēti”, un tās mērķis bija atklāt iepriekš pastāvošo problēmu un veicamos pasākumus. Šāds apgalvojums ir uzskatāms nevis par atzinumu, ka krāpšanas saistībā ar pārāk zemu muitas novērtējumu apkarošana būtu jāuzskata par jaunu problēmu, bet gan par apstiprinājumu tam, ka runa ir par būtisku iemeslu pārāk zēmam novērtējumam.

192. No iepriekš minētā izriet, ka visā pārkāpuma laikposmā, tostarp jau kopš šī laikposma sākuma, Apvienotajai Karalistei bija pilnībā zināmas gan krāpšanas, gan pasākumu, kas var tikt veikti tās apkarošanai, būtiskās iezīmes. Šīs zināšanas valsts muitas iestādēm varēja radīt šaubas. Ņemot vērā šos apstākļus, rodas jautājums, kādi pretpasākumi šīm iestādēm bija jāveic saskaņā ar Savienības tiesībām.

b) Par pienākumu ieviest riska analīzi, veikt iepriekšēju pārbaudi pirms preču izlaišanas un par nepieciešamību sniegt galvojumu

193. Komisija pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nav cik vien iespējams drīz veikusi noteiktu skaitu kontroles pasākumu, lai gan tika konstatēts krāpšanas risks un tika pierādīts, ka tā ir plaši izplatīta. Komisija norāda, ka tā ir atkārtoti lūgusi dalībvalstis piemērot robežvērtības kā pārāk zema novērtējuma riska rādītājus, fiziski pārbaudīt sūtījumus, kas ir deklarēti vērtībā, kura ir zemāka par pieļaujamās minimālās cenas sliekšņiem, vajadzības gadījumā apstrīdēt deklarēto muitas vērtību un pieprasīt galvojumu, lai segtu papildu nodokļus, kas, iespējams, maksājami pirms preču laišanas brīvā apgrozībā. Konkrētāk, tādos apstākļos, kādi ir šajā lietā, kontroles pirms preču izlaišanas esot bijušas nepieciešamas, jo krāpšanā iesaistītie uzņēmumi bija uzņēmumi, kuri izzūd, tiklīdz tiek apstrīdētas deklarācijas, kas padarīja neiespējamu nodokļu piedziņu pēc importēto preču laišanas brīvā apgrozībā. Turklāt preču, kas vēl atrodas muitas uzraudzībā, fiziskā kontrole būtu jāvusi novērtēt preču kvalitāti, lai noteiktu to muitas vērtību. Tomēr ārpus operācijas *Snake* Apvienotā Karaliste šādus pasākumus neesot veikusi.

194. Aicinot dalībvalstis piemērot profilaktiskos instrumentus iespējamā krāpnieciskā importa konstatēšanai, Komisija dalībvalstīm kā vienu no potenciālajiem instrumentiem piedāvāja OLAF metodoloģiju, ar kuru būtībā tiek aprēķināti pārāk zema vērtējuma riska sliekšņi, proti, minimālā pieņemamā cena katram attiecīgās kombinētās nomenklatūras produktu kodam (astoņu ciparu līmenī), skaitot no korigētās vidējās cenas, proti, vidējo deklarēto importa vērtību 28 dalībvalstīs katram no minētajiem kodiem četru gadu laikā vidējās aritmētiskās (nesvērtās) vērtības¹²³. Cena

¹²⁰ Skat. Eiropas Savienības Revīzijas palātas īpašo ziņojumu Nr. 19/2017 “Importa procedūras: ES finanšu intereses cieš no trūkumiem tiesiskā regulējuma līmenī un neefektīvas īstenošanas”, 94. punkts.

¹²¹ Tādējādi ir jānorāda Apvienotās Karalistes arguments, ka 2015. gada 16. jūnijā OLAF, nosūtot dalībvalstīm savstarpējas palīdzības paziņojumu AM 2015/013, pirmo reizi lūdza tās veikt īpašus pasākumus, lai apkarotu krāpšanu saistībā ar pārāk zemu novērtējumu.

¹²² Īpašais ziņojums Nr. 24/2015, kas minēts šo secinājumu 111. zemsvītras piezīmē. Šajā ziņā šī dalībvalsts min šī ziņojuma 83. punktu, kurā Revīzijas palāta norāda, ka muitas operācija kopā ar OLAF ir jāvusi konstatēt, ka “40 % no [Ķīnas izcelsmes tekstilizstrādājumiem un apaviem], kas laisti brīvā apgrozībā saskaņā ar 42. muitas procedūru, bija pārāk zemu novērtēti”.

¹²³ OLAF metodoloģijā izmanto vidējās dalībvalstu cenas, kas aprēķinātas 48 mēnešu laikposmā.

tiek korigēta tādējādi, ka tiek izslēgtas ļoti zemas vai ļoti augstas vērtības, kas šķiet kļūdainas. Līdz ar to minimālā pieļaujamā cena tiek aprēķināta kā tāda, kas atbilst 50 % no vidējās korigētās cenas dažādiem produktu kodiem. Komisija šo metodoloģiju pamato ar spriedumu *EURO 2004. Hungary*¹²⁴, no kura izrietot, ka tad, ja “preces ir deklarētas vairāk nekā 50 % [zemāk] par statistiski vidējo cenu” un tātad zemāk par minimālajām pieņemamajām cenām, ir pieļaujamas nopietnas šaubas par attiecīgo deklarāciju spēkā esamību, kā rezultātā šīs preces nevar laist brīvā apgrozībā bez iepriekšējas kontroles. Komisija atsaucas arī uz spriedumu lietā Komisija/Portugāle¹²⁵, kurā Tiesa atzina, ka ir jāveic muitas deklarācijas pārbaude, tostarp, ja muitas iestāžu rīcībā ir konkrētas norādes par šīs deklarācijas nepareizību.

195. Komisija arī pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nepieprasa sniegt galvojumu par visām muitas deklarācijām, kuru deklarētā vērtība var tikt uzskatīta par pārmērīgi zemu un kuras līdz ar to ir jāpārbauda. Saskaņā ar Īstenošanas regulas 244. pantu un Piemērošanas regulas 248. pantu, iesniedzot muitas deklarāciju, ir vai nu jāsamaksā piemērojamie nodokļi, vai arī tie ir jāsedz ar galvojumu pirms preču izlaišanas. Apvienotā Karaliste neesot prasījusi samaksāt galvojumu, kas pamatots ar ievad muitas nodokļa kopējo summu, kura var būt iekasējama, tādējādi pārkāpjot šīs tiesību normas.

196. Apvienotā Karaliste būtībā atbild, ka Komisijai ir jāpierāda, ka tās izvēle attiecībā uz pasākumiem krāpšanas apkarošanai bija acīmredzami neatbilstoša vai ka tai nav nekādu saprātīgu iezīmju. Tā uzskata, ka tai nebija pienākuma veikt pārbaudes vai saņemt galvojumu attiecībā uz visām deklarācijām, kas bija mazākas par 50 % no vidējās *OLAF* noteiktās cenas¹²⁶. Spriedumā *EURO 2004. Hungary*¹²⁷ Tiesa esot paskaidrojusi, ka valsts muitas iestādēm, nepastāvēt pienākumam, esot atļauts pamatoties uz cenu starpību, lai noraidītu deklarēto vērtību. Attiecībā uz spriedumu lietā Komisija/Portugāle¹²⁸ Apvienotā Karaliste apgalvo, ka Komisija saplūdina atšķirības starp iemesliem, kuru dēļ pārbaudi var pamatot, piemērojot Īstenošanas regulu un Piemērošanas regulu, no vienas puses, un brīdi, kad pārbaude kļūst nepieciešama iepriekš minētā sprieduma izpratnē, no otras puses.

197. Apvienotā Karaliste uzskata, ka pati esot krāpšanas upuris, līdz ar to tā nekādi nebija ieinteresēta atļaut turpināt šo noziedzīgo darbību. Tā uzskata – tā kā šo krāpšanu bija ļoti grūti kontrolēt, tai bija nepieciešams laiks, lai saprastu krāpšanas pilno apmēru un noteiktu vislabākos līdzekļus tās apkarošanai. Tā uzskata, ka ir izpildījusi pienākumu apkarot attiecīgo krāpšanu, aktīvi piedaloties *OLAF* organizētajās krāpšanas apkarošanas operācijās, proti, *PPD Discount* 2011. gadā un operācijā *Snake* 2014. gadā. Turklāt kopš 2015. gada Apvienotā Karaliste esot apņēmusies apkarot krāpšanu saistībā ar pārkāpumu novērtējumu, izmantojot operāciju *Breach*, kurā tās iestādes esot izdevušas daudzus maksājuma paziņojumus C18, kuru muitas nodokļu vērtība ir gandrīz 35 miljoni GBP. Turklāt 2016. gadā esot sākta operācija *Samurai*, kas it īpaši ietverot iepriekšēju kontroļu veikšanu un apmācības par 42. muitas procedūru. Pamatojoties uz informāciju par šīm pēdējām minētajām operācijām, Apvienotā Karaliste jau 2017. gada oktobrī esot sākusi operāciju *Swift Arrow*.

198. Attiecībā uz galvojuma sniegšanu Apvienotā Karaliste uzskata, ka, pirmkārt, tik vispārīgas koncepcijas, kāda ir Komisijas piedāvātā koncepcija attiecībā uz pieprasāmo galvojumu, pieņemšana nepieļaujami apdraud importētāju mantiskās tiesības gan saskaņā ar Hartas 16. un

¹²⁴ Spriedums, 2016. gada 16. jūnijs, C-291/15, EU:C:2016:455, 38. un 39. punkts.

¹²⁵ Spriedums, 2011. gada 17. marts, C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 50. un 54. punkts.

¹²⁶ Skat. šo secinājumu 55. zemsvītras piezīmi.

¹²⁷ Spriedums, 2016. gada 16. jūnijs, C-291/15, EU:C:2016:455.

¹²⁸ Spriedums, 2011. gada 17. marts, C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 50. un 54. punkts.

17. pantu, gan saskaņā ar Parīzē 1952. gada 20. martā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā papildu protokola (turpmāk tekstā – “Pirmais papildu protokols”) 1. pantu, un, otrkārt, lai prasība par galvojumu būtu spēkā, tā ir jāpamato ar atbilstošu pamatu, lai noteiktu patieso preču vērtību. Vidējās cenas izmantošana katram produkta kodam OLAF metodoloģijā dalībvalstīs noteikti pakļāva uzņēmēju sūdzībām.

1) Ievada apsvērumi

199. No lietas dalībnieku rakstveida apsvērumu pārbaudes izriet, ka Komisija nenoliedz, ka Apvienotā Karaliste pārkāpuma laikposmā ir īstenojusi konkrētus pasākumus, lai apkarotu krāpniecisko pārkāpumu zemo novērtējumu, tomēr tā norāda, ka daži izmantotie pasākumi nebija efektīvi, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses, savukārt citi pasākumi vispār nav tikuši piemēroti. Līdz ar to, lai izvērtētu argumentus, kas ir izvirzīti saistībā ar pirmo prasības pamatu, ir jānosaka to pienākumu mērķi un apjoms, kuri dalībvalstīm izriet no Savienības muitas tiesībām – tas ļaus novērtēt Apvienotās Karalistes īstenoto pasākumu efektivitāti (vai neefektivitāti)¹²⁹.

200. Šajā ziņā ir jāatgādina – ciktāl Savienības finanšu interešu efektīvas aizsardzības nolūkā var tikt apsvērti ļoti dažādi pasākumi, to salīdzinājums efektivitātes ziņā var izrādīties grūti īstenojams tādā gadījumā kā šajā lietā, jo Savienības tiesībās dalībvalstīm ir piešķirta zināma rīcības brīvība attiecībā uz pasākumu izvēli¹³⁰. Tomēr, manuprāt, par neefektīviem ir uzskatāmi īstenotie pasākumi, kas, ņemot vērā konkrētās situācijas īpatnības, acīmredzami neļauj sasniegt Savienības primāro un atvasināto tiesību mērķus. Šajā ziņā ir jāapstiprina viens no aizstāvības argumentiem, ko Apvienotā Karaliste ir izvirzījusi šajā tiesvedībā un saskaņā ar kuru Komisijai tostarp ir jāpierāda, ka pasākumi, kurus, kā apgalvots, šī valsts esot īstenojusi pārkāpuma laikposmā, lai novērstu aplūkoto krāpšanu, acīmredzami nav efektīvi, lai faktiski iekasētu visus Savienības pašu resursus, kas atbilst muitas nodokļiem¹³¹. Ņemot vērā Apvienotajai Karalistei pārvestā pārkāpuma ilgumu, uzskatu, ka ir jāņem vērā tas, ka dalībvalsts īstenoja pasākuma efektivitātes līmenis var atklāties tikai tā detalizētā analizē. Lai tādējādi novērstu to, ka, ņemot vērā vēlāk iegūtās zināšanas, dalībvalstij tiek radīta nelabvēlīgāka situācija ar atpakaļejošu spēku, faktiski piemēroto pasākumu neefektivitāte var tikt pārvesta tikai *ex ante*, proti, ņemot vērā zināšanas, kas kompetento valsts iestāžu rīcībā bija to īstenošanas brīdī. Tomēr citādi ir gadījumā, ja Savienības tiesībās dalībvalstīm obligāti ir noteikts pienākums veikt noteiktus pasākumus. Šādā gadījumā attiecīgā pasākuma efektivitāte būtu jālīdzsvaro jau pašam Savienības likumdevējam, līdz ar to tā neīstenošana vien ir uzskatāma par Savienības tiesību pārkāpumu.

2) Par pienākumu veikt riska analīzi

201. Gan Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punktā, gan Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. un 4. punktā, kas ir piemērojami attiecīgi pirms un pēc 2016. gada 1. jūnija, valsts iestādēm ir noteikts pienākums veikt muitas kontroles, kuru pamatā ir “risku analīze”, un piemērot “risku

¹²⁹ Man jānorāda, ka prasības pieteikumā Komisija, protams, atsaucas uz LES 4. panta 3. punktā nostiprinātā vispārējā lojālas sadarbības principa pārkāpumu kā pirmā pamata juridisko pamatu. Tomēr, kā jau tika norādīts šo secinājumu 174. punktā, LESD 325. pants un aplūkoto muitas noteikumi ir jānoskaidro par šī vispārējā principa īpašu izpausmi, līdz ar to šajā pamatā nav jāizvērtē vispārējā lojālas sadarbības pienākuma pārkāpums.

¹³⁰ Skat. šo secinājumu 175.–177. punktu.

¹³¹ Man šķiet, ka, pirmkārt, Komisija, atzīstot, ka tai prasības pieteikumā ir jāpierāda, ka Apvienotās Karalistes veiktie pasākumi nebija efektīvi, piekrist šim šis valsts aizstāvības argumentam. Otrkārt, Komisija apstrīd Apvienotās Karalistes argumentu, saskaņā ar kuru tai ir jāpierāda, ka iespējamie šīs dalībvalsts veiktie pasākumi ir acīmredzami nepiemēroti. Ņemot vērā LESD 325. pantā ietverto krāpšanas apkarošanas mērķi, ar šiem argumentiem patiesībā viena un tā pati lieta tiek pateikta ar citiem vārdiem.

pārvaldību”. Ar Regulu (EK) Nr. 648/2005¹³² un tās īstenošanas noteikumiem¹³³ Savienībā tika izveidota kopīga risku pārvaldības sistēma, saskaņā ar kuru muitas kontroles pamatā tostarp ir riska analīze, izmantojot automatizētas datu apstrādes paņēmienus¹³⁴. Šobrīd risku pārvaldības noteikumi ir paredzēti Savienības Muitas kodeksa 46. pantā, kura 2. punktā būtībā ir pārņemts Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punkts. Tajā, kurš tostarp bija piemērojams pārkāpuma laikposma sākumā (proti, no 2011. gada novembra līdz 2016. gada jūnijam), bija paredzēts, ka muitas kontroles, kas nav izlases veida pārbaudes, “balstās uz riska analīzi, izmantojot automatizētas datu apstrādes paņēmienus, lai noteiktu riskus un to apjomu un izstrādātu riska novērtēšanai vajadzīgos pasākumus”¹³⁵. Līdz ar to šajās tiesību normās būtībā dalībvalstīm ir noteikts pienākums ieviest risku pārvaldības sistēmu parasto muitas kontroļu veikšanai¹³⁶.

202. Riska pārvaldība pasaules mērogā ir kļuvusi par svarīgu līdzekli muitas kontroles jomā¹³⁷, un par to ir veikti vairāki pētījumi¹³⁸. Tā kā šajā jomā nav Kopienas noteikumu, Komisija savā priekšlikumā Regulai (EK) Nr. 648/2005¹³⁹ pievienoja “risku pārvaldības” jēdziena definīciju, kura ietver “sistemātisku riska apzināšanu [...] un visu to pasākumu īstenošanu, kas vajadzīgi, lai ierobežotu risku”, šim terminam aptverot “datu un informācijas vākšanu, riska analīzi un izvērtēšanu, pasākumu noteikšanu un īstenošanu, kā arī procesa un tā rezultātu regulāru pārraudzību un pārskatīšanu, balstoties uz starptautiskiem, Kopienas un valsts avotiem un stratēģijām [neoficiāls tulkojums]”¹⁴⁰. Jēdziens “risku analīze” Kopienas Muitas kodeksā tika iekļauts ar Regulu Nr. 648/2005, ar kuru tika grozīts tās 13. pants. Komisija šo pievienošanu izskaidroja kā vajadzību “ievieš dalībvalstīm pienākumu izmantot riska analīzes metodes”, vienlaikus precizējot, ka, “nepastāvēt Kopienas vai starptautiskiem kritērijiem, tiek piemēroti

¹³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2005. gada 13. aprīlis), ar ko groza Padomes Regulu Nr. 2913/92 (OV 2005, L 117, 13. lpp.).

¹³³ Komisijas Regula (EK) Nr. 1875/2006 (2006. gada 18. decembris), ar kuru groza Regulu Nr. 2454/93 (OV 2006, L 360, 64. lpp.).

¹³⁴ Runa ir par importa kontroles sistēmu, sauktu par *Import Control System (ICS)*, kas stājās spēkā 2011. gada 1. janvārī. Šis tiesiskais regulējums konkretizēja starptautisko programmu (*Customs Trade Partnership Against Terrorism*), kuru sākotnēji aizsāka Amerikas Savienotās Valstis un 2005. gadā turpināja Pasaules Muitas organizācija (PMO), tostarp izveidojot tā sauktos *SAFE* standartus, lai nodrošinātu preču tirdzniecību, nekaitējot to plūsmai, paātrinot datu nosūtīšanu kompetentajām iestādēm.

¹³⁵ Mans izcēlums. Turklāt Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. punktā ir paredzēts, ka “tāda muitas kontrole, kas nav izlases veida pārbaudes, galvenokārt ir balstīta uz riska analīzi, izmantojot elektroniskus datu apstrādes līdzekļus, lai [...] identificētu un novērtētu riskus un izstrādātu vajadzīgos pretpasākumus” (mans izcēlums).

¹³⁶ Par nošķirumu starp jēdzienu “risku pārvaldība” un “risku analīze” skat. Drobot, E., un Klevleeva, A., “Risk management in customs control”, Munich Personal RePEc Archive, 2016. Tomēr, ņemot vērā Savienības Muitas kodeksa 46. pantu un Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punkta sagatavošanas darbus, šķiet, ka frāze “risku pārvaldība” attiecas uz valsts vai kopēju risku pārvaldību (Savienības līmeni). Jēdziens “risku analīze”, manuprāt, konkrēti attiecas uz analīzi, ko valstis veic muitas kontroles ietvaros un kuras mērķis ir “identificēt un novērtēt riskus un izstrādāt vajadzīgos pretpasākumus”.

¹³⁷ Skat. Widdowson, D., “Managing risk in the customs context”, no: De Wolf, L., un Sokol, J. B. (red.), *Customs Modernization Handbook*, World Bank, Vašingtona, 91.–99. lpp.

¹³⁸ Skat. Widdowson, D., minēts iepriekš. Skat. arī Dunne, M. “À propos de la gestion des risques”, OMD Actualité, 2010. gada jūnijs, kā arī Jacob, C., un Zaharia, S., “Risk management – a new priority system customs and its consequences”, Munich Personal RePEc Archive Paper 39352, publicēts 2012. gada 17. jūnijā.

¹³⁹ Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 2913/92 (COM(2003) 452, galīgā redakcija), skat. 4. panta grozījumus.

¹⁴⁰ Tomēr, cik man zināms, Savienības tiesībās nav jēdziena “risku analīze” definīcijas. PMO to kvalificē kā “sistemātisku informācijas izmantošanu, lai noteiktu, kādā mērā konkrētie riski rodas un cik lielas ir to iespējamās sekas”. Skat. Berr, C., *Répertoire de droit commercial, Douanes*, Dalloz, 2013. gada janvāris (atjaunots: 2019. gada martā), 68. punkts. Skat. arī *le recueil de l'OMD sur la gestion des risques en matière douanière*, pieejams https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/international-cooperation_fr#heading_2.

valsts kritēriji (kā tas bija šī priekšlikuma pieņemšanas brīdī)”¹⁴¹. Ar šo jauno tiesību normu Komisija it īpaši vēlējās izstrādāt “kopējo risku pārvaldības sistēmu”, vienlaikus ļaujot turpināt izmantot valsts riska analīzes sistēmas un valsts kritērijus¹⁴².

203. Tādējādi Savienības muitas tiesību sistēmiskā analīze apstiprina secinājumu, kas izriet no Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punkta un Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. un 4. punkta gramatiskās interpretācijas un saskaņā ar kuru riska analīzes un novērtēšanas īstenošana, pamatojoties uz dalībvalstu veiktu sistemātisku datu analīzi saskaņā ar Kopienas un Savienības muitas tiesībām, ir pienākums, nevis iespēja. Savukārt īstenotajiem muitas kontroles pasākumiem ir jābalstās uz riska analīzi, un tas nozīmē, ka tie ir jāizvēlas, ņemot vērā riskus, kuri ir identificēti to izvērtēšanas laikā, un tiem ir jāvar tos neitralizēt. Tādējādi, kā jau tika paskaidrots¹⁴³, Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punkts un Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. punkts, interpretējot tos LESD 325. panta gaismā, ir jāsaprot tādējādi, ka tajos tostarp ir paredzēts dalībvalstu pienākums pastāvīgi pielāgot riska analīzes instrumentus, lai tie vienmēr attiektos uz muitas kontroļu rezultātā atklātajiem riskiem un lai tajos pastāvīgi tiktu ņemta vērā to attīstība. Tas nozīmē, ka dalībvalstu veiktajai risku analīzei būtu arī jānosaka, kuras preces būtu jākontrolē un ar kādiem līdzekļiem.

204. No iepriekš minētā izriet, ka šīs lietas kontekstā, sākot no brīža, kad Savienības līmenī bija zināms par būtiska krāpšanas muitas jomā riska esamību visā Savienības muitas teritorijā saistībā ar precēm, kas importētas no Ķīnas, dalībvalstīm tostarp saskaņā ar Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punktu (un vēlāk – Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. punktu) bija pienākums pielāgot savas valsts risku pārvaldības metodes muitas jomā. Kā jau tika norādīts¹⁴⁴, Apvienotās Karalistes muitas iestādes pilnībā zināja par attiecīgo risku, un tas nozīmē, ka tām arī saprātīgā termiņā bija jāpielāgo savas riska analīzes metodes, ņemot vērā pieejamo informāciju un veicot nepieciešamās muitas kontroles¹⁴⁵. Ņemot vērā, ka no lietas materiāliem izriet, ka Apvienotajai Karalistei bija zināmi fakti saistībā ar krāpšanas muitas jomā shēmu 2007. gadā un ka vēlāk tā regulāri tika informēta par tās attīstību galvenokārt ar Komisijas starpniecību, man šķiet grūti pieņemt atbildētājas argumentu, saskaņā ar kuru riska analīzes mehānisma nepieņemšana un neīstenošana līdz pārkāpuma laikposma sākumam 2011. gada novembrī, t.i., četrus gadus pēc tam, kad minētās valsts iestādes bija saņēmušas attiecīgo informāciju, ir saderīga ar Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punktu.

205. No šiem dokumentiem izriet, ka Apvienotā Karaliste būtībā neapstrīd, ka pārkāpuma laikposmā tā nav izmantojusi riska analīzes metodi, lai atklātu krāpšanu muitas jomā, kas ir saistīta ar pārkāpumu vērtējumu. Tomēr, atbildot uz Komisijas apgalvojumiem, Apvienotā Karaliste paskaidro, ka piemērotas risku analīzes metodes izstrāde prasīja zināmu laiku, tostarp,

¹⁴¹ Skat. priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu Nr. 2913/92 (COM(2003) 452, galīgā redakcija), pamatojuma izklāsta 3. punkts. Skat. arī paziņojumu IP/03/1100. Šos priekšlikumus apstiprināja Eiropas Parlaments, tādējādi Regula Nr. 648/2005 tika publicēta 2005. gada 4. maija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2005, L 117, 13. lpp.) un stājās spēkā 2005. gada 11. maijā.

¹⁴² Skat. priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu Nr. 2913/92.

¹⁴³ Skat. šo secinājumu 175. punktu.

¹⁴⁴ Skat. šo secinājumu 188.–190. punktu.

¹⁴⁵ Komisija turklāt norāda uz to, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumu saprātīgā termiņā pieņemt riska analīzes rīkus, uzsverot, ka šai valstij šie instrumenti bija jāievieš agrāk.

ņemot vērā aplūkotās krāpšanas sarežģīto raksturu¹⁴⁶, savukārt OLAF metodoloģija nebija piemērota, ņemot vērā Apvienotās Karalistes īpašo situāciju. Protams, ir taisnība, kā to apgalvo atbildētāja valsts, ka Savienības Muitas kodeksa 3. un 46. pantā (pēdējais minētais atbilst Kopienas Muitas kodeksa 13. pantam) dalībvalstīm nav prasīts, lai tās ieviestu noteikta veida risku novērtēšanas metodes, un tādējādi tiem nekādi nav pretrunā tas, ka dalībvalsts, lai atklātu krāpšanu muitas jomā, kas ir saistīta ar pārāk zemu novērtējumu, nebalstās uz vidējām statistiskām cenām, bet gan izmanto metodi, mērķtiecīgi un konkrēti koncentrējoties uz uzņēmējiem, kuri ir specializējušies šāda veida krāpšanā, kā to galu galā darīja Apvienotās Karalistes muitas iestādes operācijā *Swift Arrow*. Patiesībā, šādi rīkojoties, Apvienotā Karaliste netieši atzīst, ka tās rīcībā pārkāpuma laikposmā nebija piemērotas metodes riska analīzes veikšanai. Man šķiet, ka šādam pamatojumam nav nozīmes, ņemot vērā Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punktā un Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. punktā paredzēto pienākumu.

206. Šo secinājumu apstiprina to pierādījumu analīze, kas ir ietverti lietas materiālos par Apvienotās Karalistes veiktajām muitas kontroles darbībām pārkāpuma laikposmā, no kuriem ir īpaši izriet, ka šīs dalībvalsts iestādes izmantoja riska analīzes instrumentus vienīgi saistībā ar operāciju *Snake*, kuras operatīvais posms risinājās no 2014. gada 17. februāra līdz 17. martam un kuras ietvaros Komisija ieteica dalībvalstīm kā vienu no pasākumiem piemērot robežvērtības kā riska rādītājus¹⁴⁷. Nav strīda par to, ka Apvienotā Karaliste piedalījās šajā operācijā, par riska sliekšni izmantojot OLAF ieteiktos riska profilus, proti, OLAF metodoloģiju, un šīs operācijas laikā veica atbilstošas kontroles. Tomēr, kā to apgalvo Komisija, un Apvienotā Karaliste to šajā jautājumā nav apstrīdējusi, šie pasākumi ilga tikai vienu mēnesi, proti, minētā procesa operatīvā posma laikā. Citiem vārdiem sakot, izņemot šo operatīvo posmu, Apvienotās Karalistes iestādes neveica kontroli, kas būtu balstīta uz riska analīzi, un šajā laikā importētājus kontrolēja pēc muietošanas, tiem vēlāk iesniedzot pieteikumus¹⁴⁸.

207. Turklāt savā aizstāvībā, tostarp atbildot uz Komisijas apgalvojumiem par riska analīzes neveikšanu, Apvienotā Karaliste apgalvo, ka šīs neesamības iemesls tostarp bija tas, ka OLAF metodoloģijā nav ņemtas vērā Apvienotās Karalistes tirgus īpatnības un tās rezultātā liels skaits likumīga importa tika norādīts kā pārāk zemu novērtētas preces¹⁴⁹. Šajā ziņā ir jānorāda, ka šī kritika ir balstīta uz kļūdainu premisu, atbilstoši kurai pārkāpums saskaņā ar Savienības tiesībām ir radies tādēļ, ka Apvienotā Karaliste nav noteikusi konkrētu Komisijas vai OLAF ieteiktu muitas kontroles veidu¹⁵⁰. No pārkāpuma, kas ir prasības pieteikuma pirmā pamata priekšmets, apraksta,

¹⁴⁶ Apvienotā Karaliste uzstāj, ka tai bija "jānodrošina atbilstošas iekārtas, lai izstrādātu un veiktu iepriekšējas kontroles ārpus ostas", "jāvelta ievērojams laiks un resursi sagatavošanas darbiem, iepriekšējai kontrolei piemērojamo procesu izstrādāšanai un testēšanai, ņemot vērā krāpšanas apjomu, kā arī attiecīgo operatīvo vadlīniju izstrādei, politikas un procesu izstrādei valsts līmenī saistībā ar galvojumu, kas tiek pieprasīts konkrētiem sūtījumiem, attiecībā uz kuriem ir aizdomas par krāpšanu saistībā ar pārāk zemu novērtējumu, aizdomīgo uzņēmēju un to piegādes ķēžu uzraudzības programmas izstrādāšanai un uzņēmēju apmācības programmas īstenošanai".

¹⁴⁷ Nav strīda par to, ka saistībā ar PPD *Discount*, kas norisinājās 2011. gada novembrī un decembrī, Apvienotā Karaliste nav veikusi riska analīzi, lai gan šīs operācijas pamatnostādnes tostarp bija paredzēts noteikt riska sliekšni, kas piemērojams preču cenām. Turklāt operācijai *Samurai*, kas notika 2016. gada septembrī un kuras ietvaros Apvienotā Karaliste esot veikusi kontroles un apmācību darbības pirms muietošanas, bija ierobežota piemērojamība, jo tā attiecās vienīgi uz diviem konkrētiem importētājiem. Operācijā *Breach*, kas norisinās kopš 2015. gada maija un joprojām turpinoties, kā Apvienotā Karaliste to apgalvoja tiesas sēdē, bija ietverti vienīgi pasākumi, kuru mērķis bija *a posteriori* apstrīdēt vērtības, kas atzītas par pārāk mazām, lai būtu ticamas (skat. OLAF ziņojumu, 2. punkts, tostarp 2.1.6. un 2.3. punkts, kā arī "Guidelines for preventing and Detecting Irregularities (under-invoicing) in imports of textiles and footwear", 5.–9. punkts).

¹⁴⁸ Tādējādi no HMRC un OLAF 2014. gada 13. jūnija sanāksmes protokola izriet, ka Apvienotā Karaliste gatavojās veikt izmeklēšanu attiecībā uz importētājiem, kuri varēja pārāk zemu novērtēt preces. Tā uzsvera, ka, tā kā Apvienotās Karalistes iestādes pasākumus veica pēc preču izlaišanas, esot "maz ticams [...], ka tiks atgūts jebkāds parāds".

¹⁴⁹ Šajā pamatā ir jāizvērtē OLAF metodoloģijas kā risku noteikšanas instrumenta kritika, savukārt šīs metodoloģijas kā bāzes tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanai analīze ir daļa no šīs prasības otrā pamata pārbaudes.

¹⁵⁰ Apvienotās Karalistes kritika par šīs pašas metodes izmantošanu tradicionālo pašu resursu deficīta aprēķināšanai tiks izskatīta, pārbaudot otro prasības pamatu.

kā arī no citiem Komisijas dokumentiem izriet, ka Komisija pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nav izmantojusi nekādu riska analīzes metodi. Kā izriet no iepriekš veiktās analīzes, Savienības Muitas kodeksa 3. pantā un 46. panta 2. punktā, kā arī Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums muitas kontroļu ietvaros veikt risku analīzi, un tas nozīmē, ka pat tad, ja tai vien zināmu iemeslu dēļ Apvienotā Karaliste nav uzskatījusi par atbilstošu piemērot Komisijas metodi, tas tai neliedza pašai izstrādāt un īstenot muitas kontroles¹⁵¹. Līdz ar to uzskatu, ka Apvienotās Karalistes paustajai kritikai attiecībā uz OLAF metodoloģiju kā riska instrumentu nav nozīmes.

208. To paturot prātā, šo secinājumu pilnīguma labad ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 28. panta 1. punktu Savienība “ietver muitas savienību, kas aptver visu preču tirdzniecību un paredz dalībvalstīm aizliegt savstarpējus ievad muitas un izved muitas nodokļus un visus maksājumus ar līdzvērtīgu iedarbību, kā arī ieviest kopējus muitas tarifus attiecībā ar trešām valstīm” un ka LESD 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēta ekskluzīva kompetence muitas savienības jomā¹⁵². Šajā ziņā saskaņā ar LESD 2. panta 1. punktu, īstenojot šo kompetenci, Savienības muitas standarti ir kodificēti Savienības Muitas kodeksā (un piemērošanas regulā un īstenošanas regulā) un ir tieši piemērojami dalībvalstīs¹⁵³. Tās saskaņā ar LESD 291. pantu ir kompetentas īstenot šo tiesisko regulējumu¹⁵⁴. Lai gan muitas nodokļu iekasēšana paliek dalībvalstu ziņā¹⁵⁵, šī uzdevuma izpildei ir nepieciešama cieša sadarbība starp dalībvalstīm un Savienības iestādēm¹⁵⁶. Tādējādi, pirmkārt, krāpšanas apkarošanas jomā, pamatojoties uz LESD 325. pantu¹⁵⁷, Komisijai un tostarp OLAF ir piešķirtas noteiktas kontroles un izmeklēšanas pilnvaras¹⁵⁸. Otrkārt, it īpaši attiecībā uz risku pārvaldību, Savienība ir izstrādājusi stratēģiju, lai nodrošinātu obligāto standartu ievērošanu risku pārvaldības un kontroles jomā muitas nozarē¹⁵⁹, paredzot, ka valsts

¹⁵¹ Izvērtējušas operācijas *Snake* rezultātus, vairākas dalībvalstis, proti, Čehijas Republika, Ungārija, Polijas Republika, Slovēnijas Republika un Slovākijas Republika, nolēma izstrādāt pašas savu pieļaujamo cenu sliekšņa sistēmu, tostarp Čehijas Republikas izteiktā iebilduma dēļ, saskaņā ar kuru šai dalībvalstij bija ievērojami zemāks vidējais preču cenu līmenis. Komisija piebilst, ka Polijas Republika ir izvirzījusi jautājumus par OLAF metodoloģiju, lūdzot JRC šajā ziņā iesniegt papildu dokumentus. Šis apstāklis, manuprāt, apstiprina, ka Komisija šo metodoloģiju nekad nav uzskatījusi par dalībvalstīm saistošu vērtēšanas metodi.

¹⁵² Šīs kompetences ārējais aspekts ir kopējā tirdzniecības politika, attiecībā uz kuru Savienībai arī ir ekskluzīva kompetence saskaņā ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu, jo atvasināto tiesību normu juridiskais pamats tostarp ir LESD 207. pants, kurā ir nostiprināta šī politika. Tostarp attiecībā uz muitas vērtības noteikšanu, kas ir attiecīgās krāpšanas muitas jomā pamatā, Kopienas Muitas kodeksa un Savienības Muitas kodeksa noteikumu mērķis ir īstenot 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību, kas iekļauts Līguma par Pasaules Tirdzniecības Organizācijas izveidošanu I.A pielikumā, VII pantu, jo arī šie noteikumi ir Savienības ekskluzīvās kompetences joma (tostarp skat. atzinumu 1/94 (PTO nolīgumam pievienotie nolīgumi), 1994. gada 15. novembris (EU:C:1994:384, 34. punkts), un Fabio, M., *Customs Law of the European Union*, 4. izd., Wolters Kluwer, 2012, 4.01. punkts).

¹⁵³ Savienības Muitas kodeksa juridisko pamatu veido LESD 33., 114. un 207. pants.

¹⁵⁴ Par kompetenču sadalījumu kopš Lisabonas līguma skat. Grave J.-M., “The Impact of the Lisbon Treaty on Customs Matters: A Legal Assessment”, *Global Trade and Customs Journal*, 5. sēj., Nr. 3, 2010, 110. lpp. Par “izpildošo federalismu” skat. Limbach, K., *Uniformity of Customs Administration in the European Union*, Bloomsbury Publishing, Londona, 2015. gada novembris, 132. lpp.

¹⁵⁵ Muitas kontroles jomā dalībvalstīm ir piešķirtas noteiktas pilnvaras, lai gan doktrīnā ir minēta dalībvalstu “atlikusi kompetence” muitas jomā (tostarp skat. Albert, J. L., “L’Union douanière, les apparences d’une solidarité européenne historique”, *Gestion & finances publiques*, 4. sēj., Nr. 4, 2017, 59.–69. lpp., un Natarel, E., “Le phénomène douanier dans le marché intérieur: à propos de l’exemple français”. *Revue des affaires européennes*, Nr. 4, 2005, 637. lpp.). Par valstu tradicionālo kompetenču “atcelšanu” muitas jomā par labu Savienības iestādēm tostarp skat. Soulard, C., “Union douanière – Taxation des marchandises”, *JurisClasseur Europe*, 500. burtnīca, 2016, 35. un 58. punkts.

¹⁵⁶ Šī iemesla dēļ LESD 33. pantā ir paredzēts juridiskais pamats attiecībā uz dalībvalstu un Komisijas sadarbību muitas jomā. Tostarp attiecībā uz koordināciju krāpšanas jomā ir jāpiebilst, ka LESD 325. panta 3. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis koordinē savu rīcību, kuras mērķis ir aizsargāt Savienības finanšu intereses pret krāpšanu, ar Komisijas palīdzību organizējot ciešu un regulāru sadarbību starp kompetentajām iestādēm.

¹⁵⁷ Agrāk EKL 280. pants.

¹⁵⁸ Piemēram, skat. Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienų finanšu interešu aizsardzību (OV 1995, L 312, 1. lpp.), Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienų finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV 1996, L 292, 2. lpp.), un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) (OV 1999, L 136, 1. lpp.).

¹⁵⁹ Tostarp skat. Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par muitas riska pārvaldību un piegādes ķēdes drošību, COM(2012) 793 final.

multas iestādēm ir jāveic pasākumi, lai izmainītu procedūras, metodes un resursus attiecībā uz kontrolēm, kas veiktas precēm¹⁶⁰. Ņemot vērā iepriekš minētās tiesību normas un Komisijai saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu uzticēto vispārējo interešu uzdevumu¹⁶¹, uzskatu, ka Komisijai bija tiesības izstrādāt nesaistošus kritērijus, piemēram, OLAF metodoloģiju, lai ļautu dalībvalstīm veikt riska analīzi to multas kontroļu ietvaros, vēl jo vairāk tāpēc, ka šajā lietā attiecīgā krāpšana multas jomā attiecās uz Savienību kopumā un ka dalībvalstu un Komisijas sadarbības instrumentu katalogs nav ierobežots¹⁶². To paturot prātā, ir jāuzsver, ka, lai gan Komisija savos paziņojumos ir precizējusi risku pārvaldības mērķus¹⁶³, tā kā nepastāv saskaņoti noteikumi par riska analīzes metodēm¹⁶⁴, dalībvalstis varēja un var brīvi izvēlēties īpašus risku pārvaldības instrumentus pārkāpuma laikposmā¹⁶⁵, kā to turklāt atzina arī Komisija savos dokumentos un tiesas sēdē.

209. Attiecībā uz OLAF metodoloģijas kā risku analīzes instrumenta materiālajiem kritērijiem šajā lietā ir jānorāda, kā tas izriet no Komisijas atbildēm uz Tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem, ka šī metodoloģija kā instruments krāpšanas multas jomā konstatēšanai tika padziļināti apspriesta dalībvalstīs. Līdz ar to tā kā riska analīzes instrumenta ieviešana esot notikusi, pamatojoties uz to pieņemtu vienprātīgu lēmumu¹⁶⁶. Komisijas sniegtie paskaidrojumi, saskaņā ar kuriem pārkāpuma zema novērtējuma (minimālā pieņemamā cena) riska sliekšņi katram attiecīgās kombinētās nomenklatūras produktu kodam (astoņu ciparu līmenī) tika aprēķināti, skaitot no vidējās koriģētās cenas, proti, vidējo deklarēto importa vērtību 28 dalībvalstīs katram no minētajiem kodiem četru gadu laikā vidējās aritmētiskās (nesvērtās) vērtības, liecina, ka šī metodoloģija nav patvaļīga. Vēl jo vairāk tāpēc, ka no judikatūras izriet, ka statistikas datu izmantošana, lai apstrīdētu deklarētās multas vērtības patiesumu, proti, to, ka pastāv deklarētā multas vērtība, kas ir mazāka par 50 % par vidējo koriģēto cenu, apliecina krāpšanu saistībā ar pārkāpuma zemu novērtējumu, kas var izraisīt aizdomas¹⁶⁷. Tādējādi man šķiet, ka OLAF metodoloģija kā riska analīzes instruments ir balstīta uz objektīviem un neitrāliem kritērijiem.

¹⁶⁰ Konkrētāk, attiecībā uz multas tiesisko regulējumu Savienības likumdevējs ir paredzējis pienākumu veikt risku analīzi, balstoties uz “valsts, Kopienas un, ja iespējams, starptautiski izstrādātiem kritērijiem”. Skat. Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punkta un Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. punkta formulējumu.

¹⁶¹ No LES 17. panta 1. punkta izriet, ka Komisija tostarp “sekmē vispārējās Savienības intereses”, “uzrauga Savienības tiesību piemērošanu” un “veic saskaņošanas, izpildvaras un vadības funkcijas, kas paredzētas Līgumos”. Par šīs tiesību normas piemērošanu multas jomā skat. Lyons, T., *EC Customs Law*, Oxford University Press, Oksforda, 2018, 138. lpp.

¹⁶² Skat. Lyons, T., minēts iepriekš, 147. lpp.

¹⁶³ “Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par ES multas riska pārvaldības stratēģiju un rīcības plānu: risku novēršana, piegādes ķēdes drošības uzlabošana un tirdzniecības vienkāršošana” (COM(2014) 527) Komisija uzsvēra, ka “ar preču kustību saistīto risku pārvaldībai [...] [bija] nepieciešama spēja identificēt, novērtēt un analizēt visus ar precēm un to apriti saistītos apdraudējumus un riskus”, jo šādā pārvaldībā ir “jāņem vērā risku dažādība [...], ietekme un sekas gadījumā, ja šie riski konkrētizējas, lai samazinātu šos riskus un veiktu kontroles pasākumus piegādes ķēdē vispiemērotākajā vietā un laikā” (skat. paziņojuma pielikumu, I punktu).

¹⁶⁴ Skat. Charroux, G., un Woerth, E., “Rapport sur l'évaluation de l'action de la douane dans la lutte contre les fraudes et trafics”, 2015. gada 3. jūnijs, *Assemblée nationale, Comité d'évaluation et de contrôle des politiques publiques* (Nacionālās asamblejas Valsts politikas izvērtējuma un kontroles komitejai).

¹⁶⁵ Lai gan riska analīze Kopienas Muitas kodeksā tika ieviesta 2005. gadā, bija nepieciešami deviņi gadi, lai Komisija pieņemtu 163. zemsvītras piezīmē minēto paziņojumu, kurā tika paredzēta risku pārvaldības politikas multas jomā īstenošanas analīze un piedāvāta stratēģija šajā jomā. Tostarp skat. “ES multas risku pārvaldības stratēģija”, kas pievienota šim dokumentam un ir pieejama <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2014%3A0527%3AFIN>.

¹⁶⁶ Komisija piebilda, ka, pārskatot PPD *Discount* (2011. gada novembrī un decembrī), ko Komisijas dienesti veica pēc darbības pabeigšanas, starp visām dalībvalstīm tika panākta plaša vienprātība par to, ka būtu jāsauglabā taisnīgi cenu sliekšņi. Šī iemesla dēļ 2014. gada operācijā *Snake* no jauna esot piemērota minimālā pieņemamā cena, to nosakot 50 % apmērā no vidējās koriģētās cenas. Dalībvalstis neesot izvirzījušas jautājumu par šī sliekšņa grozīšanu, analizējot operācijas *Snake* rezultātus. Tomēr Komisija apstiprina, ka neviena dalībvalsts nav pieprasījusi pazemināt minimālo pieņemamo cenu.

¹⁶⁷ Skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455). Šī sprieduma 38. punktā Tiesa uzsvēra, ka “iesaistītā multas iestāde uzskatīja, ka deklarētā importēto preču darījuma vērtība ir neparasti zema salīdzinājumā ar līdzīgu importēto preču statistiski vidējo vērtību”, tādējādi apstiprinot, ka preču “statistiski vidējā vērtība” var tikt izmantota, lai apstrīdētu deklarētās multas vērtības pareizību.

210. Visbeidzot uzskatu, ka ir jānoraida Apvienotās Karalistes arguments, saskaņā ar kuru OLAF metodoloģija izraisa liela skaita likumīga importa konstatēšanu, kas attiecīgajiem uzņēmējiem varētu radīt Hartas 16. un 17. panta, kas ir saistīti attiecīgi ar darījumdarbības brīvību un tiesībām uz īpašumu, pārkāpumu. Šajā ziņā, tā kā Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punktā un Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. punktā paredzētā riska analīze ir abstrakta risku pārvaldība, pārbaudot muitas riskus un plānojot nepieciešamos pretpasākumus, proti, rīcības plānu muitas kontroles pasākumu īstenošanai, neredzu, kāpēc šāda pārvaldība varētu apdraudēt šajās Hartas normās paredzētās pamattiesības.

3) Par pienākumu veikt kontroli pirms preču izlaišanas

211. Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 1. punktā, kas bija piemērojams pārkāpuma laikposma sākumā, bija paredzēts, ka “muitas dienesti saskaņā ar spēkā esošajos noteikumos paredzētajiem nosacījumiem var veikt jebkādu kontroli, ko uzskata par vajadzīgu”¹⁶⁸. Tā pēctecī, Savienības Muitas kodeksa 46. panta 1. punkta pirmajā daļā ir līdzīga tiesību norma un otrajā daļā ir pievienots neizsmelošs to dažādo muitas kontroļu saraksts, kuras dalībvalstis var izmantot. Manuprāt, no šo tiesību normu formulējuma un, precīzāk, no darbības vārda “var” izmantošanas izriet, ka to mērķis nav noteikt prioritāru kārtību starp dažādiem muitas kontroļu veidiem¹⁶⁹. No tā, manuprāt, izriet, ka ar minētajām tiesību normām valsts muitas iestādēm, veicot muitas kontroles, ir piešķirta zināma rīcības brīvība muitas kontroles noteikumu izvēlē un piemērošanā¹⁷⁰. Šādu interpretāciju turklāt apstiprina noteikumi par preču izlaišanu¹⁷¹.

212. Tomēr, kā jau tika norādīts iepriekš¹⁷², attiecībā uz LESD 325. pantā paredzēto pienākumu apmēra interpretāciju dalībvalstu muitas iestāžu rīcības brīvība attiecībā uz muitas kontroles pasākumu izvēli ir ierobežota ar prasību nodrošināt Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību. Turklāt, kā arī jau tika norādīts, valsts muitas iestādēm, piemērojot Savienības Muitas kodeksa 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu, ir jāievieš pasākumi, lai “aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu finanšu intereses”. Šī mērķa nozīmīgumu Savienības Muitas kodeksā uzsver vieta, kāda šai tiesību normai ir šī kodeksa pašā sākumā, un dalībvalstīm tādējādi ir jānodrošina šī uzdevuma izpilde¹⁷³. Īsumā, lai gan Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 1. un 2. punktā un Savienības Muitas kodeksa 46. panta 1. un 2. punktā muitas kontroļu metožu īstenošana un izvēle ir uzticēta dalībvalstu iestādēm, kurām šajā ziņā ir zināma rīcības brīvība, izvēlētie pasākumi nedrīkst būt neefektīvi.

213. Tāpēc uzskatu, ka Savienības finanšu interešu aizsardzības mērķim atbilst tādas muitas kontroļu metodes kā pamatlīnētā aplūkotās, kas, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses, ļauj efektīvi pārvaldīt riskus, kuri ir smagi un identificēti noteiktā brīdī un noteiktā telpā, pamatojoties uz šo secinājumu iepriekšējos punktos aprakstīto risku analīzi. Kā vairākkārt tika

¹⁶⁸ Šis punkts šādi ir formulēts kopš tā pieņemšanas brīža (skat. priekšlikumu Padomes Regulai (EEK) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (COM(90) 71 final, OV 1990, C 128, 1. lpp.), un pašlaik līdzīgā veidā tas ir pārņemts Savienības Muitas kodeksa 46. panta 1. punktā. Par šīs tiesību normas attīstību skat. šo secinājumu 202. punktu.

¹⁶⁹ Turklāt man jānorāda, ka Savienības Muitas kodeksa 5. panta 3. punktā, kurā ir definēts “muitas kontroles” jēdziens, ir iekļautas “īpašas darbības, ko veic muitas dienesti, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem muitas jomā un citiem tiesību aktiem, kas reglamentē tādu preču ievešanu, izvešanu, tranzītu, pārvietošanu, uzglabāšanu un galapatēriņu, kuras pārvietotas starp Savienības muitas teritoriju un valstīm vai teritorijām ārpus minētās teritorijas, kā arī ārpus Savienības preču un galapatēriņa procedūrai pakļauto preču atrašanos un pārvietošanu Savienības muitas teritorijā”.

¹⁷⁰ Skat. it īpaši Albert, J.-L., *Le droit douanier de l'Union européenne*, Brisele, Bruylant, 2019, 525. lpp.

¹⁷¹ Skat. it īpaši Savienības kodeksa 73. pantu un ģenerāladvokāta N. Jēskinena [N. Jääskinen] secinājumus lietā *Codirex Expeditie* (C-542/11, EU:C:2013:123, 51. un nākamie punkti).

¹⁷² Skat. šo secinājumu 175.–177. punktu.

¹⁷³ Par muitas iestāžu uzdevumu saskaņā ar šo tiesību normu skat. Lyons, T., minēts iepriekš, 72. un nākamās lpp.

norādīts pārkāpuma laikposmā, galvenais risks Savienības finanšu interesēm, kas tika identificēts pārkāpuma laikposmā, bija tostarp Ķīnas izcelsmes tekstilizstrādājumu un apavu masveida imports, kurš bija pārkāpumu novērtēts un kuru raksturoja, pirmkārt, sistemātiska un apzināta preču deklarēšana par vērtību, kas bija zemāka par to patieso vērtību, un, otrkārt, tādu iesaistīto sabiedrību uzņēmēju neuzticamība, kuras parasti bija izveidotas vienīgi ar nolūku īstenot šo krāpšanu un kuras tika likvidētas, tiklīdz to iesniegto muitas deklarāciju valsts muitas iestādes apstrīdēja. Līdz ar to šīs krāpšanas muitas jomā plāns izpaužas kā būtisks to muitas nodokļu samazinājums, kurus var iekasēt par brīvā apgrozībā laistajām precēm. Apvienotās Karalistes veikto muitas kontroles pasākumu efektivitāte pārkāpuma laikposmā ir jāvērtē, ņemot vērā šo faktisko situāciju, salīdzinot tos ar tiem, kuru neīstenošanu Komisija pārmet šai dalībvalstij.

214. Šajā ziņā, šķiet, nav strīda, ka līdz operācijas *Swift Arrow* sākumam 2017. gada oktobrī Apvienotā Karaliste parasti neveica tādas muitas kontroles pasākumus pirms preču izlaišanas kā pārbaudes pirms muišošanas vai paraugu ņemšana, izņemot tās, kas tika īstenotas 2014. gada sākumā operācijas *Snake* laikā un operācijas *Samurai* laikā 2016. gada septembrī. Neapšaubot šo faktu, uzskatot, ka *OLAF* piedāvātā risku novērtējuma metode nebija piemērota, lai atklātu importu, uz kuru attiecas krāpšana saistībā ar pārkāpumu novērtējumu, Apvienotā Karaliste apgalvo, ka tā ir izvēlējusies stratēģiju, kas izpaužas kā muitas kontroļu veikšana *a posteriori*, un par to galvenokārt liecinot operācija *Breach*, kura sākās 2015. gadā¹⁷⁴. *A posteriori* veikto muitas kontroļu vidū Apvienotā Karaliste uzskaita apmeklējumus saistībā ar aizdomīgiem sūtījumiem, dokumentārās analīzes, revīzijas un pārbaudes, attiecīgo pārdevumu komerciālā rakstura pārbaudi un saiknes starp importētāju, kravu pārvadātājiem un citiem uzņēmumiem pārbaudi, kā arī importētājiem paredzētas izpratnes darbības nolūkā identificēt krāpnieciskas darbības.

215. Attiecībā uz aizstāvības argumentu, ko Apvienotā Karaliste pamato ar neiespējamību piemērot kontroles pirms preču izlaišanas *OLAF* metodoloģijas nepiemērotības dēļ, ir jānorāda, ka tas jau ir izklāstīts šajos secinājumos¹⁷⁵, ka, lai gan dalībvalstīm nav pienākuma ievērot Komisijas piedāvāto riska analīzes metodi, tām tomēr ir Kopienas Muitas kodeksa 13. panta 2. punktā un Savienības Muitas kodeksa 46. panta 2. punktā paredzētais pienākums noteikt kontroles, pamatojoties uz riska analīzi. Līdz ar to, pamatojot kontroļu pirms preču izlaišanas neesamību ar pienācīgas riska analīzes metodes neesamību, Apvienotā Karaliste būtībā atzīst, ka tā nav izpildījusi pienākumu paredzēt šīs kontroles. Turklāt uzskatu, ka ir jāapstiprina Komisijas arguments, saskaņā ar kuru Apvienotās Karalistes uzskaitītos *a posteriori* pasākumus katrā ziņā nevar uzskatīt par efektīviem. Uzskatu, ka ir grūti saprast, kā šīs valsts vēlāk izvēlēta stratēģija, ņemot vērā Savienības finanšu interešu aizsardzības mērķi, varētu tikt uzskatīta par efektīvu situācijā, kad krāpšana muitas jomā izpaudās kā importēto tekstilizstrādājumu un apavu pārkāpumu zems novērtējums, proti, apzināti tās deklarējot zem to patiesās vērtības. Šķiet neiespējami, ka Apvienotās Karalistes aprakstītie pasākumi ļauj nodrošināt faktiski maksājamo muitas nodokļu piedziņu, ja Apvienotā Karaliste iepriekš nav faktiski noteikusi ievestās preces, kam noteikti ir nepieciešams veikt fiziskas pārbaudes pirms preču muišošanas un izņemt paraugus pirms attiecīgo preču laišanas brīvā apgrozībā¹⁷⁶. Muitas kontroļu veikšana pirms preču izlaišanas šķiet

¹⁷⁴ Apvienotā Karaliste apgalvo, ka operācija *Breach* ietvēra arī iepriekšēju kontroli. Tomēr ir jānorāda, ka, pirmkārt, Apvienotā Karaliste nav precizējusi, kā šīs kontroles izpaužas, un, otrkārt, ka šīs operācijas intervences posms ilga tikai divas dienas. Skat. 2016. gada 3. februāra sanāksmes protokolu.

¹⁷⁵ Skat. šo secinājumu 175.–177. punktu.

¹⁷⁶ Veikto pasākumu neefektivitāti un to neesamību apstiprina šajā laikposmā veikto pārbaudžu ziņojumi. Komisija norāda, ka tā ir identificējusi vairākus konkrētus sūtījumus ar ļoti zemu deklarēto vērtību attiecīgajā laikposmā. Piemēram, no pārbaudes ziņojuma 17-11-1 izriet, ka Apvienotās Karalistes iestādes apstiprināja, ka tās nav īstenojušas pasākumus, kurus *OLAF* pieprasīja pēc operācijas *Snake* 2014. gadā un vēlreiz – pārbaudes ziņojumā 16-11-1. Turklāt no pārbaudes ziņojuma 17-11-2 izriet, ka piecām 2017. gada 29. septembrī importētajām un Komisijas darbinieku izraudzītajām kravām deklarētā vērtība vidēji bija 3,3 % apmērā no vidējās koriģētās cenas. *HMRC* apstiprināja, ka vēlāki šo uzņēmēju deklarētie sūtījumi tika pārtverti un ka operācijas *Swift Arrow* ietvaros tika izdoti rīkojumi par papildu nodokļu piedziņu.

nepieciešama, ja muitas dienestiem rodas šaubas par muitas deklarācijas pareizību, bet tas vēl jo vairāk ir nepieciešams gadījumos, kad uzņēmēju vienīgais mērķis ir krāpšanas veikšana. Šajā ziņā, kā jau tika pierādīts, Apvienotās Karalistes muitas iestādēm pilnībā bija zināms par krāpšanu saistībā ar pārāk zemu muitas novērtējumu un, piedaloties operācijā *Snake*, tās turklāt empīriski apstiprināja nepieciešamību veikt efektīvus tās apkarošanas pasākumus (tostarp iepriekšējus pasākumus). No iepriekš minētā izriet, ka Apvienotās Karalistes iestādēm jau kopš pārkāpuma laikposma sākuma bija zināms aplūkotās krāpšanas muitas jomā raksturs, saistībā ar kuru tām bija jārodas nopietnām šaubām par iepriekš minēto *a posteriori* pasākumu efektivitāti.

216. Apvienotā Karaliste arī norāda, ka saskaņā ar spriedumu lietā Komisija/Portugāle¹⁷⁷ Tiesa ir norādījusi, ka muitas iestādēm papildu kontroles ir jāveic vienīgi tad, ja to rīcībā ir “konkrētas norādes” par muitas deklarācijas neprecizitāti. Šis aizstāvības arguments, manuprāt, ir balstīts uz kļūdainu šī sprieduma izpratni. Norādot, ka, “lai nodrošinātu muitas tiesiskā regulējuma pareizu piemērošanu, muitas deklarācija ir jāpārbauda, pārsniedzot [attiecīgo] sliekšni, it īpaši, ja muitas iestāžu rīcībā ir konkrētas norādes par šādas deklarācijas nepareizību”, manuprāt, Tiesa nav noteikusi nekādus ierobežojumus informācijas, no kuras izriet muitas deklarācijas neprecizitāte, avotam. Tostarp, ņemot vērā valsts muitas iestāžu uzdevumus saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 3. panta 1. punktu, tām ir pienākums reaģēt uz krāpšanu muitas jomā, pat ja informācija par neprecizitātēm saistībā ar muitas deklarācijām tām tiek sniegta ar Komisijas vai citu dalībvalstu starpniecību. Šo interpretāciju apstiprina šī kodeksa 46. panta 3. punktā paredzētā informācijas apmaiņas starp dalībvalstīm sistēma kā Savienības muitas savienības izpausme¹⁷⁸. Ņemot vērā šajos secinājumos izklāstīto Apvienotās Karalistes muitas iestāžu informētību par paaugstinātu krāpšanas risku muitas jomā, piekritu Komisijai, ka Apvienotā Karaliste nevar apgalvot, ka attiecībā uz šajā lietā deklarētajām vērtībām tās muitas iestādēm nebija konkrētu norāžu par deklarācijas neprecizitāti, kādas aplūkotās lietā, kurā ir taisīts spriedums Komisija/Portugāle¹⁷⁹.

4) Par pienākumu iemaksāt nodrošinājumu

217. Saskaņā ar Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktu un Īstenošanas regulas 244. panta 1. punktu¹⁸⁰, iesniedzot muitas deklarāciju, piemērojamie nodokļi ir vai nu jāmaksā, vai arī jānodrošina ar galvojumu pirms preču izlaišanas. Tādēļ, ja muitas dienesti uzskata, ka muitas deklarācijas pārbaudē var tikt konstatēts, ka jāmaksā lielāka ievedmuitas (vai, iespējams, citu nodokļu) summa, nekā izriet no muitas deklarācijas ziņām, preču izlaišana tiks atļauta pēc tāda galvojuma iesniegšanas, kas ir pietiekams, lai nosegtu starpību starp šīm summām.

¹⁷⁷ Spriedums, 2011. gada 17. marts, C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 50. punkts.

¹⁷⁸ Kā izriet no Savienības Muitas kodeksa, Savienības muitas tiesības veicina šādas informācijas apmaiņu. Konkrētāk, no šī kodeksa 46. panta 3. punkta izriet, ka Muitas kontroles veic saistībā ar kopēju riska pārvaldības sistēmu, pamatojoties uz informācijas apmaiņu starp muitas administrācijām attiecībā uz risku un tā analīzes rezultātiem un nosakot kopējus riska kritērijus un standartus, kā arī kontroles pasākumus un prioritārās kontroles jomas. Norādu, ka šī panta 4. un 5. punktā ir paredzēti līdzīgi pienākumi.

¹⁷⁹ Spriedums, 2011. gada 17. marts, C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160.

¹⁸⁰ Piemērošanas regulas 248. pantā lielā mērā ir pārņemti Komisijas Direktīvas 82/57/EEK (1981. gada 17. decembris), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Direktīvai 79/695/EEK par preču laišanas brīvā apgrozībā procedūru saskaņošanu (OV 1982, L 28, 38. lpp.), 20. panta noteikumi, savukārt Īstenošanas regulas 244. panta mērķis ir īstenot Savienības Muitas kodeksa V daļas 3. nodaļas 1. sadaļas “Pārbaude” noteikumus.

218. Šajā ziņā attiecībā uz jautājumu, vai Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktā¹⁸¹ ir prasīts sniegt galvojumu, ir jānorāda, ka manis pārbaudītajās valodu versijās, šķiet, ir norādīts, ka preču izlaišanai *obligāti* ir jāsniedz galvojums¹⁸². Īstenošanas regulas 244. panta 1. punkta, kas būtībā atbilst Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktam, dažādās valodu versijas atšķiras. Vācu un igauņu valodas versijas ļauj saprast, ka šāda galvojuma sniegšana ir iespēja, savukārt pārējās iepriekš minētās versijas, šķiet, norāda, ka runa ir par pienākumu¹⁸³. Ņemot vērā atšķirības starp Īstenošanas regulas 244. panta 1. punkta dažātajām valodu versijām, tā formulējums, manuprāt, neļauj izdarīt viennozīmīgu secinājumu par to, vai šajā tiesību normā galvojuma sniegšana ir prasīta kā nosacījums preču izlaišanai vai arī dalībvalstu muitas iestādēm ir rīcības brīvība, ņemot vērā katra konkrētā gadījuma īpatnības¹⁸⁴. Ja Savienības tiesību normas teksts dažādu valodu versijās atšķiras, attiecīgā norma ir jāinterpretē saistībā ar tā tiesiskā regulējuma vispārējo struktūru un mērķi, kurā šī norma ietilpst. Šajā ziņā attiecībā uz iepriekš minēto tiesību normu kontekstu uzskatu, ka, interpretējot Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktu un Kopienas Muitas kodeksa 74. panta 1. punktu, ir jāņem vērā, ka “[muitas deklarācija] ietvertās preces nedrīkst atlaist, ja nav samaksāts muitas parāds vai dots nodrošinājums”¹⁸⁵. Runājot par Īstenošanas regulas kodeksa 244. pantu, šīs normas 89. pantā un nākamajos pantos ir precizētas dažādas situācijas, kurās ir jāsniedz nodrošinājums, turklāt precizējot gadījumus, kuros šāda sniegšana nedrīkst notikt¹⁸⁶. Šī pamata vajadzībām no tā izriet, ka, lai gan dalībvalsts muitas iestādēm ir zināma rīcības brīvība, kad tās nolemj pieprasīt galvojuma sniegšanu, manuprāt, to ierobežo prasība par Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību LESD 325. panta izpratnē, kas jau ir uzsvērtā šajos secinājumos¹⁸⁷. Nepieciešamība aizsargāt Savienības un dalībvalstu finanšu intereses turklāt izriet no Īstenošanas regulas 27. apsvēruma, kurā tostarp ir noteikts, ka, “ņemot vērā nepieciešamību pienācīgi aizsargāt Savienības un dalībvalstu finanšu intereses un garantēt taisnīgus konkurences apstākļus starp uzņēmējiem, ir jānosaka procedūras noteikumi attiecībā uz nodrošinājuma izveidi”, kā arī no Savienības Muitas kodeksa 36. un 37. apsvēruma¹⁸⁸. Līdz ar to uzskatu, ka ir jāapstiprina Komisijas pieeja, saskaņā ar kuru muitas kontroles pasākumu piemērošana un prasība par galvojuma sniegšanu ir jāvērtē atšķirīgi atkarībā no tā, vai runa ir par atzītiem uzņēmumiem, kuriem ir aktīvi¹⁸⁹, vai, kā tas ir šajā gadījumā, runa ir par tā sauktajiem “čaulas” uzņēmumiem, kuru vienīgais mērķis ir krāpšanas veikšana un kuri tiek likvidēti, tiklīdz brīvā aprītē tiek laistas to deklarētās preces.

¹⁸¹ Tiesību norma, kas bija spēkā no pārkāpuma laikposma sākuma līdz 2016. gada 1. maijam.

¹⁸² Šķiet, ka Piemērošanas regulas 248. panta spēnu, vācu, igauņu, angļu, franču un itāļu valodas versijas norāda uz to, ka preču izlaišanai *obligāti* ir nepieciešams sniegt galvojumu.

¹⁸³ Vācu valodas versijā: “Sind die Zollbehörden der Auffassung, dass aufgrund einer Überprüfung der Zollanmeldung höhere Einfuhr- oder Ausfuhrabgaben oder andere Abgaben zu entrichten sein könnten als aufgrund der Angaben in der Zollanmeldung, so kann die Überlassung der Waren von einer Sicherheitsleistung abhängig gemacht werden, die Differenz zwischen dem aufgrund der Angaben in der Zollanmeldung ermittelten Betrag und dem Betrag abdeckt, der letztlich zu entrichten sein könnte.” Igaunu valodā: “Kui toll leiab, et tollideklaratsiooni õigsuse kontrollimisest tulenev impordi- või eksporditollimaksu või muude tasutavate maksude summa võib olla suurem kui tollideklaratsiooni andmetest tulenev summa, võib kauba vabastamine sõltuda tagatise esitamisest, mis on piisav deklaratsiooni andmete põhjal kindlaksmääratud summa ja hiljem tasumisele kuuluda võiva lõppsumma vahe tasumiseks” (mans izcēlums).

¹⁸⁴ Skat. it īpaši spriedumu *Profisa* (C-63/06, EU:C:2007:233, 13. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹⁸⁵ Skat. spriedumu, 2001. gada 1. februāris, *D. Wandel* (C-66/99, EU:C:2001:69, 36. punkts), un rīkojumu, 2014. gada 16. septembris, *Kyocera Mita Europe/Komisija* (T-35/11, nav publicēts, EU:T:2014:795, 41. un 42. punkts). Jānorāda, ka Savienības Muitas kodeksa 194. pantā ir paredzēti līdzīgi pienākumi.

¹⁸⁶ Skat. Lyons, T., minēts iepriekš, 462. un 463. lpp.

¹⁸⁷ Skat. šo secinājumu 177. punktu.

¹⁸⁸ Šajā 36. un 37. apsvērumā, kas attiecas uz galvojuma sniegšanu, it īpaši ir uzsvērts mērķis “aizsargāt Savienības un dalībvalstu finanšu intereses un novērst krāpnieciskus darījumus” un ir precizēts, ka ir jāņem vērā riska pakāpe un attiecīgo uzņēmēju īpašā situācija.

¹⁸⁹ Šo apgalvojumu par atšķirīgu attieksmi pret uzņēmējiem atkarībā no to “likumības”, manuprāt, apstiprina īpaša statusa esamība, proti, Savienības Muitas kodeksā atzīta uzņēmēja statuss (skat. 38. un nākamos pantus).

219. Šajā gadījumā pierādījumi par to, ka Apvienotā Karaliste pārkāpuma laikposmā nav piemērojusi nodrošinājumu, jau ir pārbaudīti šajos secinājumos, it īpaši daļā, kas attiecas uz pienākumu veikt riska analīzi un iepriekšējas pārbaudes, tādējādi tie šajā daļā nav jāatkārto¹⁹⁰.

220. Turklāt Apvienotā Karaliste apgalvo, ka, pirmkārt, tik vispārīgas koncepcijas kā Komisijas piedāvātā koncepcija pieņemšana attiecībā uz pieprasāmo galvojumu, rada nepieņemamu importētāju mantisko tiesību aizskārumu saskaņā ar Hartas 17. pantu un Pirmā papildu protokola 1. pantu, un ka, otrkārt, Apvienotās Karalistes iestāžu rīcībā nebija nekādu pierādījuma elementu, kas ļautu noteikt aizstājējvērtību, līdz ar to tām nebija pamata pieprasīt galvojuma iesniegšanu, pamatojoties uz šo aizstājējvērtību.

221. Manuprāt, šie argumenti ir jānoraida.

222. Attiecībā uz Apvienotās Karalistes argumentu, saskaņā ar kuru tiesības uz īpašumu, kas paredzētas Hartas 17. pantā, neļaujot muitas iestādēm *vispārīgi* pieprasīt galvojumu importētājiem, norādu, ka šī valsts nepaskaidro precīzus iemeslus, kuru dēļ lūgums sniegt galvojumu būtu šo tiesību pārkāpums. Saskaņā ar teicienu *actor incumbit probatio, reus in excipiendo fit actor* minētajai dalībvalstij ir jāpierāda savs apgalvojums, ar kuru tiek apstrīdēts pienākums sniegt galvojumu, uz kuru balstās Komisija¹⁹¹.

223. Katrā ziņā man sākotnēji šķiet, ka Apvienotā Karaliste neapgalvo, ka Piemērošanas regulas 248. pants vai Īstenošanas regulas 244. pants pats par sevi būtu pretrunā Hartas 17. pantā nostiprinātajām pamattiesībām. Turklāt īsumā ir jāpārskata kritēriji saistībā ar Pirmā papildu protokola 1. pantu, kādi tie ir aprakstīti Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – “ECT”) judikatūrā, kas saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktā paredzēto viendabīguma klauzulu ir jāņem vērā, interpretējot šo 17. pantu¹⁹². Saskaņā ar šo judikatūru nodokļu uzlikšana principā ir iejaukšanās tiesībās uz īpašumu¹⁹³, bet šī iejaukšanās ir pamatota atbilstoši minētā 1. panta otrajai daļai, kurā ir skaidri paredzēts izņēmums attiecībā uz nodokļu vai citu maksājumu samaksu¹⁹⁴. Šajā kontekstā ir jāuzsver, ka tad, kad valstis izstrādā un īsteno politiku nodokļu jomā, tām ir plaša rīcības brīvība¹⁹⁵. Turklāt, kā apgalvo Komisija, muitas galvojuma sniegšanai ir tikai pagaidu raksturs un tas tiek atcelts, tiklīdz ir samaksāts pareizais muitas nodoklis, vai tiklīdz importētājs ir pierādījis, ka nav veikts pārkāpums zems novērtējums. Man šķiet, ka, apgalvojot, ka muitas iestādes nevar pieņemt tik vispārīgu koncepciju, kādu paredz Komisija attiecībā uz pieprasāmo galvojumu, Apvienotā Karaliste apšaubā šīs iestādes ieteiktās administratīvās prakses iespējamo saderību ar pamattiesībām uz īpašumu, kas ir paredzētas Hartas 17. pantā. Taisnība, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir jāpiemēro visās situācijās, kuras regulē ar Savienības tiesībām, bet ne ārpus šādām situācijām, jo Savienības

¹⁹⁰ Skat. šo secinājumu 201.–216. punktu.

¹⁹¹ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2009. gada 15. decembris, Komisija/Vācija (C-372/05, EU:C:2009:780, 72.–77. punkts).

¹⁹² Saskaņā ar paskaidrojumiem attiecībā uz Hartu 17. pants atbilst Pirmā papildu protokola 1. pantam (OV 2007, C 303, 17. lpp.).

¹⁹³ ECT vairākkārt ir atgādinājusi, ka Pirmā papildu protokola 1. pantā, kurā būtībā ir garantētas tiesības uz īpašumu, ir ietverti trīs atsevišķi noteikumi: pirmajā, kas izpaužas pirmās daļas pirmajā teikumā un kam ir vispārējs raksturs, ir noteikts tiesību uz īpašumu ievērošanas princips; otrais, kas ir ietverts tās pašas daļas otrajā teikumā, attiecas uz īpašuma atņemšanu un to pakļauj zināmiem nosacījumiem; savukārt trešajā, kas ir ietverts otrajā daļā, līgumslēdzējam valstīm tostarp ir atzītas pilnvaras regulēt īpašuma izmantošanu atbilstoši vispārējām interesēm, pieņemot likumus, ko tās uzskata par nepieciešamiem šajā nolūkā. Tomēr runa nav par noteikumiem, kuri nav savstarpēji saistīti. Otrais un trešais attiecas uz īpašiem tiesību uz īpašumu pārkāpumu piemēriem; līdz ar to tie ir jāinterpretē, ņemot vērā pirmajā daļā nostiprināto principu (tostarp skat. ECT, 1986. gada 21. februāris, *James* un citi pret Apvienoto Karalisti (CE:ECHR:1986:0221JUD000879379, 37. punkts), un ECT, 2015. gada 16. jūnijs, *Sargsyan* pret Azerbaidžānu (CE:ECHR:2015:0616JUD004016706, 217. punkts).

¹⁹⁴ Skat. it īpaši ECT, 2008. gada 29. aprīlis, *Burden* pret Apvienoto Karalisti (CE:ECHR:2008:0429JUD001337805, 59. punkts).

¹⁹⁵ Skat. ECT, 1997. gada 23. oktobris, *National & Provincial building society, Leeds permanent building society* un *Yorkshire building society* pret Apvienoto Karalisti (CE:ECHR:1997:1023JUD002131993, 80. punkts).

tiesību īstenošana var ietvert tādu administratīvo praksi¹⁹⁶ kā šajā lietā aplūkotā¹⁹⁷. Tomēr šķiet, ka iepriekš minētajam Apvienotās Karalistes izvirzītajam iebildumam šīs lietas apstākļos ir hipotētisks raksturs, jo valsts iestāžu lēmumu un rīcības saderību ar Hartu var novērtēt nevis abstrakti, bet gan tikai konkrēta administratīva akta kontekstā. Tā kā Apvienotā Karaliste nav iesniegusi nevienu konkrētu gadījumu, kurā galvojuma sniegšana saskaņā ar Savienības tiesību normām būtu izraisījusi attiecīgā uzņēmēja Hartā nostiprināto pamattiesību pārkāpumu, manuprāt, šis aizstāvības arguments Tiesai nav jāizskata.

224. Attiecībā uz Apvienotās Karalistes argumentu, saskaņā ar kuru tās iestādes nevarēja pieprasīt galvojumu, pamatojoties uz to, ka to rīcībā nebija neviena elementa, kas ļautu noteikt importēto preču aizstājējvērtību, man šķiet, ka Apvienotā Karaliste attaisno muitas pasākuma neīstenošanu ar to, ka netika veikts cits pasākums, proti, ka nav veiktas kontroles pirms preču izlaišanas un nav ņemti paraugi. Konkrētāk, šīs bezdarbības sekas bija tādas, ka šī valsts atbilstoši Savienības Muitas kodeksa 70. un 74. pantam nevarēja noteikt attiecīgo preču vērtību, kas tomēr ir nepieciešama galvojuma sniegšanai. Visbeidzot, uzmanība ir jāpievērš nesaskaņotībai Apvienotās Karalistes izvirzītajos aizstāvības pamatos, tai būtībā apgalvojot, ka situācijā, kad tās muitas iestādes nav pareizi piemērojušas Savienības Muitas kodeksa noteikumus par attiecīgo preču muitas vērtības noteikšanu, tomēr, kā Apvienotā Karaliste uzsver ar operāciju *Breach*¹⁹⁸, būtu iespējams noteikt atšķirību starp preču vērtību, uz kuras pamata tika iekasēti muitas nodokļi, un to patieso vērtību.

3. Pret Apvienoto Karalisti izvirzīto pierādījumu kopsavilkums

225. Īsumā ir jānorāda, ka pasākumi, kurus Apvienotā Karaliste ir veikusi attiecībā uz pārkāpuma laikposmu, nevar tikt uzskatīti par efektīviem LESD 325. panta un atvasināto tiesību normu muitas jomā izpratnē. Uzskatu, ka attiecībā uz konkrētajiem produktiem šī valsts pārkāpuma laikposmā nav veikusi muitas kontroles, kas ir balstītas uz riska analīzi, un kontroles pirms preču izlaišanas, kā arī nav pieprasījusi galvojumu pirms to laišanas brīvā apgrozībā. Kontroles pasākumi pēc preču muietošanas saskaņā ar minētajiem noteikumiem nebija ne pietiekami, ne efektīvi. Tādējādi Apvienotās Karalistes veiktie pasākumi acīmredzami nebija efektīvi, ņemot vērā attiecīgās krāpšanas pazīmes un zināšanas, kādas par to varēja būt Apvienotās Karalistes iestāžu rīcībā pārkāpuma laikposmā.

226. Šāds secinājums izriet arī no Komisijas sniegtajiem statistikas datiem, no kuriem izriet, ka, pamatojoties uz *OLAF* metodoloģiju, lai gan 32,44 % no importa tika deklarēti zemākā līmenī par 2013. gadā minimālo pieņemamo cenu, šī proporcija 2016. gadā palielinājās līdz 50,50 %¹⁹⁹. Apvienotā Karaliste atzīst, ka, pamatojoties uz *HMRC* izstrādāto pieeju, 35,2 % no visa 61.–64. nodaļā ietvertā importa no Ķīnas pārkāpuma laikposmā tika novērtēti pārāk zemu, savukārt, piemērojot *OLAF* metodoloģiju, šis skaitlis sasniegtu 44,8 %²⁰⁰. Tomēr ir jākonstatē, ka abi lietas dalībnieki ir vienisprātis, ka operācijas *Swift Arrow* rezultātā tika samazināts pārāk zemu novērtēto preču apjoms, jo 2017. un 2018. gada pirmajā ceturksnī bija norādīti ļoti mazi

¹⁹⁶ Skat., piemēram, spriedumu, 2021. gada 14. janvāris, *Okrazhna prokuratura – Haskovo un Apelativna prokuratura – Plovdiv* (C-393/19, EU:C:2021:8, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

¹⁹⁷ Abstraktam piemēram, ja finansiālās saistības, kas radušās, iekasējot nodokļus vai iemaksu, var kaitēt tiesībām uz īpašumu, skat. ECT, 2003. gada 3. jūlijs, *Buffalo s.r.l.*, likvidācijas procesā, pret Itāliju (CE:ECHR:2003:0703JUD003874697, it īpaši 36. un 37. punkts).

¹⁹⁸ Apvienotā Karaliste uzsver, ka šajā operācijā esot tikuši identificēti 239 liela riska uzņēmēji un ka vairākiem no šiem uzņēmējiem vēlāk esot nosūtīti piedziņas rīkojumi (paziņojums C18). Šī valsts apgalvo, ka minētās operācijas laikā “tika veiktas arī aptuveni trīsdesmit iepriekšējas kontroles un izņemti paraugi”, tomēr neprecizējot, kad un kādā mērā paraugi tika ņemti un kāpēc tā izvēlējās atteikties pieprasīt galvojumu pirms preču izlaišanas, lai gan to pēcmuietošanas piedziņa praktisku iemeslu dēļ ir mazāk efektīva.

¹⁹⁹ *OLAF* ziņojuma 2.1.4. punkts.

²⁰⁰ Saskaņā ar Komisijas dokumentiem Komisija nevar apstiprināt Apvienotās Karalistes iepriekš minēto skaitli.

tāda importa apjomi, kas būtu zemāki par minimālo pieņemamo cenu²⁰¹. Abas lietas dalībnieces arī atzīst, ka šīs operācijas muitas kontroles izpaudās kā kontroles pirms preču izlaišanas, pamatojoties uz riska analīzi, un šīs kontroles tika papildinātas ar paraugu ņemšanu. Šie dati, manuprāt, ļauj secināt, ka pastāv tieša saikne starp krāpšanu saistībā ar pārāk zemu novērtējumu un dalībvalsts izmantotajām muitas kontroles metodēm, un tas nozīmē, ka aplūkotā pārkāpuma laikposmā veiktā masveida krāpšana saistībā ar pārāk zemu novērtējumu nebija nenovēršama. Līdz ar to uzskatu, ka ir jānoraida arguments, kuram ir centrālā vieta Apvienotās Karalistes aizstāvībā un saskaņā ar kuru no operācijas *Swift Arrow* veiksmīga iznākuma nevarot secināt, ka iepriekš veiktie pasākumi bija acīmredzami neatbilstoši, jo iepriekš pārbaudītie empīriskie dati apstiprina tieši pretējo.

227. Iepriekš minēto secinājumu attiecībā uz pasākumu, kurus Apvienotā Karaliste bija veikusi pārkāpuma laikposmā, lai apkarotu krāpšanu saistībā ar pārāk zemu vērtējumu, nepietiekamo raksturu neatspēko arguments, kuru tā pamato ar to, ka tā ir piedalījusies visās Komisijas veiktajās operācijās un ka tā pati tās ir sākusi, un ka turklāt šī iestāde ir apstiprinājusi, ka tā ir veikusi visas šajā ziņā vajadzīgās darbības²⁰². Kā ir apstiprinājusi pati Apvienotā Karaliste, dalībvalstīm ir jānodrošina Savienības muitas tiesību piemērošana, un tas nozīmē, ka tām ir pienākums veikt atbilstošas muitas kontroles un efektīvi aizsargāt Savienības finanšu intereses. Šī uzdevuma izpildei no šo iestāžu puses ir nepieciešams turpināts, saskaņots un sistēmisks darbs Savienības muitas robežas aizsardzībai, kas nevar aprobežoties ar vienreizēju dalību muitas operācijās, kuru sekas var būt tikai īslaicīgas.

4. Par dalībvalstu pienākumu noteikt muitas nodokļu summas un ņemt vērā attiecīgās summas

228. Komisija apgalvo, ka pārkāpuma laikposmā Apvienotā Karaliste ir pieļāvusi turpinātu Savienības Muitas kodeksa 105. panta 3. punkta un tam atbilstošā Kopienas Muitas kodeksa 220. panta 1. punkta pārkāpumu, jo tā nav ņemusi vērā muitas parādus, kas joprojām ir piedzenami saistībā ar aplūkoto krāpnieciski pārāk zemu novērtēto importu, tiklīdz muitas iestādes uzzināja par situāciju, kuras rezultātā tika konstatēti šie parādi.

229. Savukārt Apvienotā Karaliste būtībā apgalvo, ka, tā kā tai nav pienākuma nedz pārbaudīt attiecīgās muitas deklarācijas, nedz aprēķināt papildu nodokļus, tai neesot nekāda pienākuma iekļaut kontos attiecīgos muitas parādus.

230. Vispirms saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 104. panta 1. punktu un tam atbilstošo Kopienas Muitas kodeksa 218. panta 1. punktu muitas iestādes saskaņā ar valsts tiesību aktiem ieģrāmato maksājamo ievad muitas vai izved muitas nodokļa summu. Pirmkārt, lai gan šajos noteikumos paredzētā ieģrāmatošana izriet no pienākumiem konstatēt un nodot Savienības rīcībā tradicionālos pašu resursus, kas tostarp izriet no Regulas Nr. 1150/2000 un Regulas Nr. 609/2014 noteikumiem, kuri ir izvērtēti šo secinājumu otrajā pamatā²⁰³, tā notiek neatkarīgi

²⁰¹ Komisija uzskata, ka šie dati pierāda ne tikai to, ka Apvienotā Karaliste bija atbildīga par 74,60 % no tradicionālo pašu resursu zaudējumiem sakarā ar Ķīnas izcelsmes tekstilizstrādājumu un apavu pārāk zemu novērtējumu 2015. gadā, 79,15 % no šiem zaudējumiem 2016. gadā un 66,90 % no šiem zaudējumiem 2017. gadā, bet arī to, ka kopš operācijas *Swift Arrow* sākšanas un tās progresīvas paplašināšanas šis skaitlis esot ievērojami samazinājies, jo, piemēram, 2017. gada novembrī tas bija 33,86 % un 2018. gada jūnijā – 4,73 % (datubāze *Surveillance 2* tekstilizstrādājumu un apavu importam no Ķīnas). Komisija arī paskaidro, ka, lai gan Apvienotā Karaliste ir veikusi relatīvi ierobežotus pasākumus (pārbaudīdama tikai dažus uzņēmējus, pamatojoties uz zemu robežvērtību, un tikai dažās ostās), pārāk zema novērtējuma imports samazinājās ievērojami un gandrīz tūlītēji (mazāk par 90 % trīs mēnešos un mazāk par 96 % gada laikā).

²⁰² Apvienotā Karaliste tostarp atsaucas uz operācijām *PPD Discount*, *Snake*, *Breach* un *Samurai*.

²⁰³ Skat. iepriekš šo secinājumu 235.–240. punktu.

no šiem pienākumiem²⁰⁴ un tātad ir jānošķir no tiem²⁰⁵. Otrkārt, pienākums iegrāmatot nodokļa summas saskaņā ar iepriekš minētajām tiesību normām šajā lietā ir tiešas un nenovēršamas sekas muitas pasākumu noteikšanai, piemēram, jau izskatītajai riska analīzes veikšanai un muitas kontrolēm pirms preču izlaišanas, tādējādi to neveikšana noteikti nozīmē, ka minētās summas nav iegrāmatotas. Līdz ar to uzskatu, ka iebildums par pienākuma iegrāmatot attiecīgās summas pārkāpumu ir jāizvērtē kopā ar iebildumiem par pienākumu veikt nepieciešamos muitas pasākumus, kuri jau ir tikuši apspriesti šī pamata ietvaros.

231. Pēc būtības saskaņā ar judikatūru muitas nodokļu summu iegrāmatošanu veido tostarp muitas iestāžu veikta piedzenamās summas *ierakstīšana* uzskaites dokumentos vai jebkurā citā līdzvērtīgā dokumentā, tiklīdz šīs iestādes var aprēķināt tiesiski maksājamo summu un noteikt parādnienu²⁰⁶. Tas nozīmē, ka tad, ja muitas iestāde konstatē, ka muitas parāds pilnībā vai daļēji nav samaksāts un ja tā var aprēķināt no šāda parāda radušos nodokļu summu un noteikt parādnienu, tai ir pienākums iegrāmatot šo summu saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem. Šajā lietā, kā jau tika norādīts, Apvienotā Karaliste apzinājās krāpšanu saistībā ar preču pārāk zemu novērtējumu, un tas nozīmē, ka tās iestādēm ne tikai bija jānosaka pareiza muitas vērtība un jāveic muitas deklarāciju kontrole, bet arī jānosaka ar attiecīgo importu saistītās summas un tās jāiegrāmato saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 105. panta 3. punktu un tam atbilstošo Kopienas Muitas kodeksa 220. panta 1. punktu²⁰⁷. Tā kā Apvienotā Karaliste nav veikusi noteikšanu un iegrāmatošanu, iebildums par šīm tiesību normām, kuram patiesībā nav autonoma satura, arī būtu jāuzskata par pamatotu kā iepriekšējos šo secinājumu punktus aplūkoto pārkāpumu tiešas sekas. Tā kā Apvienotā Karaliste nav veikusi iepriekš minētos nepieciešamos pasākumus saskaņā ar atbilstošajiem Kopienas Muitas kodeksa un Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, lasot tos LESD 325. pantā paredzētā efektivitātes principa gaismā, tā noteikti nav noteikusi ar attiecīgo importu saistītās summas un nav tās iegrāmatojusi atbilstoši Savienības Muitas kodeksa 105. panta 3. punktam un tam atbilstošajam Kopienas Muitas kodeksa 220. panta 1. punktam.

232. Šādos apstākļos pirmais pamats ir jāuzskata par pamatotu, ciktāl tas attiecas uz pienākumiem atbilstoši LESD 325. pantam, Kopienas Muitas kodeksa 13. pantam un 220. panta 1. punktam, Savienības Muitas kodeksa 3., 46. pantam un 105. panta 3. punktam, Piemērošanas regulas 248. panta 1. punktam un Īstenošanas regulas 244. pantam.

C. Par Savienības tiesību aktu par pašu resursiem neizpildi un tradicionālo pašu resursu, ko veido muitas nodokļi, zaudējumu aplēsi

233. Komisija uzskata, ka Apvienotā Karaliste nav ievērojusi tiesību aktus par tradicionālajiem pašu resursiem, it īpaši Lēmuma 2007/436 un Lēmuma 2014/335 2. un 8. pantu, kā arī Regulas Nr. 1150/2000 2., 6., 9., 10., 11. un 17. pantu, kuriem atbilst attiecīgi Regulas Nr. 609/2014 2., 6.,

²⁰⁴ Lai gan no Tiesas judikatūras izriet, ka dalībvalstīm ir jānosaka Savienības pašu resursu prasījumi, tiklīdz to muitas iestādes var aprēķināt muitas parādu radīto nodokļu summu un noteikt parādnienu (spriedumi, 2006. gada 23. februāris, Komisija/Spānija, C-546/03, nav publicēts, EU:C:2006:132, 29. punkts; 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija, C-392/02, EU:C:2005:683, 59. un 61. punkts; 2010. gada 17. jūnijs, Komisija/Itālija, C-423/08, EU:C:2010:347, 40. punkts, un 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle, C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 59. punkts), nav nepieciešams, lai iegrāmatošana būtu faktiski notikusi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija, C-392/02, EU:C:2005:683, Krājums, I-9811. lpp., 58. punkts), un tas nozīmē, ka runa ir par diviem atšķirīgiem tiesību režīmiem.

²⁰⁵ Rikojums, 2008. gada 9. jūlijs, *Gerlach & Co.* (C-477/07, nav publicēts, EU:C:2008:390, 22. punkts).

²⁰⁶ Skat. it īpaši spriedumus, 2009. gada 16. jūlijs, *Distillerie Smeets Hasselt u.c.* (C-126/08, EU:C:2009:470, 22. punkts), 2012. gada 8. novembris, *KGH Belgium* (C-351/11, EU:C:2012:699, 21. punkts), kā arī rikojumu, 2008. gada 9. jūlijs, *Gerlach & Co.* (C-477/07, nav publicēts, EU:C:2008:390, 17. punkts) saistībā ar Kopienas Muitas kodeksa 217. panta 1. punktu un 220. panta 1. punktu.

²⁰⁷ Skat. spriedumu, 2010. gada 17. jūnijs, Komisija/Itālija (C-423/08, EU:C:2010:347, 37. un nākamie punkti).

9., 10., 12. un 13. pants. Komisija uzskata, ka šī valsts pārkāpuma laikposmā nav veikusi atbilstošas muitas kontroles, līdz ar to krāpnieciski pārkāpumu novērtētās preces netika pareizi deklarētas muitā. Ņemot vērā šo nepareizo novērtējumu, par šīm precēm maksājami muitas nodokļi neesot tikuši aprēķināti pareizi un neesot aprēķinātas pašu resursu summas, kas atbilst konstatējamajiem nodokļiem, un līdz ar to tās neesot nodotas Savienības budžetam brīdī, kad tās būtu vajadzējis nodot. Komisija pārmet Apvienotajai Karalistei arī to, ka Apvienotās Karalistes iestādes konstatēja un pēc tam atcēla muitas parādus par atsevišķu pārkāpumu novērtētu preču importu, tādējādi pieļaujot administratīvu kļūdu. Īsumā Komisija uzskata, ka Apvienotā Karaliste ir atbildīga par no tā izrietošajiem tradicionālo pašu resursu zaudējumiem.

234. Pirms šī pamata pamatotības analizēšanas ir jāprecizē tiesiskais režīms saistībā ar tradicionālo pašu resursu nodošanu, lai noteiktu dalībvalstu pienākumus šajā jomā (1. iedaļa). Attiecībā uz šī pamata būtību vispirms ir jāizvērtē Komisijas arguments, saskaņā ar kuru, neveicot atbilstošus pasākumus pēc papildu muitas parāda konstatēšanas par dažām pārkāpumu novērtētām precēm laikposmā no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim un atceļot šos konstatētos papildu parādus, Apvienotās Karalistes iestādes esot pieļāvušas administratīvu kļūdu, par kuru Apvienotā Karaliste ir finansiāli atbildīga (2. iedaļa). Pēc tam ir jāanalizē sarežģītā problemātika saistībā ar tradicionālo pašu resursu zaudējumu, kas izriet no apgalvotās pienākumu neizpildes, noteikšanu (3. iedaļa) un, visbeidzot, pakārtoti, Apvienotās Karalistes aizstāvības argumenti par nokavējuma procentiem (4. iedaļa).

1. Par maksājamo summu iegrāmatošanas un tradicionālo pašu resursu nodošanas tiesisko režīmu

235. Saskaņā ar Lēmuma 2007/436 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu un Lēmuma 2014/335 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu ieņēmumi no kopējā muitas tarifa nodokļiem ir uzskatāmi par Savienības tradicionālajiem pašu resursiem²⁰⁸. Pēdējie minētie tiek definēti kā “ieņēmumi, kuri galīgi tiek piešķirti Savienībai tās budžeta finansēšanai un kas tai likumiski pienākas bez turpmāka valsts iestāžu lēmuma pieņemšanas nepieciešamības”²⁰⁹. Lai gan dalībvalstīm saskaņā ar minēto lēmumu 8. panta 1. punktu ir pienākums iekasēt Savienības pašu resursus, tām tomēr ir pienākums tos nodot Savienības rīcībā, un tās nevar pret to iebilst²¹⁰.

236. Obligātais tradicionālo pašu resursu nodošanas Savienības rīcībā raksturs izriet no Regulas Nr. 609/2014²¹¹ noteikumiem par tostarp tradicionālo pašu resursu nodošanas kārtību un procedūru²¹². Šajā ziņā saskaņā ar Regulas Nr. 609/2014²¹³ 2. panta 1. punktu Savienības tradicionālo pašu resursu prasījumus *nosaka, līdzko* ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie

²⁰⁸ Skat. spriedumu, 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-60/13, nav publicēts, EU:C:2014:219, 40. punkts). Ieskatam pašu resursu sistēmā skat. Albert, J.-L., *Le droit douanier de l'Union européenne*, Bruylant, Brisele, 2019, 132.–144. lpp.; Berlin, D., *Politiques de l'Union européenne*, Bruylant, Brisele, 2016, 53.–64. lpp., un Aubert, M.-H., “Rapport: Système des ressources propres des Communautés européennes”, Nacionālā asambleja (Nacionālās asamblejas informācijas dokumenti. Vienpadsmitā leģislatūra, Nr. 3436), Parīze, 2001.

²⁰⁹ Eiropas Komisija, *Les finances publiques de l'Union européenne*, Eiropas Kopienų Oficiālo publikāciju birojs, Luksemburga, 2007, 143. lpp.

²¹⁰ Potteau, A., “Budget de l'Union européenne – Contenu du budget”, *JurisClasseur Europe Traité*, 198. burtnīca, 2016. gada 4. novembris, 33. punkts.

²¹¹ Šī norma atbilst Regulas Nr. 1150/2000 2. panta 1. punktam.

²¹² Skat. Berlin, D., minēts iepriekš, 34. punkts.

²¹³ Ar šo tiesību normu tika aizstāts Regulas Nr. 1150/2000 2. panta 1. punkts.

nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram²¹⁴, un saskaņā ar šīs regulas 13. panta 1. punktu²¹⁵ dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka noteiktajiem prasījumiem atbilstošās summas tiek nodotas Komisijai. Turklāt Tiesa jau ir precizējusi, ka šajā tiesību normā ir īpaši izteiktas no LES 4. panta 3. punkta izrietošās lojālas sadarbības prasības, saskaņā ar kurām dalībvalstīm tostarp ir jāpaziņo Komisijai problēmas, kas ir radušās, piemērojot Savienības tiesības²¹⁶.

237. Ņemot vērā, ka pašu resursu ieņēmumu deficīts ir jākompensē vai nu no citiem pašu resursiem, vai arī, veicot pielāgojumus izdevumos, dalībvalstīm ir pienākums konstatēt Savienības pašu resursu prasījuma tiesības, lai nepieļautu, ka dalībvalsts rīcība izjauc Savienības finansiālo līdzsvaru²¹⁷. Lai nodotu pašu resursus, Regulas Nr. 609/2014 9. panta 1. punktā ir paredzēts, ka saskaņā ar šīs regulas 10. pantā paredzēto kārtību dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, kas šajā nolūkā atvērts Komisijas vārdā²¹⁸. Šajā ziņā Regulas Nr. 609/2014 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka pašu resursu kontus pārziņā dalībvalsts kase vai dalībvalsts norīkota iestāde. Ja ir izpildīti muitas parāda konstatēšanai izvirzītie nosacījumi, dalībvalstīm tas ir jāiegrāmato kontos saskaņā ar šīs regulas 6. panta 3. punkta pirmo daļu (“A konti”) vai, ja ir izpildīti *ad hoc* nosacījumi, tas pienācīgi jāiegrāmato minētās regulas 6. panta 3. punkta otrajā daļā paredzētajos kontos (“B kontos”)²¹⁹.

238. Šajā ziņā ir jāprecizē, ka Savienības finanšu interešu vispārējā aizsardzība ir autonomas mērķis, kas ir ietverts LESD sestās daļas II sadaļā (finanšu noteikumi), kas ir nošķirta no muitas savienības, kura paredzēta LESD trešās daļas II sadaļas pirmajā nodaļā, kura attiecas uz Savienības politiku²²⁰. Tomēr, kā norādījusi ģenerālvokāte V. Trstenjaka²²¹, starp muitas noteikumiem un noteikumiem par Savienības pašu resursiem pastāv saikne tādā ziņā, ka kompetentajām valsts muitas iestādēm saskaņā ar muitas noteikumiem ir jāizvērtē, jānosaka un jāiekasē muitas nodokļi kā pašu resursi²²². Šādā kontekstā Tiesa nosprieda, ka starp pienākumu noteikt Savienības pašu

²¹⁴ Tiesa jau ir nospriedusi, ka “prasījums tiek konstatēts, tiklīdz attiecīgais parāds ir pienācīgi pierādīts” (spriedums, 1989. gada 22. februāris, Komisija/Itālija, 54/87, EU:C:1989:76). Jaunākam piemēram skat. spriedumu, 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-60/13, nav publicēts, EU:C:2014:219, 43. punkts un tajā minētā judikatūra). Ģenerālvokāte E. Šarpstone turklāt ir apgalvojusi, ka dalībvalstīm šajā ziņā nav nekādas rīcības brīvības (secinājumi lietā Čehijas Republika/Komisija, C-575/18 P, EU:C:2020:205, 43. punkts).

²¹⁵ Ar šo tiesību normu tika aizstāts Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 1. punkts.

²¹⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Vācija (C-105/02, EU:C:2006:637, 87. punkts).

²¹⁷ Tiesa jau ir nospriedusi, ka agrākā tiesību norma, Regulas Nr. 1150/2000 2. panta 1. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstis nevar izvairīties no parādu noteikšanas, pat ja tās tos apstrīd, lai nepieļautu, ka dalībvalsts rīcība – pat ja tikai īslaicīgi – izjauc Savienības finansiālo līdzsvaru (spriedums, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle, C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 58. punkts). Skat. arī spriedumus, 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:683, 54. un 60. punkts), un 2011. gada 7. aprīlis, Komisija/Somija (C-405/09, EU:C:2011:220, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

²¹⁸ Skat. spriedumu, 2010. gada 8. jūlijs, Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:414, 67. punkts).

²¹⁹ Tiesa jau ir norādījusi, ka, piemērojot Regulas Nr. 1150/2000 6. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu, dalībvalstīm ir pienākums prasījumus, kas noteikti saskaņā ar šīs pašas regulas 2. pantu, A kontos ierakstīt vēlākais pirmajā darba dienā pēc otrā mēneša 19. datuma, kas seko tam mēnesim, kurā prasījumi noteikti, neierobežojot tiesības tādā pašā termiņā ierakstīt B kontos noteiktus prasījumus, kas “vēl nav atgūti” un kuriem “nav nekāda nodrošinājuma”, kā arī “ja noteiktie prasījumi ar nodrošinājumu ir apstrīdēti un pēc radušos strīdu izšķiršanas var tikt mainīti” (spriedums, 2010. gada 8. jūlijs, Komisija/Itālija, C-334/08, EU:C:2010:414, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

²²⁰ Šajā ziņā skat. Lyons, T., minēts iepriekš, 52. un 53. lpp.

²²¹ Skat. ģenerālvokātes V. Trstenjakas secinājumus lietā Komisija/Itālija (C-275/07, EU:C:2008:334, 82. punkts un 39. zemsvītras piezīme).

²²² Skat. it īpaši spriedumus, 1989. gada 21. septembris, Komisija/Grieķija (C-68/88, EU:C:1989:339, 17. punkts); 1991. gada 16. maijs, Komisija/Nīderlande (C-96/89, EU:C:1991:213, 38. punkts), un 2003. gada 12. jūnijs, Komisija/Itālija (C-363/00, EU:C:2003:335, 43. punkts).

resursus, pienākumu tos noteiktajā termiņā ierakstīt Komisijas kontā un pienākumu samaksāt nokavējuma procentus pastāv nedalāma saikne²²³. Šie procenti turklāt ir maksājami neatkarīgi no iemesla, kādēļ šie resursi Komisijas kontā ir ierakstīti ar nokavējumu²²⁴.

239. Tiesa ir īpaši uzmanīga, interpretējot iepriekš minētās tiesību normas, tostarp atgādinot, ka Savienības finanšu tiesību normas ir vienas no Savienības tiesību sistēmas pamatnormām, kuru stingra ievērošana ir nepieciešama, lai nodrošinātu tās efektīvu darbību²²⁵. Ņemot vērā, ka pašu resursiem ir jābūt pieejamiem Savienībai “ar iespējami labākajiem nosacījumiem”²²⁶, Tiesa atgādināja, ka dažādu noteikumu par muitas nodokļu piedziņu mērķis ir nodrošināt rūpīgu un vienveidīgu noteikumu muitas jomā piemērošanu, lai ātri un efektīvi varētu nodot Savienības pašu resursus²²⁷. Līdz ar to no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai gan dalībvalsts muitas iestāžu pieļautas kļūdas dēļ Savienības pašu resursi nav tikuši atgūti, šāda kļūda neietekmē attiecīgās dalībvalsts pienākumu samaksāt noteiktos prasījumus, kā arī nokavējuma procentus²²⁸. Piemēram, tika noraidīti dalībvalstu izvirzītie pamatojumi, kas ir saistīti ar valsts iestāžu pieļauto kļūdu, veicot iegrāmatošanu²²⁹, attiecīgās dalībvalsts norādīto nošķiršanu starp materiālu kļūdu un juridisku kļūdu vai arī kavēšanās, ieskaitot summas Komisijas kontā, netīšo raksturu²³⁰. No tā izriet, ka dalībvalsts, kas nekonstatē Savienības tiesības uz pašu resursiem un atbilstošo summu nenodod Komisijas rīcībā, neizpildot nevienu no Regulas Nr. 609/2014 13. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, nepilda tai Savienības tiesībās noteiktos pienākumus²³¹.

240. Ņemot vērā šos apsvērumus, es varu tikai piekrist Komisijas nostājai, saskaņā ar kuru dalībvalstij noteiktā pienākuma – atbilstoši Savienības tiesībām aizsargāt Savienības finanšu intereses un apkarot krāpšanu, kā arī veikt muitas kontroli, pamatojoties uz riska analīzi un galvojuma iesniegšanas pieprasīšanu, – neizpilde, kas ir konstatēta šajos secinājumos, noteikti ir saistīta ar tradicionālo pašu resursu summu, kuras jānodod Savienības budžetā, kļūdainu aprēķinu un šo resursu nekonstatēšanu un nenodošanu brīdī, kad tie bija jānodod.

2. Par Apvienotās Karalistes pienākuma nodot Komisijas rīcībā summas, kas atbilst muitas nodokļiem, kuri ir konstatēti saistībā ar operāciju “Snake”, neizpildi

241. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Apvienotajai Karalistei saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 2. panta 1. punktu, kuram atbilst Regulas Nr. 609/2014 2. panta 1. punkts, bija jākonstatē Savienības pašu resursu esamība un, piemērojot šo abu regulu 6., 9. un 10. pantu, tie jānodod Savienības rīcībā. Prasības pieteikumā ar pirmo iebildumu Komisija būtībā Apvienotās Karalistes iestādēm pārmet, ka tās B kontos ir atceļušas lielas muitas parādu summas. Šīs summas atbilstot papildu parādiem, kas ir konstatēti pēc 2014. gadā veiktās operācijas *Snake* un kuras

²²³ Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 11. jūlijs, Komisija/Irija (Pašu resursi – muitas parāda piedziņa) (C-304/18, nav publicēts, EU:C:2019:601, 70. punkts un tajā minētā judikatūra).

²²⁴ Skat. šo secinājumu 222. zemspvītras piezīmē minēto judikatūru.

²²⁵ Šajā nozīmē skat. ģenerāladvokāta K. O. Lenza [C. O. Lenz] secinājumus lietā Komisija/Grieķija (70/86, EU:C:1987:250).

²²⁶ Regulas Nr. 609/2014 3. apsvērums un spriedums, 1989. gada 22. februāris, Komisija/Itālija (54/87, EU:C:1989:76).

²²⁷ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Belģija (C-275/04, EU:C:2006:641, 68. punkts); 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-312/04, EU:C:2006:643, 54. punkts); 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Belģija (C-377/03, EU:C:2006:638, 69. punkts), un 2009. gada 19. marts, Komisija/Itālija (C-275/07, EU:C:2009:169, 84. punkts).

²²⁸ Skat. spriedumus, 2010. gada 8. jūlijs, Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:414, 50. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2019. gada 11. jūlijs, Komisija/Itālija (Pašu resursi – muitas parāda piedziņa) (C-304/18, nav publicēts, EU:C:2019:601, 61. punkts).

²²⁹ Skat. it īpaši spriedumu, 1989. gada 22. februāris, Komisija/Itālija (54/87, EU:C:1989:76).

²³⁰ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 12. jūnijs, Komisija/Itālija (C-363/00, EU:C:2003:335, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

²³¹ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-60/13, nav publicēts, EU:C:2014:219, 50. punkts); 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 61. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2019. gada 11. jūlijs, Komisija/Itālija (Pašu resursi – muitas parāda piedziņa) (C-304/18, nav publicēts, EU:C:2019:601, 61. punkts).

Apvienotās Karalistes iestādes ir paziņojušas, izsniedzot maksājuma paziņojumus C18 *Snake*, tomēr Apvienotās Karalistes iestādes tos atcēla laikā no 2015. gada jūnija līdz novembrim²³². Komisija uzskata, ka, neveicot atbilstošus muitas pasākumus pēc papildu muitas parādu konstatēšanas un atceļot šos parādus, šīs iestādes ir pieļāvušas administratīvu kļūdu, par kuru Apvienotajai Karalistei būtu jābūt finansiāli atbildīgai.

242. Šī valsts šo iebildumu būtībā kritizē divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tā apgalvo, ka maksājuma paziņojumu C18 *Snake* izdošanas brīdī nebija nekādas metodoloģijas, lai varētu *a posteriori* noteikt muitas vērtību pēc tam, kad pārāk zemu novērtētās preces ir tikušas izlaistas. Otrkārt, Apvienotā Karaliste apgalvo, ka attiecīgās summas esot izrādījušās “neatgūstamas” šo tiesību normu izpratnē tādu iemeslu dēļ, kas nav attiecināmi uz Apvienotās Karalistes iestādēm, jo importētāji, uz kuriem attiecas 23 maksājuma paziņojumi C18 *Snake*, bija “čaulas” uzņēmumi, proti, uzņēmumi, kas izzūd, tiklīdz preces tiek laistas brīvā apgrozībā. Līdz ar to noteikti neesot bijis iespējams piedzīt attiecīgos nodokļus tādu iemeslu dēļ, kuros to nevar vainot atbilstoši Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 2. punktam un Regulas Nr. 609/2014 13. panta 2. punkta b) apakšpunktam. No tā izrietot, ka Apvienotajai Karalistei nebija pienākuma nodot Savienības budžetam summas, kas atbilst konstatētajiem prasījumiem.

243. Tādējādi saistībā ar šo iebildumu jautājums ir par to, vai, nepiedzenot muitas nodokļus, kuri ir konstatēti maksājuma paziņojumos C18 *Snake*, Apvienotā Karaliste ir rīkojusies veidā, kas nav saderīgs ar iepriekš minētajiem Regulas Nr. 1150/2000 un Regulas Nr. 609/2014 noteikumiem.

244. Šajā ziņā saskaņā ar Regulas Nr. 609/2014 13. panta 1. punktu un tam atbilstošo Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 1. punkta noteikumu dalībvalstis veic visus pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka noteikto prasījumu summas tiek nodotas Savienības budžetā. Šajā gadījumā ir jāatgādina, ka Apvienotās Karalistes iestādes uzskatīja, ka atsevišķi importa gadījumi, kas tika pārbaudīti operācijā *Snake*, bija novērtēti pārāk zemu, ka tās ieņēmuma attiecīgās summas, paziņoja uzņēmējiem 23 maksājuma paziņojumus C18 *Snake* un konstatēja tiem atbilstošos muitas parādus. Šiem parādiem atbilstošās summas sākotnēji tika ierakstītas B kontos saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 un Regulas Nr. 609/2014 6. panta 3. punktu kā prasījumi, kas ir noteikti, nav piedzīti un par kuriem nav sniegts nekāds galvojums. Pēc tam Apvienotā Karaliste tos atcēla.

245. Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 609/2014 13. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 2. punktu dalībvalstis ir atbrīvotas no pienākuma Komisijas rīcībā nodot summas, kas atbilst konstatētajiem prasījumiem, vienīgi tad, ja tie izrādās neatgūstami *force majeure* apstākļu dēļ vai izrādās, ka tos pilnībā nav iespējams piedzīt tādu iemeslu dēļ, kuros tās nevar vainot. Tāpat ir jāatgādina, ka jēdzienus “*force majeure* apstākļi” un “citi tādi iemesli [..], kuros tās nevar vainot” Tiesa ir interpretējusi šauri. Piemēram, tā atteicās uzskatīt, ka paredzama streika kustība varētu būt apstākļi, kas attaisno novēlotu resursu iekļaušanu²³³, vai ka dalībvalsts varētu izvērtēt iespēju paātrināti izpildīt pieprasījumu par resursu iekļaušanu²³⁴. Tiesa turklāt noraidīja dalībvalsts pamatojumu saistībā ar muitas ierēdņu krāpniecisku rīcību²³⁵.

²³² Attiecībā uz maksājuma paziņojumu C18 skaitu, kas ir izdoti saistībā ar operāciju *Snake*, no Apvienotās Karalistes paskaidrojumiem par atbildes uz repliku D.5 pielikumu un Apvienotās Karalistes atbildēm uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem izriet, ka tās iestādes izdeva 23 maksājuma paziņojumus C18 aptuveni 201 828 809,62 GBP apmērā, un atbildes rakstā uz repliku šis skaitlis tika samazināts līdz 192 568 694,30 GBP, jo visas attiecīgās preces nebija saistītas ar pienākumu neizpildi.

²³³ Skat. spriedumu, 1987. gada 17. septembris, Komisija/Griekija (70/86, EU:C:1987:374).

²³⁴ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1986. gada 18. decembris, Komisija/Apvienotā Karaliste (93/85, EU:C:1986:499).

²³⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 8. jūlijs, Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:414). Komentāram skat. Potteau, A., “Les finances publiques de l’Union européenne en 2008-2009”. *Revue trimestrielle de droit européen*, Nr. 2, 2010, 380. lpp.

246. Ņemot vērā iepriekš minēto judikatūru, man šķiet, ka šajā lietā Apvienotās Karalistes aizstāvības argumenti nevar tikt pieņemti. Pirmkārt, nav strīda par to, ka šī valsts nenorāda uz *force majeure*, lai pamatotu maksājuma paziņojumu C18 *Snake* atcelšanu, bet drīzāk vienīgi apgalvo, ka tā nevar tikt uzskatīta par atbildīgu par šajos maksājuma paziņojumos prasīto papildu muitas nodokļu zaudējumu. Lai gan muitas parāda parādnieka maksātnespēja *prima facie* ir faktors, kas nav atkarīgs no dalībvalsts gribas, ir jāpatur prātā, ka šajā lietā Komisija pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nav veikusi visus pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai Savienības budžetam tiktu nodotas summas, kuras atbilst Savienības tradicionālo pašu resursu prasījuma tiesībām. No lietas dalībnieku dokumentiem izriet, ka tie neapstrīd, ka tika noteikti papildu muitas nodokļi, ņemot vērā, ka Apvienotās Karalistes iestādes identificēja preces, kuru izlaišana jau bija atļauta, ne arī to, ka attiecīgajiem importētājiem netika pieprasīts galvojums, lai nodrošinātu pieprasīto summu pilnīgu piedziņu²³⁶. Ir svarīgi uzsvērt, ka šajā laikā šīs Apvienotās Karalistes iestādes pilnībā zināja par attiecīgo krāpšanas shēmu, kas tostarp ietvēra visu attiecīgo uzņēmumu darbības izbeigšanu, tiklīdz pirmo reizi tika apstrīdēta muitas deklarācija, kas iesniegta preču importam. Tāpēc uzskatu par nepamatotu Apvienotās Karalistes argumentu, saskaņā ar kuru maksājuma paziņojumā C18 *Snake* minēto papildu muitas parādu piedziņa būtu bijusi neiespējama, jo šos parādus nevarēja izpildīt. Pēc papildu muitas nodokļu noteikšanas šai valstij saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas Muitas kodeksa un Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, tos interpretējot atbilstoši LESD 325. pantā nostiprinātajam Savienības finanšu interešu efektīvas aizsardzības principam, bija jāpieprasa sniegt atbilstošu galvojumu maksājamās summas segšanai²³⁷. Līdz ar to man šķiet, ka pamatojums, kas balstīts uz Apvienotās Karalistes norādīto muitas parādu parādnieku maksātnespēju, pats par sevi nav iemesls, kas varētu atbrīvot dalībvalsti no šī muitas parāda piedziņas, piemērojot attiecīgās tiesību normas.

247. Turklāt ir jānorāda Apvienotās Karalistes arguments, saskaņā ar kuru maksājuma paziņojumu C18 *Snake* atcelšana bija nenovēršama, jo nebija nekādas metodoloģijas, lai pareizi noteiktu preču muitas vērtību. Konkrētāk, šī valsts apgalvo, ka tās iestādes esot atsaukušas maksājuma paziņojumus C18 *Snake* pēc tam, kad tos bija apstrīdējuši daži uzņēmēji, pamatojoties uz to, ka OLAF metodoloģija, kuru tās izmantoja, lai noteiktu pareizu pārāk zemu novērtētā importa, kas tika apstrīdēts operācijas *Snake* laikā, muitas vērtību, nebija piemērota, lai veiktu šī importa “pārvērtēšanu”. Apvienotā Karaliste uzskata, ka tās iestādēm bija jāatsauc maksājuma paziņojumi C18 *Snake*, jo tie bija balstīti vienīgi uz OLAF metodoloģiju.

248. Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Savienības tiesiskais regulējums muitas vērtības noteikšanas jomā ir vērsts uz to, lai izveidotu taisnīgu, vienvērtīgu un neitrālu sistēmu, kas izslēdz patvaļīgu vai fiktīvu muitas vērtību izmantošanu²³⁸. Tiesa arī norādīja, ka no Kopienas Muitas kodeksa 29.–31. panta (tagad – Savienības Muitas kodeksa 70.–74. pants) izriet, ka šajās tiesību normās paredzētās muitas vērtības noteikšanas metodes ir noteiktas hierarhiskā secībā un tām ir subsidiaritātes saikne tādējādi, ka tad, ja šādu vērtību nevar noteikt, piemērojot attiecīgo tiesību normu, ir jāņem vērā tiesību norma, kas uzreiz seko pēc tās noteiktā kārtībā²³⁹. Šajā lietā ir jāatgādina, ka saskaņā ar lietas materiāliem, kā tas izriet no pirmā pamata pārbaudes²⁴⁰, OLAF metodoloģiju varēja izmantot tikai kā riska analīzes instrumentu parastajās muitas darbībās. Turklāt pretēji tam, ko apgalvo Apvienotā Karaliste, nevis 2015. gada 20. februāra sanāksmē OLAF pirmoreiz norādīja, ka vidējā koriģētā cena nav jāizmanto

²³⁶ Skat. šo secinājumu 201.–216. un 219. punktu.

²³⁷ Skat. šo secinājumu 217.–224. punktu.

²³⁸ Skat. spriedumu, 2010. gada 15. jūlijs, *Gaston Schul* (C-354/09, EU:C:2010:439, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

²³⁹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁴⁰ Skat. šo secinājumu 193.–210. punktu.

“pārvērtēšanas” nolūkā, bet tieši kopš PPD *Discount* sākuma dalībvalstis tika informētas, ka OLAF metodoloģijas mērķis ir krāpšanas atklāšana. Līdz ar to, tā kā Apvienotās Karalistes iestādes ir izmantojušas vidējās korigētās cenas, kuru pamatā ir OLAF metodoloģija, lai aprēķinātu papildu muitas nodokļus, kas prasīti maksājuma paziņojumos C18 *Snake*²⁴¹, tās neizmantoja šo metodoloģiju atbilstoši mērķiem, kuriem tā tika izstrādāta. Līdz ar to piekritu Komisijas nostājai²⁴², saskaņā ar kuru Apvienotās Karalistes iestādēm pēc krāpnieciski pārāk zemu novērtēto preču noteikšanas bija jānosaka to pareiza muitas vērtība atbilstoši Kopienas Muitas kodeksā un Savienības Muitas kodeksā precizētajām secīgajām metodēm, pamatojoties uz iepriekš minētajām noteikšanas metodēm, ņemot vērā faktu, ka runa ir par importētajām precēm, uz kurām attiecas muitas kontroles²⁴³. Līdz ar to šķiet, ka, neievērojot muitas vērtības noteikšanas posmus saskaņā ar iepriekšējā punktā minētajiem un piemērojamiem muitas noteikumiem precēm, kas operācijā *Snake* tika identificētas kā pārāk zemu novērtētas, un, piemērojot OLAF metodoloģiju šo normu vietā, Apvienotā Karaliste nav ievērojusi Savienības tiesību aktus muitas jomā, un tā rezultātā summas, kuras ir norādītas maksājuma paziņojumos C18 *Snake*, neatspoguļoja summas, kas faktiski bija jāmaksā uzņēmējiem.

249. No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem faktiski izriet, ka Apvienotās Karalistes iestādes pašas saprata kļūdas, ko tās bija pieļāvušas, nosakot papildu summas²⁴⁴, bet tā vietā, lai labotu kļūdas un izdotu maksājuma rīkojumus, tās izvēlējās galīgi atcelt maksājuma paziņojumus C18 *Snake*. Apvienotā Karaliste norāda, ka, nepastāvot pieņemamai metodoloģijai, bija vēlams parādus atcelt²⁴⁵. Kā apgalvo Komisija, Apvienotā Karaliste varēja no jauna izdot maksājuma paziņojumus, bet tā izvēlējās to nedarīt.

250. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka Apvienotā Karaliste pēc tam, kad bija konstatējusi, iegrāmatojusi un paziņojusi parādniekiem muitas nodokļus, kas prasīti saskaņā ar 23 maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*, neizpildīja Regulas Nr. 609/2014 13. panta 1. punktā un tam atbilstošajā Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 1. punkta noteikumā paredzētos pienākumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstīm ir jāveic visi pasākumi, kas ir vajadzīgi, lai Savienības budžetam tiktu nodotas summas, kuras atbilst noteiktajiem prasījumiem. Šo maksājuma paziņojumu atcelšana, kā arī ar tiem saistītie iepriekšējie lēmumi ir jāuzskata par Apvienotās Karalistes iestāžu administratīvām kļūdām, kuru sekas ir tradicionālo Savienības pašu resursu nepiedzīšana. Turklāt piekritu Komisijas nostājai, saskaņā ar kuru Apvienotā Karaliste izvēlējās atcelt summas, kas pieprasītas maksājuma paziņojumos C18 *Snake* un ierakstītas B kontos, nevis ievērot Regulas Nr. 609/2014 13. pantā un tam atbilstošajā Regulas Nr. 1150/2000 17. panta noteikumā paredzēto procedūru, kura ļauj dalībvalstīm tikt atbrīvotām no pienākuma nodot Savienības budžetam summas, kas atbilst prasījumiem, kuri izrādījušies neatgūstami. No tā izriet, ka Apvienotā Karaliste šādos apstākļos nevarēja atsaukties uz Regulas Nr. 609/2014 13. panta 2. punktā un tam atbilstošajā Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 2. punkta noteikumā paredzēto atbrīvojumu, ciktāl šī valsts ir vainojama aprakstītajās administratīvajās kļūdās. No tā izriet, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru²⁴⁶ dalībvalsts, kas pēc tam, kad ir konstatējusi Savienības pašu resursu prasījumus, nav nodevusi atbilstošo summu Komisijas rīcībā, neizpildot kādu no iepriekš minētajās tiesību normās paredzētajiem nosacījumiem, nepilda savus Savienības tiesībās paredzētos pienākumus. Līdz ar to

²⁴¹ Atbildes uz repliku D.5. pielikums.

²⁴² Šo nostāju Komisija puda jau pēc operācijas *Snake* (skat. pārbaudes ziņojumu Nr. 16-11-1, kas ir ietverts prasības pieteikuma A.16. pielikumā, 3.1.1. punktu).

²⁴³ Attiecībā uz maksājuma paziņojumiem C18 *Snake* bija jānosaka īpašā importa muitas vērtība, nevis tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēse. Skat. arī šo secinājumu 206. punktu.

²⁴⁴ Skat. 2015. gada 20. februāra sanāksmes protokolu, iebildumu raksta B.2. pielikumu.

²⁴⁵ Apvienotās Karalistes 2018. gada 22. jūnija atbildes 147. punkts.

²⁴⁶ Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 11. jūlijs, Komisija/Itālija (Pašu resursi – Muitas parāda piedziņa) (C-304/18, nav publicēts, EU:C:2019:601).

ir jāuzskata, ka, tā kā tika atcelti 23 maksājuma paziņojumi C18 *Snake* un netika nodotas ar tiem saistītās summas, tradicionālie pašu resursi Savienības budžetā ir jāmaksā par laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim.

3. *Par tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsi*

251. Lai novērtētu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru Savienības budžetam, kas izriet no Savienības tiesību neievērošanas, kura Apvienotajai Karalistei tiek pārņemta šīs prasības ietvaros, Komisija šajā lietā pamatojās uz OLAF metodoloģiju un tai pieejamajiem datiem. Pamatojoties uz to, tā uzskata, ka attiecībā uz laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2017. gada 11. oktobrim Komisijas rīcībā kā tradicionālie pašu resursi esot bijis jānodod summa 2 679 637 088,86 EUR apmērā (bruto summa, no kuras atskaitītas iekasēšanas izmaksas).

252. Savukārt Apvienotā Karaliste savā aizstāvībā apstrīd gan izmantoto metodoloģiju, gan Komisijas aprēķināto summu. Pamatojoties uz savām aplēsēm, tā noteica to papildu pašu resursu summu, kas ir saistīti ar pārāk zemu novērtētu importu no Ķīnas pārkāpuma laikposmā 217 646 623 GBP apmērā²⁴⁷, šo skaitli tā samazināja savā atbildes rakstā uz repliku, to nosakot 123 819 268 GBP apmērā. Tādējādi, lai gan šī valsts turpina apstrīdēt tai pārņemto pienākumu neizpildi, manuprāt, patiesībā tā netieši atzīst, ka zināmā mērā tas, ka tā nav īstenojusi efektīvus pasākumus krāpšanas saistībā ar pārāk zemu novērtējumu muitas jomā apkarošanai, Savienības budžetam ir radījis tradicionālo pašu resursu zaudējumus²⁴⁸. Līdz ar to galvenais jautājums šajā pamatā ir noskaidrot, kā noteikt attiecīgo zaudējumu apmēru.

253. Pirms izskatīt šo jautājumu pēc būtības, uzskatu, ka ir jāizsaka apsvērumi par Apvienotās Karalistes izvirzītajiem ievada iebildumiem saistībā ar, pirmkārt, Komisijas un Tiesas kompetences neesamību veikt tradicionālo pašu resursu aplēses un konstatēšanu, jo šī kompetence esot dalībvalstīm (1. iedaļa), un, otrkārt, par šīs prasības raksturu, kas faktiski būtu uzskatāma par prasību par zaudējumu atlīdzību, un līdz ar to Komisijai esot jāpierāda tieša cēloņsakarība starp konkrēto valsts pienākumu neizpildi un tās izraisītajiem zaudējumiem (2. iedaļa).

a) Ievada apsvērumi

1) Par Komisijas kompetenci veikt tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsi un Tiesas kompetenci lemt par šo jautājumu

254. Apvienotā Karaliste norāda – tā kā nevar piemērot citas metodes, kas tiek izmantotas agrākā stadijā to procedūru virknē, kuras ir paredzētas Savienības Muitas kodeksa 70.–74. pantā²⁴⁹, lai noteiktu muitas vērtību²⁵⁰, dalībvalsts ekskluzīvā kompetencē ir parastās metodes, kas ir balstīta

²⁴⁷ Šo summu varētu samazināt par aptuveni 25 miljoniem GBP, proti, summu, kas ir ierakstīta B kontos un kas atbilst summām, kuras tika pieprasītas paziņojumos C18, kuri izriet no operācijas *Breach* un attiecas uz laikposmu no 2015. gada maija līdz 2017. gada oktobrim.

²⁴⁸ Apvienotā Karaliste to pieļauj tikai papildinošā veidā, ciktāl tās aizstāvība ir balstīta uz pirmajā pamatā aprakstīto pārkāpumu esamības noraidīšanu, vienlaikus otrajā pamatā piedāvājot savu metodoloģiju tradicionālo pašu resursu zaudējumu novērtēšanai.

²⁴⁹ Agrāk – Kopienas Muitas kodeksa 29.–31. pants.

²⁵⁰ Apvienotā Karaliste uzskata, ka frāze “pieņemami līdzekļi” nozīmē, ka runa ir par lēmumiem, kas dalībvalstij ir jāpieņem, īstenojot savu ekskluzīvo kompetenci, un ka tai ir jāpiešķir ļoti plaša rīcības brīvība, izvēloties metodes un vērtējumus. Apvienotajai Karalistei esot jāpierāda nevis tas, vai tās vērtējums ir pareizs, bet tikai tas, vai tas ir saprātīgs. Pienākums pierādīt, ka tas nav saprātīgs, pilnībā esot Komisijai.

uz preces darījuma vērtību, vietā izmantot pakārtotu metodi²⁵¹, kura ir paredzēta Savienības Muitas kodeksa 74. panta 3. punktā un Kopienas Muitas kodeksa 31. pantā, un tādējādi noteikt aplūkoto preču muitas vērtību, pamatojoties uz pieejamajiem datiem un piemērojot “pieņemamus līdzekļus”²⁵². Šāda noteikšana ietverot vairākus sarežģītus lēmumus un sarežģītas metodoloģiskās izvēles no valsts iestāžu puses, kurām šajā ziņā ir plaša rīcības brīvība.

255. Nepiekrītu šim aizstāvības argumentam, kas ir balstīts uz muitas noteikumu piemērošanu, jo tāpat kā Komisija uzskatu, ka *OLAF* metodoloģijas kā instrumenta tradicionālo pašu resursu zaudējumu novērtēšanai mērķis nav noteikt ievesto preču muitas vērtību šo tiesību normu izpratnē, kas ir ekskluzīvā dalībvalstu kompetencē²⁵³. Proti, saskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 69.–74. pantu dalībvalstij ir jānosaka preču muitas vērtība un vajadzības gadījumā, to darot, jāizmanto palīgmērodes²⁵⁴. Šajā lietā Apvienotajai Karalistei bija jānosaka muitas vērtība tekstilizstrādājumiem un apaviem no Ķīnas, ņemot vērā konkrētos rādītājus, kas norāda uz to pārkāpumu novērtējumu. Šajā gadījumā, kā tas izriet no šīs prasības pirmā pamata pārbaudes, šāda noteikšana nav notikusi. No tā izriet, ka Komisija nevar aizstāt dalībvalstis, lai veiktu šādu novērtējumu, ja attiecīgā dalībvalsts to nav veikusi atbilstoši iepriekš minētajām metodēm. Šāda noteikšana katrā ziņā vairs nav iespējama. Šis apstāklis ir raksturīgs *OLAF* metodoloģijas kā tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanas instrumenta statistikas iedabai – tās mērķis, pamatojoties uz statistikas datiem, ir noteikt to zaudējumu apmēru, kas ir radušies sakarā ar to, ka Apvienotā Karaliste ir pārkāpusi Savienības tiesību normas tradicionālo pašu resursu jomā, jo tās iestādes nav veikušas atbilstošas muitas kontroles attiecībā uz konkrētajām precēm²⁵⁵, līdz ar to muitas nodokļi, kuri ir jāmaksā par šīm pēdējām minētajām precēm, nav tikuši pareizi aprēķināti.

256. No iepriekš minētās pastāvīgās judikatūras²⁵⁶ izriet, ka parasti pastāv tieša saikne starp dalībvalstij pārmesto Savienības muitas tiesību pārkāpumu un tradicionālo pašu resursu zaudēšanu, kas no tā izriet Savienības budžetam. Šajā kontekstā Tiesa lietā, kurā tika pasludināts 2020. gada 9. jūlija spriedums Čehijas Republika/Komisija²⁵⁷, jau nosprieda, ka Savienības pašu resursu sistēma, kāda tā šobrīd ir paredzēta Savienības tiesībās, ietver Komisijas iespēju prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros nodot Tiesas vērtējumam strīdu starp to un kādu dalībvalsti attiecībā uz tās pienākumu nodot konkrētu Savienības pašu resursu summu šīs iestādes rīcībā²⁵⁸.

257. Šajā gadījumā, ciktāl Apvienotā Karaliste ir nolēmusi argumentētajā atzinumā noteiktajā termiņā nenodot Komisijas rīcībā aplūkoto tradicionālo pašu resursu summu, bet gan vienīgi apstrīd Komisijas nostāju attiecībā uz tās pienākumu nodot šo summu, manuprāt, šī iestāde

²⁵¹ Jānorāda, ka Savienības Muitas kodeksa 74. pantā (bijušais Kopienas Muitas kodeksa 31. pants) ir paredzēts, ka tad, ja muitas vērtību nevar noteikt, piemērojot Savienības Muitas kodeksa 70. pantu, secīgi ir jāizmanto pēc tam paredzētās metodes un katra no tām var tikt izmantota tikai tad, ja iepriekšējā tādā kārtībā, kādā tās tiek uzrādītas, izrādās neizmantojama, tādējādi izraisot metodoloģisko hierarhiju. Šī 74. panta 3. punktā paredzētā metode, saukta par “*ultima ratio*”, kas ir balstīta uz “pieņemamiem līdzekļiem”, ir piemērojama, ja iepriekšējos punktos paredzētās metodes nevar tikt piemērotas. Skat. it īpaši Albert, J.-L., “Section 3 – La valeur en douane”, *Le droit douanier de l'Union européenne*, Brisele, Bruylant, 2019, 255.–280. lpp.

²⁵² Apvienotā Karaliste norāda, ka Tiesa jau ir konstatējusi tradicionālo pašu resursu zaudējumus par precīzu summu atsevišķās lietās, bet šķiet, ka prasības prasījumos nav izvirzīti nekādi iebildumi un/vai ka attiecīgās summas netika apstrīdētas: piemēram, skat. spriedumu, 1989. gada 21. septembris, Komisija/Grieķija (C-68/88, EU:C:1989:339). Šajā gadījumā situācija ir ļoti atšķirīga.

²⁵³ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455).

²⁵⁴ Arī šī iemesla dēļ, manuprāt, ir jānoraida argumenti saistībā ar Savienības Muitas kodeksa 74. panta 3. punktā paredzēto pakārtoto metodi.

²⁵⁵ Skat. šo secinājumu 193.–216. un 225.–227. punktu.

²⁵⁶ Skat. šo secinājumu 177. punktu un 92. un 265. zemsvītras piezīmi.

²⁵⁷ C-575/18 P, EU:C:2020:530.

²⁵⁸ Skat. šī sprieduma 68. punktu.

pamatoti uzskatīja, ka šī valsts nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar tiesisko regulējumu tradicionālo pašu resursu jomā, un tādēļ nolēma celt prasību sakarā ar pienākumu neizpildi. Šādā kontekstā Komisijai ir pienākums pierādīt, ka pastāv apgalvotā pienākumu neizpilde, un sniegt Tiesai informāciju, kas ir vajadzīga, lai pārbaudītu, vai pastāv šī pienākumu neizpilde, un tā nevar pamatoties uz kādu pieņēmumu²⁵⁹. Tādējādi Tiesai ir jāpārbauda, vai Komisija ir juridiski pietiekami pierādījusi pašu resursu zaudējumu apmēru, ko tā pieprasa par pārkāpuma laikposmu. No tā izriet, ka ir jānoraida Apvienotās Karalistes arguments par metodoloģiju izvērtēšanas kārtību, saskaņā ar kuru Tiesai vispirms ir jāizvērtē šīs valsts piedāvātās aplēses.

258. Apvienotā Karaliste turklāt norāda, ka tad, ja Tiesa vispirms nospriestu, ka Komisija savā prasījumā par pienākumu apkarot krāpšanu ir juridiski pietiekami pierādījusi, ka pastāv pienākumu neizpilde²⁶⁰, vēlāk Komisijai būtu jāpierāda, ka Apvienotās Karalistes piedāvātā metodoloģija, lai noteiktu nododamos papildu pašu resursus, ir balstīta uz tādu pierādījumu izvēli un vērtējumu, kuri ir acīmredzami nepamatoti. Konkrētāk, Apvienotā Karaliste uzskata, ka no LESD 258. un 260. panta saistības izriet, ka, savā prasībā iekļaujot jautājumu par tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsēm, Komisija pārsniedz prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam robežas, kas attiecas vienīgi uz jautājumu par to, vai dalībvalsts nav izpildījusi Savienības tiesībās paredzētos pienākumus. Šādā gadījumā Komisijai būtu jāsniedz pierādījumi par cita veida prettiesiskumu, proti, par Apvienotās Karalistes īstenotās nesamaksāto nodokļu aplēses acīmredzami nesaprātīgo raksturu.

259. Šajā ziņā man jānorāda, ka šajā argumentā nav ņemts vērā fakts, ka šīs prasības mērķis ir panākt, lai Tiesa tostarp konstatētu, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi Savienības tiesībās paredzētos pienākumus pašu resursu jomā, un tas noteikti nozīmē, ka Komisijai ir jāsniedz pierādījumi attiecībā uz šo resursu zaudējumu apmēru un pienākumu neizpildi. Šādas aplēses neietekmē iespējamo procedūras saskaņā ar LESD 260. pantu izmantošanu gadījumā, ja dalībvalsts nebūtu samaksājusi pamatsummu vai procentus pēc iespējama sprieduma, kurā tā tiktu atzīta par vainojamu no pašu resursu režīma izrietošo pienākumu pārkāpumā. Katrā ziņā jautājums par to, vai dalībvalsts ir rīkojusies saprātīgi, “pārvērtējot” pārāk zemu novērtēto importu, šajā gadījumā nerodas. Judikatūra, uz kuru Apvienotā Karaliste atsaucas, lai pamatotu savu tēzi par preču “pārvērtēšanu”, attiecas uz dalībvalsts pienākumiem, ja tā muitas kontroles laikā radušos šaubu gadījumā nosaka importēto preču muitas vērtību²⁶¹. Kā jau tika uzsvērts, Komisija šī otrā pamata ietvaros cenšas noteikt nevis konkrētu preču muitas vērtību, bet gan noteikt tradicionālo pašu resursu zaudējumus, pamatojoties uz statistikas datiem.

260. Turklāt savos 2018. gada 22. jūnija un 2019. gada 22. marta informācijas pieprasījumos Apvienotā Karaliste tostarp lūdza Komisiju tai sniegt informāciju par pieprasīto pašu resursu zaudējumu aprēķinu 2 679 637 088,86 EUR apmērā, lai varētu šo summu pārrēķināt. Šajā ziņā konstatēju, ka savā replikas rakstā Komisija ir paskaidrojusi, ka šī apmēra aprēķināšanai izmantotā metodoloģija un dati vienmēr ir bijuši zināmi Apvienotajai Karalistei, tostarp runa esot par informāciju, ko ir sniegusi šī pati valsts, izmantojot datubāzi *Surveillance 2*.

²⁵⁹ Skat. it īpaši spriedumus, 2006. gada 27. aprīlis, Komisija/Vācija (C-441/02, EU:C:2006:253, 48. punkts), un 2019. gada 2. maijs, Komisija/Horvātija (*Biljane Donje* atkritumu poligons) (C-250/18, nav publicēts, EU:C:2019:343, 33. punkts).

²⁶⁰ Apvienotā Karaliste arī uzskata, ka papildus krāpšanai Komisijai pirmajā posmā ir jāpierāda arī cēloņsakarība starp šo pienākumu neizpildi un zaudējumiem, kā arī tās lūguma samaksāt noteiktu summu Savienībai pieņemamība.

²⁶¹ Skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455, 23. un 36. punkts).

2) *Par apgalvotajiem pienākumiem pierādīt zaudējumus un cēloņsakarību, kā arī hipotētisko scenāriju*

261. Apvienotā Karaliste norāda, ka Komisijai sava prasība ir jāpamato ar tiesvedības par atbildību noteikumiem, jo tā lūdz Tiesu piespriest šai valstij atlīdzināt zaudējumus. Šajā lietā Komisijai neesot izdevies pierādīt, pirmkārt, konkrētu un aprēķināmu zaudējumu esamību, kā arī, otrkārt, tiešas cēloņsakarības esamību starp Apvienotās Karalistes pieļauto pienākumu neizpildi un šiem zaudējumiem.

262. Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka tiesvedība Tiesā atbilstoši LESD 258. pantam ir tiesvedība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, nevis tiesvedība par atbildību vai zaudējumu atlīdzību. Tādējādi prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi ietvaros Komisijai ir jāpierāda, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi Savienības tiesībās paredzētos pienākumus²⁶². Tā kā šīs prasības mērķis nav panākt, lai Tiesa piespriestu atbildētājai valstij samaksāt zaudējumu atlīdzību, Tiesai nav jāizvērtē Apvienotās Karalistes izvirzītie fakti par zaudējumu esamību un cēloņsakarību starp pienākumu neizpildi muitas jomā un apgalvotajiem zaudējumiem. Katrā ziņā šis Apvienotās Karalistes arguments ir jānoraida, ņemot vērā pastāvīgo Tiesas judikatūru, no kuras izriet, ka prasība sakarā ar pienākumu neizpildi ir objektīva²⁶³. Ar Savienības tiesību normu uzlikto pienākumu neizpildi pietiek, lai būtu noticis pārkāpums, un tas, ka šādam pārkāpumam nav negatīvu seku, nav svarīgi²⁶⁴. Tādējādi uzskatu, ka šīs prasības mērķis tiesvedības sakarā ar pienākumu neizpildi īpašību dēļ nav panākt, lai Tiesa piespriestu atbildētājai dalībvalstij samaksāt zaudējumu atlīdzību.

263. Tomēr ir jānorāda, ka savā prasības pieteikumā Komisija katrā ziņā nav lūgusi atlīdzināt zaudējumus. Apvienotās Karalistes nostāja, saskaņā ar kuru Komisijai ir jāpierāda to “zaudējumu” esamība, kuru apmēra noteikšana ir iespējama tikai pēc tam, kad iepriekš ir konstatēta cēloņsakarība, kas izriet no dalībvalsts prettiesiskās rīcības, manuprāt, ir balstīta uz kļūdainu prasības pieteikuma un citu aplūkotās tiesvedības dokumentu interpretāciju. Konkrētāk, no pirmā prasījuma trešās daļas izriet, ka Komisija pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nav nodevusi Savienības budžetam pareizu tradicionālo pašu resursu summu, un tā rezultātā esot pārkāpti noteikumi par šiem resursiem. Kā jau tika norādīts, dalībvalstīm saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 9. un 10. pantu, kuriem atbilst attiecīgi Regulas Nr. 609/2014 9. un 10. pants, lasot tos kopsakarā ar Lēmuma 2007/436 un Lēmuma 2014/335 2. un 8. pantu, ir jānosaka Savienības tiesības attiecībā uz tradicionālajiem pašu resursiem, ja ir izpildīti muitas tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi attiecībā uz nodokļa summas iegrāmatošanu un paziņošanu parādniekam.

264. Līdz ar to no prasības pieteikuma un tostarp no tajā minētajām Savienības tiesību normām nepārprotami izriet, ka Komisija pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nav nodevusi Savienībai pareizi aprēķinātus tradicionālos pašu resursus, nevis tai nodarītos zaudējumus. Prasības pieteikuma *petitum* aprakstītā pienākumu neizpilde (un it īpaši rindkopa “neņemot vērā pareizās muitas nodokļu summas un nenododot pareizu tradicionālo pašu resursu apmēru”) pēc sava rakstura ir prasība konstatēt valsts pienākuma rīkoties neizpildi, proti, tās Savienības tiesībās noteikto pienākumu neizpildi, nevis šīs valsts radītos zaudējumus.

²⁶² Skat. šo secinājumu 159.–162. punktu un tajā minēto judikatūru.

²⁶³ Skat. it īpaši spriedumu, 1993. gada 17. novembris, Komisija/Spānija (C-73/92, EU:C:1993:891, 19. punkts).

²⁶⁴ Skat. it īpaši spriedumus, 1999. gada 21. septembris, Komisija/Īrija (C-392/96, EU:C:1999:431, 60. un 61. punkts); 2003. gada 26. jūnijs, Komisija/Francija (C-233/00, EU:C:2003:371, 62. punkts), un 2006. gada 26. oktobris, Komisija/Spānija (C-36/05, EU:C:2006:672, 38. punkts).

265. Pēc tam, runājot par Apvienotās Karalistes argumentu par nepieciešamību pierādīt cēloņsakarību starp dalībvalsts konkrēto pienākumu neizpildi un pašu resursu zaudējumiem, Tiesa jau ir uzsvērusi, ka pastāv “tieša saikne” starp ieņēmumu no muitas nodokļiem iekasēšanu un atbilstošo resursu nodošanu Savienības budžetam²⁶⁵. Uzskatu, ka no šīs judikatūras izriet, ka, tad ja dalībvalsts muitas iestāžu pieļautas kļūdas dēļ muitas nodokļi netiek iekasēti, tas neietekmē dalībvalsts pienākumu nodot konstatējamās summas un samaksāt nokavējuma procentus. Lai gan pastāv *sine qua non* saistība starp dalībvalsts pienākumu neizpildi muitas tiesiskā regulējuma jomā, no vienas puses, un pašu resursu summu, kas neesot nodota Savienības budžetam, no otras puses, jo pirmajam neizbēgami ir ietekme uz otro, tas nenozīmē, ka abi šie elementi būtu jāanalizē kā zaudējumi, kurus ir radījusi dalībvalsts kļūdainā rīcība. Ja nav izpildīts neviens no Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 2. punktā vai Regulas Nr. 609/2014 13. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, dalībvalsts, kas nenosaka Savienības pašu resursu prasījumus un atbilstošo summu nenodod Komisijas rīcībā, nepilda pienākumus, kuri tai ir noteikti saskaņā ar Savienības tiesībām, tostarp pienākumus, kas izriet no Lēmuma 2000/597 un Lēmuma 2007/436 2. un 8. panta²⁶⁶. Šo secinājumu apstiprina judikatūra, uz ko Apvienotā Karaliste atsaucas savā iebildumu rakstā, no kura izriet, ka muitas iestāžu kļūdainā rīcība attiecībā uz maksājamo muitas nodokļu aprēķinu neizbēgami rada tradicionālo pašu resursu zaudējumus, par kuriem atbildīgas ir dalībvalstis²⁶⁷. Šajā kontekstā LESD 340. pantam un ar to saistītajai judikatūrai, uz ko atsaucas Apvienotā Karaliste, nav nozīmes.

266. Turklāt man šķiet, ka no sprieduma lietā Komisija/Apvienotā Karaliste²⁶⁸, uz kuru atsaucas Apvienotā Karaliste un personas, kas ir iestājušās lietā, nevar izdarīt citādu secinājumu, jo šī lieta attiecās uz situāciju, kura atšķiras no šīs tiesvedības pamatā esošās situācijas. Šajā lietā jautājums faktiski bija par Apvienotās Karalistes atbildības noteikšanu sakarā ar to, ka Angiljas [*Anguilla*] aizjūras zemes un teritorijas (AZT) iestādes, iespējams, bija izsniegušas EXP sertifikātus, tādējādi pārkāpjot tā saukto “AZT” lēmumu. Komisija it īpaši apgalvoja, ka Apvienotajai Karalistei, ņemot vērā īpašās attiecības, kādas tai ir ar savu AZT, kas nav neatkarīga valsts, kā dalībvalstij ir jāuzņemas atbildība par Angiljas iestāžu pieņemtajiem aktiem un pieļauto nolaidību, kas ir pretrunā šim lēmumam. Apvienotā Karaliste uzskatīja, ka neviens Savienības tiesību akts neļauj atzīt Angilju par atbildīgu attiecībā pret Savienību par kļūdām, ko tās iestādes ir pieļāvušas, piemērojot minēto lēmumu, un pašu resursu zaudējumiem, kuri no tā izriet, līdz ar to arī Apvienotā Karaliste nevarēja tikt uzskatīta par atbildīgu par šādām kļūdām tikai tādēļ vien, ka tā ir dalībvalsts, kurai Angilja ir piesaistīta²⁶⁹. Tādējādi galvenā problēma minētajā lietā attiecās uz Savienības dalībvalsts atbildību par tādas AZT iestāžu rīcību, ar kuru tai ir īpašas saiknes, proti,

²⁶⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev* u.c. (C-612/15, EU:C:2018:392, 51. un 52. punkts).

²⁶⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:683, 68. punkts); 2007. gada 18. oktobris, Komisija/Dānija (C-19/05, EU:C:2007:606, 32. punkts), kā arī 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-60/13, nav publicēts, EU:C:2014:219, 50. punkts). Saistībā ar doktrīnu skat. Meisse, E., “Application du système des ressources propres des Communautés”, *Europe*, Nr. 346/2006, 9. lpp.

²⁶⁷ Vispirms attiecībā uz 2011. gada 17. marta spriedumu Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160) Apvienotā Karaliste apgalvo, ka Tiesa ir norādījusi, ka atbildētāja valsts ir atbildīga par “secīgiem ieņēmumu zaudējumiem” un ka tās atbildība ir iestājusies, “ja muitas iestāžu pieļautā kļūda [...] nozīmē, ka muitas nodokļi nav tikuši piedzīti” (57. un 61. punkts). Tālāk attiecībā uz 2010. gada 8. jūlija spriedumu Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:414), pēc Apvienotās Karalistes domām, atbildētāja valsts bija atbildīga par tradicionālo pašu resursu zaudējumiem tās iestāžu kļūdainās rīcības dēļ, tām izsniedzot kādai sabiedrībai prettiesiskas atļaujas noteiktiem produktiem piemērot atbrīvojumu no muitas nodokļiem, lai gan tie parasti ir apliekami ar šādiem nodokļiem (40. punkts). Visbeidzot attiecībā uz 2007. gada 18. oktobra spriedumu Komisija/Dānija (C-19/05, EU:C:2007:606) Apvienotā Karaliste apgalvo, ka nekas nenorāda, ka tad, ja Dānijas iestādes nebūtu pieļāvušas kļūdu, atbrīvojot no muitas nodokļa attiecīgās preces, proti, ja tās būtu pareizi interpretējušas galapatēriņa režīma piemērošanas jomu, iekasētā un iegrāmatotā muitas nodokļa summa būtu bijusi tāda pati.

²⁶⁸ Spriedums, 2019. gada 31. oktobris, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-391/17, EU:C:2019:919), lieta tika izskatīta vienlaikus ar lietu, kurā tika pasludināts spriedums, 2019. gada 31. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-395/17, EU:C:2019:918).

²⁶⁹ Tostarp skat. spriedumu, 2019. gada 31. oktobris, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-391/17, EU:C:2019:919, 92.–102. punkts). Tātad, lai noteiktu, vai dalībvalstij ir pienākums attiecībā uz tādas AZT darbībām, kas rada pašu resursu zaudējumus Savienības budžetam, Tiesa uzskatīja, ka ir jāpārbauda, vai šī dalībvalsts ir *atbildīga* Savienībai saskaņā ar tās kā dalībvalsts pienākumiem atbilstoši LES 4. panta 3. punktam un vai tai saskaņā ar šo tiesību normu bija pienākums kompensēt attiecīgo summu.

rīcību, ar kuru tika pārkāptas Savienības tiesības, kā rezultātā tika zaudēti pašu resursi. Līdz ar to, tā kā šī lieta attiecas uz pašas Apvienotās Karalistes, nevis kādas citas vienības atbildību, minētā sprieduma secinājumi nevar tikt attiecināti uz šo lietu, pretēji tam, ko apgalvo šī valsts.

267. Visbeidzot, Apvienotā Karaliste iebildes par nepieņemamību veidā izvirza argumentu, saskaņā ar kuru Komisija neesot pierādījusi, ka pasākumi, ko šī valsts bija izvēlējusies, lai apkarotu krāpšanu saistībā ar pārkāpumu novērtējumu, faktiski radīja tradicionālo pašu resursu zaudējumus Savienības budžetam²⁷⁰. Tā uzskata, ka Komisijas tēze, saskaņā ar kuru krāpšana saistībā ar pārkāpumu novērtējumu ir turpinājusies tādēļ, ka pirms muitošanas netika veikta riska analīze un efektīva kontrole, obligāti nozīmē, ka, pastāvot šādiem pasākumiem, izzustu tirdzniecība un ar to saistītie tradicionālo pašu resursu zaudējumi. Citiem vārdiem sakot, ja tā būtu ieviesusi pasākumus krāpšanas apkarošanai, kurus Komisija uzskata par piemērotiem, pārkāpumu novērtēto preču imports tiktu izskausts, un no tā izriet, ka Savienības budžetam nebūtu jāmaksā nekāds būtisks papildu muitas nodoklis. Apvienotā Karaliste apgalvo, ka tā būtu jāuzskata par atbildīgu vienīgi par zaudējumiem Savienības budžetam, kas atbilst starpībai starp tradicionālajiem pašu resursiem, kuri būtu radušies tās hipotētiskajā scenārijā, un tradicionālajiem pašu resursiem, ko tā faktiski ir nodevusi.

268. Šajā ziņā no pastāvīgās judikatūras izriet, ka nav nozīmes tam, vai situācijā, kad tradicionālo pašu resursu zaudējumi ir radušies tādu notikumu dēļ, kas ir risinājušies pirms dalībvalsts iestāžu administratīvas kļūdas, būtu bijis iespējams, ka šie notikumi īstenojas, neesot šādai kļūdai, un tādējādi nezaudējot pašu resursus²⁷¹. Pilnības labad ir jānorāda, ka, neņemot vērā konkrētās kontroles²⁷², Apvienotā Karaliste pārkāpuma laikposmā praktiski nav veikusi nekādas kontroles. Šādi rīkojoties, tā ir radījusi neatgriezenisku situāciju, kuras rezultātā tika zaudēti ievērojami tradicionālie pašu resursi, kas, manuprāt, ir jākonstatē. Uzskatu, ka šādā kontekstā Tiesai nav jāspekulē par to, kas notiktu, ja Apvienotā Karaliste būtu izpildījusi savus Savienības tiesībās paredzētos pienākumus. Tāda hipotētiska analīze, kādu iesaka Apvienotā Karaliste, nevar likt apšaubīt ne šo zaudējumu esamību, ne arī to, ka tos būtu bijis iespējams novērst, ja Apvienotās Karalistes muitas iestādes būtu veikušas atbilstošas pārbaudes pirms attiecīgo preču laišanas brīvā apgrozībā. Šāds arguments nav pamatots, jo ir jāņem vērā faktiskā situācija, kāda tā bija Savienības tiesību pārkāpumu dēļ, nevis pārkāpumu novērtēto preču apjoms, kas varētu būt importēts, ja dalībvalsts hipotētiski būtu izpildījusi tai Savienības tiesībās paredzētos pienākumus. Līdz ar to uzskatu, ka šāds hipotētisks scenārijs nevar tikt atbalstīts pašu resursu zaudējumu jomā.

b) Par lietas būtību

1) Par OLAF metodoloģijas pārskatu un tās kā instrumenta tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanai piemērošanu

269. Komisija uzskata, ka ir jāveic aplēses, kas ir balstītas uz visu pieejamo informāciju, lai noteiktu tradicionālo pašu resursu zaudējumus, jo vairs nav iespējams noteikt pārkāpumu novērtēto preču pareizu vērtību, piemērojot vienu vai otru no Kopienas Muitas kodeksā un Savienības Muitas kodeksā paredzētajām metodēm. Ņemot vērā, ka Apvienotā Karaliste nesadarbojas, neviens tiešs pierādījums neļautu apstiprināt attiecīgo preču muitas vērtību.

²⁷⁰ Runa ir par iebildi par nepieņemamību, kas pakārtoti izvirzīta ceturtajā pamatā.

²⁷¹ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 18. oktobris, Komisija/Dānija (C-19/05, EU:C:2007:606, 34. punkts).

²⁷² Minēti tostarp šo secinājumu 197. punktā.

Tādējādi Komisija esot nonākusi pie tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsēm, pamatojoties uz *OLAF* metodoloģiju, kura ir balstīta uz statistikas datiem un Savienībā importēto attiecīgo preču cenu vidējo korigēto rādītāju.

270. Konkrētāk, *OLAF* metodoloģijas, kas ir metodoloģija tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēra noteikšanai, izmantošana atbilst šādai shēmai. Vispirms par pārāk zemu novērtētu tiek uzskatīts imports, kas ir zemāks par minimālās pieņemamās cenas (*lowest acceptable price*) sliekšni, kurš, atgādinājumam, tiek aprēķināts kā 50 % no vidējās korigētās cenas Savienībā (*cleaned average price*). Kā pārāk zemu novērtēts imports tiek iekļauts Kombinētās nomenklatūras 61.–64. nodaļā ietilpstošo produktu kategorijas imports (attiecībā uz katru kombinētās nomenklatūras produktu kodu ar astoņiem cipariem)²⁷³, kura ikdienas kopējā vērtība (gada vidējā svērtā vērtība) ir zemāka par attiecīgo produktu koda minimālo pieņemamo cenu, pamatojoties uz datiem, kas ir iegūti no datubāzes *Surveillance 2* un izmantoti datubāzē *Comext*²⁷⁴. Otrajā posmā pašu resursu zaudējumu apjoms daudzumā, kas tiek uzskatīts par pārāk zemu novērtētu, tiek aprēķināts kā papildu muitas nodokļi, kuri jāmaksā, pamatojoties uz starpību starp deklarēto vērtību un vidējo korigēto cenu.

271. Līdz ar to, tā kā nav nekādas tiešas informācijas par attiecīgajā laikposmā Apvienotajā Karalistē pārāk zemu novērtētā importa apjomu un raksturu, pārāk zemu novērtēto preču apjoma novērtējuma, uz kuru balstīta prasība, pamatā principā ir minimālā pieņemamā cena dažādiem produktu kodiem (50 % no vidējās korigētās cenas)²⁷⁵, savukārt pārāk zemu novērtētā daudzuma vērtība tiek aprēķināta, ņemot vērā vidējo korigēto cenu. Lai gan šādi aprakstītā metodoloģija ir balstīta uz atbilstošajiem datiem, kurus dalībvalstis ir iesniegušas Komisijai, izmantojot iepriekš minētās datubāzes, šādi aprēķinātās summas, pamatojoties uz *OLAF* metodoloģiju, tādējādi ir zaudējumu Savienības budžetam retrospektīva aplēse, nevis tieši pierādījumi par summām, kas atbilst konstatētajām tiesībām, kuras šai valstij būtu bijis jānodod Savienības budžetam pārkāpuma laikposmā²⁷⁶, ja būtu pareizi veiktas atbilstošās kontroles mītošanas laikā.

272. Apvienotā Karaliste, kuru šajā ziņā atbalsta personas, kas ir iestājušās lietā, apgalvo, ka Komisija nevar izmantot *OLAF* metodoloģiju tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanai, uzsverot, ka tā ir tikai riska analīzes instruments. Šajā ziņā Apvienotā Karaliste un personas, kas ir iestājušās lietā, apgalvo, ka Komisija savā prasības pieteikumā ir izmantojusi *OLAF* metodoloģiju, lai noteiktu pareizu importēto pārāk zemu novērtēto preču muitas vērtību.

273. Šādu argumentāciju, manuprāt, nevar atbalstīt.

274. Vispirms, pirmkārt, ņemot vērā importa raksturu un to, ka Apvienotās Karalistes muitas iestādes nav veikušas attiecīgās muitas kontroles, nav šaubu, ka, tiklīdz valsts muitas iestādes ir atļāvušas preces laist brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā, objektīvi vairs nav iespējams šīs preces atgūt muitas kontroles nolūkā, pat ja vēlāk izrādās, ka muitas kontroles nav veiktas vai ka tās ir kļūdainas. Šķiet, ka šo secinājumu neapstrīd arī Apvienotā Karaliste²⁷⁷. Tāpēc varu tikai piekrist Komisijas nostājai, saskaņā ar kuru neviens tiešs pierādījums neļauj apstiprināt attiecīgo preču apjomu vai muitas vērtību. Otrkārt, lai gan ir taisnība, ka *OLAF* metodoloģiju sākotnēji,

²⁷³ Tostarp skat. *Surveillance 2* datus, kuros ir norādīti importa, uz kuru attiecas kombinētās nomenklatūras 61.–64. nodaļa, no Ķīnas laikā no 2015. gada janvāra līdz 2018. gada augustam daudzumi, kas ir lielāki vai mazāki nekā minimālā pieņemamā cena un kas ietverti prasības pieteikuma A.34. pielikumā ietvertajā tabulā ar nosaukumu "UK [*Lowest Acceptable Price*] Quantities of Imports".

²⁷⁴ Skat. šo secinājumu 40. zemsvītras piezīmi.

²⁷⁵ *OLAF* ziņojuma 8. un 9. lpp.

²⁷⁶ Šis secinājums tieši izriet no pašas Komisijas apsvērumiem, kas ir formulēti tās prasības pieteikumā, replikas rakstā, kā arī Komisijas atbildēs uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem.

²⁷⁷ Apvienotā Karaliste šajā prasībā iesniedz metodoloģiju, kas arī ir balstīta uz statistikas datiem.

savstarpēji vienojoties, bija izstrādājušas un apstiprinājušas dalībvalstis kā riska analīzes instrumentu, lai palīdzētu valsts muitas iestādēm identificēt preces, kas, iespējams, ir deklarētas ar pārāk zemu vērtību, ir arī taisnība, ka tā, pamatojoties uz muitas statistikas datiem, kuru dalībvalstis ir iesniegušas Komisijai, palīdz identificēt importa apjomus, kas ir deklarēti vērtībā, kura ir zemāka par riska sliekšni, no vienas puses, un, izmantojot vidējās koriģētās cenas kritēriju attiecīgajām precēm Savienības līmenī, kas ir izstrādāts atbilstoši šai pašai metodoloģijai, ļauj noteikt pašu resursu apmēru, kuru dalībvalstis būtu ieguvušas un nodevušas Savienības budžetam, ja tās būtu izpildījušas savus pienākumus saskaņā ar tiesisko regulējumu par tradicionālajiem pašu resursiem, no otras puses. Līdz ar to uzskatu, ka nav nekādu pretrunu tam, ka OLAF metodoloģija, lai gan tā sākotnēji tika izstrādāta kā muitas risku analīzes instruments, var arī būt pamats tradicionālo resursu zaudējumu apmēra novērtēšanai, ja imports ir laists brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā, neveicot atbilstošas izlaišanas pārbaudes, kas atspoguļo zaudējumus Savienības budžetam.

2) Par sprieduma lietā Komisija/Portugāle piemērošanu

275. Komisija uzskata, ka pieeja, kas ir balstīta uz statistikas datiem un kas ir izstrādāta saistībā ar metodi tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanai, ir apstiprināta spriedumā Komisija/Portugāle²⁷⁸.

276. Piekritu Komisijas viedoklim, ka pašu resursu zaudējumu novērtējums, pamatojoties uz statistikas datiem, principā Tiesai nav *terra incognita*. Lieta, kurā tika pasludināts spriedums Komisija/Portugāle²⁷⁹, uz ko atsaucas Komisija, attiecās uz to, kā dažas Portugāles muitas iestādes piemēro režīmu banānu laišanai brīvā apgrozībā. Prasības pieteikumā Komisija lūdza Tiesu konstatēt, ka, tā kā tās muitas iestādes laikā no 1998. līdz 2002. gadam sistemātiski pieņēma muitas deklarācijas par svaigu banānu laišanu brīvā apgrozībā, lai gan tās zināja vai tām saprātīgi bija jāapzinās, ka deklarētais banānu svars neatbilst to faktiskajam svaram, un tādēļ, ka Portugāles iestādes atteicās nodot pašu resursus, kas atbilst zaudētajiem ieņēmumiem un maksājamiem nokavējuma procentiem, Portugāles Republika nav izpildījusi tai Savienības tiesībās noteiktos pienākumus. Tiesa nosprieda – ņemot vērā, ka summas, kas faktiski ir maksājamas atbilstoši Kopienas pašu resursu prasījumiem, varēja tikt noteiktas pareizi jau kopš importa darbību veikšanas un tam sekojošās mītošanas, ja vien valsts iestādes būtu veikušas nepieciešamās pārbaudes, Portugāles Republikai attiecībā uz strīdīgo laikposmu būtu jāpiemēro tāda situācija, kas būtu pielīdzināma situācijai, kurā tā būtu pareizi noteikusi prasījumus un būtu tos iegrāmatojusi²⁸⁰.

277. Jāuzsver, ka Tiesa nepārprotami noraidīja Portugāles Republikas aizstāvības argumentu, saskaņā ar kuru nebija iespējams aprēķināt pašu resursu summu, kas attiecīgajos gados nav pienācīgi konstatēta, norādot, ka neiespējamība veikt pārbaudes attiecīgo preču neesamības dēļ bija nenovēršamas Portugāles iestāžu bezdarbības sekas. Tiesa nosprieda, ka šīs neiespējamības dēļ šajā lietā *nebija neatbilstoši* pašu resursu summu, kas attiecīgajos gados, proti, no 1998. līdz 2002. gadam, nebija pienācīgi noteikta, aprēķināt, pamatojoties uz to kontroļu rezultātiem, kas tika veiktas pēc šiem gadiem – laikā no 2003. gada 1. augusta līdz 31. oktobrim²⁸¹. Tomēr ir

²⁷⁸ Spriedums, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160).

²⁷⁹ Spriedums, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160).

²⁸⁰ Spriedums, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 63. punkts).

²⁸¹ Konkrētāk, minētā sprieduma 66. punktā Tiesa norādīja – lai aprēķinātu pašu resursu apmēru, kas aplūkotojos gados nav ticis pienācīgi konstatēts, pamatojoties uz kontroļu rezultātiem, kuras tika veiktas pēc pārkāpuma laikposma, pamatojoties uz datiem par kontrolēm, kas veiktas laikā no 2003. gada 1. augusta līdz 31. oktobrim, Komisijai bija jāsalīdzina minēto kontroļu laikā konstatētais vidējais banānu kastes svars ar šajā pašā laikposmā deklarēto vidējo svāru.

jānorāda, ka Tiesa galu galā noraidīja Komisijas lūgumu noteikt pašu resursu apmēru, kas izriet no nelikumīgās muitas kontroles prakses, ciktāl piedāvātajā statistiskajā metodē tika izmantots nepareizs atskaites punkts šīs noteikšanas veikšanai²⁸².

278. Tādējādi Tiesas izvēlētais risinājums spriedumā Komisija/Portugāle²⁸³ apstiprina, pirmkārt, ka nav izslēgts, ka Komisija attiecībā uz to, ka dalībvalsts, kurā importētās preces jau ir laistas brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā, ir pārkāpusi Savienības muitas tiesības, var pamatoties uz noteiktiem statistikas datiem, kas raksturo apgalvoto pienākumu neizpildi, lai tostarp *a posteriori* noteiktu no tā izrietošo pašu resursu zaudējumu apmēru Savienības budžetam. Otrkārt, ir jākonstatē, ka lieta, kurā tika taisīts šis spriedums, attiecās uz skaidri definētu muitas pārkāpumu, proti, starpības starp deklarēto banānu svaru un faktisko kastes svaru pieņemšanu, attiecībā uz kuru, pamatojoties uz precīziem datiem, kas apkopoti, veicot vēlākas kontroles saistībā ar to pašu pienākumu neizpildi, bija salīdzinoši viegli izdarīt statistiskus secinājumus par iespējamo deklarēto un faktisko svara atšķirību starp pārkāpuma laikposmā ievestajām precēm. Savukārt šajā lietā izmantoto metodoloģiju tradicionālo pašu resursu apmēra aprēķināšanai raksturo daudzveidīgi atbilstošie rādītāji, piemēram, krāpnieciski pārkāpumi novērtētā importa apjoms attiecībā pret visu importu pārkāpuma laikposmā un šim importam piešķiramā muitas “taisnīgā vērtība”. Šie rādītāji tādējādi raksturo krāpšanas saistībā ar preču pārkāpumiem novērtējumu ietekmi uz Savienības budžetu un, vispārīgāk, Apvienotajai Karalistei pārmestās pienākumu neizpildes apmēru, vienlaikus sniedzot informāciju saistībā ar tradicionālo pašu resursu zaudējumiem netiešākā veidā nekā aplūkoto statistikas dati lietā, kurā tika taisīts spriedums Komisija/Portugāle²⁸⁴.

3) Par Komisijas piedāvātā pieejas principa tradicionālo pašu resursu zaudējumu novērtēšanai pieņemamību

279. Komisijas piedāvātā OLAF metodoloģija, lai noteiktu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru Savienības budžetam, kā tas izriet no iepriekš veiktās analīzes, šķiet, ir plašāka par juridiskajām problēmām saistībā ar pašu resursu aprēķināšanu, kuras Tiesa līdz šim ir atrisinājusi. Tādējādi, lai noteiktu, vai un kādā mērā Komisijas piedāvātā metodoloģiskā pieeja atbilst kritērijiem, kas attiecas uz prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, uzskatu, ka ir jāņem vērā, pirmkārt, kritēriji attiecībā uz Tiesas judikatūrā noteikto pierādīšanas pienākumu un, otrkārt, šīs metodoloģiskās pieejas būtiskās iezīmes.

280. LESD 258. pantā paredzētās prasības sakarā ar pienākumu neizpildi mērķis atbilstoši klasiskajai judikatūrai ir panākt dalībvalstu pienākumu neizpildes un tās seku faktisku izskaušanu²⁸⁵. Kā jau tika atgādināts šajos secinājumos²⁸⁶, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesvedības saskaņā ar šo tiesību normu pamatā ir objektīvs atzinums, ka dalībvalsts nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti LESD vai kādā atvasināto tiesību aktā²⁸⁷. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka pasākumu neveikšana pašu resursu jomā arī ir uzskatāma par pienākumu neizpildi minētās

²⁸² Kopienas budžeta rīcībā nododamās summas aprēķina metode bija kontrolēt visu svaigo banānu importu laikā no 2003. gada 1. augusta līdz 31. oktobrim un pēc tam, ņemot vērā šīs kontroles rezultātus, aprēķināt vidējo importēto banānu svaru laikā no 1998. gada līdz 2002. gadam (ši sprieduma 30. punkts). Komisija uzskata, ka Kopienas budžetam nododamā summa par 1998. līdz 2002. gadu bija 16 087 604,41 EUR (minētā sprieduma 29. punkts).

²⁸³ Spriedums, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160).

²⁸⁴ Spriedums, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160).

²⁸⁵ Skat. it īpaši spriedumus, 1973. gada 12. jūlijs, Komisija/Vācija (70/72, EU:C:1973:87, 13. punkts), un 2012. gada 16. oktobris, Ungārija/Slovākija (C-364/10, EU:C:2012:630, 68. punkts).

²⁸⁶ Skat. šo secinājumu 160. punktu.

²⁸⁷ Skat. it īpaši spriedumu, 2020. gada 10. novembris, Komisija/Itālija (Robežlielumi – PM10) (C-644/18, EU:C:2020:895, 70. punkts un tajā minētā judikatūra).

tiesību normas izpratnē²⁸⁸. Turklāt, kā jau atgādināts, Komisijai, kurai ir jāpierāda apgalvotā pienākumu neizpilde, tiesvedības sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam ietvaros ir jāiesniedz Tiesai pierādījumi, kas ir nepieciešami, lai tā varētu pārbaudīt, vai ir notikusi minētā neizpilde, un Komisija nevar pamatoties ne uz kādiem pieņēmumiem²⁸⁹. Vienīgi tad, ja Komisija ir iesniegusi “pietiekamus pierādījumus, lai atklātu noteiktus faktus” saistībā ar atbildētājas dalībvalsts pienākumu neizpildi, tai “pēc būtības un izsmeloši jāapstrid iesniegtie dati un no tiem izrietošās sekas”²⁹⁰.

281. Manuprāt, no iepriekš minētā izriet, ka tiesvedībā sakarā ar pienākumu neizpildi, kurā Komisija pārmet dalībvalstij tostarp Savienības tiesību normu par tradicionālo pašu resursu iekasēšanu un tās pienākuma nodot Savienības budžetam noteiktas summas pārkāpumu, Komisijai ir jāiesniedz Tiesai informācija, kas tai ir nepieciešama, lai pārbaudītu, vai pamatots ir iebildums, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumu nodot Savienības budžetam noteiktu pašu resursu summu, nepastāvot iespējai, ka Komisija varētu balstīties uz spekulatīvām hipotēzēm. Tas nozīmē arī to, ka, lai noteiktu šo resursu zaudējumu apmēru, Tiesai ir neviss pienākums izvēlēties kādu no dažādiem lietas dalībnieku piedāvātajiem metodoloģiskiem risinājumiem, kā Apvienotā Karaliste, šķiet, ierosina savā iebildumu rakstā, bet vienīgi novērtēt OLAF metodoloģiju, kuru Komisija piedāvā prasības pamatošanai.

282. Tādējādi, ņemot vērā Apvienotajai Karalistei pārmestā Savienības muitas tiesību pārkāpuma raksturu, kas ir šīs tiesvedības sakarā ar pienākumu neizpildi pirmā pamata priekšmets, Tiesa nevar neņemt vērā lietas faktiskos apstākļus, kuri ir izklāstīti, izskatot šo pamatu²⁹¹, no kā izriet, ka, lai gan tā pilnībā apzinājās, ka pastāv masīva krāpšana saistībā ar tekstilizstrādājumu un apavu no Ķīnas pārkāpumu Savienības muitas robežās, kā arī tās raksturu, Apvienotā Karaliste neveica efektīvus pasākumus šādas krāpšanas muitas jomā apkarošanai pārkāpuma laikposmā, tostarp neveicot riska analīzi, neveicot fiziskas muitas kontroles un nepieprasot nodrošinājumu no importētājiem. Šādi rīkojoties, Apvienotā Karaliste nav ņēmusi paraugus, lai noteiktu pareizu muitas vērtību importam, par kuru ir aizdomas, ka tas ir pārkāpumu novērtēts, saskaņā ar Kopienas Muitas kodeksu un Savienības Muitas kodeksu. Tādējādi to preču daļas noteikšanu, uz kurām attiecas krāpšana saistībā ar pārkāpumu novērtējumu pārkāpuma laikposmā, kā arī to “pareizas” muitas vērtības noteikšanu būtībā apdraud iepriekš aprakstītā pienākumu neizpilde.

283. Tādējādi Komisija savos procesuālajos rakstos pamatoti uzsver, ka Kopienas Muitas kodeksā un Savienības Muitas kodeksā paredzētās muitas procedūru virknes nepiemērošana ir noteicošais faktors, kas nosaka tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru Savienības budžetam, pamatojoties uz datu, kuri to netieši raksturo, statistisko analīzi *ex post*. Līdz ar to nav iespējams atjaunot situāciju, kas ir saderīga ar Savienības muitas tiesībām attiecībā uz konkrētu krāpniecisko importu, tādējādi ne Apvienotās Karalistes, ne Komisijas kompetentajām iestādēm tostarp nav iespējas noteikt pareizu muitas vērtību, piemērojot Savienības muitas tiesību aktos paredzētos novērtēšanas noteikumus. Ciktāl šī situācija objektīvi izriet no pašas dalībvalsts muitas noteikumu neizpildes, tai šīs pienākumu neizpildes konstatēšanas gadījumā ir jāuzņemas zaudējumi

²⁸⁸ Šajā ziņā Tiesa tostarp ir nospriedusi, ka tad, ja dalībvalsts, neievērojot Sestajā Direktīvā 77/388 paredzētās prasības, ir atturējies iesniegt PVN kādam darījumam, šāds pārkāpums var arī izraisīt to, ka šī dalībvalsts neizpilda pienākumu kā PVN resursus nodot Komisijas rīcībā summas, kas atbilst nodoklim, kurš būtu bijis jāiekasē par minētajiem darījumiem (tostarp skat. spriedumus, 2000. gada 12. septembris, Komisija/Frāncija, (C-276/97, EU:C:2000:424, 49., 56., 61. un 70. punkts); Komisija/Irija (C-358/97, EU:C:2000:425, 58., 65., 69. un 78. punkts), kā arī Komisija/Apvienotā Karaliste (C-359/97, EU:C:2000:426, 70., 77. un 87. punkts).

²⁸⁹ Skat. šo secinājumu 183. un 257. punktu.

²⁹⁰ Skat. it īpaši spriedumus, 2005. gada 26. aprīlis, Komisija/Irija (C-494/01, EU:C:2005:250, 44. punkts), un 2019. gada 28. marts, Komisija/Irija (Notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēma) (C-427/17, nav publicēts, EU:C:2019:269, 39. punkts).

²⁹¹ Skat. šo secinājumu 184.–227. punktu.

Savienības budžetam, kas ir noteikti, pamatojoties vienīgi uz “netiešu” datu analīzi un izmantojot visplašāko iespējamību, kura noteikti ir saistīta ar šo noteikšanu. Līdz ar to uzskatu, ka principā nav izslēgts, ka Komisija tiesvedībā sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam pierāda Savienības pašu resursu prasījumu neizpildes apmēru, izmantojot metodoloģiju, kas ir balstīta uz statistikas datiem, ja neiespējamība veikt pārbaudes ir nenovēršamas sekas dalībvalsts muitas iestāžu bezdarbībai. Šo interpretāciju apstiprina arī dalībvalstu pienākums aizsargāt Savienības finanšu intereses, kas izriet no LESD 325. panta.

284. Tomēr *OLAF* metodoloģijas, kas ir balstīta uz statistikas datiem, rakstura dēļ ar to saistītās problēmas attiecībā uz pierādījumu vērtību nevar tikt novērtētas par zemu²⁹². Nevar neņemt vērā, ka, lai noteiktu iespējamo budžeta zaudējumu apmēru, var izmantot dažādus metodoloģiskus risinājumus un radīt atšķirīgus rezultātus summu ziņā. Šī lieta īpaši labi ilustrē šo problēmu, ņemot vērā, ka gan prasītājs, gan atbildētāja pauda radikāli atšķirīgu pieeju tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanai. Pati Komisija nenoliedz šo zaudējumu novērtēšanai iespējami izmantojamo metožu daudzskaitlību, savās atbildēs uz Tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem norādot, ka principā attiecīgās pienākumu neizpildes rezultātu varētu pamatot arī ar citām minēto zaudējumu novērtēšanas metodēm. Lai gan man ir nopietnas šaubas par apgalvotajām *OLAF* metodoloģijas priekšrocībām, proti, tās “spēcīgumu”, ko Komisija vairākkārt ir norādījusi savos procesuālajos rakstos²⁹³, tā ir uzskatāma par atbilstošu kritēriju, lai novērtētu statistisko metožu pierādījuma spēku, un ir jāatzīst, ka šādi novērtēto budžeta zaudējumu apmērs lielā mērā ir atkarīgs no izvēlētās īpašās metodes nenoteiktības.

285. Turklāt ir jāpatur prātā, ka tad, ja tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēses veic, pamatojoties uz informāciju, kas ir ietverta datubāzē *Surveillance 2* (dati par preču importu no Ķīnas, uz ko attiecas Kombinētās nomenklatūras 61.–64. nodaļa) un datubāzē *Comext* (vidējo koriģēto cenu aprēķināšana) un kas pēc sava rakstura ir faktiskie apstākļi, galīgais apmērs ir atkarīgs arī no metodoloģiskajām izvēlēm, piemēram, kritērijiem, kuri attiecas uz pārāk zemu novērtēto preču apmēra noteikšanu un atsaucies vērtības noteikšanu šo preču “pārvērtēšanai”. Šī metodoloģiskā izvēle pēc savas būtības ir drīzāk normatīvi kritēriji, jo tie ir atkarīgi no iestādes, kura ir izstrādājusi attiecīgo metodi, izdarītajām izvēlēm. Tādēļ es varu tikai piekrist Apvienotās Karalistes argumentam, ka tehniskais ziņojums, uz kuru ir balstīts *OLAF* aprēķins, ir pamatots vienīgi Savienības-28 līmenī iepriekš noteiktas “taisnīgas cenas” (*fair price*) kontekstā²⁹⁴. Problēma saistībā ar novērtēšanas kritēriju izmaiņām un to ietekmi uz zaudējumu apmēra rezultātu tostarp ir uzsvērta Komisijas rakstveida atbildē uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, no kuras izriet, ka galīgā aprēķina rezultāts tostarp atšķiras atkarībā no minimālās pieņemamās cenas (no 10 % līdz 50 % no vidējo cenu līmeņa)²⁹⁵ un ka Komisija ir “paredzējusi šādu pieeju”. Lai gan Komisija uzskata, ka Apvienotās Karalistes iestādēm pārmestās pienākumu neizpildes dēļ tradicionālo pašu resursu zaudējumi Savienības budžetam kopumā esot 2 092 703 277,93 EUR, ja minimālā pieņemamā cena tiktu noteikta 10 % apmērā no vidējās koriģētās cenas, šī summa tomēr atbilst 78,1 % no Komisijas prasītās summas šajā lietā, pamatojoties uz minimālo pieņe-

²⁹² Jautājums par statistikas datu pierādījuma spēku juridiskajām debatēm ir pazīstams. Tādējādi antidempinga jomā, lai noteiktu analogu valsti preču normālās vērtības noteikšanai, Tiesa spriedumā *GLS* (C-338/10, EU:C:2012:158, 30. punkts) jau nosprieda, ka Savienības iestādēm ir uzlikts pienākums ar visu pienācīgo rūpību pārbaudīt to rīcībā esošo informāciju, kurā tostarp ietilpst *Eurostat* statistika, lai noskaidrotu, vai ir iespējams izvēlēties analogu valsti. Lietā, kurā ir taisīts spriedums *Bricmate* (C-569/13, EU:C:2015:572, 65. un 68. punkts), Tiesa nosprieda, ka “Savienības iestādes *Eurostat* statistikā ietvertos datus nepārbaudīja ar pienācīgu rūpību”. Šis jautājums rodas arī netiešās diskriminācijas jomā, kurā Tiesa, atsaucoties uz pamatdirektīvām šajā jomā, atgādina, ka “netieša diskriminācija var tikt konstatēta, izmantojot visus līdzekļus, tostarp statistikas datus” (skat. it īpaši spriedumus, 2020. gada 24. septembris, *YS* (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas), C-223/19, EU:C:2020:753, 50. punkts), kā arī 2019. gada 3. oktobris, *Schuch-Ghannadan*, C-274/18, EU:C:2019:828, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁹³ Komisija arī uzsver izvēlētās metodoloģijas zinātnisko raksturu, tomēr neprecizējot, par ko ir runa.

²⁹⁴ Konsultāciju sabiedrības ziņojums, kas ir ietverts prasības pieteikuma A.32. pielikumā un iebildumu raksta B.5. pielikumā, 2.12. punkts.

²⁹⁵ Skat. Komisijas atbildi E.4. pielikumā.

mamo cenu, kas ir noteikta 50 % apmērā no vidējās koriģētās cenas, un tā, manuprāt, nav maza summa. Līdz ar to ir jāatzīst, ka metodoloģijas, kas ir balstīta uz statistikas datiem, izmantošana ir saistīta ar iespēju noteikt atšķirīgus, bet vienlīdz derīgus atsauces punktus, kuri iegūto rezultātu padara atkarīgu no šīs metodoloģijas.

286. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka tiesvedībā sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam nevar tikt izslēgts, ka, lai novērtētu tradicionālo pašu resursu zaudējumus Savienības budžetam sakarā ar attiecīgās dalībvalsts muitas pienākumu neizpildi, ko ir izraisījusi šīs dalībvalsts bezdarbība, nepastāvot tiešiem pierādījumiem, Komisijas prasība ir balstīta uz metodoloģiju, kuras pamatā ir statistikas dati. Tomēr, lai neatkāptos no tiesvedības sakarā ar pienākumu neizpildi mērķiem un nolūka, šādas metodoloģijas piemērošana tradicionālo pašu resursu zaudējumu noteikšanai var tikt pieņemta vienīgi tad, ja konkrētas metodes izvēle ir pamatota, ņemot vērā konkrētā gadījuma īpatnības, jo bāzes atsauces nav ne patvaļīgas, ne neobjektīvas un šādas metodoloģijas izmantošana ir konsekventa kvantitatīva analīze, kas ir balstīta uz visiem pieejamajiem datiem. Turklāt, jo ierobežotāki ir tiešie pierādījumi, kas apstiprina ar aplūkoto metodoloģiju saistītos pamata datus, jo rūpīgākai ir jābūt šajā metodoloģijā izmantoto normatīvo kritēriju izvēlei. Šis aspekts ir vēl jo svarīgāks tāpēc, ka tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķins tiesvedības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros atbilstoši LESD 258. pantam ir vērsts uz to, lai dalībvalsts strīdīgajā laikposmā tiktu nostādīta tāda pašā situācijā kā tā, kurā tā būtu pareizi konstatējusi prasījumus un tos būtu iegrāmatojusi²⁹⁶. Visbeidzot, tās metodes ticamība, kura ir izvēlēta tradicionālo pašu resursu zaudējumu noteikšanai pārņemstās pienākumu neizpildes dēļ, tiek pastiprināta, ja izdarīto metodoloģisko izvēli papildina precizējumi par iespējamām alternatīvām metodēm, rezultātiem, kas ir iegūti to izmantošanas rezultātā, kā arī iemesliem, kuru dēļ Komisija ir izvēlējusies attiecīgo metodoloģiju.

4) Par metodoloģijas, kas ir balstīta uz statistikas datiem, izmantošanu šajā lietā

287. Vispirms ir jānorāda, ka no lietas dalībnieku dokumentiem, kā arī no lietas materiāliem kopumā izriet, ka muitas tiesību normu pārkāpuma rakstura dēļ, lai novērtētu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru saistībā ar importu, kas veikts Apvienotajā Karalistē pārkāpuma laikposmā, tika iesniegti nedaudzi tiešie pierādījumi. Konkrētāk, šie pierādījumi būtībā aptvēra vienīgi divpadsmit priekšmetus, kurus Apvienotās Karalistes muitas iestādes analizēja laboratorijās 2017. gadā²⁹⁷, un Ķīnas muitas iesniegtos kontroles rezultātus²⁹⁸. Šādi pierādījumi nav reprezentatīvi, lai novērtētu pareizu attiecīgā importa muitas vērtību un tradicionālo pašu resursu zaudējumus, kas Savienības budžetam radušies attiecīgā importa krāpnieciski pārāk zemā novērtējuma dēļ²⁹⁹. Kā šajos secinājumos jau vairākkārt ir norādīts, neiespējamība aprēķināt šos zaudējumus šajā lietā izriet no objektīviem elementiem, proti, no Apvienotās Karalistes bezdarbības, saskaroties ar tai zināmu risku, ka tiks iesniegtas deklarācijas ar pārāk zemu novērtējumu. Līdz ar to piekrītu Komisijas apgalvojumam, ka, tā kā pārāk zemu novērtētās preces jau ir laistas brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā, to patiesā vērtība vairs nevar tikt noteikta, līdz ar to tradicionālo pašu resursu zaudējumu summu Savienības budžetam var aprēķināt, vienīgi veicot retrospektīvu novērtējumu *stricto sensu*. Man šķiet, ka šo sākumpunktu

²⁹⁶ Skat. spriedumu, 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁹⁷ Skat. iebildumu raksta B.32. pielikumu.

²⁹⁸ OLAF ziņojuma 6. pielikums ir iekļauts prasības pieteikuma A.36. pielikumā.

²⁹⁹ Šajā ziņā ir jāapstiprina Komisijas nostāja, saskaņā ar kuru Apvienotās Karalistes muitas iestāžu izņemtajiem preču paraugiem laikposmā pēc 2017. gada nav nozīmes šajā lietā, jo tie neietilpst šajā prasībā minētajā pārkāpuma laikposmā.

Apvienotā Karaliste patiesībā nav apstrīdējusi, jo gadījumam, ja būtu jāapmierina pienākumu neizpilde, kas tai tiek pārmesta pirmā pamata ietvaros, tā iesniedz pati savu statistikas metodi iespējamo tradicionālo pašu resursu zaudējumu noteikšanai.

288. Šajā kontekstā ir jānorāda, ka, pamatojoties uz lietas dalībnieku rīcībā esošajiem datiem, tie ir vienisprātis, ka pārkāpuma laikposmā Apvienotās Karalistes teritorijā bija notikusi krāpšana muitas jomā, pārkāpumu novērtējot Ķīnas izcelsmes importētās preces, un ka pārkāpumu novērtētā importa apmērs ievērojami pieauga laikā no 2012. līdz 2016. gadam³⁰⁰. Tāpat starp lietas dalībniekiem nav strīda, ka operācijas *Swift Arrow*³⁰¹ rezultātā, salīdzinot 2017. gada pirmā pusgada un 2018. gada pirmā pusgada datus, ievērojami samazinājās to importēto preču apjoms Apvienotajā Karalistē, kuru muitas vērtība bija krāpnieciski pārkāpumu novērtēta, lai gan likumīgais importa apjoms palika līdzīgā līmenī. Lai gan lietas dalībnieki nav vienisprātis par to, kā šie fakti būtu jāinterpretē, tie atzīst pašu faktu. Lietas dalībnieki ir arī vienisprātis, ka principā ir svarīgi izmantot metodoloģiju, kura ir balstīta uz statistikas datiem, lai novērtētu tradicionālo pašu resursu zaudējumus sakarā ar krāpšanu muitas jomā, kas nozīmē, pirmkārt, ka ir jānosaka pārkāpuma laikposmā krāpnieciski pārkāpumu novērtētā importa apmērs, kā arī ir jānosaka šo preču “pareizā” muitas vērtība. Otrkārt, papildu muitas nodokļa summu aprēķina, pamatojoties uz starpību starp deklarēto vērtību un šo “pareizo” vērtību.

289. Savukārt lietas dalībnieku vidū valda būtiska nevienprātība par tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanai izmantotās metodoloģijas pamatelementiem. Pirmkārt, attiecībā uz pārkāpumu novērtēto preču apmēra noteikšanu, kā uzskata Komisija, ir jāņem vērā importa apjoms, kas ir zemāks par minimālo pieņemamo cenu, kura ir noteikta, pamatojoties uz vidējo vērtību Savienības-28 līmenī, un apkopotie ikdienas dati, kas ir ietverti datubāzē *Surveillance 2*, savukārt Apvienotā Karaliste uzskata, ka, lai noteiktu šo apjomu, ir jāizmanto “atbilstības sliekšnis”, kurš tiek noteikts atkarībā no deklarētajām importa vērtībām vienīgi Apvienotajā Karalistē, kuras nesasniedzot, attiecīgo preču imports var tikt uzskatīts par pārkāpumu novērtētu³⁰². Otrkārt, attiecībā uz atsaucē vērtību, lai “pārvērtētu” pazemināti novērtētās preces, Komisija uzskata, ka ir jāizmanto starpība starp deklarēto vērtību un vidējo koriģēto cenu Savienībā-28, savukārt Apvienotā Karaliste uzskata, ka izstrādājumi, kas ir lētāki par “atbilstības sliekšni”, var tikt “pārvērtēti”, aprēķinot starpību starp deklarēto vērtību (katram izstrādājumam) un šī paša sliekšņa vērtību. Atšķirības metodoloģiskajās pieejās izraisa milzīgas atšķirības tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķināšanas rezultātā. Pamatojoties uz OLAF metodoloģiju, Komisija lēš, ka Komisijai kā tradicionālie pašu resursi bija jānodod summa 2 679 637 088,86 EUR apmērā (bruto summa, atskaitot iekasēšanas izmaksas). Apvienotā Karaliste šo summu vispirms novērtē 217 646 623 GBP apmērā³⁰³ pirms atskaitījumiem saskaņā ar maksājuma paziņojumiem C18 *Breach*³⁰⁴. Vēlāk tā šo skaitli samazina līdz 143 115 553 GBP, no kura jāatskaita 44 296 285 GBP saskaņā ar maksājuma paziņojumiem C18 *Breach*. Īsumā, viena no svarīgākajām atšķirībām starp lietas dalībnieku izvirzītajām metodēm ir tā, ka, lai gan Komisijas pieeja balstās uz vidējām cenām Savienības līmenī kopumā, Apvienotās Karalistes metode ir balstīta vienīgi uz Apvienotās Karalistes datu izmantošanu.

290. To paturot prātā, secīgi ir jāizvērtē abi metodoloģijas posmi, uz kuriem pamatojās Komisija, lai noteiktu tradicionālo resursu zaudējumus, proti, pārkāpumu novērtētā importa apjoma noteikšana un atsaucē vērtības noteikšana šī importa “pārvērtēšanai”.

³⁰⁰ Skat. it īpaši Apvienotās Karalistes rakstveida atbildes uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem.

³⁰¹ Skat. šo secinājumu 226. punktu.

³⁰² Šī metode ietver dažādu “ģenerālkopu sadales” izpēti galvenās grupas “galējā punkta” vērtībā (apjoma izteiksmē), ko veido zemās cenas.

³⁰³ Sīkāku skaidrojumu par šo skaitli skat. šo secinājumu 252. punktā.

³⁰⁴ Skat. šo secinājumu 247. zemsvītras piezīmi.

i) *Par pārāk zemu novērtētā importa apjoma noteikšanu*

291. Apvienotā Karaliste apgalvo, pirmkārt, ka nav nekāda pārliecinoša pamatojuma izmantot no Savienības-28 vidējām cenām iegūto minimālo pieņemamo cenu, lai noteiktu pārkāpuma laikposmā pārāk zemu novērtēto preču apjomu. Otrkārt, šī valsts norāda, ka no prasības pieteikuma un Komisijas pirmstiesas procedūrā iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka tradicionālo pašu resursu zaudējumi, kas ir konstatēti laikposmā no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim, attiecas vienīgi uz papildu muitas nodokļiem, kurus Apvienotās Karalistes iestādes bija pieprasījušas maksājuma paziņojumos C18 *Snake* un kuri tika atcelti.

292. Ņemot vērā iepriekš minētos Apvienotās Karalistes izvirzītos aizstāvības argumentus, lai izpētītu pārāk zemu novērtētā importa apjoma noteikšanas problemātiku pārkāpuma laikposmā, tā ir jāizvērtē divos posmos, vispirms paužot nostāju par laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim un pēc tam – par Komisijas veiktajām aplēsēm laikposmā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim.

– *Par laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim*

293. Attiecībā uz pieteikuma priekšmetu par laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim Komisija, atbildot uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, it īpaši precizēja, ka tā pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā nav izpildījusi pienākumus saistībā ar tradicionālo pašu resursu režīmu, un ka tā šajā ziņā prasa summas, kas ir saistītas ar pārāk zemu novērtēto importu un kas ir noteiktas, pamatojoties uz *OLAF* metodoloģiju.

294. Šajā ziņā no Tiesas Reglamenta 120. panta un ar to saistītās judikatūras izriet, ka prasības pieteikumā ir jāietver strīda priekšmets un kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem un argumentiem, turklāt tie ir jānorāda pietiekami skaidri un precīzi, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Tiesa varētu veikt pārbaudi. No tā izriet, ka galvenie faktiskie un tiesību apstākļi, ar kuriem ir pamatota prasība, pašā prasības pieteikuma tekstā ir jānorāda loģiskā un saprotamā veidā un ka prasības pieteikumā ietvertajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī vispār nelemj par kādu iebildumu³⁰⁵. It īpaši Komisijas prasībā ir jābūt loģiski un detalizēti izklāstītiem iemesliem, kas tai ir radījuši pārliecību, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi kādu no Līgumos paredzētajiem pienākumiem. Līdz ar to pretruna tāda pamata izklāstā, ko Komisija ir izvirzījusi savas prasības par valsts pienākumu neizpildi pamatošanai, neatbilst minētajām prasībām³⁰⁶.

295. Šajā gadījumā norādu, ka attiecībā uz prasības pieteikumā ietverto tradicionālo pašu resursu zaudējumu novērtējumu Komisija ir skaidri norādījusi, ka laikposms no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim tika “aptverts parādu dēļ, kurus konstatēja un pēc tam atcēla pati Apvienotā Karaliste”. Turklāt prasības pieteikuma daļā, kas attiecas uz pienākumu neizpildes aprakstu, Komisija pauž plašus apsvērumus, lai raksturotu pienākumu neizpildi administratīvās kļūdas dēļ, kura ir pieļauta, atceļot maksājuma paziņojumus C18 *Snake*³⁰⁷. Tā uzskata, ka ar šo administratīvo kļūdu, par kuru Apvienotās Karalistes iestādes ir finansiāli atbildīgas, Apvienotā

³⁰⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 14. janvāris, Komisija/Čehijas Republika (C-343/08, EU:C:2010:14, 26. punkts); 2010. gada 15. jūnijs, Komisija/Spānija (C-211/08, EU:C:2010:340, 32. punkts), un 2012. gada 15. novembris, Komisija/Portugāle (C-34/11, EU:C:2012:712, 44. punkts).

³⁰⁶ Skat. spriedumus, 2016. gada 2. jūnijs, Komisija/Nīderlande (C-233/14, EU:C:2016:396, 35. punkts), un 2020. gada 2. aprīlis, Komisija/Polija, Ungārija un Čehijas Republika (Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pagaidu pārcelšanas mehānisms) (C-715/17, C-718/17 un C-719/17, EU:C:2020:257, 116. punkts).

³⁰⁷ Komisija tostarp uzsver, ka tad, ja Apvienotās Karalistes iestādes uzskatīja, ka summas, kas atbilst konstatētajiem parādiem, nav adekvātas, tām vajadzējis veikt *ad hoc* korekcijas un atkārtoti izdot maksājuma paziņojumus.

Karaliste ir radījusi tradicionālo pašu resursu zaudējumus Savienības budžetam. Man šķiet, ka, šādi rīkojoties, prasības pieteikumā ir izdevies pierādīt saikni starp administratīvo kļūdu, kurā ir vainojama Apvienotā Karaliste, no vienas puses, un to tradicionālo pašu resursu zaudējumiem, kas šai valstij būtu jānodod Komisijas rīcībā, no otras puses. Replikā Komisija piebilda, ka “ši prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi attiecas uz muitas parādiem, ko Apvienotā Karaliste ir konstatējusi saistībā ar [operāciju] *Snake*”.

296. Līdz ar to man šķiet, ka ar šīm norādēm attiecībā uz šo laikposmu Komisija pati ir ierobežojusi otrā pamata priekšmetu ar tradicionālo pašu resursu zaudējumiem, par kuriem Apvienotā Karaliste esot atbildīga parādu dēļ, ko šī valsts pati ir konstatējusi saistībā ar operāciju *Snake*, kura tostarp ietver 23 maksājuma paziņojumus C18 *Snake*, kas tika nosūtīti uzņēmējiem un pēc tam atcelti. Šādu interpretāciju, manuprāt, apstiprina Komisijas brīdinājuma vēstulē un argumentētajā atzinumā formulētie iebildumi. Tādējādi no brīdinājuma vēstules izriet, ka, “pamatojoties uz 24 sākotnējiem un vēlāk atceltiem parādiem, ir jāmaksā summas, kas atbilst pašu resursiem par attiecīgo laikposmu (2011.–2014. gada novembris)”³⁰⁸. Tāpat ir jāuzsver, ka argumentētajā atzinumā vispirms ir ietverts tas pats formulējums, kas ir ietverts prasības pieteikumā, un pēc tam nepārprotami ir precizēts, ka, “ciktāl šis Apvienotās Karalistes arguments ir vērsts uz to, lai ierobežotu pārkāpuma piemērojamību laikā, ir jānorāda, ka Komisijas sūdzība par laikposmu no 2011. gada līdz [operācijas] *Snake* beigām 2014. gadā attiecas uz summām, uz kurām attiecās *a posteriori* piedziņas rīkojumi, ko Apvienotās Karalistes muiža izdeva pēc šīs operācijas un pēc tam atcēla”³⁰⁹.

297. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka attiecībā uz laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim otrā pamata priekšmets ir ierobežots ar to tradicionālo pašu resursu zaudējumu noteikšanu, par kuriem Apvienotā Karaliste ir atbildīga sakarā ar papildu muitas parādiem, kas ir konstatēti saistībā ar operāciju *Snake*, un tostarp 23 maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*, kuri tika atcelti administratīvu kļūdu, par kurām ir atbildīga šī dalībvalsts, dēļ³¹⁰.

– Par laikposmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim

298. Attiecībā uz laikposmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim, lai noteiktu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru un tostarp pārāk zemu novērtētā importa apjomu, Komisija savā prasības pieteikumā izmanto OLAF metodoloģiju. Komisijas pieeja ir tāda, ka importa, kas ir deklarēts vērtībā, kura ir zemāka par riska sliekšni 50 % apmērā no vidējās koriģētās cenas, apmērs ir pamats šo zaudējumu apmēra noteikšanai, kas tādējādi atbilst tradicionālo pašu resursu summai, kuru Apvienotā Karaliste būtu saņēmusi un nodevusi Savienības rīcībā, ja tā būtu izpildījusi savus pienākumus. Apvienotā Karaliste uzskata, ka šī Komisijas izvēle ir patvaļīga. Tādējādi tā apstrīd pieeju, saskaņā ar kuru jebkura preču deklarācija, kas ir zemāka par šo sliekšni, automātiski ir uzskatāma par pārāk zemu novērtētu deklarāciju, un uzskata, ka šāds apstāklis vienkārši var būt par pamatu šaubām, kuras var izraisīt papildu kontroli.

299. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Komisija principā piekrīt pieejai, ka visas importētās preces, kuru deklarētā vērtība ir zemāka par vienas un tās pašas kategorijas preču vidējo cenu, principā nevar automātiski tikt uzskatītas par pārāk zemu novērtētām, norādot, ka OLAF metodoloģija netika piemērota visām Apvienotajā Karalistē ievestajām precēm, kas ir deklarētas vērtībā, kura ir

³⁰⁸ Skat. brīdinājuma vēstules 178. punktu.

³⁰⁹ Skat. it īpaši A.31. pielikumā ietvertā argumentētā atzinuma 243. un 338. punktu.

³¹⁰ Skat. šo secinājumu 241.–243. punktu.

zemāka par 50 % sliekšni no vidējās koriģētās cenas, bet ka tā izmanto katras dienas pamatrādītājus. Šo katras dienas pamatrādītāju izmantošana izraisot to, ka tad, ja noteiktu preču kravu vērtība ir zemāka par 50 % sliekšni no vidējās koriģētās cenas un ja citās kravās vidējais rādītājs var būt virs minimālās pieņemamās dienas cenas Savienības-28 mērogā, vidējā katras dienas pamatrādītāja vērtība pārsniegtu minimālo pieņemamo cenu, līdz ar to aprēķinātajos resursu zaudējumos netiktu iekļauts katras dienas pamatrādītājs, kas ietver šīs pārāk zemu novērtētās kravas³¹¹. Šī iestāde apstiprina, ka tad, ja, izmantojot apkopotos dienas datus, pastāv risks, ka importa, kas ir deklarēts zem minimālās pieņemamās cenas, apmērā tiek ietverts zināms likumīgā importa skaits, *OLAF* metodoloģija izslēdz noteiktu pārāk zemu novērtēto preču daļu. Man šķiet, ka rakstveida atbildēs uz Tiesas jautājumiem Apvienotā Karaliste atsakās no savas iepriekšējās nostājas un patiesībā piekrīt šim Komisijas argumentam, jo tā norāda, ka *vienīgais* iemesls, kādēļ summa, ko Komisija ir aprēķinājusi kā tradicionālos pašu resursus, ir daudz lielāka nekā summa, kura ir aprēķināta atbilstoši Apvienotās Karalistes metodei, ir tas, ka *OLAF* metodoloģijā tiek izmantotas daudz augstākas “pārvērtēšanas” cenas³¹².

300. Noslēgumā, runājot par lietas dalībnieku atšķirīgo pieeju attiecībā uz pārkāpuma laikposmā importēto pārāk zemu novērtēto preču apjomu, kas ir ņemts vērā tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķinā, to acīmredzami var izskaidrot ar šo lietas dalībnieku izvēlētajiem atšķirīgajiem sliekšņiem. Lai gan *OLAF* metodoloģija ir balstīta uz minimālo pieņemamo cenu, kas veido 50 % no vidējās koriģētās cenas Savienībā-28, Apvienotā Karaliste iesaka veikt aprēķinu, pamatojoties uz individuālajām importa deklarācijām, kuras ir apkopojušas Apvienotās Karalistes muitas iestādes, lai noteiktu pārāk zemā novērtējuma sliekšni³¹³. Ņemot vērā atšķirības starp šiem kritērijiem un to, ka gan *OLAF* metodoloģijas, gan Apvienotās Karalistes piedāvātās metodoloģijas mērķis ir novērtēt vienus un tos pašus zaudējumus, bet citā līmenī, proti, attiecīgi, no Savienības viedokļa kopumā un no attiecīgās valsts viedokļa, uzskatu, ka šīs pēdējās minētās metodoloģija varētu būt atbilstoša salīdzinājuma bāze, lai kritiski novērtētu pārkāpuma laikposmā pārāk zemu novērtētā importa apmēru, kas ir aprēķināts, pamatojoties uz *OLAF* metodoloģiju. Atbildot uz Tiesas jautājumiem par to, kāda būtu iespējamā ietekme uz pašu resursu zaudējumu apmēru, ja kā pārāk zemu novērtētā importa atsaucēs vērtību Komisija būtu izmantojusi Apvienotās Karalistes pārāk zemā novērtējuma robežvērtību, nevis minimālo pieņemamo cenu, Apvienotā Karaliste norādīja, ka, lai gan tā nevar precīzi atkārtot šīs iestādes aprēķinus, aplēstā tradicionālo pašu resursu zaudējumu samazinājuma procentuālā daļa būtu 4,4 vai 4,7 %. Līdz ar to, kā pamatoti norāda Apvienotā Karaliste, uzskatu, ka vērā ņemamā atšķirība starp tradicionālo pašu resursu zaudējumu aprēķinu, ko norādījusi Komisija, un Apvienotās Karalistes atbalstīto aprēķinu šajā lietā, galvenokārt ir izskaidrojama ar atsaucēs vērtību pārāk zemu novērtēto preču “pārvērtēšanai”, nevis ar apjomu³¹⁴.

301. No iepriekš minētā izriet, ka atbilstoši Komisijas metodei nav acīmredzami pārāk augstu novērtēts pārāk zemu novērtēto preču apjoms pārkāpuma laikposmā. Ņemot vērā minētā laikposma ilgumu, kā arī attiecīgās krāpšanas raksturu, man šķiet, ka lietas dalībnieku nostājas

³¹¹ Kā paskaidro Komisija, pieņemot, ka attiecībā uz noteiktu astoņu ciparu Kombinētās nomenklatūras kodu vidējā koriģētā cena Savienībā-28 ir 15 GBP/kg, minimālā pieņemamā cena tādējādi ir 7,50 GBP/kg. Tā turpina – joprojām piekrītot, ka vienas dienas laikā tiek veikti deviņi regulāri importa gadījumi ar zemu vērtību 10 GBP/kg un viens pārāk zemu novērtēts imports 1 GBP/kg apmērā, ikdienas datu apkopošana veido vidējo cenu 9,1 GBP/kg. Ņemot vērā, ka šī cena ir augstāka par minimālo pieņemamo cenu 7,50 GBP/kg, ikdienas pamatrādītājs, kas ietver pārāk zemu novērtēto sūtījumu, līdz ar to netiktu iekļauts aprēķinātajos tradicionālo pašu resursu zaudējumos.

³¹² Tiesas sēdē Komisija norādīja, ka no konsultatīvās sabiedrības ziņojuma (prasības pieteikuma A.32 pielikums un iebildumu raksta B.5 pielikums) 1.12. punkta izriet, ka Apvienotā Karaliste atzīst, ka pārāk zemu novērtētais imports ir vismaz 35 % no visa importa Apvienotajā Karalistē pārkāpuma laikposmā.

³¹³ Skat. it īpaši konsultatīvās sabiedrības ziņojumu prasības pieteikuma A.32 pielikumā un iebildumu raksta B.5. pielikumā, 3.5. punkts.

³¹⁴ Atbildē uz Tiesas jautājumiem Apvienotā Karaliste atsauca arī uz “kopējo apjomu”, proti, importa apjomu, kas tiktu uzskatīts par pārāk zemu novērtētu, pamatojoties uz abām metodēm. Tā “kopīgo apjomu” par 2015.–2017. gadu lēš 992 326 582 kg apmērā.

attiecībā uz šo apstākli būtiski neatšķiras, jo starpība starp novērtējumiem, ko attiecīgi ir veikusi Komisija un Apvienotā Karaliste, mazāk nekā 5 % apmērā joprojām ir saprātīgās robežās. Līdz ar to pārāk zemu novērtētā importa apjoma aplēses ir jāpieņem kā pamats tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēra noteikšanai, kā to savā prasības pieteikumā ir norādījis Komisija.

ii) Par atsauces vērtību, lai noteiktu pašu resursu zaudējumu summas

302. Kā jau tika norādīts šajos secinājumos, lietas dalībnieku nostājas galvenokārt atšķiras jautājumā par to, kādā cenu līmenī būtu jāveic preču, kas tiek uzskatītas par pārāk zemu novērtētām, “pārvērtēšana”, lai aprēķinātu papildu muitas nodokli un lai noteiktu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru Savienības budžetam. Komisija uzskata, ka šādai korekcijai ir jānotiek vidējo korigēto cenu līmenī, jo, pirmkārt, tekstilizstrādājumu un apavu cena laika gaitā būtiski neatšķiras un, otrkārt, neveicot fiziskas kontroles un Apvienotās Karalistes muitas iestādēm neizņemot paraugus statistiski reprezentatīvā līmenī, ir jāuzskata, ka pārāk zemu novērtēto preču cena un kvalitāte atbilst to cenu sadalei, uz kurām neattiecas pārāk zema novērtējums. Apvienotā Karaliste savukārt uzskata, ka šī metodoloģiskā izvēle nav pamatota, jo neviens pierādījums neļauj pamatot pieņēmumu, saskaņā ar kuru ar pārāk zemu vērtību deklarētajām precēm ir tādas pašas cenas un kvalitātes īpašības kā citām no Ķīnas importētajām precēm. Gluži pretēji, savāktie dati šķietami norādot uz to, ka pārāk zemu novērtētais imports attiecās uz Apvienotās Karalistes tirgu zemā līmeņa segmentu.

303. Šajā ziņā, kā jau esmu uzsvēris, atsauces vērtība kā normatīvais kritērijs nevar būt patvaļīga, un tās mērķis attiecībā uz strīdīgo laikposmu ir radīt dalībvalstij situāciju, kas ir līdzvērtīga tai, kādā tā būtu pareizi konstatējusi prasījumus un tos iegrāmatojusi. Uzskatu, ka atsauces vērtībai būtu jāatbilst visiem attiecīgās pienākumu neizpildes faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem, jo runa ir par vienu no pamatkritērijiem tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēra noteikšanā³¹⁵.

304. Vispirms no Komisijas analīzes, kuru Apvienotā Karaliste turklāt būtībā neapstrīd, izriet, ka Ķīnas izcelsmes tekstilizstrādājumu un apavu pārāk zemu novērtētais imports galvenokārt apjoma ziņā tika veikts atbilstoši 42. muitas procedūrai, proti, tas bija paredzēts citām Savienības muitas teritorijas dalībvalstīm. Piemēram, no OLAF ziņojuma izriet, ka 2016. gadā 87 % no zemas vērtības tekstilizstrādājumu un apavu importa Apvienotajā Karalistē tika veikti saskaņā ar 42. muitas procedūru, lai gan tajā pašā laikposmā 40. muitas procedūra tika izmantota vienīgi 13 % tekstilizstrādājumu un apavu importa no Ķīnas gadījumā. Man šķiet, ka šī atšķirība apstiprina krāpniecisku darbību, kuru mērķis ir citas dalībvalstis, pārvietošanu uz Apvienoto Karalisti³¹⁶. Manuprāt, Komisija arī pamatoti norāda, ka attiecībā uz muitas nodokļu iekasēšanu nav jānošķir preces, uz kurām attiecas šīs divas muitas procedūras, jo atlikušie 13 % importa, kas ir deklarēti saskaņā ar 40. muitas procedūru, varēja tikt pārvietoti uz citām dalībvalstīm pēc muietošanas Apvienotajā Karalistē. No tā izriet, ka lielākā daļa no pārāk zemu novērtētā importa bija tieši vai netieši novirzīta uz tekstilizstrādājumu un apavu tirgu Savienībā kopumā, nevis konkrēti uz Apvienotās Karalistes tirgu, līdz ar to nav nekāda pamatota iemesla to “pārvērtēt”, pamatojoties uz atšķirīgu atsauces vērtību nekā tā, kas raksturo attiecīgo preču cenu Savienībā kopumā.

³¹⁵ Kā izriet no konsultāciju sabiedrības ziņojuma, 80 % no tradicionālo pašu resursu zaudējumu starpības ir attiecināmi uz atsauces vērtību (atbilstoši OLAF metodoloģijai tā ir no 2,26 līdz 141,95 GBP, savukārt, piemērojot Apvienotās Karalistes izstrādāto “atbilstības sliekšni”, tā būtu no 0,10 līdz 8,90 GBP; iebildumu raksta B.5. pielikuma 3.3. punkts).

³¹⁶ OLAF ziņojuma 2.1.5. punkts.

305. Turpinot, no dokumentiem izriet, ka Apvienotā Karaliste kritizē atsaucē vērtības izmantošanu, kas ir balstīta uz vidējām koriģētajām cenām, kuras ir pamatotas ar vidējām cenām Savienības mērogā, pamatojoties uz to, ka tajā nav ņemta vērā attiecīgo preču kvalitāte un to ieviešanas dalībvalsts, vēl jo vairāk tādēļ, ka Komisija nav sniegusi pierādījumus attiecīgo preču vērtībai. Līdz ar to Apvienotās Karalistes datiem būtu jādod priekšroka, salīdzinot ar šo Savienības vidējo koriģēto cenu. Šajā ziņā, kā jau izklāstīts šajos secinājumos³¹⁷, ir grūti pārmest Komisijai, ka tā nav sniegusi tiešos pierādījumus par pārāk zemu novērtētā importa vērtību, jo šī nepazīņošana ir Apvienotās Karalistes muitas iestāžu bezdarbības sekas. Uzskatu, ka, tā kā nav tiešu pierādījumu par attiecīgo preču vērtību, pierādījums, kas ir balstīts uz tādiem statistikas datiem kā pamatlīdētā aplūkotie, var tikt pieņemts prasībā sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, lai noteiktu pašu resursu zaudējumus Savienības budžetam.

306. Turklāt attiecībā uz šo kritiku ir jāatgādina, ka pašu resursu zaudējumu apmēra noteikšanai šajā lietā ir jābūt vērīgai uz to, lai noteiktu, kādam būtu jābūt attiecīgās dalībvalsts ieguldījumam Savienības budžetā pēc muitas nodokļu iekasēšanas pārkāpuma laikposmā, ja nebūtu šīs prasības pirmajā pamatā aprakstīto pārkāpumu. Ieņēmumi no muitas nodokļiem, kā jau norādīts³¹⁸, ir Savienības tradicionālie pašu resursi, kas dalībvalstīm ir jānodod Savienības rīcībā saskaņā ar Regulas Nr. 1150/2000 un Regulas Nr. 609/2014 apvienotajiem noteikumiem³¹⁹. Pirms ieviešanas nodokļa iekasēšanas tiek noteikta muitas vērtība precēm un tiek aprēķināts ar tām saistītais muitas nodoklis, jo šīs divas sastāvdaļas ir posmi pirms importēto preču laišanas brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā un pirms to galīgās nodošanas patērētājam. Tādējādi, runājot tostarp par muitas nodokļiem, zaudējumu aplēse Savienības budžetam, kas izriet no muitas kontroles neesamības, nevar tikt pamatota ar attiecīgo preču iespējamo galamērķi dalībvalsts individuālajā tirgū, it īpaši ar šī tirgus zemāko vai augstāko segmentu preču kvalitātes ziņā, kam, nepastāvot tiešiem pierādījumiem, ir spekulatīvs raksturs, ņemot vērā, ka muitas vērtību Savienībā importētajām precēm nosaka kompetentās muitas iestādes. Tādējādi varu tikai piekrist Apvienotās Karalistes argumentam, ka preču muitas vērtība atbilst to iegādes izmaksām eksportētājam, jo šo vērtību nosaka preču veids un kvalitāte, nevis to galamērķis³²⁰. No tā izriet – lai noteiktu preču muitas vērtību, ieviedot tās Savienības teritorijā, galamērķa dalībvalsts identifikācijai nav nozīmes, līdz ar to, lai noteiktu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru saistībā ar krāpšanu muitas jomā, ko izraisījis preču pārāk zems novērtējums, Komisija pamatoti nav veikusi nekādu nošķiršanu atkarībā no attiecīgo preču galamērķa Savienībā³²¹.

307. Pilnības labad, runājot par vidējās koriģētās cenas Savienībā-28 izraudzīšanos par atsaucē vērtību, lai novērtētu tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēru Savienības budžetam, kā tas jau ir norādīts šajos secinājumos³²², pirmkārt, Savienība veido vienotu muitas savienību, tādējādi tiesiskā regulējuma muitas jomā pieņemšana ietilpst Savienības ekskluzīvajā kompetencē. Otrkārt, to muitas nodokļu iekasēšana, kas ir aprēķināti importam no trešām valstīm, nosaka Savienības budžeta lielumu. No tā secinu, ka tādā gadījumā kā šajā lietā, kad valsts iestāžu bezdarbības dēļ nav tiešu pierādījumu, kas ļautu noteikt pašu resursu zaudējumu apmēru, ir jāapstiprina Komisijas metodoloģiskā pieeja, kura ir balstīta uz kopīgu atsauci, neņemot vērā

³¹⁷ Skat. šo secinājumu 274. punktu.

³¹⁸ Skat. šo secinājumu 235. punktu, kurā tostarp ir atsaucē uz Lēmuma 2007/436 2. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu un Lēmuma 2014/335/ES 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

³¹⁹ Skat. it īpaši šo regulu attiecīgos 2., 9. un 10. pantu, kā arī šo secinājumu 236.–240. punktu.

³²⁰ Skat. konsultāciju padomes papildu ziņojumu, kas ir ietverts iebildumu raksta B.6. pielikumā, 2.25. un 2.26. punktu.

³²¹ Nozīmīgs ir arī Komisijas apgalvojums, ka 2016. gadā 87 % no tekstilizstrādājumu un apavu importa Apvienotajā Karalistē tika veikti saskaņā ar 42. muitas procedūru, un tas nozīmē, ka šīs preces bija paredzētas citām dalībvalstīm, savukārt tajā pašā laikposmā 40. muitas procedūra tika izmantota tikai 13 % no šādu preču importa gadījumu, kas varēja palikt Apvienotās Karalistes tirgū vai tikt novirzītas uz citām dalībvalstīm.

³²² Skat. šo secinājumu 208. punktu.

katras dalībvalsts īpatnības, piemēram, tās iedzīvotāju dzīves līmeni un pirktspēju, kas katrā dalībvalstī individuāli var noteikt attiecīgo produktu pārdošanas cenas. Šo iemeslu dēļ uzskatu, ka ir jāapstiprina Komisijas pieeja par atsauces vērtību izmantot vidējās koriģētās cenas Savienības līmenī, kuras pašas ir balstītas uz *vērtībām*, ko dalībvalstis ir *deklarējušas* kopējā datubāzē *Surveillance 2*³²³. Tātad šī atsauces vērtība ir tā, ko būtu bijis jāizmanto tradicionālo pašu resursu, kuri ir nodoti Savienības budžetam, aprēķināšanai, ja būtu notikusi pareiza Savienības muitas tiesību piemērošana. Ciktāl šī metodoloģija ir balstīta uz deklarēto cenu *vidējo rādītāju*, šī vērtība atspoguļo *visu* pārkāpuma laikposmā importēto preču raksturu un kvalitāti, nepiešķirot nekādu priekšroku tirgus segmentiem, kuros ietilpst attiecīgās preces. Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki neapstrīd premisu, saskaņā ar kuru attiecīgie tekstilizstrādājumi un apavi no Ķīnas ir preces, kuru cenas ir diezgan stabilas³²⁴, manuprāt, ir jāuzskata, ka vidējās koriģētās cenas Savienības līmenī ir atbilstoša un nepatvaļīga atsauces vērtība, lai novērtētu pašu resursu zaudējumus Savienības budžetam³²⁵.

5) Kopsavilkums par tradicionālo pašu resursu novērtēšanu

308. Ņemot vērā izklāstītos apsvērumus, uzskatu, ka Komisijas prasības pieteikumā izvirzītie argumenti neļauj Tiesai pārliecinoši lemt par šajā prasībā minēto tradicionālo pašu resursu zaudējumu precīzu apmēru.

309. Pirmkārt, attiecībā uz laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim prasības priekšmets, kā tas iepriekš ir izklāstīts šajos secinājumos³²⁶, ir ierobežots ar parādiem, kas atbilst maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*. Tādējādi tradicionālo pašu resursu zaudējumiem, kuru noteikšanu var prasīt Komisija, loģiski ir jābūt tiem zaudējumiem, kas izriet no šo maksājuma paziņojumu atcelšanas, un tie nevar būt lielāki par tiem. Tomēr savā prasības pieteikumā Komisija ir formulējusi pieprasījumu, kas atbilst Savienības pašu resursu zaudējumiem iepriekš minētajā laikposmā 1 001 511 991,60 EUR³²⁷ apmērā. Šajā ziņā, kā, manuprāt, pamatoti norāda Apvienotā Karaliste, šī summa neatspoguļo Komisijas argumentāciju, no kuras izriet, ka iepriekš minētajā laikposmā tās prasība ir par summām, uz kurām attiecas Apvienotās Karalistes muitas iestāžu izdotie maksājuma paziņojumi C18 *Snake*, kas vēlāk tika atcelti. Jāuzsver – lai gan šīs iestādes ir noteikušas muitas vērtību precēm, kuras ir identificētas kā pārkāpumu novērtētas operācijas *Snake* ietvaros, piemērojot vidējās koriģētās cenas Savienības līmenī, kas bija administratīva kļūda, kurā ir vainojama Apvienotā Karaliste³²⁸, pašu resursu zaudējumu aplēse saistībā ar maksājuma paziņojumiem C18 *Snake* nekādā gadījumā nevar pārsniegt 357 miljonus GBP³²⁹. Turklāt Apvienotā Karaliste uzskata, ka summa, kas izriet no uzņēmējiem

³²³ Skat. šo secinājumu 126. punktu.

³²⁴ OLAF ziņojuma 2.1.2. punkts.

³²⁵ Skat., *mutatis mutandis*, it īpaši spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455, 23. punkts). Turklāt ir jānoraida Komisijas izvirzītais arguments, saskaņā ar kuru šajā spriedumā ir atļauta aplūkoto preču vidējo cenu izmantošana Savienības līmenī, lai to izmantotu par pamatu pārāk zemu novērtētā importa "pārvērtēšanai" un vēlāk aprēķinātu tradicionālo pašu resursu zaudējumus. Minētajā lietā Tiesa vienkārši nosprieda, ka tad, ja deklarētā darījuma vērtība tiek uzskatīta par neparasti zemu salīdzinājumā ar vidējām pirkuma cenām, par kādām statistiski caurmērā tiek importētas līdzīgas preces, ir jāuzskata, ka šāda cenu atšķirība ir pietiekama, lai *pamatotu muitas iestādes šaubas* un to, ka tā ir noraidījusi aplūkoto preču deklarēto muitas vērtību. Līdz ar to Tiesa nav paudusi nostāju par to, kāds attiecīgo preču cenu līmenis būtu jāuzskata par atsauces vērtību, lai noteiktu atbilstošo muitas vērtību.

³²⁶ Skat. šo secinājumu 295.–297. punktu.

³²⁷ Šo summu veido: 480 098 912,45 EUR 2014. gadā, 325 230 822,55 EUR 2013. gadā, 173 404 943,81 EUR 2012. gadā un 22 777 312,79 EUR 2011. gadā.

³²⁸ Skat. šo secinājumu 241.–250. punktu attiecībā uz maksājuma paziņojumu C18 *Snake* atcelšanu.

³²⁹ Tāpat ir jāpatur prātā, ka Apvienotās Karalistes iestādes šo summu ir aprēķinājušas, izmantojot kļūdainu pamatu, kā jau norādīts (skat. šo secinājumu 247.–249. punktu).

paziņotajiem maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*, ir 192 568 694,30 GBP³³⁰. Šī pretruna starp summām, kuras ir pieprasītas prasības pieteikuma prasījumos, no vienas puses, un prasības pieteikuma pamatojumu kā pamatu lūgumam konstatēt pašu resursu zaudējumus pārkāpuma laikposmā, manuprāt, ir izskaidrojama vienīgi ar Komisijas veikto kļūdaino atskaides punkta izvēli, kas izpaužas tādējādi, ka tās aprēķinā papildus summām, kuras ir saistītas ar maksājuma paziņojumu C18 *Snake* piedziņu, tiek iekļauts arī viss minētajā laikposmā veiktais pārāk zemu novērtētais imports, pamatojoties uz statistikas datiem. Šajā lietā, tā kā joprojām pastāv būtiskas neskaidrības attiecībā uz summas, ko Komisija ir pieprasījusi par laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim, precizitāti saistībā ar pašu resursu zaudējumiem Savienības budžetam, uzskatu, ka tā nav juridiski pietiekami pierādījusi visu šo summu.

310. Otrkārt, no iepriekš minētā izriet, ka *OLAF* metodoloģija, ko Komisija izmantoja tradicionālo pašu resursu zaudējumu aplēsēm laikposmā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim, ir atbilstoša un nav patvaļīga, tādējādi to var izmantot, lai noteiktu to preču apjomu, kuras ir pārāk zemu novērtētas pārkāpuma laikposmā, un lai noteiktu atsaucis vērtību to “pārvērtēšanas” mērķiem.

311. Lai gan Tiesa principā var apmierināt Komisijas lūgumu aprēķināt tradicionālo pašu resursu summu attiecībā uz laikposmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim, tomēr rodas jautājums, vai attiecībā uz laikposmu no 2015. gada 1. maija līdz 2017. gada 11. oktobrim, kas atbilst papildu muitas nodokļiem, uz kuriem attiecas maksājuma paziņojumi C18 *Breach*, kas ir izdoti, sākot no 2018. gada maija saistībā ar operāciju *Breach*, šajos maksājuma paziņojumos norādītās summas ir “jāiegrāmato”, aprēķinot summu, kuras norādīšanu pieprasa Komisija. Šajā ziņā Apvienotā Karaliste apgalvo, ka tā no 27 uzņēmējiem pieprasīja muitas nodokli kopumā 25 miljonu GBP apmērā un attiecīgās summas³³¹ ierakstīja B kontos³³². Konkrētāk, Apvienotā Karaliste apgalvo, ka Komisija, lai gan tā par astoņiem no šiem maksājuma paziņojumiem zināja kopš 2018. gada maija³³³, no tās veiktās tradicionālo pašu resursu zaudējumu summas aplēses nav atskaitījusi summas, kas atbilst šiem maksājuma paziņojumiem. Lēmums veikt šo ierakstīšanu neesot ticis apstrīdēts ne argumentētajā atzinumā, ne prasības pieteikumā, lai gan attiecībā uz astoņiem no šiem maksājuma paziņojumiem C18 *Breach* ieraksti B kontos esot datēti ar 2018. gada maiju, kā rezultātā Komisija par to zināja pirmstiesas periodā. Komisija savukārt iebilst, ka Apvienotā Karaliste visā pirmstiesas un tiesas procesa laikā atteicās paziņot detalizētu informāciju par saviem aprēķiniem (un tostarp norādīt izmantotos “pārvērtēšanas” paziņojumus, apjomus un vērtības), tādējādi tā nevarēja nodalīt šo importu no kopējā importa apjoma, uz kuru attiecas pieeja, kas ir balstīta uz *Surveillance 2* ikdienas apkopotajiem datiem.

³³⁰ Atbildē uz Tiesas jautājumiem Apvienotā Karaliste paskaidro, ka iemesls, kādēļ maksājuma paziņojumos C18 *Snake* ir pieprasīta summa 201 828 809,62 GBP apmērā, lai gan Apvienotā Karaliste atbildē uz repliku atsaucas uz skaitli, kurš nedaudz pārsniedz 192 568 694,30 GBP, ir saistīts ar to, ka šis pēdējais skaitlis izslēdz importu no citām valstīm, kas nav Ķīna, un citu preču, kas nav tekstilizstrādājumi un apavi un kas nav šīs prasības priekšmets, kodu importu. Turklāt Apvienotā Karaliste apgalvo, ka šī summa 192 568 694,30 GBP apmērā pēc tam būtu jāsamazina līdz summai aptuveni 25 miljonu GBP apmērā. Apvienotās Karalistes metodoloģijas robežvērtības esot jāpiemēro vidējo koriģēto cenu Savienības līmenī vietā un, pamatojoties uz šīm pašām robežvērtībām, esot jākoriģē pārāk zemu novērtēto preču apjoms, kas ir “jāpārvērtē”, jo šis apjoms ir zemāks par apjomu, kurš ir aprēķināts, piemērojot *OLAF* metodoloģiju (skat. atbildes raksta uz repliku D.5 un D.10 pielikumu).

³³¹ Iebildumu rakstā Apvienotā Karaliste norāda, ka minētā procesuālā raksta iesniegšanas dienā tā ir izdevusi 27 maksājuma paziņojumus C18 *Breach*, ka atbilstošās summas ir ierakstītas B kontos un ka attiecībā uz astoņiem no šiem paziņojumiem šī ierakstīšana esot notikusi 2018. gada maijā. Atbildes rakstā uz repliku Apvienotā Karaliste norāda, ka kopējā prasīto nodokļu summa, izmantojot minētos paziņojumus par piedziņu, pa to laiku ir pieaugusi un ka šis skaitlis jau ir 45 882 997,46 GBP (pārskatītais skaitlis pēc papildu analīzes – 44 296 285,04 GBP).

³³² Tas nozīmē, ka muitas nodokļi tika konstatēti, bet nebija ierakstīti A kontos, jo tie vēl nebija piedzīti un nebija sniegts nekāds galvojums (skat. Regulas Nr. 1150/2000 6. panta 1. punktu un 3. punkta a) un b) apakšpunktu).

³³³ Datums pirmstiesas procedūras laikā pēc 2018. gada 9. marta brīdinājuma vēstules nosūtīšanas un pirms datuma, kas atbilst 2018. gada 24. septembra argumentētajā atzinumā norādītajam divu mēnešu termiņam.

312. Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, pamatojoties uz LESD 258. pantu, var tikt celta tikai tad, ja attiecīgā dalībvalsts argumentētajā atzinumā izvirzītās prasības neizpilda tajā noteiktā termiņā³³⁴. Pienākumu neizpildes esamība līdz ar to ir jāizvērtē, aplūkojot situāciju dalībvalstī, kāda tā bija šī termiņa beigās³³⁵. Šajā lietā no iebildumu raksta izriet, un Komisija šo faktu neapstrīd, ka Apvienotā Karaliste 2018. gada maijā un tāpat pirms 2018. gada 24. septembra argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām ir izdevusi astoņus maksājuma paziņojumus C18 *Breach*, kuri attiecās uz laikposmu no 2015. gada 1. maija. Tādējādi, ņemot vērā, ka Komisijai par to bija zināms pirms argumentētā atzinuma paziņošanas, tai šajā ziņā summas bija jāiekļauj 2018. gada 24. septembra argumentētajā atzinumā. Līdz ar to, lai aprēķinātu galīgo summu, kas ir jāmaksā par laikposmu no 2017. gada 1. maija līdz 11. oktobrim, Apvienotā Karaliste var pretendēt vienīgi uz astoņu maksājuma paziņojumu C18 *Breach* atskaitīšanu. Lai noteiktu, vai summas, kas atbilst minētajiem astoņiem maksājuma paziņojumiem, ir jāņem vērā šajā lietā, kā tas vairākkārt ir norādīts šajos secinājumos, ir jāņem vērā Regulas Nr. 609/2014 13. panta 1. punkts un Regulas Nr. 1150/2000 17. panta 1. punkts, kurā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodot Komisijas rīcībā visas summas, kas atbilst noteiktajiem prasījumiem³³⁶. No lietas materiāliem neizriet un lietas dalībnieki turklāt neapgalvo, ka aplūkotie astoņi maksājuma paziņojumi C18 *Breach* būtu kļuvuši neatgūstami saskaņā ar Regulas Nr. 609/2014 13. panta 2. punkta otro un trešo daļu, nedz arī, ka runa ir par prasījumiem, kuriem iestāties noilgums, Savienības Muitas kodeksa 103. panta izpratnē³³⁷. No tā izriet, ka līdz šai dienai summas, kas atbilst šiem astoņiem maksājuma paziņojumiem, principā būtu jāatskaita no tradicionālo pašu resursu novērtējuma summas par laikposmu no 2015. līdz 2017. gadam vēl jo vairāk tāpēc, ka Apvienotā Karaliste savā rakstveida atbildē uz Tiesas jautājumiem ir sniegusi pierādījumus, lai veiktu šo atskaitīšanu³³⁸. Tomēr uzskatu, ka tiesvedības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros atbilstoši LESD 258. pantam Tiesai nav jāaizstāj Komisija, pašai aprēķinot precīzu summu, kas atbilst minētajiem astoņiem maksājuma paziņojumiem C18 *Breach*, ne arī tie “jāatskaita” no summas, kuru Komisija ir pieprasījusi kā pašu resursu zaudējumus Savienības budžetam.

313. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, secinu, ka otrais pamats ir jāapmierina, ciktāl ar to tiek lūgts konstatēt, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi iepriekš minētās tiesību normas par pašu resursiem, bet Komisijas lūgums aprēķināt tradicionālo pašu resursu apmēru ir jānoraida.

314. Tādēļ ierosinu Tiesai konstatēt, ka attiecībā uz laikposmu no 2011. gada novembra līdz 2014. gada novembrim Apvienotā Karaliste nav nodevusi pareizu tradicionālo pašu resursu summu saistībā ar krāpniecisku importu, ko tā konstatēja operācijā *Snake* un saistībā ar vēlāk atceltajiem maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*, un ka tādējādi tā ir pārkāpusi Lēmuma 2007/436 un Lēmuma 2014/335 2. un 8. pantu, kā arī Regulas Nr. 1150/2000 2., 6., 9., 10., 11. un 17. pantu, kuriem atbilst attiecīgi Regulas Nr. 609/2014 2., 6., 9., 10., 12. un 13. pants.

³³⁴ Argumentētais atzinums tika izdots 2018. gada 24. septembrī, šis termiņš beidzās divus mēnešus pēc šī datuma.

³³⁵ Skat. it īpaši spriedumus, 2017. gada 4. maijs, Komisija/Luksemburga (C-274/15, EU:C:2017:333, 47. punkts); 2019. gada 27. marts, Komisija/Vācija (C-620/16, EU:C:2019:256, 39. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2020. gada 2. aprīlis, Komisija/Polija, Ungārija un Čehijas Republika (Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pagaidu pārcelšanas mehānisms) (C-715/17, C-718/17 un C-719/17, EU:C:2020:257, 54. punkts).

³³⁶ Skat. šo secinājumu 236. punktu.

³³⁷ Skat. argumentus, kas izvirzīti maksājuma paziņojuma C18 *Snake* analīzes ietvaros.

³³⁸ Tomēr man jānorāda, ka pretēji tam, ko apgalvo Apvienotā Karaliste, šī ņemšana vērā neizraisa prasības nepieņemamību attiecībā uz laikposmu no 2015. gada 1. maija līdz 2017. gada 11. oktobrim, jo tā attiecas vienīgi uz tradicionālo pašu resursu zaudējumu apmēra noteikšanu.

Tomēr ierosinu Tiesai pilnībā noraidīt prasības pieteikuma pirmā prasījuma trešajā daļā ietverto lūgumu, ciktāl tas attiecas uz šo laikposmu, jo Komisija nav pierādījusi tajā minēto summu pareizību.

315. Attiecībā uz laikposmu no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim secinu, ka, nenododot maksājamās summas, Apvienotā Karaliste nav ievērojusi iepriekš minētās tiesību normas. Tomēr, tā kā summa, kas atbilst astoņiem maksājuma paziņojumiem C18 *Breach*, būtu jāatskaita no tradicionālo pašu resursu summas un tā kā Tiesai nav jāaizstāj Komisija, veicot šo noteikšanu, tradicionālo pašu resursu summa laikposmā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 11. oktobrim nevar tikt noteikta šīs prasības ietvaros.

316. Ja Tiesa sekos manam priekšlikumam attiecībā uz otro pamatu, jautājumam par valūtas maiņas kursu, kas ir jāizmanto, lai aprēķinātu pašu resursu zaudējumu apmēru, vairs nav priekšmeta. Tātad tikai pakārtoti un vienīgi gadījumā, ja Tiesa nolemtu aprēķināt Komisijas pieprasīto summu saistībā ar tradicionālo pašu resursu zaudējumiem, turpinājumā īsumā izvērtēšu šī argumenta pamatotību.

4. Par nokavējuma procentiem

317. Attiecībā uz Apvienotās Karalistes izvirzīto iebildi par nepieņemamību, saskaņā ar kuru Komisijas secinājums par nokavējuma procentiem atbilstoši Regulas Nr. 609/2014 12. pantam neesot pieņemams, jo savā argumentētajā atzinumā Komisija nav minējusi nekādu pienākumu neizpildi attiecībā uz nokavējuma procentu samaksu, norādu, ka šajā atzinumā ir skaidri minēts tostarp šīs regulas 12. pants³³⁹, kas atbilst Regulas Nr. 1150/2000 11. pantam. Pretēji tam, ko apgalvo šī valsts, prasības pieteikumā nav paplašināts argumentētajā atzinumā noteiktā strīda apjoms, līdz ar to šī iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

318. Komisija uzskata – ņemot vērā, ka pastāv nesaraucama saikne starp pienākumu noteikt Savienības pašu resursus un tos ierakstīt Komisijas kontā noteiktajos termiņos, no vienas puses, un, pienākumu samaksāt nokavējuma procentus, no otras puses³⁴⁰, Apvienotajai Karalistei bija pienākums samaksāt šos procentus saskaņā ar Regulas Nr. 609/2014 12. pantu. Atsaucoties uz šīs tiesību normas formulējumu, tā uzskata, ka procentu summa tiks aprēķināta tikai pēc tam, kad Apvienotā Karaliste būs nodevusi pamatsummu, tādējādi izbeidzot tās kavēšanos attiecīgo tradicionālo pašu resursu ierakstīšanā šajā kontā. Atbildē Apvienotā Karaliste norāda, ka prasība par nokavējuma procentiem ir nepieņemama, jo ir pārāgri formulēt šādu prasību, ņemot vērā, ka šis pienākums maksāt nokavējuma procentus rodies tikai vēlākā brīdī. Šajā ziņā, kā jau paskaidrots iepriekš³⁴¹, Tiesas judikatūrā ir paredzēta nesaraucamas saiknes esamība starp, pirmkārt, pienākumu konstatēt Savienības pašu resursus un tos ierakstīt Komisijas kontā noteiktajā termiņā un, otrkārt, pienākumu maksāt nokavējuma procentus. Pienākums ierakstīt kontā pašu resursus un pienākums samaksāt nokavējuma procentus par novēlotu ierakstīšanu kontā viens attiecībā pret otru ir kā pamatpienākums attiecībā pret papildpienākumu³⁴². No tā izriet – ja Tiesa apmierina otro pamatu un uzskata, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus attiecībā uz pašu resursu noteikšanu un ierakstīšanu, tad no tā izriet, ka šai valstij ir

³³⁹ Skat. argumentēto atzinumu, atbilstošās tiesību normas, 272. punktu un rezolutīvo daļu.

³⁴⁰ Skat. prasības pieteikuma 338. punktu.

³⁴¹ Skat. šo secinājumu 238. punktu.

³⁴² Skat. ģenerāldokātes V. Trstenjakas secinājumus lietā Komisija/Itālija (C-275/07, EU:C:2008:334, 89. punkts).

pienākums maksāt nokavējuma procentus. Pilnības labad man jānorāda, ka lietas dalībnieki, šķiet, ir vienisprātis, ka tad, kad Apvienotā Karaliste samaksās attiecīgās summas, būs jāpiemēro Regulas 2016/804 1. panta 6. punktā paredzētā robežvērtība 16 % apmērā³⁴³.

D. Par LES 4. panta 3. punktā ietvertā lojālas sadarbības principa pārkāpumu

319. Man šķiet, ka iebildums par LES 4. panta 3. punktā paredzētā lojālas sadarbības pienākuma pārkāpumu ir jāizskata autonomi, ciktāl tas attiecas uz Komisijas apgalvojumiem par informācijas nepaziņošanu³⁴⁴. Komisija ar šo iebildumu pārmet Apvienotajai Karalistei, ka tā ir atteikusies tai iesniegt, pirmkārt, juridiskā vērtējuma vai citu norāžu par šī novērtējuma saturu kopiju, un tas lika atcelt maksājuma paziņojumus C18 *Snake*, un, otrkārt, visus no tiem izrietošos tradicionālo pašu resursu zaudējumu noteikšanai nepieciešamos elementus. Šie apgalvojumi nav atkarīgi no argumenta, ko Komisija ir izvirzījusi pirmajā pamatā, saskaņā ar kuru muitas kontroles pasākumu neveikšana ir muitas iestāžu pienākuma veikt pasākumus Savienības finanšu interešu aizsardzībai neizpilde.

320. Vispirms ir jāatgādina, ka no LES 4. panta 3. punktā nostiprinātā lojālas sadarbības principa izriet, ka dalībvalstīm ir pienākums veikt visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu Savienības tiesību piemērojamību un efektivitāti³⁴⁵. Jāuzsver, ka dalībvalstīm saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu ir pienākums palīdzēt Komisijai īstenot tās uzdevumu, ko saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu it īpaši veido Līgumu noteikumu, kā arī saskaņā ar Līgumu iestāžu izdoto noteikumu piemērošanas uzraudzība³⁴⁶.

321. Šajā gadījumā, pirmkārt, attiecībā uz pirmo Komisijas pārmetumu³⁴⁷ no lietas materiāliem izriet, ka šī iestāde bija lūgusi, lai Apvienotā Karaliste iesniegtu attiecīgā juridiskā vērtējuma kopiju, kas pamatotu maksājuma paziņojumu C18 *Snake* atcelšanu³⁴⁸. Savā 2018. gada 22. jūnija atbildē uz brīdinājuma vēstuli Apvienotā Karaliste norādīja, ka par parādu atcelšanu pilnīgi neatkarīgi lēma revidents³⁴⁹, nebalstoties ne uz kādu juridisku vērtējumu, turklāt šī valsts pat apstrīd tāda esamību. Tā vietā valsts iestādes vienīgi iesniedza vairāku izsniegto atcelšanas vēstule

³⁴³ Saskaņā ar Regulas 2016/804 2. panta trešo daļu: "Šīs regulas 1. panta 6) punktu piemēro, lai aprēķinātu kavējuma procentus par pašu resursu maksājumiem, kas ir jāveic pēc dienas, kad stājas spēkā šī regula. Tomēr procentu likmes kopējā palielinājuma ierobežojumu līdz 16 procentu punktiem [...] piemēro arī tādu pašu resursu novēlota maksājuma kavējuma procentu likmes aprēķināšanā, kuri bija jāveic pirms šīs regulas stāšanās spēkā dienas, ja minētie pašu resursi Komisijai vai attiecīgajai dalībvalstij kļuva zināmi tikai pēc šīs regulas stāšanās spēkā" (Mans izcēlums).

³⁴⁴ Man jānorāda, ka pirmā prasījuma otrajā daļā par muitas noteikumiem ir ietverta norāde uz lojālas sadarbības principu, kas ir nostiprināts LES 4. panta 3. punktā, un ka pirmajā pamatā ir daļa, kura attiecas uz šī principa pārkāpumu (skat. šo secinājumu 173. punktu). Norādu arī, ka otrajā prasījumā ir atsauce uz Regulas Nr. 608/2014 2. panta 2. punktu un 3. punkta d) apakšpunktu, un Komisija sava prasības pieteikuma motīvu daļā nav izklāstījusi, kādā veidā šī valsts nav izpildījusi šo tiesību normu, līdz ar to ir jānorāda minētajā tiesību normā paredzēto pienākumu neizpilde.

³⁴⁵ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1989. gada 21. septembris, Komisija/Grieķija (68/88, EU:C:1989:339, 23. punkts), un 2019. gada 31. oktobris, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-391/17, EU:C:2019:919, 93. punkts).

³⁴⁶ Skat. it īpaši spriedumus, 1982. gada 25. maijs, Komisija/Nīderlande (96/81, EU:C:1982:192, 7. punkts), un 2000. gada 12. septembris, Komisija/Nīderlande (C-408/97, EU:C:2000:427, 16. punkts). Šajā aspektā ir jāņem vērā, ka noteiktās jomās, piemēram, aplūkotajā nodokļu procedūrā, Komisija lielā mērā ir atkarīga no attiecīgās dalībvalsts sniegtās informācijas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2000. gada 12. septembris, Komisija/Nīderlande, C-408/97, EU:C:2000:427, 17. punkts).

³⁴⁷ Skat. šo secinājumu 319. punktu.

³⁴⁸ Aplūkots juridiskais vērtējums tika pieprasīts Komisijas veikto pārbaužu 16-11-1, 17-11-1 un 17-11-2 laikā. Turklāt no pārbaudes ziņojuma 17-11-2 izriet, ka tās laikā nebija iespējams atklāt parādus, kuri atbilst dažādām importa deklarācijām, kas esot pamatojis šo maksājuma paziņojumu atcelšanu. Saskaņā ar šo ziņojumu Komisija lūdz izsniegt HMRC juridiskā vērtējuma kopiju, kas bija pamatā maksājuma paziņojumu C18 *Snake* atcelšanai, un Apvienotās Karalistes iestādes esot atteikušās iesniegt šo dokumentu, apgalvojot, ka tas ir konfidenciāls un pakļauts advokāta un klienta saziņas aizsardzībai.

³⁴⁹ Rīkojoties saskaņā ar *Finance Act 2003* (2003. gada Likums par finansēm) 33E. panta 5. punktu.

kopijas. Apvienotā Karaliste uzsver, ka aplūkotais juridiskais vērtējums esot attiecies uz likvidācijas procedūrām, kas bija sāktas pret atsevišķiem uzņēmējiem, bet tā rezultātā netika atcelti maksājuma paziņojumi C18 *Snake*.

322. Šajā ziņā ir jānorāda, ka īpašajā muitas dokumentu publiskošanas kontekstā, lai palīdzētu Komisijai pildīt tās uzdevumu uzraudzīt Līgumu ievērošanu, dalībvalstīm tai ir jāsniedz lietderīga informācija, lai pārlicinātos par regulāru pašu resursu samaksu³⁵⁰. No tā, manuprāt, izriet – pat ja attiecīgajam juridiskajam vērtējumam nebija nozīmes, lai izvērtētu revidenta pieņemtā lēmuma par atcelšanu juridisko pamatu, Komisijai bija tiesības pieprasīt, lai dalībvalsts tai iesniegtu šo dokumentu, ja no lietas materiāliem izriet, ka šī valsts ir vairākkārt atzinusi tā esamību³⁵¹. Tāpat ir jāuzsver – lai gan Apvienotās Karalistes sniegto paskaidrojumu dēļ Komisija radīja savu veidu, kā saprast juridisko vērtējumu kā pamatu maksājuma paziņojumu C18 *Snake* atcelšanai, tieši tādēļ, ka atbilstoši šiem paziņojumiem maksājamās summas netika piedzītas, tā iesniedza savu lūgumu iesniegt attiecīgo dokumentu, ciktāl tie attiecās uz tradicionālajiem Savienības pašu resursiem un tātad uz Savienības budžetu. Apstākļi, ka vēlāk izrādījās, ka maksājuma paziņojumu C18 *Snake* atcelšanu izraisīja citi iemesli, manuprāt, nekādi nemaina šī Komisijas lūguma pamatotību, kas izriet no tās iepriekš minētā uzdevuma.

323. Man jānorāda, ka lietas dalībnieki principā neapstrīd, ka Apvienotā Karaliste nav iesniegusi aplūkoto juridisko vērtējumu. Pēdējā minētā, nenoliedzot šo neiesniegšanu, tomēr norāda, ka, pat ja maksājuma paziņojumi C18 *Snake* tika atcelti, pamatojoties uz aplūkoto juridisko vērtējumu, nevis uz neatkarīgu revidenta lēmumu, šo vērtējumu katrā ziņā aizsargājot dienesta noslēpums un neesot iespējams atkāpties no tā konfidencialā rakstura pamataizsardzības. Tā uzskata, ka pienākums nodot Komisijai noderīgus dokumentus ir pakļauts “saprātīgiem nosacījumiem”³⁵², līdz ar to tai šis dokuments nebija jānosūta Komisijai.

324. Manuprāt, šo argumentāciju nevar atbalstīt. Šajā ziņā uzskatu, kā to pamatoti ir uzsvērusi Komisija, ka šis pienākums izriet no kļūdainas sprieduma lietā Komisija/Itālija³⁵³, uz kuru atsaucas Apvienotā Karaliste, interpretācijas. Šķiet, ka šajā lietā Komisija pieprasīja Itālijas Republikai izrakstu, kas pamato visas attiecīgās summas, ieskaitot atsaucē uz visiem muitas dokumentiem, kuri bija to pamatā. Atbildot uz šīs dalībvalsts izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru Komisijas iesniegtais pieteikums prasīja “ievērojamu sagatavošanas darbu”, kura dēļ nebija iespējams apmierināt šo lūgumu “noteiktajā termiņā”³⁵⁴, Tiesa norādīja, ka tad, kad Komisija pieprasa dokumentus, tai tas ir jādara saprātīgos apstākļos. Līdz ar to man nešķiet, ka šis spriedums attiecas uz šo lietu, un norādišu, ka tas neattiecas uz problemātiku saistībā ar to dokumentu izpaušanu, uz kuriem attiecas dienesta noslēpums.

325. Tostarp attiecībā uz Apvienotās Karalistes izvirzīto aizstāvības argumentu, saskaņā ar kuru attiecīgo juridisko vērtējumu aizsargā “dienesta noslēpums”, kas tam piešķir konfidencialitāti, uzskatu, ka šajā lietā tā nav pierādījusi, kādēļ Komisijai nevarēja tikt izpausts dokuments, kuru HMRC dienesti sagatavojuši ar revidenta palīdzību, kurš, šķiet, arī ir piederīgs šai iestādei³⁵⁵, pat ja uz to attiektos dienesta noslēpums. Tā kā aplūkotais juridiskais vērtējums bija adresēts vienai

³⁵⁰ Skat. it īpaši spriedumu, 2002. gada 7. marts, Komisija/Itālija (C-10/00, EU:C:2002:146) un ģenerālvokāta D. Ruiza-Harabo Kolomera [D. Ruiz-Jarabo Colomer] secinājumus lietā Komisija/Somija (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 un C-239/06, EU:C:2009:67, 168. punkts).

³⁵¹ Skat. pārbaudes ziņojuma 16-11-1 3.1.2. punktu un pārbaudes ziņojuma 17-11-1 3.1.2. punktu, kas ir ietverti attiecīgi prasības pieteikuma A.16. un A.15. pielikumā.

³⁵² Skat. spriedumu, 2002. gada 7. marts, Komisija/Itālija (C-10/00, EU:C:2002:146, 91. punkts).

³⁵³ Spriedums, 2002. gada 7. marts (C-10/00, EU:C:2002:146, 91. punkts).

³⁵⁴ Šajā nozīmē skat. spriedumu Komisija/Itālija (C-10/00, EU:C:2002:146, 44. punkts).

³⁵⁵ Skat. iebildumu raksta 144. punktu.

un tai pašai iestādei piederošam dienestam, uz to, šķiet, attiecas Tiesas judikatūra par *in-house* atzinumiem³⁵⁶. Turklāt ir jāatgādina, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru dalībvalsts nevar atsaukties uz noteikumiem, praksi vai apstākļiem, kas pastāv valsts tiesību sistēmā, lai pamatotu no Savienības tiesībām izrietošo pienākumu neizpildi³⁵⁷. No tā izriet, ka Apvienotā Karaliste, lai pamatotu iepriekš minētā pienākuma sadarboties neizpildi, nevar atsaukties uz šāda veida grūtībām, lai pamatotu savu lēmumu neatklāt Komisijai dokumentus, kas attiecas uz maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*.

326. Attiecībā uz otro Komisijas formulēto pārmetumu par lojālas sadarbības principa pārkāpumu³⁵⁸, saskaņā ar kuru Apvienotā Karaliste nav sniegusi visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai noteiktu pašu resursu zaudējumu summas, kuras izriet no maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*, neraugoties uz Komisijas atkārtotajiem lūgumiem, man šķiet, ka šī valsts patiesībā neapstrīd šos apgalvojumus. Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka Apvienotā Karaliste uz šiem apgalvojumiem atbildēja tikai tiesvedības laikā. Ņemot vērā šos apstākļus, attiecīgi ir jākonstatē, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai izriet no lojālas sadarbības principa.

327. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka, nepaziņojot Komisijai aplūkoto juridisko vērtējumu un visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai noteiktu pašu resursu zaudējumu summas, kuras izriet no maksājuma paziņojumiem C18 *Snake*, Apvienotā Karaliste nav izpildījusi LES 4. panta 3. punktā paredzētos pienākumus.

E. Par to pienākumu neizpildi, kas izriet no tiesiskā regulējuma par PVN un pašu resursiem, kurus veido PVN

328. Ar trešo pamatu Komisija uzskata, ka Apvienotā Karaliste nav izpildījusi LES 4. panta 3. punktā, LESD 310. panta 6. punktā un 325. pantā, kā arī Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta b) un d) apakšpunktā, 83. pantā, 85.–87. pantā un 143. panta 1. punkta d) apakšpunktā paredzētos pienākumus. Šī pamata atbalstam Komisija būtībā apgalvo, ka nepareizas importēto preču, uz kurām attiecas gan 40. muitas procedūra, gan 42. muitas procedūra, muitas vērtības noteikšanas dēļ tika samazināta PVN bāze, līdz ar to Eiropas Savienība nesaņēma daļu no pašas resursiem.

329. Attiecībā uz 40. muitas procedūru Komisija uzsver, ka, piemērojot Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 85.–87. pantu, PVN ir jāiekasē importa dalībvalstij un ka šī nodokļa bāze ietver muitas vērtību, kā arī muitas nodokļus un papildu izdevumus. Tā uzskata – tā kā PVN netika iekasēts, ņemot vērā pareizu importēto preču muitas vērtību, attiecīgās summas netika ņemtas vērā, nosakot pašu resursu, kas izriet no PVN, bāzi.

330. Saskaņā ar 42. muitas procedūru Komisija vispirms norāda, ka saskaņā ar *OLAF* ziņojumu 2016. gadā 87 % preču ar Apvienotās Karalistes starpniecību tika importētas uz citām dalībvalstīm. Turpinājumā tā norāda, ka precēm, uz kurām attiecas 42. muitas procedūra, PVN bāzi atbilstoši Direktīvas 2006/112 83. pantam veido preču vai līdzīgu preču pirkuma cena vai –

³⁵⁶ No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka advokātu un klientu rakstveida saziņas konfidencialitāte ir aizsargāta saskaņā ar Savienības tiesībām, ciktāl šāda saziņa tiek īstenota klienta tiesību uz aizstāvību interesēs un tā ir tāda, kas ir notikusi ar neatkarīgiem advokātiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1982. gada 18. maijs, *AM & S Europe/Komisija* (155/79, EU:C:1982:157, 21. un 27. punkts), un 2010. gada 14. septembris, *Akzo Nobel Chemicals* un *Akros Chemicals/Komisija* u.c. (C-550/07 P, EU:C:2010:512, 70. punkts)).

³⁵⁷ Skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 12. novembris, *Komisija/Irija (Derrybrien vēja parks)* (C-261/18, EU:C:2019:955, 89. punkts un tajā minētā judikatūra).

³⁵⁸ Skat. šo secinājumu 319. punktu.

ja pirkuma cenas nav – pašizmaksa, ko nosaka piegādes brīdī. Visbeidzot tā norāda, ka tad, ja ievesto preču muitas vērtība ir nepareiza, attiecīgi kļūdaina ir arī tā PVN aprēķins, kas par tām ir jāiekasē galamērķa vai transportēšanas dalībvalstij.

331. Komisija no visiem šiem elementiem secina, ka, neveicot pasākumus, lai labotu importēto preču muitas vērtības pārāk zemu novērtējumu, Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas izriet no LES 4. panta 3. punkta, kā arī no LESD 310. panta 6. punkta un 325. panta, un, nenodrošinot pilnīgu PVN ieņēmumu gūšanu, ir liegusi Savienībai daļu no šī nodokļa izrietošajiem pašu resursiem. Konkrētāk, Komisija piebilst, ka Direktīvas 2006/112 143. panta 2. punktā, kurā ir paredzēti nosacījumi, kas ir piemērojami importam, uz kuru attiecas 42. muitas procedūra, dalībvalstīm ir uzlikts pienākums veikt visus pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu PVN piedziņu. Līdz ar to, neveicot šādus pasākumus, Apvienotā Karaliste esot apdraudējusi citu dalībvalstu spēju iekasēt PVN, un tā esot jāatzīst par atbildīgu par šo situāciju.

332. Apvienotā Karaliste savukārt norāda, ka Komisijas sūdzībai nav nekāda juridiska pamata. Šajā ziņā tā norāda, ka ne Direktīvas 2006/112, ne LES 4. panta 3. punkta noteikumi neparedz dalībvalsts atbildību par tradicionālo pašu resursu vai pašu resursu, ko veido PVN, zaudējumiem, kuri radušies citās dalībvalstīs. Tā piebilst, ka Komisija, kas atsaucas tikai uz vispārējiem lojālas sadarbības un krāpšanas apkarošanas pienākumiem, nevar precizēt juridisko pamatu, uz kuru pamatojoties, dalībvalstij būtu pienākums ārpus savām robežām atbildēt par PVN iekasēšanu citā Savienības valstī. Tā arī norāda – ja tiktu atbalstīts Komisijas pieņēmums, nebūtu iespējams noteikt dalībvalsts atbildības pakāpi attiecībā uz pašu resursu zaudējumiem, kas ir radušies citā dalībvalstī tādēļ, ka pēdējā minētā nav izpildījusi savu pirmo pienākumu.

333. Apvienotā Karaliste turklāt uzsver, ka, piemērojot Direktīvas 2006/112 83. pantu, importētajām precēm, uz kurām attiecas 42. muitas procedūra, noteiktā PVN bāze ir pirkuma cena, par kuru ir izrakstīts rēķins galīgajam pircējam, kas atrodas galamērķa dalībvalstī. Tā norāda, ka šai otrajai valstij ir jāpārbauda un jāgarantē, lai par šīm iegādēm tiktu deklarēts PVN. No tā Apvienotā Karaliste secina, ka iespējamā cēloņsakarība, uz ko atsaucas Komisija, neesot pierādīta. Visbeidzot, Apvienotā Karaliste apgalvo, ka ne no viena Komisijas iesniegtā fakta neizriet, ka tā ar savu rīcību būtu traucējusi citām dalībvalstīm iekasēt PVN.

334. Ņemot vērā šos argumentus, vispirms ir jāsniedz daži precizējumi par pašu resursu, ko veido PVN, tiesisko režīmu (1. iedaļa), un pēc tam secīgi jāanalizē iebildumi, kuri ir raksturīgi 40. muitas procedūrai (2. iedaļa) un 42. muitas procedūrai (3. iedaļa).

1. Par tiesisko režīmu, saskaņā ar kuru Savienības budžetam tiek nodoti no PVN gūtie resursi

335. Lai nodrošinātu tāda iekšējā tirgus izveidi, kurā nav izkropļotas konkurences un tiek garantēta preču un pakalpojumu brīva aprīte, Savienības likumdevējs ir centies saskaņot noteikumus par apgrozījuma nodokļiem, izmantojot PVN sistēmu, kas ir patērīga nodoklis, kurš aptver lielāko daļu ekonomikas aspektu. Šādā aspektā Direktīvā 2006/112 ir paredzēts vienots nodokļa bāzes noteikums. Precīzāk, saskaņā ar šīs direktīvas 73. pantu nodokļa bāze, kurai tiek piemērota PVN likme, aptver “summu, kas veido atlīdzību, kuru piegādātājs vai pakalpojumu sniedzējs par šiem darījumiem ir saņēmis vai saņems no pircēja, pakalpojumu saņēmēja vai trešās

personas, tostarp subsīdijas, kas tieši ir saistītas ar šo darījumu cenām”³⁵⁹. Papildus šim principam nodokļa bāze tiek regulēta ar īpašiem noteikumiem, it īpaši attiecībā uz preču iegādi Kopienas iekšienē³⁶⁰ vai preču importu³⁶¹.

336. Turklāt saskaņā ar Lēmuma 2007/436 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Lēmuma 2014/335 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu Savienības pašu resursos papildus tradicionālajiem pašu resursiem ietilpst ieņēmumi, kas rodas, piemērojot vienotu likmi³⁶² saskaņotajai PVN bāzei, kura ir noteikta saskaņā ar Savienības tiesību normām. Šī vienotā likme ir šo resursu “piesaistīšanas likme”, nevis nodokļa likme, jo tā nerada nodokļu saistības nodokļu maksātājiem, bet vienīgi uzliek pienākumu dalībvalstīm iekasēt summu, kas tām ir jāmaksā Savienībai, no jebkura sava budžeta avota³⁶³.

337. Attiecībā uz šo pašu resursu bāzi, kas atšķiras no Direktīvā 2006/112 paredzētās nodokļa bāzes, Regulas Nr. 1553/89 3. pantā būtībā ir noteikts, ka to resursu bāze, ko veido PVN, tiek iegūta, dalot kopējos PVN neto ienākumus, kurus dalībvalsts ir iekasējusi gada laikā, vai nu ar likmi, pēc kuras šis nodoklis tiek iekasēts tajā pašā gadā, vai ar vidējo svērto PVN likmi, ja dalībvalsti tiek piemērotas vairākas likmes³⁶⁴.

338. Tādējādi šīs pašu resursu sistēmas mērķis attiecībā uz resursiem, kas gūti no PVN, ir radīt dalībvalstīm pienākumu daļu no summām, kuras tās iekasē kā PVN, nodot Savienībai kā pašu resursus³⁶⁵.

339. No tā izriet, ka ir cieša saikne starp ieņēmumu no PVN iekasēšanu, ievērojot piemērojamās Savienības tiesības, un atbilstošo PVN resursu nodošanu Savienības budžetam, jo jebkādi trūkumi pirmo minēto iekasēšanā *iespējami* izpaužas kā otrā minētā samazinājuma cēlonis³⁶⁶. Attiecīgi dalībvalstu pienākums ir nodrošināt Savienības pašu resursu efektīvu iekasēšanu, piedzenot summas, kas atbilst šiem resursiem, kuri krāpšanas dēļ nav tikuši ieskaitīti Savienības budžetā³⁶⁷.

340. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka PVN jomā no Direktīvas 2006/112 2. un 273. panta, tos lasot kopā ar LES 4. panta 3. punktu, izriet, ka dalībvalstīm ne tikai ir vispārējs pienākums veikt visus atbilstošos normatīvos un administratīvos pasākumus, lai nodrošinātu PVN iekasēšanu pilnā apjomā tās teritorijā, bet tām arī ir jācīnās pret krāpšanu³⁶⁸. Turklāt, kā jau tika uzsvērts³⁶⁹, LESD 325. pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums apkarot nelikumīgu rīcību, kas apdraud Savienības

³⁵⁹ Sikākai informācijai par nodokļa bāzi skat. Berlin, D., “Taxe sur le chiffre d’affaires – Fonctionnement de la taxe – Régimes spéciaux”, *JurisClasseur Europe Traité*, 1640. burtnīca, 2021. gada februāris, 16. un nākamie punkti.

³⁶⁰ Direktīvas 2006/112 83. un 84. pants.

³⁶¹ Direktīvas 2006/112 85.–87. pants.

³⁶² Šī vienotā likme ar Lēmumiem 2007/436 un 2014/335 ir noteikta 0,30 % apmērā.

³⁶³ Skat. Potteau, A., “Budget de l’Union européenne – Contenu du budget”, *JurisClasseur Europe Traité*, 198. burtnīca, 2016. gada 4. novembris, 21. punkts.

³⁶⁴ Potteau, A. ieskatā Regulā Nr. 1553/89 ir noraidīta jebkāda tieša saikne starp resursiem, kas gūti no PVN, un nodokļu maksātājiem, kā vienotu metodi nosakot ieņēmumu metodi, kas ir vienkāršs statistikas aprēķins (skat. šo secinājumu 210. zemsvītras piezīmi).

³⁶⁵ Skat. spriedumu, 2011. gada 15. novembris, Komisija/Vācija (C-539/09, EU:C:2011:733, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

³⁶⁶ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 31. punkts); 2016. gada 7. aprīlis, *Degano Trasporti* (C-546/14, EU:C:2016:206, 22. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson* (C-617/10, EU:C:2013:105, 26. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

³⁶⁷ Skat. spriedumu, 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 32. punkts).

³⁶⁸ Skat. šo secinājumu 172.–175. punktā minēto judikatūru.

³⁶⁹ Skat. šo secinājumu 172. un 173. punktu.

finanšu intereses, ar atturošiem un efektīviem pasākumiem, un it īpaši tām ir noteikts pienākums veikt tādas pašas pasākumus, lai apkarotu krāpšanu³⁷⁰, kura apdraud Savienības finanšu intereses, kādus tās veic, lai novērstu krāpšanu, kas apdraud viņu pašu finanšu intereses³⁷¹.

341. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, man šķiet maz apšaubāmi, ka šajā gadījumā atbilstošu pasākumu, ar kuriem varētu apkarot krāpšanas risku un nodrošināt pareizu importēto preču novērtējumu³⁷², neesamība, ņemot vērā pašu resursus, kas izriet no PVN, varētu būt LESD 325. panta, kurā ir konkretizēts LES 4. panta 3. punkts³⁷³, neizpilde, kura var apdraudēt Savienības finanšu intereses. To paturot prātā, no iepriekš minētās judikatūras izriet, ka saikne starp ieņēmumu no PVN iekasēšanu, ko veic dalībvalsts, un līdzekļu, kuri iegūti no PVN, nodošanu Savienības budžetam ir vienīgi potenciāla. Līdz ar to uzskatu, ka, ņemot vērā katras šajā lietā piemērojamās muitas procedūras normas, ir jāpārbauda, vai tas, ka Apvienotās Karalistes iestādes nav veikušas muitas kontroli, kā tas ir norādīts saistībā ar pirmo pamatu, ir konkrēti atņēmis Savienības budžetam daļu no pašu resursiem, ko veido PVN.

2. Par iebildumu par pašu resursu, ko veido PVN, zaudēšanu saskaņā ar 40. muitas procedūru

342. 40. muitas procedūra attiecas uz gadījumiem, kad preces, kas ir ievestas no trešās valsts, tiek tieši laistas brīvā apgrozībā³⁷⁴. Saskaņā ar Direktīvas 2006/112 2. panta 1. punkta d) apakšpunktu preču imports ietilpst darījumos, par kuriem ir jāmaksā PVN. Atbilstoši šīs direktīvas 85. pantam “attiecībā uz preču importu summa, kurai uzliek [PVN], ir muitas vērtība, kas noteikta saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas noteikumiem”. Šo nodokļa bāzi pielāgo saskaņā ar Direktīvas 2006/112 86. un 87. pantā paredzētajiem noteikumiem³⁷⁵. Turklāt Savienības Muitas kodeksa 70. panta 1. punktā³⁷⁶ ir precizēta preču muitas vērtības definīcija, kas ir “darījuma vērtība, tas ir, cena, kura ir faktiski samaksāta vai maksājama par precēm, pārdodot tās izvešanai uz Savienības muitas teritoriju”. No tā izriet, ka Direktīvas 2006/112 85. panta, lasot to kopā ar Savienības Muitas kodeksa 70. panta 1. punktu, mērķis ir nodokļa bāzē iekļaut visu, kas ir preces vērtība tās galapircējam³⁷⁷.

343. Ņemot vērā šos elementus, ir skaidrs, ka atbilstošu pasākumu neesamība, lai apkarotu krāpšanu muitas jomā, nav ļāvusi Apvienotajai Karalistei piemērot noteikumus par PVN bāzes noteikšanu to preču importam, uz kurām attiecas 40. muitas procedūra. Tomēr vēl ir jānosaka,

³⁷⁰ Attiecībā uz krāpšanas ietekmi skat. Boerselli F., “Pragmatic Policies to tackle VAT fraud in the European Union”, *International VAT monitor*, 19. sēj., Nr. 5, 2008, 333. lpp.

³⁷¹ Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936, 30. punkts); 2018. gada 20. marts, *Menci* (C-524/15, EU:C:2018:197, 19. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2018. gada 2. maijs, *Scialdone* (C-574/15, EU:C:2018:295, 27. punkts).

³⁷² Skat. šo secinājumu 225. punktu.

³⁷³ Skat. šo secinājumu 173. punktu.

³⁷⁴ Skat. šo secinājumu 21. zemsvītras piezīmi.

³⁷⁵ Saskaņā ar Direktīvas 2006/112 86. panta 1. punktu nodokļa bāzē iekļauj nodokļus, nodevas un citus maksājumus, kas aprēķināti ārpus importa dalībvalsts, kā arī tos, kuri aprēķināti importēšanas dēļ. Tajos ietilpst arī papildu izdevumi, piemēram, iesaiņošanas, transportēšanas un apdrošināšanas izmaksas, kas radušās līdz pirmajam galamērķim importa dalībvalsts teritorijā, kā arī papildu izdevumi, ko rada transportēšana uz citu galamērķi Kopienā, ja minētā vieta ir zināma, kad iestājas nodokļa iekasējamības gadījums.

³⁷⁶ Noteikums, kas atbilst Kopienas Muitas kodeksa 29. panta 1. punktam.

³⁷⁷ Importēto preču vai pakalpojumu vērtēšanas detalizētam izklāstam skat. Bieber, T., “Customs Valuation and Import VAT”, *Global Trade and Customs Journal*, 14. sēj., Nr. 2, 73. lpp.

vai šis apstāklis konkrēti ietekmēja pašu resursus no šī nodokļa. Šajā jautājumā Komisija, kurai ir jāpierāda tās apgalvotā pienākumu neizpilde³⁷⁸, vispārīgi apgalvo, ka pašu resursu, kas izriet no PVN, samazināšana *ipso facto* izriet no importēto preču muitas vērtības pārāk zema novērtējuma.

344. Tomēr neuzskatu, ka šis arguments ļautu pietiekami konstatēt tiešas saiknes esamību starp Apvienotās Karalistes bezdarbību un iespējamu pašu resursu, ko veido PVN, samazināšanos. Kā jau esmu norādījis³⁷⁹, no Regulas Nr. 1553/89 3. panta izriet, ka PVN resursu bāzi aprēķina, ņemot vērā kopējos neto ienākumus no PVN, ko iekasē dalībvalsts, tos dalot ar PVN likmi. Runājot par importētajām precēm, kopējie saņemtie neto ieņēmumi ir atkarīgi ne tikai no preču muitas vērtības, bet arī no pārdošanas cenas, par kuru ir izrakstīts rēķins galīgajam pircējam. Tādējādi no PVN gūto ieņēmumu summa paliek nemainīga, ja gala pircējs ir samaksājis pirkuma cenu, kas ir vienāda ar preces patieso muitas vērtību. No tā izriet, ka importēto preču muitas vērtības pārāk zemas novērtēšanas konstatācija vien automātiski nenozīmē tās bāzes samazinājumu, no kuras tiek aprēķināti pašu resursi, ko veido PVN.

345. Šādos apstākļos uzskatu, ka vispārīga rakstura argumentācija, uz kuru pamatojas Komisija, lai apgalvotu, ka attiecībā uz preču importu, uz kurām attiecas 40. muitas procedūra, Savienībai tika liegta daļa pašu resursu, ko veido PVN, pati par sevi nevar būt pietiekams pierādījums šī iebilduma esamībai. Līdz ar to ierosinu Tiesai noraidīt Komisijas iesniegto lūgumu par šo prasījumu.

3. Par iebildumu par pašu resursu, ko veido PVN, zaudēšanu atbilstoši 42. muitas procedūrai

346. Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar OLAF ziņojumu 42. muitas procedūra attiecās uz 87 % no 2016. gadā importēto preču kopējā apjoma³⁸⁰.

347. Kā jau paskaidrots šajos secinājumos, 42. muitas procedūra atbilst gadījumam, kad importēšanas brīdī ir skaidrs, ka importētās preces ir paredzētas citai dalībvalstij³⁸¹. Šādā gadījumā PVN ir jāmaksā preču galamērķa dalībvalstī, nevis importētāja dalībvalstī. Precīzāk, šis atbrīvojums izriet no Direktīvas 2006/112 143. panta 1. punkta d) apakšpunkta, saskaņā ar kuru dalībvalstis atbrīvo no nodokļa to preču importu, kas ir nosūtītas vai transportētas no trešās teritorijas vai trešās valsts uz dalībvalsti, kura nav nosūtīšanas vai transportēšanas galamērķa dalībvalsts, ja saskaņā ar šīs pašas direktīvas 138. pantu šādu preču piegāde, ko veic importētājs, kurš saskaņā ar minētās direktīvas 201. pantu ir noteikts vai atzīts par atbildīgu par PVN samaksu, ir atbrīvota no nodokļa. Citiem vārdiem sakot, Direktīvas 2006/112 143. pantā paredzētais atbrīvojums no PVN ir balstīts uz apstākli, ka importam seko piegāde Kopienas iekšienē, kas pati ir atbrīvota no nodokļa saskaņā ar minētās direktīvas 138. pantu.

348. Turklāt no Direktīvas 2006/112 68. panta izriet, ka PVN iekasējamības gadījums iestājas brīdī, kad ir veikta iegāde Kopienas iekšienē, proti, saskaņā ar šī panta otro daļu, “kad līdzīgu preču piegādi uzskata par faktiski veiktu [attiecīgajā dalībvalsts teritorijā]”. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka “preču piegādes” jēdziens neattiecas uz īpašuma nodošanu piemērojamajos valsts

³⁷⁸ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 18. jūnijs, Komisija/Ungārija (Biedrošanās pārskatāmība) (C-78/18, EU:C:2020:476, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

³⁷⁹ Skat. šo secinājumu 337. punktu.

³⁸⁰ Skat. šo secinājumu 23. zemsvītras piezīmi.

³⁸¹ Skat. šo secinājumu 21. zemsvītras piezīmi.

tiesību aktos paredzētajos veidos, bet ka tajā ir iekļautas visas darbības, ar kuru palīdzību materiālu īpašumu nodod persona, kas citai personai piešķir tiesības ar to faktiski rīkoties kā šī īpašuma īpašniekam³⁸².

349. Visbeidzot attiecībā uz preču iegādēm Kopienas iekšienē no Direktīvas 2006/112 76. un 83. panta izriet, ka PVN bāzi veido preču vai līdzīgu preču pirkuma cena vai – ja pirkuma cenas nav – pašizmaksa, ko nosaka šā darījuma veikšanas laikā.

350. Šajā gadījumā man šķiet grūti piekrist Komisijas pieņemumam, saskaņā ar kuru tas, ka Apvienotā Karaliste nepareizi noteica importēto preču muitas vērtību, ietekmēja pašu resursu, kas izriet no PVN un kas tika nodoti Savienības rīcībā, apmēru. Ņemot vērā iepriekš minētos noteikumus, kas ir piemērojami darbībām, uz kurām attiecas 42. muitas procedūra, šī tiešā saikne, ko Komisija turklāt savos dokumentos nav pamatojusi, man nešķiet pierādīta divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, PVN bāze, kas ir piemērojama precēm, uz kurām attiecas minētais režīms, ir saistīta nevis ar importēto preču muitas vērtību, bet gan ar šo preču pirkuma cenu galamērķa dalībvalstī. Otrkārt, 42. muitas procedūras ietvaros viss PVN ir jāietur un jāsamaksā dalībvalstī, kurā preces galu galā tiek piegādātas.

351. Piebildīšu, ka 42. muitas procedūras sistēmiskie trūkumi neļauj uzskatīt vienu dalībvalsti par atbildīgu par pašu resursu, kas izriet no PVN, zaudēšanu. Šajā ziņā norādu, ka Revīzijas palāta savā Īpašajā ziņojumā Nr. 13/2011 par kontroli attiecībā uz 42. muitas procedūru konstatēja, ka muitas procedūras piemērošana ir radījusi būtiskus zaudējumus, ko tā novērtēja aptuveni 2200 miljonu EUR apmērā³⁸³, un tā norādīja uz septiņu dalībvalstu, kuras tika izraudzītas tās pētījumā, nepietiekami veiktajām kontrolēm³⁸⁴. Revīzijas palāta tostarp ieteica uzlabot galveno datu paziņošanu dalībvalstīs un to starpā, veicināt automatisku PVN identifikācijas numuru pārbaudi un radīt Savienības mēroga kopējo riska profilu importam, kas ir veikts saskaņā ar 42. muitas procedūru³⁸⁵. Savā Īpašajā ziņojumā Nr. 24/2015 par PVN krāpšanas apkarošanu Kopienas iekšienē Revīzijas palāta uzsvēra, ka šīs grūtības turpina pastāvēt, norādot, ka “Komisijas veiktie likumdošanas uzlabojumi attiecībā uz 42. muitas procedūru un īpašā ziņojumā Nr. 13/2011 izklāstīto ieteikumu turpmākā virzība ir pozitīvi elementi, bet [ka] krāpšanas apkarošana tiek kavēta ar viduvēju īstenošanu un neievērošanas gadījumiem, kas dalībvalstīs tika konstatēti audita laikā”³⁸⁶. Šajā ziņā Revīzijas palāta arī uzsvēra, pirmkārt, ka lielākā daļa apmeklēto dalībvalstu neveic efektīvas kontrolpārbaudes starp muitas un nodokļu datiem, otrkārt, ka informācijas par PVN, ar kuru ir apmainījušās dalībvalstis, precizitāte, pilnīgums un aktualitāte rada problēmas³⁸⁷. Šādi konstatējumi man liek noraidīt arī Komisijas apgalvojumu, ka Apvienotā Karaliste ar savu bezdarbību esot liegusi citām dalībvalstīm pilnībā iekasēt PVN.

352. Šādos apstākļos un neraugoties uz Apvienotās Karalistes bezdarbību, nosakot attiecīgo preču muitas vērtību, tiešas saiknes neesamības dēļ uz šo valsti nevar attiecināt pašu resursu, ko veido PVN, samazinājumu saistībā ar darbībām, uz kurām attiecas 42. muitas procedūra. Līdz ar to ierosinu Tiesai noraidīt Komisijas iesniegto lūgumu par šo jautājumu.

³⁸² Skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, *Evita-K* (C-78/12, EU:C:2013:486, 33. punkts), un 2013. gada 21. novembris, *Dixons Retail* (C-494/12, EU:C:2013:758, 20. punkts).

³⁸³ Skat. ziņojuma 13/2011 kopsavilkuma VI punktu.

³⁸⁴ Skat. ziņojuma 13/2011 26. un nākamās punktus.

³⁸⁵ Skat. ziņojumu 13/2011, 55. punkts.

³⁸⁶ Skat. īpašo ziņojumu Nr. 24/2015, 85. punktu, 34. lpp., minēts iepriekš šo secinājumu 111. zemsvītras piezīmē.

³⁸⁷ Skat. šī ziņojuma kopsavilkumu, IV punktu, 9. lpp.

353. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, ierosinu Tiesai noraidīt trešo pamatu gan attiecībā uz iebildumu par pašu resursu, ko veido PVN, atbilstoši 40. muitas procedūrai zaudēšanu, gan par pašu resursu, kurus veido PVN, atbilstoši 42. muitas procedūrai zaudēšanu.

VII. Tiesāšanās izdevumi

354. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Saskaņā ar minētā Reglamenta 138. panta 3. punktu, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tomēr Tiesa, ja to pamato lietas apstākļi, var nolemt, ka lietas dalībnieks papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzina daļu no pretējās puses tiesāšanās izdevumiem. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Apvienotajai Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums galvenokārt ir nelabvēlīgs, tad, ņemot vērā lietas apstākļus, jāpiespriež Apvienotajai Karalistei segt pašai savus, kā arī atlīdzināt četras piektdaļas no Komisijas tiesāšanās izdevumiem. Pēdējā minētā vienu piektdaļu savu tiesāšanās izdevumu sedz pati.

355. Atbilstoši šī paša Reglamenta 140. panta 1. punktam, saskaņā ar kuru dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas, Beļģijas Karaliste, Igaunijas Republika, Grieķijas Republika, Latvijas Republika, Portugāles Republika un Slovākijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

VIII. Secinājumi

356. Šajos secinājumos izklāstīto iemeslu dēļ ierosinu Tiesai nospriest šādi:

- 1) Pārkāpuma laikposmā neveicot pasākumus, kuru mērķis ir aizsargāt Savienības finanšu intereses, un neņemot vērā pareizus muitas nodokļu apmērus attiecībā uz noteiktu tekstilpreču un apavu importu no Ķīnas, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti LESD 325. pantā, Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 648/2005 (2005. gada 1. aprīlis), 13. pantā un 220. panta 1. punktā, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris) par Savienības Muitas kodeksa izveidi 3. un 46. pantā un 105. panta 3. punktā, Komisijas Regulas (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92, kas grozīta ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1335/2003 (2003. gada 25. jūlijs), 248. panta 1. punktā un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 244. pantā.
- 2) Nenododot Savienības rīcībā pareizu šī importa tradicionālo pašu resursu summu, Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti Padomes Lēmuma (ES, Euratom) 2014/335 (2014. gada 26. maijs) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un Padomes Lēmuma 2007/436/EK, Euratom (2007. gada 7. jūnijs) par Eiropas Kopienų pašu resursu sistēmu 2. un 8. pantā, Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (2014. gada 26. maijs) par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI pašu

resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības, 2., 6., 9., 10., 12. un 13. pantā un Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 (2000. gada 22. maijs), ar ko īsteno Lēmumu 94/728, 2., 6., 9., 10., 11. un 17. pantā.

- 3) Nepaziņodama Eiropas Komisijai *Her Majesty's Revenue and Customs* (Apvienotās Karalistes Ieņēmumu un muitas dienests) juridiskā dienesta juridisko vērtējumu un visus nepieciešamos elementus, lai noteiktu pašu resursu zaudējumu summas, kas izriet no maksājuma paziņojumiem, kuri *a posteriori* izdoti operācijā *Snake*, Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti saskaņā ar LES 4. panta 3. punktā nostiprināto lojālas sadarbības principu.
- 4) Prasību pārējā daļā noraidīt.
- 5) Apvienotā Karaliste sedz savus, kā arī atlīdzina četras piektdaļas no Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumiem.
- 6) Eiropas Komisija sedz vienu piektdaļu no saviem tiesāšanās izdevumiem pati.
- 7) Beļģijas Karaliste, Igaunijas Republika, Grieķijas Republika, Latvijas Republika, Portugāles Republika un Slovākijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.